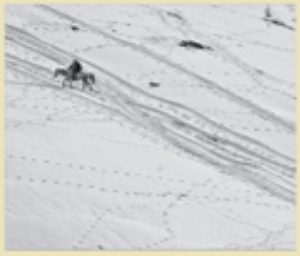

Întâmplări şi personaje

Florin Lăzărescu

POLIROM

Florin Lăzărescu

Întâmplări şi personaje

POLIROM
2015

© 2015 by Editura Polirom

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-5544-1
ISBN PDF: 978-973-46-5545-8
ISBN print: 978-973-46-5458-1

Coperta: Carmen Parii
Pe copertă: fotografii de Florin Lăzărescu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

FLORIN LĂZĂRESCU (n. 28 martie 1974, Doroșcani –Iași), prozator și scenarist. Absolvent al Facultății de Litere, Universitatea „Al.I. Cuza”, Iași (1998). La Editura Polirom a mai publicat *Ce se știe despre ursul panda* (roman, 2003), *Trimisul nostru special* (roman, 2005, 2014; unul dintre romanele cîștigătoare ale Marilor Premii pentru Literatură Est-Europeană, Frankfurt, 2006, fiind tradus în franceză, germană, spaniolă, italiană, slovenă, maghiară și croată), *Lampa cu căciulă* (povestiri, 2009) și *Amorțire* (roman, 2013). (Co)scenarist pentru *Lampa cu căciulă* (2006, în regia lui Radu Jude, cîștigător a peste 50 de premii pentru cel mai bun scurtmetraj la festivaluri internaționale de film, printre care Sundance, SUA), *O umbră de nor* (2014, în regia lui Radu Jude; premieră la Cannes, în secțiunea Quinzaine des Réalisateurs) și *Aferim!* (2015, în regia lui Radu Jude; Ursul de Argint la Berlinale pentru cea mai bună regie).

O nouă viață

M-am mutat la o nouă gazdă, nici nu mai știu a câta în ultimii paisprezece ani. O nouă viață, pot zice.

Am scăpat pe vecie – ah! ce-mi place cuvântul „vecie“ în cazul de față! – de vecinii mei ticăloși.

Undeva între pușcărie și Grădina Botanică, împărțeam cu doi tineri căsătoriți o căsuță veche, cu două camere, un hol, o bucătărie, o baie, câțiva șoareci și mii de furnici. Au fost singurii oameni din viața mea cu care nu am găsit niciun fir comun de vorbă, nicio cale de conversație, în afară de facturile la întreținere (calculate și răscalculate aberant, până ajungeau la concluzii de genul că ei trebuie să plătească doar 37,2 % din factura de la gaz, pentru că au o cameră cu un metru pătrat mai mică). În rest, fețe încruntate fără motiv, uși trântite intenționat la miezul nopții, cauciucurile bicicletei mele – sparte, cablul de la televizor – rupt, hârtia igienică – trântită în budă…

M-am jurat că la plecare:

a) îi trag tipului un pumn în față, iar femeii, un șut în cur.
b) le sparg toate farfuriile de la bucătărie.
c) le rup cablul de la televizor.
d) le înfund cu gumă de mestecat gaura cheii de la ușa pe care o încuiau și când se duceau la baie.

Am pierdut ore întregi în ultimele luni – împreună cu sora-mea Otilia, care a stat și ea o vreme cu mine – închipuindu-mi tot felul de scenarii răzbunătoare.

Azi, când m-am dus să-mi iau ultimele lucruri, mi-am zis: „Ia mai dă-i în mă-sa de tâmpiți! O să mă răzbun scriind despre ei“.

Am încuiat ușa de la intrare și am aruncat cheia într-un boschet, simțind mai mult ca niciodată splendoarea veciei care ne desparte.

La noua gazdă, un soi de pensiune cu trei etaje, populată de studenți, cu baie și bucătărie la comun, îmi place. Pentru că:

a) am apă caldă nonstop. La vechea gazdă nu exista decât o țeavă cu apă rece, care înghețа atunci când temperatura scădea sub 10 grade.

b) am cablu și chiar funcționează. (Mă rog, cablul ca obiect nu e al meu; mi l-a împrumutat noul vecin de cameră. Al meu nu mergea.)

c) nu mai aștept tramvaiul ca să merg la serviciu.

d) nu mai trebuie să-i găsesc fiului gazdei (un flăcău de 35 de ani, bondoc și bleguț din fire) ceva de lucru. Era un tip cu studii superioare (cum se recomanda; absolvent de IS), care nu știa să facă altceva decât să-mi dea telefon ca să mă întrebe când îi dau banii pe luna viitoare. Să nu uit: mai cocheta cu o firmă de asigurări (de la care câștigase anul trecut vreo 20 de dolari) și încerca să mă convingă cu un contract. În caz de mor, zicea el, cu nonșalanță.

e) noua gazdă (o femeie la vreo patruzeci si cinci de ani) e vorbăreață. Am încredere în oamenii vorbăreți. Știi de unde să pornești ca să te înțelegi cu ei.

Dezavantaje:

a) la noua gazdă e mai frig în cameră.

b) în curte există un câine-lup („blând, pâinea-lui-Dumnezeu!“), care nu latră decât la mine.

Dimineață am ieșit în vârful picioarelor, privind în stânga și în dreapta, și am rupt-o la fugă spre poartă. A ieșit naiba știe de unde și a năvălit după mine, lătrând înnebunit. Azi nu m-a prins.

Bobo

Am plecat de la Teo pe la 10 cu gândul să prind ultimul maxi-taxi. Cum am ieșit în stradă, a și apărut unul în care era numai șoferul. Am plătit biletul și m-am așezat la întâmplare, undeva pe la mijloc.

La prima stație au început să urce, unul câte unul, niște hăndrălăi. Mi-e greu să descriu înfățișarea lor de ocnași profesioniști (tatuaje, cicatrici, maiouri pe care puteai ghici urme de sânge închegat). Nici vorbă să fi fost simpli băiețași de cartier. Ca să mă fac înțeles, grăitor ar putea fi faptul că mă așteptam ca ultimul om care urcă după ei să fie un polițai cu mitralieră, însoțit de doi câini-lupi.

Șoferul (abia când l-am căutat din priviri, în speranța de a cere ajutor la nevoie, am observat că e cea mai fioroasă făptură din mașină) a întrebat:

— Băieți, sunteți toți nouă?! Mergem?

— Mergem, au răspuns în cor.

Și a pornit o casetă cu manele.

— Bă, asta-i melodia lui Bobo! se-aude o voce din spate.

— Da, da, dă-o mai tare, să-i facem o bucurie!

Bobo era pe scaunul de lângă mine. Am remarcat cu coada ochiului că avea tatuat „MIRELA“ pe antebraț. M-a inspectat din priviri, a pufnit un pic din nas înspre mine. Cred că m-a și adulmecat cumva. Apoi a dat un semnal pocnind din degete și au început cu toții să cânte, să danseze, să bată din palme.

Știu de pe Discovery că – dacă ești gazelă sau, mă rog, orice specie de erbivor – nu-i recomandat să o iei la fugă din fața leului. Îl stârnești chiar și fără să-i fie foame. Mi-am zis că, dacă dau semne că vreau să cobor la prima, sunt iremediabil pierdut. Întâi trebuia să-l deranjez pe Bobo, apoi mai erau doi confrați așezați pe vine, lângă ușă.

La prima stație, mi s-a spulberat și ultima fărâmă de speranță: doi călători întârziați, care au vrut să urce în maxi-taxi, au băgat capul pe ușă pentru o clipă și au dispărut în viteză din cadru.

Exista un real conflict între calmul pe care doream să-l afișez și ceea ce simțeam în interior. La o adică, era suficient ca unul dintre companionii mei de călătorie să șoptească „Bau!“ înspre mine și aș fi făcut stop-cardiac instantaneu. Cum respirația mea aburise geamul, m-am gândit chiar și să scriu „!!!ROTUJA“ cu degetul, însă n-am avut curajul să o fac.

— Tu de ce nu cânți?! m-a întrebat Bobo, bătând din palme.

— Mă cam doare-o măsea, i-am explicat.

— Vai de capul tău! m-a deplâns el.

Cu inima în gât, am mers până unde trebuia să cobor și i-am cerut șoferului, cu voce sugrumată, să oprească.

A oprit.

Bobo a pocnit din degete, a oprit muzica, s-a ridicat și mi-a făcut loc politicos, îndemnându-i să se conformeze și pe cei

doi din fața ușii, care nu s-au putut abține de la comentarii contrariate:

— Ce-i, cine-i ăsta, băi?!

După ce ușa s-a închis în spatele meu, iar maxi-taxi-ul a demarat în viteză, mi-a venit brusc în minte un straniu ritual văzut pe Discovery: balena ucigașă nu omoară niciodată ultima focă pe care o prinde într-o zi. Se joacă o vreme cu ea, apoi o conduce cu grijă la mal, o apără de celelalte balene, lăsând-o în libertate.

O banană

Aseară, în timp ce umblam bezmetic printr-o alimentară, memoria afectivă mi-a fost brusc deșteptată de imaginea unei banane verzi.

Mi-am amintit cum, în copilărie, am așteptat să se coacă o banană. O cumpărase tata, după vreo două ore de stat la coadă. Mi-a explicat că, de fapt, bananele sunt galbene și că-s mai bune coapte. Am pus-o pe fereastră și o urmăream cu sufletul la gură de câteva ori pe zi.

Singura evoluție a fost că s-a veștejit. După o săptămână, am mâncat-o așa. Am hotărât atunci că bananele nu-s cine știe ce chestie.

Acasă (deja numesc acasă noua mea gazdă!), ca o coincidență stranie, am auzit la știri că în zece ani e posibil să nu mai existe banane. Bananierii sunt atacați de o ciupercă letală.

Regina Angliei

Ies din magazin. În capul unor scări, văd o doamnă foarte în vârstă, încercând să le coboare. Împunge aerul cu vârful piciorului, apreciază înălțimea dintre ele și se retrage indecisă. Cumva ca o pisică pe acoperișul fierbinte. Mă gândesc s-o ajut, dar mă simt deodată prost. Ea, îmbrăcată foarte elegant, cu pălărie pe cap, aducând a regina Angliei. Eu, în tricou, pantaloni scurți și șlapi.

— Vă ajut? o întreb totuși.

Îmi răspunde din priviri, fără niciun cuvânt, ca și cum răspunsul s-ar înțelege de la sine. Mă apropii și mă prinde strâns de braț. Mă arestează.

— Unde mergeți? deschid eu o conversație.

— La stația de tramvai, îmi arată ea înspre strada largă a Păcurariului.

Șase benzi, multe mașini mici, un tir staționat, doi câini traversând în fugă, un om cu o ușă în spate, nicio stație de tramvai.

Ocolim vreo două bălți, ajungem în pas de melc la trecerea de pietoni.

— E roșu, o avertizez.

Așteptăm.

— Mă duc la biserică, îmi explică ea.

— La care?

— Nu mai știu cum îi zice. Există una pe-aici. Ajung cu tramvaiul, îmi garantează ea.

Se face verde, traversăm atât de încet, încât am timp din nou să-mi închipui cât de ridicol sunt – văzut de pe trotuar – în tricou, pantaloni scurți și șlapi, la braț cu regina Angliei.

Mă trage de-a lungul străzii vreo o sută de metri.

— Aici, zice.

— Aici, ce?

— Aici e stația de tramvai.

„Păi, nici măcar nu e linie pe strada asta“, aș vrea să-i zic, dar mă abțin.

— Mi-am amintit. E pe Toma Cozma.

— Cine?

— Biserica.

— Aha… Păi, eu m-aș cam duce. Vă descurcați singură? o întreb.

— Desigur.

Mă duc la semafor, aștept culoarea verde. Când ajung în mijlocul străzii, arunc o privire spre „stație“. Tocmai oprește un maxi-taxi. Apare o mână care o trage înăuntru pe regina Angliei.

Navetistul

Se trezește pe la patru dimineața și spune: „Uite, m-am trezit!“. Se îmbracă și spune: „Uite mă-mbrac“. Cumva, dacă îl auzi din patul tău cald, te enervează. Își comentează fiecare mișcare, fiecare gest, mai puțin crucile din fața icoanei, făcute rapid, încât degetele împreunate desenează mai degrabă un cerc imaginar în dreptul pieptului decât semnul consacrat al credinței. Adică n-ai să-l auzi niciodată zicând: „Uite, mă rog!“. Doar ți-l poți închipui comentând. Cu capul plecat pentru câteva secunde, schițează un fel de scuză: „Doamne, m-aș ruga mai mult, da’ pierd trenul!“. Mănâncă ceva pe fugă, apoi

privește ceasul și pleacă spunând: „Eu mă-ntorc diseară“. Iese trântind poarta și tușește zgomotos, ca și cum ar încerca întunericul cu degetul, să vadă dacă nu mai este cineva pe drum, cu care să meargă până la gară.

„Acum e boierie“, ți-ar spune. „Acum este șosea, o plăcere să mergi.“ Înainte era noroi mai sus de bocanci. Până la șosea, vreo patru kilometri, n-aveai cum străbate fără cizme la vreme de ploaie. A prins el timpuri și mai și, la începutul navetei, când nu erau nici măcar punți peste șanțuri. „Acum e boierie. Am șosea pe la poartă!“, ți-ar spune. Are și autobuz care trece pe la poartă, dar, de cele mai multe ori, preferă să meargă pe jos opt kilometri până la tren. Abonamentul la autobuz costă aproape jumătate din salariul lui pe o lună. „Mersul pe jos e sănătate curată“, ți-ar mai spune.

Azi nu e nimeni. Au făcut „ăștia“ șosea, au pus autobuz, dar navetiștii au cam dispărut. Pe timpul lui Ceaușescu, de exemplu, erau peste zece navetiști. Se întâlneau la ieșirea din sat, recunoscându-se unul pe altul în noapte pe baza unui sistem de fluierături. Fiecare navetist cu fluierătura lui specifică. „I-auzi-l. Ăsta-i Marin!“ Formau din mers o gașcă. Dar abia când se mai lumina de ziuă știau cu exactitate câți sunt.

Însă azi e singur. Grăbește pasul, de teamă să nu piardă trenul. Și-a dezvoltat un ritm propriu, un fel de fugă reținută, încât să pară că merge, când, de fapt, el aleargă. Parcurge cu pasul lui țopăit cei opt kilometri și se gândește. Dumnezeu știe la ce se gândește. Nu-ți spune niciodată. Când vorbește, formulează propoziții precise, cu mesaje concrete. Asta pentru că problemele lui sunt extrem de concrete. „De unde/cum fac rost de bani pentru cutare lucru?!“, de exemplu. Când nu vede

nicio soluție concretă, o rezolvă sec: „Las' că ne descurcăm noi!". Oricum, n-ai să scoți în veci de la el vreo chestie metafizică. Nu că n-ar avea și astfel de dileme. „La câte belele sunt pe lumea asta, ar fi o indiscreție inutilă să-ți rostești și gândurile ascunse", pare să spună tăcerea lui.

Când trenul oprește în gară, ochește din fugă vagonul în care e controlorul și se urcă în capătul opus. Până la stația de tranzit nu ajunge la el. Apoi coboară la următoarea și fentează din nou controlorul. Își cumpără bilet doar când „e control civil" și, dacă acesta nu ajunge să-i composteze biletul, spune înciudat: „Mi-am luat bilet degeaba!". Nu că i-ar face o plăcere deosebită să înșele CFR-ul, dar suma biletelor pe o lună, dus-întors, ar face un sfert din salariul lui. Așa că alege „blatul" sau merge „cu nașul". Nașul nu se supără. „Câștigă și el o pâine de aici." De când cu Uniunea Europeană, nașul e controlat de bani la intrarea și la ieșirea din tură, dar nu-i o mare problemă. Vine cu nevasta sau un copil de-al lui, ca să ia mita de la navetiști. În felul ăsta, nu numai că are un salariu fix, ci și „angajați" care trăiesc de pe urma lui.

Dacă găsește loc în tren, se așază, își sprijină cotul de genunchi, pune capul în palmă și adoarme într-un minut. Uneori stă așa și nu doarme, doar se preface, cât să nu se lege de el controlorul. Ajuns în Iași, o apucă pe jos până la serviciu, doi-trei kilometri. „Mersul pe jos e sănătate curată." Nu-i place să cheltuie bani de-aiurea. Uneori reușește performanța de a nu cheltui mai mult de zece lei pe săptămână. Mâncare are de-acasă.

A muncit în toate zonele din Iași. Practic, nu prea există stradă pe care să nu-ți arate măcar un bloc la care să nu fi muncit. A participat la construcția a tot felul de clădiri. „Am

făcut și vreo două facultăți“, îi place să se laude în glumă. Are vreo cinci calificări. Dacă îi dai materiale, un plan și timp, ar putea construi singur o casă, de la fundație și până la acoperiș, de la casa scărilor până la faianța din baie și gresia de pe hol. După Revoluție, a rămas să muncească cu fostul lui șef, care și-a făcut propria firmă de construcții. Îl plătește cu salariul minim pe economie, dar e om bun, „pâinea lui Dumnezeu“. Îl mai învoiește uneori pentru munca la câmp, îi oferă o slujbă sigură. Prin alte părți nu l-ar mai angaja nimeni. Mai are nouă ani până la o pensie la care visează ca la un concediu în paradis. E convins că vor da „ăștia“ o lege ca să iasă mai repede.

Se schimbă în salopetă, își pune fesul pe cap și muncește: mortar, faianță, scări, mozaic etc. Și aproape tot timpul vorbește. Lucruri concrete: „Mai trebuie ciment! Termin azi camera asta! Faianța e sfărâmicioasă! Ai văzut meciul de aseară!? Am doi copii grozavi!“ etc. După opt ore, uneori zece, se schimbă de salopetă și își reia pasul lui țopăit, fuga lui reținută, încât să pară că merge, când, de fapt, el aleargă. Să nu scape trenul. Aceleași fente cu nașul și la întoarcere. Odată, soldați cu puști de război, însoțiți de câini-lupi, au oprit trenul în mijlocul câmpului, să controleze biletele oamenilor din trenul supraaglomerat. „Am fost singurul care a scăpat!“, se laudă el după ce a sărit din mersul trenului, a fentat soldații și câinii, alegând peste câmp. E mândru și acum, ca și cum ar fi supraviețuit la Stalingrad.

Cei opt kilometri de la întoarcere îi parcurge de obicei cu o ocazie: o căruță, o mașină, o remorcă. O fi mersul pe jos sănătate curată, dar și ce-i prea mult strică. Acasă, mănâncă ceva pe fugă și trebăluiește prin curte, comentându-și fiecare

mișcare: „Am numărat găinile! Aia roșcată parcă-i nebună. S-a culcat în strujeni… Am tăiat lemne pentru mâine!“ etc. Apoi se strânge în casă, se mai uită la veșnicul TVR 1 și discută cu soția despre cum o să facă rost de bani: „Las’ că ne descurcăm noi!“. Se schimbă de haine: „Eu mă culc de-acum. Noaptea plec noaptea mă-ntorc!“. Pe la 11 stinge lumina și se bagă în pat, nu înainte de a-și desena cercul imaginar în dreptul pieptului, cu capul plecat pentru câteva secunde, schițând un fel de scuză: „Doamne, m-aș ruga mai mult, da’ mâine dimineață mă trezesc la patru!“.

De patruzeci de ani – cu excepția concediilor, a învoirilor și a sărbătorilor legale –, cam așa arată schema unei zile de lucru a tatălui meu…

Iar eu mă ocup de literatură!

Dus-întors

Nu știu cum îmi iese, dar aproape de fiecare dată când parcurg o distanță mai lungă cu trenul dau peste câte un personaj de-ți stă mintea-n loc (îmi amintesc în secunda asta și de-o fază pe avion: o tipă drogată care stătea pe scaunul de alături vorbea cu mine în engleză, deși era româncă, și se comporta ca și cum am fi împreună, făcându-mă de tot rahatul față de călători și de stewardese: „*Florin, I’m sick!*“ – dar o las pe altă dată). Așa, deci două personaje de pe ruta Iași-București:

La dus.

Eram stresat că nu-mi scrisesem un articol pentru o revistă, n-aveam niciun chef, dar m-am forțat să-l scriu,

fiindcă eram deja în întârziere. Până în Pașcani aveam o idee și două rânduri. Când au început să se lege, a urcat în grabă un tip cam de vârsta mea, m-a ridicat și s-a așezat pe locul lui, la fereastră. Am mai scris trei cuvinte, tipul s-a răzgândit și s-a dus la bar, de unde s-a întors cu o bere. Iar m-a frecat, și-a reluat locul la fereastră. A început să bea berea cu sorbituri zgomotoase, în timp ce urmărea fiecare literă pe care o tastam.

Am făcut tot posibilul să-i dau de înțeles elegant că asta mă deranjează, dar nu s-a simțit de nicio culoare. Cu chiu cu vai am scris articolul, pe care sunt convins că, de plictiseală, tipul îl învățase și îl putea reproduce pe de rost.

Cu gândul că scap de el, am deschis un scenariu pe care îl aveam de citit în engleză. Da' de unde, omul citea foarte bine și în engleză! După vreo zece pagini de lectură în paralel cu mine, n-a mai rezistat și a început să mă întrebe de personajele din scenariu:

— Dar ăsta cine-i? Dar de ce zice așa?

M-am gândit să scap de el uitându-mă la un film. Am deschis unul la care, după câteva secunde, tipul îmi spune sec:

— L-am mai văzut pe ăsta! Nu-i așa bun.

OK, mi-era indiferent, am deschis altul, numai să-l fac să tacă. A privit în liniște cam cinci minute, după care a început să pună întrebări idioate, anticipând următoarele secvențe:

— Ce crezi, o să-l omoare? Dar de ce se duce ăla acolo?

Până la București am văzut așa vreo trei filme, timp în care, ori de câte ori trena acțiunea, tipul îmi spunea povestea vieții sale. M-am despărțit de el în Gara de Nord și i-am urat o viață fericită, bucuros că pot fuma, în sfârșit, o țigară în

liniște, dar tipul s-a mai întors o dată din drum, întrebându-mă încotro e metroul.

La întoarcere, altul.

Cam tot de o vârstă cu mine. La început nu părea un personaj, ci doar un călător liniștit. Butona la laptop, cu vreo două scaune mai în fața mea. Apoi, cam după Ploiești, a prins să se plimbe neliniștit pe culoar, încercând uneori să lege o conversație cu mine. M-a întrebat, de exemplu, dacă am net *wireless*, că el parcă ar prinde nu-ș' ce rețea.

— N-am, i-am zis sec, întrebându-mă de ce Dumnezeu nu-și găsește ceva interesant de făcut pe laptop și mă bate pe mine la cap.

Omul se plimba din ce în ce mai des, vorbea agitat la telefon, după care se așeza cu fața în palme, cu coatele pe măsuță, stătea câteva zeci de secunde și iar își relua plimbarea.

Dintr-o conversație purtată cu controlorul, m-am prins care era problema: tipul avea o îngrozitoare durere de dinți. Am căutat prin geantă și am scos victorios niște pastile de algocalmin pe care le aveam întâmplător la mine. M-a refuzat nervos, ca și cum eu eram vinovat de durerea lui, spunându-mi că mai luase deja patru pastile. Apoi, până la Iași, agitația lui a devenit panică.

A vorbit cam trei ore la telefon, anunțând că nu mai poate, amenințând că se aruncă din tren, cerând să-l aștepte Salvarea în gară. Când nu vorbea la telefon, îmi solicita tot felul de detalii:

— Unde suntem? Mai avem mult până la Iași? Care-i distanța de la gară până la spitalul de urgență? Aveți în Iași spital de urgență?...

Cu alte cuvinte, n-am avut tihnă nici la dus, nici la întors, motiv pentru care m-am culcat duminică dimineață și m-am trezit luni dimineață.

Spectacol

În buna tradiție a studenției, uneori, seara pe la 8, ne strângem mai mulți prieteni și jucăm tenis cu piciorul în Parcul Expoziției din Copou. Pe cât de profi e fileul, pe atât de profani suntem noi la tenis. Dar există și bucurii suplimentare, cum ar fi să umfli mingea fără ac de seringă sau să te cerți cu gardianul public care găsește în nu știu ce lege (una cu blocarea căilor de acces) subterfugii pentru a căpăta bani de-o bere.

Aseară am fost iertați de bere, datorită diplomației lui Teo și aburelii de a arăta cartea mea de vizită pe care scrie „relații cu presa“ (gardienii se tem de presă).

După tenis, mi-am tras sufletul la o bere în compania lui Padre, a lui Ionuț și a unui prieten de-al său, Dan.

Am rămas mască auzind că Dan e locotenent și urmează să plece pentru șapte luni într-o misiune în Afganistan. A doua zi.

E nu știu cum ciudat să joci tenis, să bei bere, să ai impresia că trăiești cât de cât într-o lume normală și să-ți dai seama că omul din fața ta va sta șapte luni într-un loc unde poate da colțul în fiecare clipă, în timp ce tu o să joci în continuare tenis și o să bei bere.

Am discutat despre religiile diferite, care fac oamenii diferiți. Am căzut cu toții de acord că asta-i situația, că mai bine de-atât nu se poate.

În drum spre casă, pe la două dimineața, Padre a tras o concluzie bestială, care poate fi folosită ca deviză de viață:

— Bă, ce spectacol e lumea! Să trăiesc 300 de ani și tot nu m-aș plictisi!

Iar mie mi-a venit să chiui.

Tu singur

Fumam lângă magazinul Billa. Prin fața mea, trei boschetari se trăgeau cu cărucioarele de la supermarket, transformate în trotinete. Unul – după ce mi-a cerut „măcar un leu“ – a plecat voios, cu un picior pe cărucior, cu celălalt făcându-și vânt. Cânta într-un amestec de ritm gospel și hip-hop: „Dumnezeuuu'/ Taatăl nostruuu/ Iisus Hristooos!“. Partea cu „Iisus Hristooos!“ cădea ca un refren, un soi de „*Check it up!*“. Probabil că peste zi, în timpul „serviciului“, își cânta versurile pe altă melodie. Acum, se distra. Își permitea să improvizeze.

E frustrant pentru mine că asemenea întâmplări par invenții livrești. Niciodată n-am reușit să inventez lucruri mai șocante, mai absurde decât cele pe care le-am văzut cu ochii mei… Chiar acum câteva secunde a intrat Teo la mine în birou și i-am povestit și lui.

— Mă, tu ai făcut o obsesie cu boschetarii, ce tot scrii despre ei?!

N-am nicio obsesie. Mi se întâmplă. OK, sunt interesat de comportamentul lor. Îmi place să trag cu urechea la discuțiile lor. M-am întrebat și eu de ce. Probabil pentru că ei reprezintă omul apropiat de „starea pură“, nepervertit de convențiile

sociale. Îi doare-n paișpe de ceea ce crede Lăzărescu, de literatură, de înjurăturile celor din jur.

Spre deosebire de bătrânul Will, pe mine omul mă încântă. Omul în singurătatea lui, omul în intimitatea lui, cu gândurile lui mărunte, aparent nesemnificative, nu fața lui socială, nu funcția pe care o ocupă.

Padre îmi povestea despre o colegă de liceu din Basarabia și despre felul ei deosebit de a vorbi. După ce l-a urmărit cum epata el la o petrecere, recitând din García Lorca, în picioare pe masă, l-a întrebat:

— Da' tu singur cine ești?

Adică tu însuți, fără vrăjeală. Îmi place întrebarea asta: „Da' tu singur cine ești?".

Miezul zilei. La gard

Sunt acasă la țară. Stau cu mama la gard, ne uităm de-a lungul drumului. Avem noi pur și simplu obiceiul ăsta. Uneori nici măcar nu vorbim. Numai ne uităm.

Îl vedem pe Nea Mitică cum se apropie, purtând un sac aproape gol în spate. Se oprește în dreptul nostru.

— Bună ziua. Ce mai faceți, stați la gard?

N-am înțeles niciodată de ce Nea Mitică și tot neamul lui au obiceiul ăsta retoric de a completa „ce-mai-faci-ul" cu ceea ce faci. „Ce mai faci, mănânci mere?", dacă mănânci un măr. „Ce mai faci, mergi pe drum?", dacă mergi pe drum. Parcă niciodată nu vrea să-ți lase loc de răspuns.

— Da, stăm la gard, iese mama repede din încurcătură.

— Cald rău, cald, nu?

— Cam da, mă bag și eu în vorbă.

— Ce ne facem? Nu mai mâncăm noi porumb anul ăsta, dă el o sentință.

Un alt obicei ciudat al lui Nea Mitică. Nu poate spune și el „păpușoi“, ca toți oamenii din sat. Nu, el zice „porumb“, perfect articulat, ca la oraș.

— Poate o să mâncăm, cine știe? îl încurajează mama.

— Ei, cine știe?! Dumnezeu știe, dar nu mai vrea să ne dea ploaie. Ne cam pârlește Dumnezeu anul ăsta.

— Cam da.

— Dacă și lumea s-a-nrăit, ce-o să facă și Dumnezeu săracu’? Ne arde.

— Cam da.

— Oricum, și dacă o să plouă cu lapte dulce, de-acum nu se mai face nimic, la ce arșiță a fost. Amin cu porumbul!

Auzi vorbă la el, „să plouă“ în loc de „să ploaie“!

Omul își lasă sacul jos, își scoate pălăria din cap, se șterge pe chelie de sudoare. În sac parcă mișcă ceva.

— Dar ce-ai în sacul ăla? nu-și poate reține mama curiozitatea.

— Mâța mea cea tărcată. Am prins-o mâncând un pui. Eu tot îl bănuiam de păcat pe vultur, până am prins-o. De-acum ce să mai fac cu ea, dacă s-a-nnădit la pui? Mă duc s-o omor la gârlă. Oricum, mai am una neagră, aia nu se dă la pui. E cuminte. Știe că moartea doare. Rămâneți sănătoși.

Își trântește pălăria pe ochi, își ia sacul în spinare și pleacă. Mâța mai zvâcnește din când în când. Ea nu știe încă decât că viața doare.

Nu trece mult și vine Victor, călare. Calul mic, slăbănog, mai degrabă catâr. El, lung, deșirat, trebuie să țină picioarele

înainte, ca să nu atingă pământul cu ele. Ne salută din mers.

— Stai un pic, oprește-te! îl strigă mama.

— Aș sta, da' nu pot.

— Numai un pic, că vreau să vorbesc ceva cu tine.

— Nu pot, tante. Nu pot!

— Hai, măi, că vreau să cumpăr de la tine o căruță de lemne. De ce nu poți?

— De calul ăsta, 'tu-i paștili mami lui!

— Da' ce-are calul?

— Mușcă, dihania, uită-te la el!

Victor trage de hăț, se oprește pentru o secundă și, într-adevăr, calul clănțănește cu dinții în aer, stânga-dreapta, spre vârful picioarelor lui. Nu-i de stat cu el pe loc.

— Uite! Na! Ați văzut ce face, dalacu'? întreabă el înciudat.

Ciudat obicei la oamenii ăștia care-și înjură animalele folosind nume de boală. La capră îi zic „râie". La vacă, „streche". La cal, „dalac". L-am auzit într-o zi pe unul care fugărea o găină numind-o „aviara dracu'!".

— Da' lasă – o asigură el pe mama, îndepărtându-se pe calul nervos –, vin eu cu o căruță de lemne la poartă, săptămâna asta, și ne înțelegem noi.

Pleacă și mama, cu un semn de lehamite. Eu rămân la gard. Nu fac nimic. Îmi place să fac asta.

Apare nepotul lui Nea Mitică, cu o coasă pe umăr. Parcă m-aș feri de el, îi cam știu obiceiul. Vrea să vorbească mult, dar fără să spună nimic. Nu mă mai pot ascunde în curte, pentru că m-a văzut.

Se apropie mut, dă mâna cu mine, se holbează peste gard și mă măsoară din cap până-n picioare. Pare cumva încurcat

câteva secunde, insistă cu privirea asupra pantalonilor mei scurți, apoi mă întreabă:

— Ce mai faci, ai chiloți scurți?

Începutul războiului

Zilele trecute m-a sunat Florin, un prieten din timpul facultății. Dincolo de prietenie, un personaj strașnic: când îl văd, îmi apare în minte tristețea cu care a povestit că i-a murit un crap din iazul de acasă. Îmi și închipui iazul lui din Burdujeni: câțiva metri pătrați de apă, două-trei sălcii, patru crapi bătrâni și sute de peștișori în care dau iama broaștele țestoase. Habar n-am dacă broaștele țestoase mănâncă pește, dar așa mi-a spus el.

A venit în Iași cu un regizor din București, pentru a organiza un festival de film aici. I-am găzduit vreo două zile la mine. Am dormit și pe jos, ca-n vremurile bune, și tot ca-n vremurile bune am stat de vorbă până la 5 dimineața: starea filmului românesc, starea literaturii române, starea națiunii…

Am așteptat împreună, la o bere, în fața televizorului, începutul războiului din Irak.

Primul roman

Prima mea carte adevărată: romanul *Ce se știe despre ursul panda*. I-am văzut culoarea la București, joi, într-o dubă.

Șoferul mi-a aruncat în brațe un pachet cu vreo 25 de exemplare. Gen:

— Ia-le și rade-o.

L-am desfăcut de nerăbdare, în drum spre târgul de carte, și le-am scăpat pe jos în pasajul de la Universitate, pe scări. Ce reclamă mai bună decât să-ți împrăștii cărțile în centrul Bucureștiului?

La sfârșitul zilei, aveam plănuit cu Robert un interviu TV, pe acoperișul Teatrului Național. Când m-am dus, s-a stârnit o furtună îngrozitoare, cu ploaie. Fugeau oamenii ca potârnichile. Totuși, am făcut interviul: eu și cu Robert sub o umbrelă, cameramanul, sub alta. Filmând prin două perdele de apă.

Nemurire

Mă întreabă cineva într-un interviu ca cine mi-aș dori să ajung.

Nu prea mi-am dorit să fiu altcineva în viață. În general, m-am simțit (și mă simt) bine în propria-mi piele. Situațiile de excepție, cum e și firesc, vin din copilărie.

După ce am citit *Cei trei mușchetari*, visam să fiu dacă nu D'Artagnan, Athos, Porthos sau Aramis, măcar un amărât de mușchetar. Mi-am încropit și un soi de echipament de epocă, și un soi de spadă, îmi respectam (și încă îmi respect) cu sfințenie cuvântul de onoare, dar tot nu mi-a ieșit. N-am reușit să-mi câștig decât un singur tovarăș de arme, nici el prea încrezător în puterile noastre de a ajunge mușchetari, cu atât mai mult cu cât „oamenii lui Mazarin“ foloseau în loc de sabie

vreo scândură smulsă de-a dreptul din gard sau bolovani de pe drum.

Zorro chiar am reușit să mă conving o vreme că sunt, pe baza unor ochelari decupați cu foarfeca dintr-o haină oarecare din șifonier. Dar nu m-a ținut decât până a descoperit mama materia primă pentru ochelarii lui Zorro: una dintre fustele ei.

Winnetou nici n-am îndrăznit să mă visez vreodată. Îl iubeam prea mult. Ce mai, îl adoram – Dumnezeul meu, Winnetou! Am plâns o după-amiază întreagă la moartea lui. N-am fost om juma' de an. Nu-i vorbă, l-am mai întâlnit ca personaj și în altă carte, *Old Surehand*, dar pentru mine deja *murise* pe bune la sfârșitul celui de-al cincilea volum din romanul care-i purta numele. Restul a fost ficțiune. Să-i fie sufletul liniștit pe veșnicele plaiuri ale vânătorii. Am zis!

Dar toate acestea sunt visuri normale de copil zăbăuc care citește cărți pentru copii. Ce n-am să înțeleg în schimb e cum de mi-a plăcut mie *Epopeea lui Ghilgameș*. Cert e că, după ce am terminat-o, am rămas fascinat de încercarea lui de a ajunge nemuritor. Mai ales de proba supremă pe care trebuia să o treacă pentru asta: să nu mai adoarmă niciodată. Și, spre deosebire de poveștile cu care eram obișnuit, eroul meu dă greș: adoarme. Iar zeul lui nu mai poate de bucurie și de dispreț: „Iată-l pe omul cel tare care caută nemurirea. Somnul, ca un vânt puternic, a năvălit asupra lui".

Noaptea, fără să știe părinții mei, mă străduiam din răsputeri să-l răzbun pe Ghilgameș. Mă băgam în pat și mă luptam cu somnul până când, înspre dimineață, cădeam butuc. Ai mei chiar mă considerau un leneș pe vremea aceea,

dar habar n-aveau că dormeam doar câte două-trei ore. Puțin mi-a lipsit să fiu nemuritor!

Am crescut și m-am deprins cu deliciul de neprețuit al somnului. De vreo câteva săptămâni însă – ironia sorții –, nu că nu vreau, nu mai pot să dorm. Mă trezesc noaptea, mă uit câte un ceas la bec și apoi scriu povești. Am zis!

Autograf

La târgul de carte, într-un stand de câțiva metri pătrați, era așezat un bătrân scriitor. Pe masă avea stivuite vreo trei grămezi de cărți de-ale sale. În spate, un afiș pe care scria:

ASTĂZI, MARELE SCRIITOR X (nu-i reținumele) ACORDĂ AUTOGRAFE LA STAND!

Privea pierdut, cu capul în palmă, la mulțimea care i se perinda prin față, fără să-i acorde nicio atenție.

Îmi promit că nu o să ajung niciodată în situația asta.

Animale de îngrijit

Unchii lu’ Ralu își petrec vacanța în Italia și i-au lăsat în grijă așa:

a) un câine de rasă, la apartament;
b) un câine prăpădit și două pisici relativ prăpădite, într-o grădină din Copou;
c) un câine de-a dreptul disperat, într-o grădină dintr-un sat aflat la zece kilometri de Iași.

Pisicile relativ prăpădite s-ar descurca și singure, prin vecini. Cu cei trei câini e mai greu. Cocker-ul de la apartament abia vede. Trebuie plimbat și hrănit zilnic. Câinele din afara orașului e pe cât de disperat, pe atât de resemnat. La el ajunge Ralu o dată la trei zile. Pofta lui de mâncare nu poate fi comparată decât cu cea a unei specii conștiente că e pe cale de dispariție. Oricâtă mâncare îi lași, o termină pe loc. Nici nu l-am văzut, dar e ușor să mi-l închipui. Am avut și eu odată unul asemănător care a mâncat într-o singură noapte zece pâini și trei kilograme de pește (cel puțin așa pretinde vecinul meu păgubit).

M-am dus și eu cu Ralu să hrănim câinele prăpădit. Dacă în privința mâncării mai poate să se plângă, îl invidiez sincer pentru peisajul de care are parte. După ce intri pe poartă, există o boltă cu viță-de-vie lungă de vreo douăzeci de metri, vișini, zmeuriș etc. etc.

M-am înfipt din prima într-o tufă de zmeură și am avut deodată senzația că cineva mă privește insistent, mă soarbe din ochi. Pofta mea de zmeură (ceva mai potolită decât a unei specii pe cale de dispariție, dar demnă de un urs conștient că are parte de ultimele boabe pe anul curent) nu m-a făcut să scap de acea senzație (dacă nu metafizică, măcar explicabilă prin faptul că, în copilărie, am fost prins la furat diverse fructe prin curțile oamenilor).

Am ridicat, cu încetinitorul, ochii. La nici trei metri de gard, din curtea vecină, mă priveau doi struți. Probabil că păream o creatură extrem de bizară. La urma urmei, struț fiind, nu ți se întâmplă să vezi zilnic un om într-un zmeuriș. Le-am înțeles perplexitatea și doza de suspiciune cu care mă urmăreau. Ce n-am înțeles pe moment a fost de unde naiba au

apărut doi struți în curtea vecinului. Ca-ntr-o oglindă a senzațiilor tari, apariția mea în fața struților sau a struților în fața mea era totuna, uimire care te lasă mut, pendulând între curiozitate și dorința de a o rupe la fugă. N-am fugit nici eu, nici struții. Ne-am admirat în tăcere, până când eu am cedat și am zis în șoaptă:

— Ralu, vino să vezi doi struți!

Ralu părea mai surprinsă de reacția mea decât de apariția struților. De parcă eu nu-mi găseam locul în peisaj.

Zice:

— Aaa, vecinii cresc struți. Vezi, să nu le dai de mâncare, că se supără.

N-am înțeles cine: struții sau vecinii?

Ochelari de soare

Ieri mi-am tras ochelari de soare, în cinstea căldurii de afară (în paranteză fie spus, camera mea se află într-un colț, la parter. Nu pătrunde niciodată soarele. Singura fereastră e înspre nord și nu îmi oferă altă perspectivă decât un perete de la casa gazdei și o poiata pe lângă care se plimbă câteva găini moțate. Mi-e și frică de găinile astea. Cred că au suferit mutații. Nu știu cum/când/dacă/cu ce le hrănește gazda, dar am observat că mănâncă, mai ceva ca dulăul Lucky, și oasele pe care le arunc. Revenind la căldura camerei mele, stau în continuare cu puloverul pe mine și uneori nu m-aș mira să iasă un pinguin de sub pat. Sau să găsesc un urs polar, în pragul hipotermiei, ghemuit într-un colț).

Îmi amintesc primii ochelari de soare pe care mi i-a cumpărat bunica dinspre mamă, la un bâlci. La pachet cu un echipament complet de cowboy. Mă plimbam pe drumurile satului așa: cu o pălărie făcută din carton și vopsită cu smoală, ochelari de soare prin care toată lumea se vedea a naibii de roz și o centură de care atârnasem două pistoale din plastic.

Din cauza căldurii, smoala de la pălărie se topea și îmi curgea pe față. Călcam apăsat, cu picioarele un pic îndepărtate, și aproape că-mi puteam auzi zornăitul pintenilor imaginari de la călcâie. Billy the Kid era minciună pe lângă mine.

Eu și Miller

Am simțit o legătură de suflet între mine și Henry Miller când am citit cum categorisea el orașele, în funcție de rapiditatea cu care poți găsi un veceu public. Într-un oraș nou ajungi de cele mai multe ori după un drum lung, drum la care, din varii motive, ești nevoit să te abții și, odată ce ai pășit în cetate, e firesc să scaperi după o budă. Ca simplu turist, un oraș nou mi se pare un labirint căruia îi dau de capăt doar după ce descopăr o toaletă publică (poate și de aceea sunt un fan al excursiilor în natură).

Deși am întins bine firul Ariadnei în tot Iașul, în ultima vreme m-am confruntat cu o situație neprevăzută. Asta pentru că sunt un nenorocit de conservator care atunci când merge la toaletă are prostul obicei să se aștepte la două uși inscripționate, negru pe alb: „BĂRBAȚI“, respectiv „FEMEI“. Mai nou, am remarcat că face valuri un curent postmodernist,

manifestat prin înlocuirea banalelor cuvinte cu tot felul de semne care-mi pun la încercare perspicacitatea în momente de cumpănă. La pantofi cu sau fără toc, la yin și yang – mă descurc din prima. Întâmpin oarecșce greutăți când dau peste cerculețele cu săgetuță, pentru că totdeauna le încurc. Însă am rămas într-o totală ceață descoperind două uși însemnate cu pozele a două statui grecești. Și nu era vorba de Socrate, respectiv Afrodita, ci de statui a căror sexualitate debordantă era la fel de evidentă ca aceea a omulețului ce marchează trecerea de pietoni. Pentru a evita o confuzie regretabilă, am decis că trebuie să descifrez misterele culturii grecești în altă parte.

Marți seara, la toaleta unui cinematograf, am nimerit peste niște criptograme care l-ar fi pus în încurcătură și pe Champollion. Trebuia să iau o hotărâre capitală, care avea să-mi marcheze destinul pentru întreaga perioadă a derulării filmului *Terminator 3*. Iată-mă singur în fața a două uși, în fața binelui și a răului, în fața unui destin crud, pe care mi-l închipuiam ca pe o cucoană gata să mă pocnească peste cap cu poșeta.

„*Always, it's a matter of choice, my friend*“, mi-am spus și am deschis o ușă la întâmplare.

Cocoșul

Mi-e somn mereu. Am ajuns să mă culc la 12 noaptea. De obicei, nu adorm înainte de 2. Dimineața aplic o veche tehnică de înveselire din copilărie: îmi fixez ceasul să sune pe la 6. Mă

trezesc și opresc soneria, iar pentru câteva clipe mă invadează fericirea că mai am de dormit o oră.

Din nefericire, soneria dă trezirea și cocoșului din poiata de sub fereastra mea. El – cel puțin așa se zice – ar trebui să cânte încă de pe la 4. Probabil ăsta e și motivul pentru care, din momentul în care aude ceasul meu, tresare înspăimântat și se apucă zelos să cânte o oră întreagă, neîntrerupt. Eu îl acompaniez, în gând, cu înjurături. L-aș omorî cu mâna mea, dar mi-e să nu mă dea gazda afară din casă. Mizez pe nervii mai slabi ai vecinilor. Când plec eu la serviciu, cocoșul tace mâlc. Probabil e leșinat în poiată de oboseală.

Asta e. O slujbă stresantă poate chiar și să te ucidă.

Aculin Tănase

Oameni trecând pe lângă noi, târându-și – ca pe o bocceluță, o sacoșă de cârpă, un rucsac, o povară insuportabilă –, fiecare cum îl taie capul, povestea. Despre asta vorbeam cu Padre, serile trecute, într-o bombă de lângă gară. O zi obositoare de muncă (a lui divină – traducerea și redactarea *Septuagintei* –, a mea pământească – un catalog de noutăți pentru iarnă). Ieșisem târziu de la lucru și l-am atras în ispita de a bea împreună o bere. Discuția ducea cumva către concluzia că-i la fel de năucitor să te spetești în slujba Celui de sus ca și în trebile lumești. Fie că găsești cuvântul potrivit pentru duhul limbii grecești, fie că scornești o singură frază care să te lumineze despre conținutul unei cărți, nimic nu schimbă durerea la bască sau povara aproapelui dintr-o crâșmă de gară. Filosofia lu’ pește.

Așa. Și cum vorbeam, intră un tip care scoate niște foi trase la copiator și începe să le împartă pe la mese. Ajunge și la noi:

— Bună seara, sunt scriitorul Aculin Tănase și vă ofer spre delectare câteva dintre epigramele mele.

Le luăm și ne aruncăm ochii peste ele. Erau OK, dar nimic mai mult.

— Să vezi că-i ca-n *Filantropica*, zic.

Scriitorul Aculin Tănase face turul meselor și reapare:

— V-a plăcut ceva?!

Nu ne lasă să-i răspundem:

— Dacă v-a plăcut ceva, vă pot oferi aceste epigrame, cu autograf, la prețul unei beri.

Padre stă pe gânduri, apoi, cu generozitate, îi întinde bani de-o bere.

— Pentru cine să fie? întreabă scriitorul, scoțând un pix.

— Pentru un om din Gara de Nord.

Aculin se conformează: „Pentru un prieten discret din Gara de Nord“. Dă să plece, apoi se întoarce deodată:

— Da’ ați văzut *Filantropica*?

— Nu – răspunde Padre inspirat. Despre ce-i vorba?

— Păi, e-un film despre mine!

Curiozitatea lui Padre plusează:

— Da’ cine a făcut filmul? Cine, ce joacă?

— Mircea Diaconu. E un film de Nae Caranfil.

Intru și eu pe fir:

— Și cum v-a aflat Nae Caranfil povestea?

— Ăăă, da’ eu fac asta de ani de zile, în toată țara. La frații Shirley din București să vedeți cât câștigam! Câte 70-80 de dolari pe noapte. Stăteam năuc și eu. Cu o mână dădeam foile, cu cealaltă abia apucam să iau banii… Și, într-o seară, în Gara

de Nord de la București, mă oprește unul: „Mă numesc regizorul Nae Caranfil. Vrei să stăm puțin de vorbă?“… „Maestre“, îi zic eu, „păi, sunteți invitatul meu!“… Și-am stat vreo câteva ore de vorbă. La niciun an, a apărut filmul! Bine, că-n film eu apar *disociat*, de fapt, există două personaje inspirate de mine.

— Tu ai văzut filmul? îl întreb.

— Nu, da’ mi-au povestit toți prietenii. Eu sunt ăla din film.

Ne-am întrebat ce șanse ar fi ca scriitorul Aculin Tănase să fie Poetul Gării de Nord din *Filantropica*. Părea destul de convingător. La fel de convingător, spunea Padre, ca faptul că omul e înnebunit după ficțiune, poate chiar și mai mult decât de propria viață. Apropo de această dorință, de prețul ficțiunii, i-am povestit lui Padre despre un boschetar care a stat la coadă pentru a plăti 10 lei intrarea la *Matrix*. Eu credeam că vrea să cerșească sau să fure, dar nu, boschetarul a stat frumos l-a coadă și a plătit cinstit biletul pentru film.

Mi-am mai amintit și că în crâșma aia, pe vremuri un soi de restaurant, era să mă iau la bătaie cu un pitic furios căruia i se năzărise că râdeam de el. Apoi ne-am adunat fiecare propria poveste-bocceluță și ne-am dus acasă.

Tovarăș de autobuz

Merg cu autobuzul acasă. Un fost tovarăș de joacă din copilărie începe să-mi povestească. Cum lucrează el în construcții, ce salariu are, cum îl fraierește pe șef trăgând mâța de coadă la serviciu, „da’ când e de scandal, fac în trei

zile treabă pe o lună“ etc. I-am reamintit că, ultima dată când l-am văzut, parcă era paznic la o crescătorie de pește.

— Ăăăă, asta acum patru ani. M-au dat afară.

— Păi, cum?

— Mi-a adus unu’ o sticlă de țuică să-l las să tragă la pește. L-am lăsat, că ce pește prinzi iarna? m-am gândit. Ei, să vezi că știa el ce știa. S-a dus la opust, a dat drumul la apă și a întins o plasă. În câteva minute, și-a umplut un sac și-a tulit-o. Mie nu-mi trecuse prin cap așa ceva! Am tras o fugă până acasă și m-am întors cu tata, cu căruța. Am umplut noi vreo câțiva saci cu pește – pe alese, numai de la trei kile bucata în sus – și tata a plecat să-i ducă. Și, cât încărcam eu alți saci, apare Poliția. Cred că măgarul ăla care furase primul le dăduse de știre. M-au bătut de m-au frânt, da’ am scăpat. La un moment dat, m-am prefăcut mort, iar Poliția a fugit: „Hai, bă, că l-am omorât pe ăsta!“. Am stat ce-am stat, făcând-o pe mortul, apoi am șters-o și eu. Da’ a aflat patronu’ de pagubă – c-a scăpat mai tot peștele din crescătorie pe la opust – și m-a dat afară. Nu s-a gândit, nemernicul, că ia pâinea de la gura a doi copii! a ținut să mai precizeze el, moralizator…

Mă rog, nu știu cât de adevărată o fi fost povestea. Cert e că nu avea niciun regret pentru cele întâmplate, nu-l tulbura altă grijă decât că-și pierduse serviciul „din cauza unui prost“. În plus, am remarcat la el un soi de voioșie – un fel de „ah, măiculiță, ce viu și frumos m-am simțit!“ – când spunea cum a luat pumni peste față, până la sânge. Și n-o să înțeleg niciodată bucuria, vitalitatea cu care povestesc, în general, oamenii de la țară că s-au tăiat între ei cu coasele, că și-au spart capetele cu pari smulși direct din gard, că au rupt cu dinții hălci din trupul adversarului.

Nenea, mingea!

Dimineață, în drum spre serviciu, m-a abordat o tipă drăguță la vreo 30 de ani:

— Îmi dai și mie mingea?

Eram la capătul unor scări, așa că am privit în jos, căutând din priviri mingea pierdută. Ori eram orb, ori nu era nicio minge.

— Care minge?

— Mingea mea.

Strâng din umeri.

— Dă-mi și mie o țigară! mi-a spus cumva răstit.

Când i-am întins țigara, am observat că era desculță, cu picioarele vinete de frig.

— Mi-am pierdut mingea! a insistat ea să mi se confeseze cu jale în glas, una din aia de crezi că a pierdut totul.

— Unde?

— A luat-o încolo, la vale! îmi arată… Dă-mi și-o brichetă!

I-am aprins țigara și am rămas așa interzis (tipa nu arăta prea multe alte semne de dilealã – era îmbrăcată cu haine curate, iar părul ei lung, până aproape de talie, îngrijit, părea abia pieptănat), încât n-am găsit altceva mai bun decât s-o întreb:

— Ce-i cu tine în halul asta? Unde stai?

— Aici, mi-a răspuns și s-a așezat cu fundul pe bordură.

Am plecat buimac, după ce mi-a mai spus o dată calm, pufăind din țigară:

— Mi-am pierdut mingea!

Nu mi-a rămas decât să fiu de acord cu ea.

Ras capul

Tarif: Ras capul: 15 lei (3,6 lei TVA), Ras barba: 12 lei (2,88 lei TVA)…

Ieri m-am tuns. Până să vină doamna frizeriță – care fusese chemată la un telefon public –, am stat pe scaun și am consultat tarifele. Un tabel destul de complicat care, pe lângă TVA, mai includea manoperă, materiale folosite etc. etc. Mă gândeam că în cazul meu nu ar strica și un timbru literar pentru Uniunea Scriitorilor. Sau, în cazul microbiștilor, o taxă pentru Poli Iași.

Aveam de ales între vreo treizeci de oferte de aranjat capul și am observat că nu e cine știe ce afacere, așa cum bănuiam, între „Ras capul“ și „Tunsoare modernă fete/băieți“. Doamna avea multe de pus la cale, așa că – pornind de la denumirea tăioasă, cu valoare de sentință – am aberat imaginându-mi cam cum ar fi sunat tariful unui călău:

„Ras capul: **n** galbeni, dintre care **x** bănuți manopera, **y** bănuți ascuțirea paloșului/toporului, **z** bănuți TVA“.

Neapărat și câțiva bănuți pentru spor de stres.

Doamna nu venea, așa că am aberat în continuare în imaginație:

Eu, îmbrăcat în zdrențe, după ultima noapte de nesomn, sunt scos din celulă și târât, prin mulțimea care huiduie, către eșafod. Un soldat politicos îmi indică o buturugă și apoi citește sentința:

— Ras capul!

Pun capul pe buturugă, dar soldatul mă bate amical pe umăr:

— Nu te formaliza! Poți să te ridici. Relaxează-te. Călăul întârzie puțin, că are nu-ș' ce să-i spună nevastă-sa. De! Familie mare, copii cu probleme – unu' a fugit în Apus, altu' a luat darul beției…

Un urlet din mulțime:

— Da' haideți, bă, moldovenilor! Niciodată nu începeți la timp! În juma' de oră am o spânzurătoare tocmai în celălalt capăt al cetății!

Soldatul își cere scuze în numele oficialităților și caută să iasă din impas:

— Zi ceva mulțimii! Trage de timp. N-ai și tu un mesaj, ceva memorabil pentru oamenii ăștia care s-au străduit să vină până aici, să te vadă?!

Eu mă ridic în picioare și strig din răsputeri:

— Ras capul pentru popor!…

Între timp, scaunul de alături a fost ocupat de un domn căruia eu unul nu-i puteam găsi nicio categorie de încadrare în oferta de tunsori a frizeriei: era proaspăt bărbierit și părea complet chel. Asta pentru că eu l-am privit în oglinda din față. La spate, ce-i drept, avea câteva fire de păr în dezordine.

După ce s-a tuns chelul, a apărut și frizerița destinată mie. I-am cerut o tunsoare modernă.

Ursul bețiv

Urcăm spre Rarău, singuri prin pădure, și ne întâlnim la o răscruce cu un pădurar.

— Da' urși nu sunt, nu? îl întreb eu, ca s-o liniștesc pe Ralu că nu există niciun pericol.

— Oho! Ba chiar mulți! exclamă el mândru, de parcă ar fi fost ursii lui.

— Da' nu-s periculoși, fug din calea omului, că doar îs sălbăticiuni, nu? încerc eu să dreg busuiocul.

— Da – confirmă pădurarul într-o doară –, cam fug. Numa' unu-i mai periculos, da' numa' când se-mbată!... Se-mbată pentru c-așa l-a-nvățat un brigadier. L-a găsit de pui, fără mamă, și-l purta cu el pe la toate crâșmele. La început îi dădea biscuiți și ciocolată. Apoi i-a dat și de băut... Pe urmă l-a lăsat în pădure... Da' s-a nărăvit ursu', mai coboară pe la crâșmele din sate... Și-acu', dacă-i mare, când se-mbată, umblă și face scandal pe unde-apucă...

Padre și Para

Am aflat că Padre își sperie fetița mai mare cu un înger. O sperie, vorba vine. Îngerul cu care Padre a populat imaginația Paraschivei e de treabă, în general. Veghează. O apără, o însoțește la fiecare mișcare. O singură problemă are îngerul ăsta: e pârâcios. Nu-și poate ține gura în fața lui Padre. Îi spune, de exemplu, când fetița lui din clasa întâi nu-și face tema pentru acasă cu seriozitate. Sau, atunci când Para interpretează o partitură învățată la lecțiile de pian, Padre îi zice că aia e o melodie pe care îngerul dansează.

La o ședință cu părinții, învățătoarea s-a plâns că Para se întoarce la bancă și vorbește în timpul orei. Ce-a scos Padre din asta: „Să vezi, tată, ce-am pățit azi. Lucram eu liniștit la serviciu și deodată bate cineva la ușă. Intră, cine crezi?! Îngerul tău. A căzut odată cu ploaia (aici trebuie să

recunoaștem că Padre l-a citit pe Márquez). Îi dau eu un ceai și îl întreb ce mai face, ce mai știe de tine. «Păi, ce să știu? Uite, când mai zbor pe la fereastra școlii, o văd pe Para cum se întoarce la bancă și vorbește în timpul orei»“. Fetița este, evident, uluită de omniscienţa îngerului.

Am râs cu Padre. La cât e Para de isteață, nu m-aș mira ca, în scurt timp, să-și ia tatăl deoparte:

— Bătrâne, eu te-am lăsat o vreme, poate îți bagi mințile în cap. M-am tot jenat să-ți spun, dar în povestea asta cu îngerul îți cam lipsește o doagă.

Condiții

Zilele trecute, în tramvai, am prins din zbor o conversație interesantă.

Într-una dintre stații au urcat vreo câțiva școlari zgomotoși, care s-au îngrămădit pe scaunele din spatele meu. Intervenția plină de înțelepciune a unei doamne pensionare – „Nu vă e rușine? Așa vă învață pe voi la școală, nesimțiților?!“ – i-a oprit să se mai îmbrâncească și să-și dea ghionturi, însă n-a avut darul să le taie din tonul ridicat al vocii. Vrând-nevrând, am tras cu urechea. O fetiță se lăuda că-și termină temele pentru ziua de luni încă de vineri, stârnind neîncrederea și nedumerirea unui coleg.

— Și la română, și la matematică?! a întrebat el.

— Da, i-a răspuns fetița sec.

— Dar tu nu prea ieși pe-afară, pe la joacă, a conchis piciul.

— Ba da, l-a contrazis iarăși sec școlărița sârguincioasă.

— Da’ la televizor te uiți?

— Mă uit.

Băiatul rămâne mut (de uimire, credeam eu). După o pauză de gândire, îi pică întrebarea-cheie:

— Da' tu ai camera ta, în care stai singură, nu?

— Da, îi răspunde fata, neînțelegând încotro conduce colegul ei discuția.

— Păi, așa mai zic și eu, s-a dumirit băiatul. Și a continuat cu glas victorios: tu ai condiții!

Acum, vă rog să vă gândiți repede la rudele, prietenii și cunoscuții dumneavoastră maturi. Câți dintre ei nu afirmă că au vrut să se facă aviatori, balerini, scriitori, pictori, oameni de afaceri, actori, ziariști, în fine, o chestie măreață, de succes, alta decât cea cu care se ocupă acum? Ce-ar răspunde la întrebarea: „Bine, și de ce nu te-ai făcut ce-ai vrut?".

Îndrăznesc să vă propun eu o variantă de răspuns, valabilă pentru aproape toți. Fiecare va începe o poveste dramatică, din care va reieși vocația lui de netăgăduit pentru o preocupare de succes în viață, însă destinul s-a dovedit extrem de sinuos, omul în cauză a întâmpinat nenumărate piedici, nu l-a sprijinit nimeni, n-a avut pile ca alții, n-a dat peste o brumă de noroc la momentul potrivit, pe scurt:

— Băi, eu am vrut, eram în stare, da' n-am avut condiții!

Fâșul

Discutam cu Lidia despre imposibilitatea de a găsi în Iași pantaloni din piele. Am aflat că există într-un loc, dar trebuie să faci comandă și să aștepți trei săptămâni până sunt gata. Și costă sute de euro (în paranteză fie spus, în Germania găsise o

pereche cu 70 de euro, dar i se păruseră prea scumpi). Mi-am imaginat brusc un scenariu care să justifice banii și așteptarea:

– firma îți ia măsura, apoi dă telefon la filiala dintr-un orășel african;
– este contactat, prin semnale de fum, șeful tribului anga-panga din inima junglei;
– șeful anga-panga adună sfatul bătrânilor și alege cel mai potrivit tânăr dintre membrii comunității sale, pentru a-l iniția în tainele vânătorii (numai un tânăr care nu a mai ucis ființă purtătoare de blană poate pleca în căutarea animalului sacru din care să fie confecționați pantalonii din piele);
– vraciul tribului face nazuri: a inițiat prea mulți tineri în ultima vreme și, în plus, a rămas fără ierburi magice;
– la insistența șefului – care-l convinge că i-ar cădea rău la stomac o friptură din carnea unui om bătrân –, vraciul acceptă să o facă și pe asta;
– viteazul Mbo-Mbo – înduplecat și el de privirea înfometată a șefului anga-panga – se lasă inițiat, dansând toată noaptea în jurul focului, alături de vraciul care parcă-și regăsește puterile din tinerețe;
– conform singurului ritual acreditat, Mbo-Mbo își ia arcul și pleacă să vâneze leul care rănește la gât puiul de antilopă din care vor fi confecționați pantalonii din piele;
– după aventuri pe care nu le mai povestesc aici, Mbo-Mbo se întoarce flenduri, dar victorios, cu pielea puiului de antilopă pe umăr;
– aici intră în scenă femeile tribului anga-panga, care, printr-o incantație tradițională, vor grăbi procesul de preparare a

pielii pentru pantaloni;

– cu peripeții greu de crezut, tot Mbo-Mbo transportă pielea învelită în frunze de palmier la adresa filialei din orășelul african;

– acolo, pielea este prelucrată și împachetată prin cele mai moderne metode, iar apoi este expediată, par-avion, la sediul firmei din orașul Iași.

Abia atunci – trecută prin mâinile dibace ale unor croitori școliți la o casă de modă – pielea puiului de antilopă rănit de un leu pe care l-a ucis viteazul Mbo-Mbo din tribul anga-panga devine o pereche de pantaloni din piele pe care aș plăti sute de euro.

Altminteri, eu unul sunt adeptul pielii de fâș. Fâșul – după cum probabil cei mai mulți știu – este un mamifer relativ ușor de vânat în pădurile de foioase ale țării noastre. Trăiește în special în locuri umede, fapt care conferă și calitățile cu totul deosebite ale pielii de fâș.

De altfel, fâșul este singurul mamifer care nu are blană, ci o ingenioasă piele impermeabilă, căptușită pe dinăuntru. Ca inconvenient, dimensiunile animalului sunt destul de reduse, încât trebuie să ucizi cam doi fâși pentru a-ți confecționa o geacă sau o pereche de pantaloni din piele. Însă, hotărât lucru, până una alta, eu unul rămân adeptul pielii de fâș.

PS: În virtutea dreptului la replică, îi ofer și lui Padre posibilitatea de a-și exprima câteva opinii trimise pe mail – e drept, controversate – despre fâș:

> „Este adevărat că prietenul și ucenicul meu, fratele Lăză, este specialist în ursul panda, dar de-acum să nu-și închipuie că poate vorbi și despre fâș, care e un animal dintr-o altă specie. Despre acest animal atât de răspândit în România (să

menționăm că în Occident este pe cale de dispariție!) și totuși atât de puțin cunoscut (câți se pot lăuda că au văzut un fâș viu?) s-au făcut în trecut observații temeinice, din care unele au rezistat până în prezent, dar altele au fost corectate de ultimele cercetări. Iată așadar o descriere științifică a fâșului, în completarea referințelor succinte despre fâș pe care le-a dat (cam după ureche) în jurnalul său fratele nostru.

Fâșul

DENUMIREA ȘTIINȚIFICĂ: *Phisu phisu* (etimologia este incertă: se pare că strămoșii noștri, romanii, l-au confundat cu pisica și i-au spus «pisu-pisu»; un copist neatent a transcris *phis-phis*, ceea ce inițial a dat în română «fiș», iar apoi «fâș». Școala etimologică anglo-saxonă este însă de altă părere: fâșul este un străvechi animal acvatic englez (*the fish*), care a emigrat în țările noastre, unde a primit numele de «fâș»).
GENUL: Mamifer: familia fâșneț, genul fâsâitoare.
DENUMIRI POPULARE: fâș (nu se cunosc altele; unii îl confundă cu parpalacul, dar acesta este o pasăre).
HABITATUL ȘI DESCRIEREA: locurile umede din pădurile de foioase (aici fratele are dreptate!), dar s-au semnalat fâși și în zona râurilor de câmpie. Fâșul de câmpie are culoarea verde-albăstriu sau albastru-verzui, în timp ce fâșul de foioase este negru-maroniu și cu o pată galbenă pe nas. Ca o raritate, s-au semnalat în habitatele foarte călduroase fâși roșii. Fâșul adult are cca 30 cm lungime și 20 înălțime, iar greutatea sa poate ajunge la 8-10 kg (așadar, fratele Lăză exagerează când spune că din doi fâși adulți se poate face o haină!). Este un animal fâșneț, se deplasează pâș-pâș și scoate un fâsâit continuu. Într-adevăr, nu are blană, ci este acoperit cu fâșii de piele impermeabilă. Se pare că se hrănește cu alți fâși mai mici. Cei doi incisivi mari din față îl ajută să sfâșie prada.
CE FOLOASE AVEM DE LA FÂȘ: fâșul a fost foarte vânat pentru foloasele sale, dintre care cel mai important este fâșul propriu-zis. Din cauza vânării sale excesive, fâșul este astăzi protejat, fiind înlocuit cu o imitație de piele obișnuită.
Așa cum spuneam, foarte puțini se pot lăuda că au întâlnit un fâș viu. Dacă un zoolog a întâlnit vreun exemplar, ar fi de dorit să completeze descrierea noastră cu o schiță a fâșului“.

Cătă Calculatoristu’

Am deja cereri și supărări de la unii prieteni că nu-i consemnez în jurnal. Îmi fac aluzii, îmi povestesc faze cool, au mișcări de star care-și așteaptă impresarul potrivit. Eu mă fac că plouă. Îmi place să-i necăjesc, să-i las să-mi reproșeze: „Bine că de mine n-ai putut scrie un rând!“.

În urma unei discuții avute aseară, Cătă chiar merită povestit:

Îi spun Cătă Calculatoristu’ pentru că nu-i știu numele de familie. Și nici nu mă interesează. Mi-a povestit că la grădinița lui se dădeau buline pentru diverse fapte de arme: roșii, verzi, albastre, în funcție de merit. Din câte am înțeles, el nu primea de nicio culoare. Aștepta colegii la colț, cu o cărămidă în mână, și se întorcea acasă plin de glorie, adică de buline. În clasele primare i-a cerut prietenia unei fete, iar aceasta i-a comunicat condițiile: să se lase de fumat, să nu mai bea, să nu se mai bată cu băieții… Nu mi-a spus dacă i-a câștigat prietenia.

Sar peste anumite povești (printre care cele cu marijuana), dar pot spune că viața lui de până după liceu a stat sub semnul cărămizii: *take, cast, fight, survive*! Era unul dintre aceia pentru care cred că duhul blândeții nu-și prea găsea locul. Dacă-l iei la bani mărunți, afli că printre trofeele sale se numără chiar și dinți de polițai. Gardienii publici nu se mai pun.

Apoi a ajuns student la Info (unde este și acum). În primii ani de facultate a schimbat mijloacele de supraviețuire: de la cărămizi a trecut la traficul cu icoane.

Ajunsese în cameră cu doi studenți la Teologie (asta după ce caftise pe cineva din căminul de la Info). Teologii creionau icoane pe lemn, iar el le picta ca pe cărțile de colorat. Apoi își aducea contribuția la procesul de „îmbătrânire“, trântea icoanele de pământ ca să se aș chieze și încheia procedeul frecându-le cu un cartof. Pe urmă le punea într-o pungă și mergea să le vândă prin cămine…

Trebuie să mă întorc la copilăria sa și să pomenesc cum a sărit dintr-un balcon într-altul, la etajul nouă, ca să fure două copeici de la un amic colecționar care, purtat de o nesăbuință prietenească, se lăudase cu așa ceva. Ce nu face omul pentru o copeică? Toate astea cred că datează de pe vremea când colinda subteranele orașului, întruchipat în țestoasă ninja. În acele vremuri de glorie s-a ales și cu primele semne pe corp. Astăzi, pe lângă astea, zice că mai are două răni de cuțit înfipt în spate și o cicatrice la genunchi de când un prieten de-al său a încercat să oprească liftul între etaje, cu o ștangă.

Cătă stă în camera de deasupra mea. Mersul său greoi, făcând să scârțâie podeaua, mă trezește în fiecare dimineață. Până să fi vorbit cu el, îl înjuram în gând. Acum îl înjur cu glas tare. Înainte de toate mă enerva pentru că nu-mi ținea minte numele. Îmi spunea Sergiu. Am devenit Florin abia din clipa în care mi-am cumpărat calculator (Lăzărescu, abia după ce mi-a umblat prin bibliotecă, s-a uitat la *Ce se știe despre ursul panda* și m-a întrebat ce-i cu cartea aia). Cum mi-a văzut calculatorul, i-a tras o privire profi și mi-a zis că trebuie să reinstalez Windows-ul. La reinstalare, m-a legat în rețea cu restul lumii din pensiune. Apoi mi-a făcut reclamă în celelalte camere. La bucătărie, am simțit privirile mai insistente. Probabil că-i amuză ideea de a fi vecini cu un pârlit de scriitor.

Îl invidiez cumva pentru experiența lui huliganică din prima tinerețe și pentru puterea de a se fi transformat într-un tip calm, politicos, cu simțul umorului, cu care poți discuta ore în șir vrute și nevrute, de la fotbal la starea actuală a literaturii române, de la primarul Bacăului și până la importanța Bisericii ca instituție (pe care el o neagă; rămas fără argumente la „Unde se adună doi oameni în numele meu, acolo voi fi și eu în mijlocul lor“, am reușit să-l pun pe gânduri cu parabola calculatorului: credința e un calculator bazat, fără mouse și tastatură. Nu ai Biserică, nu ai cum să-ți accesezi credința, nu-i poți vedea limitele, nu o poți controla).

Una peste alta, un povestaș pe cinste.

Cu căciula în mână

Nasol să bați pe la alte uși care nu ți se deschid, dar ce să mai spui când ești nevoit să stai cu căciula în mână în fața propriei tale uși?

Nu, nu mi-am pierdut cheile, deși zăpăceala mea e legendară.

Vineri, din varii motive, am venit turbat spre casă, cu gândul să mă bag sub plapumă și să mă arunc în lumea somnului ca-ntr-o baltă cu ape adânci, tulburi. Pe la prânz, trecuse tata pe la serviciu și îi dădusem cheia, ca să nu stea în frig până la autobuzul de seară. I-am spus să mi-o lase – unde altundeva? – sub preșul de la intrare. Întâi a trebuit să scutur preșul zece minute, ca să găsesc cheia într-o crăpătură de lângă ușă. Apoi, după ce am descuiat ușa, mi-am dat seama că tata rupsese clanța. Probabil a tras de ea cât a putut de tare, ca

să fie sigur că nu mai intri pe acolo decât pe baza amprentei de retină. Așa e tata. Când încuie o ușă, o face cu simț de răspundere. Dintotdeauna m-a sfătuit să încui bine, chiar și când sunt în casă, că „mai intră vreun nebun“. În imaginarul tatei, există mereu un nebun dezlegat, în libertate, care n-are altă treabă decât să aștepte să las descuiat ca să năvălească peste mine.

Am fript câteva șuturi în ușă, apoi m-am dus la domnul Zup ca să-l rog să mă țină, să nu fac vreo prostie. A venit înarmat cu felurite scule. A meșterit un sfert de oră, repetându-mi:

— Dom’ Florin, da’ ce frig poate să fie, că nici pe un dușman nu-ți vine să-l lași afară!

Fără niciun rezultat. Până la urmă s-a enervat și el, a adus o rangă și am spart ușa. Am lăsat-o deschisă până la perete, la discreția nebunului dezlegat, și am fugit să caut o broască nouă, înfruntând un crivăț prin care n-ai fi lăsat nici dușmanii. S-a dovedit a fi ziua mea norocoasă: am găsit în ultima clipă un magazin de metalo-chimice tocmai spre sfârșitul programului. Am cumpărat o broască și o jumătate de kilogram de cuie (îmi trebuia doar unul, pentru clanță, dar cum naiba să cumperi un singur cui?!).

În două ore, cu Doamne-ajută, mi-am montat invers noua clanță. O las așa. Cât de cât stă închisă.

Între timp, mi-a trecut somnul. Abia după miezul nopții m-am aruncat în balta cu ape tulburi, adânci.

Clanul

S-ar putea să iau bătaie. E foarte posibil ca pe urmele mele să fie un întreg clan. Nici măcar nu știu bine de cine să mă feresc.

Duminică, străduța din fața pensiunii mele era ocupată de duba Poliției. Polițaii cu bastoanele în mână intrau în forță pe fundătura din fața porții de la pensiune, un drumeag atât de dubios, încât noaptea nici n-am curaj să privesc înspre el. Ies de acolo, ca dintr-o gură de iad, băiețași beți mangă, romi care cară apă cu bidoane de plastic, țânci care aruncă cu pietre, câini hămesiți care-ți fură mâncarea din mână. (În treacăt fie spus, dacă Cojocaru-Pasaris-ul României, zăpsit acum câteva zile într-un bloc de la vreo 200 de metri de mine, nu ar fi avut proasta inspirație să fugă spre gară, ci s-ar fi repezit spre fundătura din fața pensiunii, nu l-ar mai fi prins ăia în veci.) Nu m-ar mira ca, într-o clipă de neatenție, să apară de acolo vreo mânuță verde care să mă tragă într-un univers paralel.

Cu puțin timp înainte de prinderea lui Cojocaru, prin intrarea în universul paralel (să-i zicem Stargate) s-a năpustit la picioarele mele o javră costelivă. Poate că aș fi ignorat-o, dacă în dreptul Stargate-ului nu s-ar fi aflat o tânără creatură umanoidă: mascul, să tot fi avut vreo 14-15 ani, cu cercel în nas, ras chel pe tâmple, cu o creastă țepoasă pe cap. Umanoidul crestat asmuțea câinele pe mine. Am bolovănit javra și m-am îndreptat calm spre ființa lumii de dincolo. Probabil că nu mi-a bănuit intențiile și nici nu era prea atent: îi ieșiseră ochii ca la melc după două fete aflate în trecere. M-am apropiat de el, călcând semeț, cu un aer de maestru în arte marțiale, și l-am mângâiat pe creastă – un gest gen „Te-aș face

varză, dac-ar vrea mușchii mei! Da' eu sunt un tip cumpătat!“ –, apoi am traversat liniștit drumul și am intrat în curte.

Am auzit un muget în urmă, dar nu i-am dat importanță până luni dimineață, când am întrebat gazda ce-a căutat Poliția pe-acolo. Mi-a spus că la capătul fundăturii locuiește un clan războinic. Iar eu, naivul, n-am avut de lucru și le-am ofensat puiul.

Cătă e de părere să nu mai așteptăm reacția adversă. Adună el un comando din băieții lui și năvălim peste clan. Dar eu acolo nu intru nici cu trupele antitero. E drept că mă încântă ideea unei campanii de intimidare, însă n-am tupeul să înfrunt alienii la ei acasă. Cred că mai nimerit ar fi să adune Cătă băieții, îi camuflăm prin tufișurile din curtea pensiunii, iar eu mă plimb de momeală prin fața Stargate-ului.

La bâlci

Alt târg, alt bâlci. Al deșertăciunilor. Nu mă refer la târgul de carte de unde abia m-am întors, ci la lumea pe care am văzut-o în București. La lumea străzii. N-am mai umblat vreodată printr-o pustie mai mare ca „Micul Paris“.

Dacă aș vrea să mă pustnicesc, mi-aș lua o slujbă la București. Probabil că mi-aș închiria o garsonieră „ieftină“ (cu vreo două sute de euro), pe undeva pe unde se termină gropile cu șosea și începe câmpia. Aș intra la metrou odată cu răsăritul, aș câștiga bani pe care n-aș avea timp – sau n-aș ști cum – să-i cheltui cu vreun folos. Apoi, precum Ulise, m-aș întoarce acasă, oprindu-mă pe vreo insulă unde cea mai ieftină plăcere e o cafea de 25 de grame, la preț de cinșpe lei.

Nicăieri n-am întâlnit oameni mai secătuiți de viață, vorbind singuri, mișunând ca niște furnici oarbe către un mușuroi pe care l-a împrăștiat cineva cu bățul. Chipuri șterse, care se anulează reciproc, asemenea zecilor de reclame agățate/lipite/înălțate alandala, la tot pasul. Un uriaș panou publicitar, pe care se afișează mereu alte reclame, deasupra celor zdrențuite. Cam așa am văzut eu Bucureștiul străzilor.

Nu mă îndoiesc că oamenii de aici – oamenii în chiliile lor, oricare ar fi acestea – nu sunt mai prejos decât mine. Nu. Cu siguranță au și ei aceleași visuri mai mult sau mai puțin lumești. Numai că strada îi transformă în palidele închipuiri, în fantomele celor care au populat cândva, în carne și oase, această imensă pustie.

Poetul

M-am întâlnit la târgul de la București cu un vechi client, judecător la Curtea Supremă de Justiție. Eu îi recomand cărți și discutăm despre ele. În ciuda vârstei care ne desparte – să tot fie vreo 30 de ani între noi –, la cât am stat de vorbă, cu ocazia târgurilor din ultimii ani, ne-am împrietenit. Mai ales că e de origine ieșean. Îi spuneam de o carte de poezie, și el se oprește brusc, marcat:

— Ai auzit că a murit Poetul?!

În ultimele zile nu citisem presa. Nu știam nici de atentatele de la Madrid. Zic și eu:

— Dumnezeu să-l ierte și odihnească-se în pace!

În seara asta, m-am uitat la fereastra fără perdele a Poetului. Locuia în blocul din fața balconului lu’ Ralu, chiar la

același etaj. Din balcon, aveam o perspectivă de paparazzi. Probabil că stătea singur, de aceea nu avea cine să-i pună perdele la geam. Îl puteam vedea cum se plimbă prin casă, printre singurele obiecte de mobilier pe care le deslușeam: rafturi cu cărți. Chiar mi-a trecut într-o zi prin cap să-i fac câteva poze. Ceva pentru istorie: marele poet în viața lui cea de toate zilele. Ralu îmi spunea că Poetul avea obiceiul să iasă la fereastră și să înjure din tot sufletul copiii de la scară. De vreo câteva ori l-am auzit și eu. Asta mi-a confirmat că nu mă mințise, cu ani în urmă, când l-am avut profesor la master.

Făceam cu el un curs despre poezia românească postbelică. Știam că se întorsese din SUA, îi mai citisem câteva poezii (chiar acum îmi amintesc celebrul poem: „Un om din Tecuci avea un motor/ dar nu i-a folosit la nimic“, cu titlul „Post-scriptum. Transversaliile mari sau cele patru estetici. Poezie pe care a scris’o magistrul Ursachi pe când se credea Pelican?“; aluzie, mi-a spus el, la „motorul“ lui Aristotel).

După ce ne-a anunțat planul cursului, a început să ne povestească la întâmplare. Nu s-a ținut niciodată de acel plan. Mie unuia asta mi-a plăcut. Ceilalți colegi – fie pentru că lucrau, fie pentru că nu aveau ce nota în caietele pregătite – îl frecventau din ce în ce mai rar. De câteva ori s-a întâmplat să fim numai eu și el. Mergeam într-o crâșmă din apropiere și stăteam de vorbă. Mi-a povestit cum a fugit în America, de fiecare dată într-o altă versiune: o dată a trecut Dunărea înot (era campion la înot, se lăuda), o dată pe lângă o barcă, altă dată urcat pe un buștean.

L-am întrebat de ce el – profesor în SUA, poet consacrat, mă rog, om cu situație serioasă – s-a mai întors în România și mai ales în Iași. Întâi m-a asigurat că avea cu adevărat o situație (a

ținut să menționeze cum l-a impresionat o dată pe Pleșu, prin bacșișul gras, în dolari, lăsat șoferului de taxi de la aeroportul Băneasa).

Apoi mi-a răspuns sec:

— Chiar în zona în care locuiam eu era o falie ce amenința să desprindă partea aceea de continent. Nu doream să mă duc și eu dracului, pe ocean.

Mi-am luat lucrarea de la master cu el. Ceva despre inspirația divină. Despre desacralizarea termenului „inspirație“, pornind de la *en pneuma/in spiritus* și până la „Am fost inspirat pentru că mi-am luat umbrela la mine!“. I-a plăcut ideea. Mă trăgea de mânecă și-mi spunea:

— Ia uită-te la mine. Ce fac eu acum?! – sufla înspre mine. Duhnesc. A duhni. Adică primești sau nu duhul (inspirația) și pe urmă îl dai afară. Ai înțeles?

Cred că înțelegeam. Tot atunci mi-a povestit cum s-a enervat el pe o mașină a Poliției care claxona sub geam și a aruncat cu o sticlă în ea. Susținea că dobitocii de polițai îl urmăreau. Poate. Dar, după ce l-am văzut cu ochii mei cum se manifesta față de copiii de sub fereastra lui, l-am crezut în stare să arunce cu o sticlă în mașina Poliției.

Eram atras ca fluturele de flacără de povestirile lui. Mare parte, despre o mulțime de poeți pe care i-a cunoscut.

În seara aceasta, privind către ferestrele lui fără perdele, mi-am adus aminte de duhul povestirilor Poetului și mi l-am închipuit plutind pe bucata lui de pământ desprinsă de continent, undeva în larg, acolo unde nu se aud urletele copiilor care joacă fotbal în scara blocului și nici claxoanele Poliției.

Scenariu de primăvară

Exterior. Zi. Soare. Frumos. Gâze izbindu-se cu capul de gard.

Urc o străduță lăturalnică și văd trei tipi de vârste diferite mergând domol, în șir indian. Ca și cum ar fi urmat îndeaproape șeful de trib, fără a îndrăzni să-l depășească.

În dreapta, pe o terasă din fața casei, un moș și o babă. Baba scrie și spune ceva. Moșul citește ziarul, iar ochii îi alunecă de la capătul rândului înspre călăuza celor trei tipi.

În stânga, o vilă în construcție. Zidari înghesuiți pe la geamuri, cu chipuri transfigurate de uimire, de parcă li s-ar fi revelat un miracol. Vreo câțiva, cu gâturile întinse, mai să cadă de pe schelă. Pe acoperiș, un muncitor întins pe burtă, care întreabă rupt de curiozitate:

— Ce-i, bă, ce-i?! Ce-ați văzut?!

Fac un pas în lateral. Călăuza e o femeie cu o fustiță de vreo două palme. Nu din aia de stofă, țeapănă. Ci una cu volănașe. La fiecare pas al femeii, fusta îi saltă ca un abur, dezvelindu-i tot fundul. Iar tipii pășesc pe urmele ei.

Soare. Frumos. Gâze. Ca-ntr-o secvență dintr-un film turnat în rai.

Poveste din mers

Îmi povestește omul pe drum, în timp ce ne îndreptăm spre gară:

— Trag o fugă până la oraș, că trebuie să-mi refac buletinul…

— Da’ ce-ai pățit?

— Vaaai, așteaptă să-ți spun… Mă duc cu văr’miu la București, la un concurs de karate, c-am făcut karate amândoi când eram la școală și-am păstrat legătura cu clubul. Antrenorul s-a bucurat că ne-am întors, ne-a luat cu el… Am câștigat o medalie pe echipe. Am lăsat o bună impresie. M-am lipit și de-o tipă. În ultima zi – seara aveam tren spre casă – mi-am lăsat bagajul să-l aducă văr’miu, biletul la fel, și eu am plecat la întâlnire cu tipa… „Vezi, karatistule, poate te bat magrauanii din București și-ți saltă și tipa, și tot ce ai!“, a glumit văr’miu… Ei, cine să mă bată? Am umblat toată ziua. Film. Cofetărie. Bar. Pupături. Am cheltuit toți banii, mi-am oprit doar cât costă personalul ca să vin de la Iași spre casă. Seara, am luat adresa tipei, i-am jurat că o să ne revedem și-am alergat la tren, că nu mai era mult până să plece. Acolo, văr’miu ia-l de unde nu-i… Dă-i căutătură. Lume peste lume, viermuială. Văr’miu nicăieri… Fluieră trenul și pleacă… Am rămas în Gara de Nord cu câțiva lei în buzunar… Hai să mă calmez, că văd eu, zic. Nici măcar țigări n-aveam și eram și leșinat de foame. Alt tren, peste două ore… Mă așez pe-o bancă-n gară și stau până vine un polițai… „Să trăiți! Am o rugăminte la dvs…“

Îi torn povestea cu văr’miu și-l rog să-mi împrumute bani de tren, în schimbul buletinului… „Chiar când ajung acasă, vă trimit banii prin poștă. Pe cuvânt! Apoi dvs. mă puteți prinde foarte ușor, dacă aveți buletinul… Credeți c-aș îndrăzni să înșel Poliția Română?“… „Bă, tu umbli cu căcaturi!“, mi-a spus el și mi-a smuls buletinul din mână. A scos un carnețel, și-a notat datele… „Ia-ți buletinul și cară-te, că te-arestez dacă te mai prind pe-aici, fire-ai a’ dracu’!“… Să-nnebunești, nu alta.

Nu mă dau însă bătut. Caut sediul TF-ului, prind un om bun, îi explic situația și-i cer același lucru ca și polițaiului. Mi-a zis că el n-are bani, dar că poate să m-ajute… „Du-te la șeful de tren și spune că te-am trimis eu. Mă știe. Aranjează el…“

Caută-l pe șeful de tren. După ce-am vorbit cu mecanicul de locomotivă, am reușit să-l găsesc… „Mi se rupe mie de buletinul tău! Fugi, bă, de-aici!“… Priveam cu ciudă buletinul. Cred că-l uram. Îmi venea să-l fac mii și mii de bucățele… Mă-ntorc la TF… „Las’ că merg eu cu tine…“ Dar între timp plecase și trenul următor. Nu mai era altul până a doua zi dimineață, la 5… „Îți promit că mâine te urc eu. Stai și tu prin gară, da’ vezi să nu te fure boschetarii…“ Ce să-mi mai fure, că n-aveam decât buletinul?…

Am rămas în gară, mort de oboseală și de foame… O vreme am dormit în cur, pe o băncuță. M-au trezit zbieretele unor soldați beți – „Hai liberare!“ – și mi-am dat seama că mă luase cu un frig îngrozitor. Eram doar în tricou și o gecuță de piele… Trebuia măcar să fumez, că muream acolo… Merg pe la chioșcuri, dar nimeni nu vrea să-mi vândă țigări la bucată, iar bani de-un pachet întreg n-aveam. Privesc roată, cu disperare, și-mi aleg din mulțimea celor de pe bănci un om. Nu știu cum arătam, dar cred că săracul de el s-a cam speriat… „Nene, am o rugăminte. Nu puneți bani să cumpărăm împreună un pachet de țigări?“… „Da – zice el, din ce în ce mai înfricoșat –, da’ de unde?“… „Știu eu un chioșc“, și-l trag după mine. Mi-a întins, tremurând, niște bani. M-am dus la chioșc, dar când m-am întors, nenea nu mai era acolo. Am rătăcit prin gară, după el, până l-am zărit în spatele unui stâlp. „Uite țigările și restul!“… „Nu, nu-mi trebuie – s-a dezvinovățit el –, ți-am dat așa, te-am ajutat…“ „Dar ce crezi, nene, că vreau să profit?! Sunt om

serios. Vrei să-ți arăt buletinul?“… I-am îndesat în buzunar zece țigări și restul. A rupt-o la fugă.

Până dimineață am fumat șapte țigări, trei le-am păstrat pentru tren. TF-istul s-a ținut de cuvânt și a vorbit cu controlorul… „Eu te iau, dar numai până la Adjud, de-acolo mă schimb…“ Până-n Adjud am dormit. De-acolo, am hotărât să risc, să rămân pe același loc până la Iași. Ce pot să-mi facă? Îmi iau buletinul și mă predau în gară…

Nu m-a prins nimeni. Când am coborât în Iași, parcă ajunsesem în rai. Imediat, a urmat trenul spre casă. Bineînțeles, n-aveam bilet, da’ mă durea undeva de naș. Am venit eu fără bilet de la București!… Nașul n-a vrut bacșiș. „Biletul!“ „N-am bilet. Să vedeți ce-am pățit. Vin de la București. Mi-au furat banii și actele pe tren…“ „Buletinul!“ Cum naiba să-i dau buletinul tocmai acum?… „Amendă! Până unde mergi?“ „La Pașcani“, mint eu, ca să-i slăbesc atenția, astfel încât să pot fugi la a doua stație. „Hai cu mine!“, a zis nașul. Îl urmam cuminte, în timp ce controla biletele celorlalți… Apoi m-am înfricoșat la gândul că o să mă percheziționeze și o să-mi ia buletinul… M-am cerut la baie. Am intrat și mi-am ascuns buletinul sub talpă, în bocanci. Am ieșit calm. În a doua stație, înainte de oprire, când trenul avea încă viteză, am deschis brusc ușa și-am sărit. Mi-am rupt blugii în genunchi și mi-am belit oleacă burta și palmele…

Am luat-o de-a dreptul peste dealuri și, după ce m-am luptat din răsputeri cu câinii de la o stână, împărțindu-le șuturi, am ajuns acasă…

— Și buletinul de ce trebuie să-l refaci?

— Păi, m-am culcat și-am dormit neîntors o zi jumate… Când m-am trezit, am găsit buletinul, ferfeniță, în bocanci. Nu

se mai cunoștea nimic din el. Trebuie să-l refac.

Plete

După ce mă iau cu treaba până uit de mine, visez aproape în fiecare noapte, obsesiv, același lucru: îmi strâng pletele la spate și mi le leg cu un șnur. Nu mai am plete, dar am avut. După vreo cinci-șase ani de când m-am tuns, n-am reușit să scap de gestul acesta reflex nici măcar atunci când sunt treaz. E cumva explicabil. Se știe că ciungii nu încetează niciodată să-și simtă degetele de la mâna care le-a fost tăiată.

Nici nu mai știu cum m-am hotărât să-mi las plete. În copilărie, moda era să fii chel. Mă spălam pe cap odată cu spălatul pe față. Mă uscam din trei mișcări, cu prosopul. În liceu, mi-am păstrat o freză de papanaș, cu o podoabă capilară suficient de scurtă încât să nu am nevoie prea des de pieptene. Cool nu m-am visat niciodată. Apoi a fost povestea că n-am intrat din prima la facultate. Am rămas la țară, în camera mea. De obicei dormeam de la cinci dimineața până la vreo două după-amiaza. Noaptea era o liniște de auzeai cum îți crește părul.

Cred că am la activ săptămâni întregi de stat nemișcat pe scaun, cu o carte închisă în față, fără să mă gândesc la nimic. Mai am la activ, cumulate, săptămâni întregi de stat pe malul bălții, privind pluta înțepenită a undiței. Nu tu meditație la trecerea vremii, nu tu filosofia lui pește. Doar sfântă letargie golită de orice gând. Poate și de aceea îmi închipui că principala virtute și încercare a pustnicilor e să nu se

gândească la nimic. Nici măcar la Dumnezeu. Așa mi-au crescut pletele.

În facultate, am fost întrebat dacă-s rocker, hipiot, poet sau orice altă formă de revoltat împotriva sistemului. Nimic din toate astea. Nici măcar pustnic. Apoi, tot în camera părinților, la țară, după câteva ceasuri de privit în gol, m-am hotărât să mă tund. Mi-a rămas în cap imaginea claiei de plete din jurul scaunului pe care am stat cu resemnarea unui condamnat la moarte.

O nouă mutare

„Saci de pânză pentru cărți!“, îmi repet de fiecare dată când mă mut. Și de fiecare dată uit.

Cumpăr în ultima clipă din ăia de plastic, care, evident, se rup. Mutatul mă deprimă nu pentru că mi-e greu să mă obișnuiesc în alt loc, ci pentru că trebuie să car după mine tot calabalâcul care se adună de la un an la altul. Mă rog, l-am cărat. Am scăpat de depresie.

Sâmbătă, pe întâi mai, am rupt prietenia cu iubita mea. Adică eu sper să rămânem prieteni. Ne căsătorim. Ne-am mutat într-un cartier care nici nu bănuiam că există. Un pic mai încolo de noi începe câmpul. Eu m-am și speriat că o să plătim taxă de protecție prin zonă, că o să luăm bătaie cel puțin o dată la două zile sau ori de câte ori ne vom aventura în afara locuinței după lăsatul serii. Da’ de unde! În cartier trăiesc numai intelectuali. Romii, băieții sau mahării locuiesc în zone mai selecte.

Până la serviciu merg cu tramvaiul ca-ntr-o călătorie cu trenul. Îmi iau și de citit. Dus-întors, un roman la două-trei zile. Am prilejul să spionez tot felul de oameni, să mă acomodez într-atât în tramvai încât îmi pare rău că trebuie să cobor.

Ne-am cumpărat tot felul de obiecte noi: frigider, aragaz, mese, șifonier, bibliotecă etc. În câțiva ani cred că o să și reușim să le plătim. Mă gândesc însă că o să fie jale la cărat când va trebui să ne mutăm și de aici.

Oricum, e OK. Ne distrăm. De exemplu, ne speriem cu butelia (în bloc nu e tras gazul). Stau liniștit și deodată sar ca ars:

— Ai închis tu gazul de la butelie, că eu am uitat?!

Când mă prinde pe neve, la țigara de pe balcon, mi-o întoarce și Ralu:

— Nu ți se pare că miroase a gaz?!

Fugim de fiecare dată într-un suflet la butelie, ca să ne asigurăm că nu sărim în aer. Nu de alta, dar mai tragem vreo câțiva intelectuali după noi. Chiar și acum, de exemplu, simt cum încep să mă montez. Am închis dimineață butelia?! Că eu am plecat ultimul…

La bloc

Zilele astea am început să mă bucur de binefacerile traiului la bloc. Luni dimineață, când m-am trezit, am văzut că a pocnit o țeavă de la baie. Direct din perete. Nu s-a inundat baia, dar a trebuit spart peretele proaspăt zugrăvit.

Nea instalatorul a reparat-o și, cu același prilej, a remarcat că picură robinetul de la bucătărie. L-ar fi rezolvat pe loc, dacă ar fi fost acasă domnul de la apartamentul patru, care are cheia de la subsol. Mă sperie gândul că mâine, când vine să-și ia banii, ochiul de vultur al instalatorului va mai descoperi ceva defect.

Apoi, țânțarii. (Instantaneu îmi aduc aminte două versuri ale prietenului O.: „țânțarii, țânțarii/ sângele meu zboară prin cameră“.) După o noapte de nesomn, trebuie să aduc un elogiu pastilelor Raid, capabile de adevărate miracole. A fost măcel. Reality-show, nu alta.

Cum numai pe Animal Planet nu era campanie electorală, am închis televizorul și vreo două ceasuri am privit cu satisfacție la țânțarii muribunzi. Întâi i-a luat cu dureri de cap. Abia își menținеau echilibrul pe tavan. Am pariat cu Ralu pe țânțarul care va cădea primul. N-am apucat să ne dăm seama cine a câștigat pariul.

Deodată s-au desprins cu toții într-un zbor rotit, au mai făcut câteva ocoluri de cameră și s-au dus cu capetele de pământ. Restul e tăcere.

Doamna Angelica

Depunerea actelor pentru certificatul de căsătorie seamănă cu o goană pentru a prinde alinierea planetelor. Trăiam cu impresia greșită că te poți căsători cu cine vrei, unde vrei și, mai ales, când vrei.

Nu. În primul rând, toate actele trebuie depuse la starea civilă exact cu 10 zile înainte de căsătorie, între orele 9 și 12.

Punct. Ai întârziat, vii matale din nou când se aliniază planetele. Ai venit cu o zi mai înainte, aștepți matale până mâine.

Neplăcut e că, pentru a obține fișa medicală, îți ia vreo două zile. Sau trei. Sau cine știe câte. Nu prea poți conta pe cei de la analize ca să prinzi exact poarta galactică deschisă între 9 și 12, cu 10 zile înainte căsătoriei. Am căzut de comun acord cu Ralu să facem ceea ce face orice român cu serviciu, care nu are zile de pierdut pe la uși: să-i mituim pe cei de la spital. Cum naiba să oferi mita? Și ce să-i cumperi doamnei/domnului de la spital?

Am avut noroc. Am dat peste o doamnă drăguță care ne-a citit din prima cât de naivi suntem și ne-a indicat clar cum stau lucrurile: ceva *cash*, două ciocolate, un pachet de cafea și o șampanie. Da' să fie dulce.

Ne-a rezolvat în două ore, ca pe nimeni altcineva, după ce ne-a dus la o altă doamnă care a completat niște hârtii, în timp ce ne întreba câți copii avem, dacă am mai fost căsătoriți și alte din astea. Am ieșit fericiți din clădire, cu două petece de hârtie în mână.

Am uitat totuși să amintesc un lucru important rezolvat înaintea analizelor: taxa de pom. Cu ani în urmă, primarul nostru a avut ideea poetică, plină de sens, ca orice cuplu să sădească la căsătorie un pom. Evident, asta e o metaforă. Tu dai vreo o sută de lei și Primăria sădește pomul pentru tine. Teoretic există posibilitatea să sădești și tu pomul, dar numai în prezența unui angajat al Primăriei, cu aprobare și cu pom certificat de Primărie, care costă două sute de lei.

Am aflat că taxa de pom se plătește la CITADIN. Din câte știu, asta-i o firmă care adună gunoiul. Odată ajuns la

CITADIN, găsești un afiș mare: TAXA DE POM SE PLĂTEȘTE LA RADET. RADET-ul e o firmă care, după câte știu, încasează banii pe apă. Sau pe ăia-i cheamă RAJAC. Mă rog, pe mine unul nu m-ar mira ca la firme precum DISTRIGAZ să se elibereze certificate de naștere. Ralu a găsit RADET-ul și ne-am luat adeverința de pom.

La ora 11.30 am pătruns furtunos în noua clădire a stării civile (pe cea veche a câștigat-o un moștenitor civil; noroc că știam din timp, altfel am mai fi pierdut vreme și pe la poarta noului locatar). Acolo ne-a luat la întrebări un portar care, după ce s-a lămurit ce-i cu noi, ne-a indicat o ușă pe care scria DECESE. Am intrat și am văzut o altă ușă pe care scria CĂSĂTORII, dar doamna de la DECESE a țipat la noi să ieșim și să așteptăm afară, că pe ea o trage curentul dacă ne tot fâțâim pe-acolo.

Am așteptat cu ochii pe ceas. Nu ne mai rămânea decât un sfert de oră până expira timpul de depunere a dosarului. Am trecut iarăși pe lângă doamna de la DECESE și am dat buzna la CĂSĂTORII. Ne-a întâmpinat cordial o doamnă plăpândă:

— În ce problemă?

— Ghiciți! mi-a venit să-i spun.

— Căsătorie, i-a zis Ralu.

— Așteptați aici!

Am stat privind la doamna plăpândă care răsfoia un teanc de foi, își dădea câte o palmă peste frunte, apoi forma câte un număr de telefon:

— Scuze! Dumneavoastră vă căsătoriți sâmbătă acum?!... Mă tem că e o mică încurcătură... Căsătoria dvs. nu mai este programată la ora 12, ci la 4 după-amiaza.

Apoi a intrat sigur pe sine – probabil că avea pile – un tip de la DECESE:

— Unde e Angelica?

— Vine imediat.

Angelica a venit peste cinci minute, ne-a făcut semn cu mâna să avem răbdare și a mai discutat una-alta cu tipul de la DECESE. Când mai rămăseseră cinci minute din timpul de grație, ne-a chemat și pe noi. Ne-a pus să semnăm niște foi, ne-a întrebat dacă e prima căsătorie, câți copii avem și când vrem să ne căsătorim.

— Sâmbăta viitoare.

— Păi, unde-i taxa de sâmbătă?!

Știam că există o taxă de sâmbătă așa cum există o taxă de vineri. Adică neam, canci, deloc.

Taxa de sâmbătă e mai mare decât cea de vineri și mai mică decât cea de duminică. Numai că niciuna dintre aceste taxe nu se plătește aici, așa cum credeam, ci la nu-ș' ce trezorerie sau direcție a finanțelor publice bla-bla-bla. Și costă cincizeci și opt de lei.

Am rupt-o la fugă într-acolo, am plătit taxa de sâmbătă și m-am întors într-un suflet. Când m-am întors (singur, că Ralu a trebuit să plece la facultate), portarul se certa cu vreo zece oameni pe care tocmai îi dăduse afară din clădire. Expirase timpul. Era 12 și un sfert. Adio certificate de naștere, de căsătorie sau de deces! Vii matale frumos și-ți înregistrezi decesul mâine între 9 și 12 (nu pot să nu remarc în treacăt norocul că nu există o dispoziție prin care să depui actele de deces cu 10 zile înainte de a muri).

Am avut prezență de spirit. Mi-am luat un aer oficial și m-am dus săgeată la portar:

— Sunt așteptat de doamna Angelica!

A chemat-o și – minune! – doamna Angelica a venit și mi-a luat, prin ușa întredeschisă, taxa de sâmbătă. Mi-a spus că nu știe sigur unde o să fie căsătoria, aici sau pe Copou, dar că o să mă anunțe telefonic.

Am plecat în grabă la serviciu, începând să înțeleg de ce atâția oameni preferă concubinajul. În fond, știu doar cu cine vreau să-mi petrec restul vieții. Când și unde numai doamna Angelica știe.

Fluierașul

Cea mai mare curiozitate de când m-am mutat în noua locuință este să aflu cine naiba cântă la fluier, zilnic, la cele mai neașteptate ore, în blocul de vizavi. Vreau să spun că omul exersează, nu glumește, ca și cum ar pregăti un concert pentru scena Operei din Viena.

Însă rar am auzit un instrumentist mai afon. Din zgomotele pe care le scoate – de samovar rusesc lăsat nesupravegheat – nici măcar n-aș putea preciza genul muzicii pe care o cântă. Înclin să cred că-i populară, dar nu m-ar mira să fie ultima modă în jazz-ul postmodern.

Am identificat vagi tonalități de *Miorița*, combinate cu *Of, viața mea*. Restul, doar improvizații pe care, pariez, el însuși nu le va putea repeta vreodată.

De câteva ori m-am enervat și am ieșit la contraatac, pe balconul meu, cu chitara. Un prim avantaj el: balconul meu e atât de mic, încât abia încap cu chitara (da' nu-mi cumpăr eu muzicuță!). Bagă el o *Mioriță*, bag și eu un Piazzola. Bagă el o

improvizație pe temele lui necunoscute, hop și eu cu niște variațiuni pe *Flautul fermecat*.

Acum, sincer, nu știu ce cred vecinii noștri. Fie o să se revolte – și o să ne trezim, el cu fluierul îndesat pe gât, eu cu chitara făcută guleraș –, fie o să le dăm idei – și-o să apară instrumente de acompaniament: trombon, tobe, clarinet, viori, acordeon etc.

Curiozitatea mea și a lu' Ralu e alimentată de faptul că nu reușim să-l vedem niciodată. Stă ascuns după perdea. Cât stăm la țigară, ne dăm cu părerea despre identitatea lui. Cine-o fi? Un copil sărit de pe fix, o babă solitară, un sărman într-un scaun cu rotile care n-are altă treabă, un tip în comă care respiră printr-o țeavă înfiptă în trahee? Ceea ce mă impresionează de-a dreptul este insistența, tenacitatea personajului într-un domeniu pe care, dacă ar avea o câtime de ureche muzicală, l-ar părăsi fără să se mai uite înapoi. (Acum mi-a venit ideea: n-o fi cumva surd?)

Oricum, îl înțeleg. E greu să te mai lași de un năravpe care îl tot repeți.

Uite, eu, de exemplu, scriu și nu-mi trece.

Spovedania

Dimineață m-am învoit de la serviciu ca să mă spovedesc pentru căsătorie.

Am așteptat preotul două ore, convins c-am sfeclit-o dacă-i spun că e prima mea spovedanie, că fumez de sparg, mai și beau, că n-am postit în viața mea.

Mi-am pregătit și justificări:

— Da’, dar eu nu urăsc pe nimeni, iubesc oamenii…

Habar n-aveam ce-o să mă-ntrebe și nici Ralu nu părea mai pe subiect. La chestii din astea de viață o mai întorc din vorbă. Am oarește cunoștințe de comunicare. M-am temut că o să mă încurce cu teste de cultură generală. Îmi și închipuiam preotul cu o tavă de bilete. Și, la ieșire, discuții cu Ralu:

— Ție ce ți-a căzut?

— Versetul cutare din Deuteronom!

— Nasol!

— Da’ ție?

— Pe mine m-a ajutat Dumnezeu. Mi-au căzut primele capitole din Facere…

Câte ceva despre Facere trebuie să fii prost ca să nu știi, măcar așa din auzite. Treci la sigur.

Însă eu eram convins că o să mă întrebe cele zece porunci și nu mi le mai aminteam pe toate. De emoție, firește. Dacă aș fi fost la calculator, le-aș fi căutat pe Google, dar acolo era numai între mine și Dumnezeu. Când m-am mai calmat, mi-a revenit și memoria. Aveam și un as în mânecă: am auzit de la Padre că-n textul original, de la mama lui, cele zece porunci nu sună așa imperativ: „Să nu ai alți Dumnezei în afară de mine!“, „Să nu-ți faci chip cioplit“ etc., ci-s formulate pe timpul viitor – „Nu vei avea alți Dumnezei în afară de mine!“, „Nu vei fura!“ etc. Dar lucrul ăsta l-aș fi folosit numai într-o situație disperată, ca să arăt că știu subtilități din Biblie.

N-a fost deloc așa. Chiar merită. Spovedania e cool! Mă abțin să dau detalii, pentru că îmi vine în minte porunca „Nu vei lua numele lui Dumnezeu în deșert!“…

Doar atât să mai spun: cât am așteptat preotul, am asistat la o scenă oarecum hamletiană.

A venit către noi – eu, Ralu și nașa Miha – un muncitor care lucrează la renovarea exteriorului bisericii. Și ne-a întrebat:

— Nu vreți să vedeți un mort?

L-am urmat fără vreun motiv precis, ca și cum singura curiozitate înainte de spovedanie ar fi să vezi un mort. Într-un șanț de lângă zidul bisericii, la vreun metru adâncime, era un schelet aproape intact. Oamenii adunați pe margine gropii comentau:

— Vai, da' ce dantură bună a avut ăsta!

Le-am dat și noi dreptate. Mortul avea dantură de invidiat, rămăsese intactă.

Muncitorul ne-a explicat că acolo a fost un cimitir. Și pe locul alăturat, unde e acum barul Corso, a fost cimitir. Apoi m-am spovedit. După care am fugit la serviciu, că-mi expirase timpul de învoire.

Jucați yoga!

Trec pe lângă un afiș care anunță cursuri de yoga. Și bang! un *flashback*.

În studenție, am avut doi colegi vai de karma lor. Unul, om de nota zece în primul semestru, după ce a prins a se hrăni numai cu orez fiert și cu spirit încins la cursurile de yoga, m-a convins că îi lipsește un nivel, cel mult două, până la a se aburca spre nirvana. De câte ori mă întâlneam cu el și-l întrebam de ce nu mai trece pe la facultate, râdea încontinuu. N-am habar cum se simțea pe dinăuntru, dar pe dinafară arăta ca și cum printr-o minunată intervenție chirurgicală își întipărise un zâmbet veșnic pe față.

De celălalt, instruit și el la școala orezului fiert, îmi amintesc cum se certa la cantina studențească cu o bucătăreasă: el dorea separat doar orezul, ea o ținea pe-a ei, că porția include obligatoriu și carne.

Noroc cu altă bucătăreasă care i-a pus o pilă:

— Lasă-l, dragă, fără carne. Pe ăsta îl știu eu. Joacă yoga!

Sfânta Treime

Dimineață, în aglomerația din tramvai, doi bătrâni vorbeau despre Sfânta Treime. Nu reușeau să priceapă cum vine treaba asta, să fii trei deodată, și în cine să crezi mai mult. La o concluzie tot au ajuns, până să cobor eu: democrația – temă spre care au lunecat fără să-și de-a seama, comentând buricul dezvelit al unei puștoaice – nu e o credință, darmite o religie.

În seara asta, la întoarcere, un tip beat, apărut de după gardul viu, mi-a cerut să-i dau un fum din țigara mea.

I-am întins țigara și el a început să-mi povestească:

— Femeia mea și-a tras-o cu unu' și mi-a adus acasă un casetofon. Din ăla modern, cu CD. Cu telecomandă. O frumusețe! Da' parcă-mi trebuie mie casetofon?!

A prins a lăcrima.

— Ei, lasă – l-am consolat eu –, nu pune și tu la suflet. Se mai întâmplă. E bun și casetofonul.

A strâns din umeri și mi-a spus:

— Nu. Dar țigara asta pe care mi-ai dat-o tu e un semn bun.

Așa o fi.

Azi a fost ziua lui tata. N-am apucat să-l sun. Poimâine mă-nsor.

La marmacie

Ne-am mutat din nou.

Același trambalaj de regreți că nu te-a făcut Dumnezeu melc sau broască țestoasă, să ai naibii o casă și să știi că aia e.

Invariabil, la fiecare mutare, îmi vine în cap bancul cu Bulă, cu un dulap în brațe, pe casa scării.

— Ce faci, dom'le? îl întreabă cineva.

— Mă mut. Dar dumneavoastră?

— Mă doare capul, cobor să-mi iau niște pastile.

— Drum bun la marmacie!

Ralu e nostalgică după vechiul apartament. Eu nu. Aș crede că-s defect sentimental, dacă n-ar fi o explicație logică: am schimbat prea multe locuințe ca să regret vreuna. Ca să nu mai zic că asta e chiar lux (două camere aproape de centrul orașului). Cel mai mult îmi place bucătăria. E mare și are o acustică mișto, prilej să-mi reiau lecțiile de chitară clasică. Și balconul e super. E poziționat excelent pentru a arunca pungi cu apă (etaj trei, deasupra străzii principale). Numai că nu mă lasă Ralu.

Corcitura

În jurul clădirii de la noul serviciu să tot fie vreo douăzeci de câini, dar nu ei sunt problema. Ei doar mă latră. Pe holul de la intrare s-a aciuat prin toamnă un hibrid între vulpe și șobolan, pe care colegii îl numesc, cu entuziasm, câine. L-aș descrie mai amănunțit, dacă aș apuca să-l văd ca lumea. Stă

pitit în cotloane numai de el știute, scoate un gâjâit de tebecist și, deodată, mă trezesc apucat de încălțări (mai sus nu ajunge!). Apoi dispare săgeată, în neant. I-am dus de mâncare, dar nu iese decât când nu sunt atent…

Prin iarnă, corcitura a dispărut. Probabil vreun șobolan mai tupeist s-a prins că un intrus i-a călcat teritoriul și a pus chihuahua boschetară pe fugă. Pe de altă parte, s-ar putea să fi intrat în hibernare. Iese la primăvară, mi-am zis.

Într-adevăr, a reapărut din neant, odată cu ghioceii. Prilej cu care am început și eu să devin mai tolerant, să înțeleg de ce unii dintre colegii mei îl numeau, cu entuziasm, câine. Am descoperit că e capabil de o imensă afecțiune, de nebănuit pe vremea când rânjea pofticios la bocancii mei. Mai nou, pur și simplu sare de bucurie când mă vede, se izbește cu capul de picioarele mele, face tumbe etc. În scurt timp, a prins a mă vizita la etaj. Urcă scările și mă așteaptă la ușă, mă însoțește prin clădire, dând dintr-un ciot de coadă.

Trebuie să-l mai împing cu piciorul prin crăpături, pe sub scări, să pretind că nu-l cunosc, când e vreun om prin preajmă, ca să nu mă fac de cacao. Se comportă de parcă ar fi al meu. Oricum, e cea mai simpatică – și urâtă, în același timp – creatură pe care am văzut-o vreodată. Îți trebuie tupeu, nu glumă, pentru a-ți învinge teama că, dacă îl mângâi, ai luat de la el ciumă sau lepră. Eu mi-am învins-o.

Mi-a devenit cu atât mai simpatic cu cât vorbesc aproape zilnic cu câte o persoană terorizată de mușcătura lui. Dar el, săracul, nu e capabil de așa ceva. La cum arată, ar rămâne fără dinți, ca albina fără ac, în urma unui atac mai hotărât. De altfel, cred că de aceea nici nu riscă să mănânce. Nu-mi vine altă idee de hrană pentru el decât supă cu paiul. Cred că

trăiește doar din forța câmpului său bioenergetic, dintr-o aură, când neagră, când roz.

Ultima lui victima e prietenul Alex, care își predă cursul de jurnalism în clădire. L-am văzut extrem de nervos:

— Băi, tu știi javra aia nenorocită de la intrare? Mă terorizează. Iar era să mă muște.

I-am spus că habar n-am despre cine vorbește. Las' să se teamă, că și eu m-am temut.

O macara

Redactez o carte, aud un zgomot, mă uit pe geam.

A căzut o macara. Una care chipurile lucra la o construcție de lângă clădirea în care se află biroul meu. S-a rupt din senin, cam de la vreo 3-4 metri înălțime, a blocat o stradă lăturalnică, prinzând și colțul unei case de peste drum.

Au apărut SMURD-ul, niște băieți de la descarcerare, Poliția și, evident, televiziunile. Abia diseară, la știri, o să înțeleg ce s-a întâmplat lângă mine.

Până una-alta, din ceea ce văd de la o fereastră din hol, n-a pățit nimeni nimic. Un coleg care vine de afară îmi zice că macaragiul tocmai coborâse în pauza de masă. Acum, că a avut norocul ăsta chior, bănuiesc că deja a luat o mașină de ocazie, vreun maxi-taxi, spre mănăstire.

Probabil că se va alcătui o comisie, va urma o anchetă și va fi pedepsit vreunul dintre muncitorii care, în fața camerelor de filmat, lucrează de zor – cu un chef de nebănuit în zilele anterioare –, alergând prin ploaie, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Din nou, despre plete

Mi-au crescut pletele. Mi-am luat o brățară de piele de la târgul olarilor. Am revenit la aspectul meu de om neserios. Am realizat asta când un cetățean amabil a scos capul pe fereastra mașinii și-a urlat după mine „Băiii, pletosuleee!“ (fără motiv, așa, doar de plăcerea conversației). Nu m-am mai enervat ca pe vremuri.

Cu brățara de piele stârnesc confuzii. Aproape zilnic mă oprește cineva pe stradă ca să mă întrebe cât e ceasul. La început, mă uitam pe mobil și dădeam ora exactă. Acum mă uit atent la brățară și scot ora „exactă“ din burtă. Sper să nu piardă nimeni vreo întâlnire importantă sau trenul din cauza mea.

E frumos cu pletele mele, dar mai am și probleme. A venit un cerșetor la mine și mi-a zis:

— Tanti, îmi dai și mie un ban?!

Nasol. Auzi! Tanti!! Putea măcar să mă numească „doamnă“.

1 aprilie

Mi-am tras singur o țeapă de 1 aprilie. M-am dus azi la o întâlnire cu un jurnalist, la care trebuia să ajung mâine. L-am și înjurat un pic în gând că întârzie, până m-am prins, fumând o țigară, că azi e marți, și nu miercuri. Mi-am terminat țigara, m-am urcat în mașină și m-am întors acasă cu coada între picioare.

O râmă

Cinci lei – atât costa o râmă în Deltă, la Sfântu Gheorghe. Păi, la banii ăștia, cred ca râmele cu pricina erau personalizate, aveau fiecare câte un nume tatuat pe coadă. La banii ăștia, aș avea pretenția ca râma să aibă oarecșce relații cu anumiți pești barosani din baltă, să negocieze cu ei, să-i aburească, să-i atragă în undița mea. Îmi și închipui o posibilă întâlnire ...

Mi-o și închipui tremurând de spaimă în apă, privind cu disperare la plută, întrebându-se dacă, în caz de ceva, am s-o scap... Tocmai apare un peștan... Dă neglijent din aripi, trece pe lângă ea, adulmecă apa și se întoarce... Tan-taniaaa!... Peștele fluieră golănește:

— Oooo, da' ce frumusețe avem noi aici! Singurică, singurică?

Râma, timidă:

— Singurică, domnu' pește!

— Da' cine ești tu, bunăciune? Parcă te cunosc de undeva?

— Posibil, multă lume mă cunoaște. Sunt o râmă de cinci lei, spune ea, sperând să-l impresioneze.

— Câât? Ai zis cinci lei?! Incredibil! De când mă știu – să tot fie vreo trei ani – n-am auzit așa ceva! Neam de neamul meu n-a întâlnit o râmă de cinci lei...

— Așa merge azi lumea de pe uscat, astea-s regulile pieței. Cererea stabilește prețul ofertei, îi explică râma.

— Apoi, eu unul nu pot înțelege așa o lume. Nu vreau s-o cunosc. Scuză-mă, te-aș mânca, dar la câte parale faci, mă demoralizezi, mă distrugi psihic. Hai pa!

Și oricum, dacă aș fi intrat în posesia unei asemenea râme valoroase, cred că aș fi stat de vorbă cu ea, ne-am fi

împrietenit, aș fi ieșit cu ea la plimbare pe ploaie. N-aș mai fi avut inima s-o agăț în cârlig și s-o trimit în apele tulburi ale Dunării, pradă pentru cine știe ce nenorocit de pește care să-i curme, din prostie, viața înainte de vreme.

O râmă de cinci lei merită să moară de bătrânețe.

Clopoței

Credeam c-am înnebunit.

De când m-am întors din concediu, îmi zăngănesc niște clopoței în cap. Zăngănesc e mult spus. În fapt, sună suav, odihnitor, îmbietor-transcendental. Bine că nu aud voci! – m-am consolat. Dar dacă nu fac ceva – m-am gândit –, până la voci care să mă strige din lumea suavă a clopoțeilor nu mai e mult.

La serviciu e bine. N-aud decât muzica din căști. Pe stradă, iar nimic dubios, în afară de senzația că sunt urmărit de cineva de sus, pe care o am uneori. Problema apare numai acasă. Lu' Ralu nu i-am spus ca să n-o sperii; la urma urmei, dacă e dragoste la mijloc, se poate trăi lângă un om care aude clopoței, câtă vreme acesta nu insistă să-ți povestească întruna despre ei.

Alaltăieri, lucrurile s-au agravat. Am început să-i aud și pe-afară. La miezul nopții, am rămas fără țigări pe la jumătatea articolului pe care îl scriam. Nonstopurile de lângă blocul meu sunt închise la ora aia, așa că m-am dus până în gară. Am avut noroc, acolo este un nonstop care se închide pe la unu. Și la ieșirea, și la intrarea în scară, suav clopoțeii sunau. Cum să-i spun așa ceva lu' Ralu?

Dar azi-dimineață m-am liniștit. Când să ies din bloc, m-a apucat iar senzația aia că mă urmărește cineva de sus. Totodată, am auzit și clopoțeii. Am ridicat ochii, hotărât să-l iau la rost pe ăla de sus, și am văzut, în balconul de lângă al meu, atârnând niște tinichele indiene sau chinezești, tuburi metalice, naiba să le ia, fiare care se lovesc unul de altul ca să producă o atmosferă misterioasă, romantică.

Poftim mister!

Colonelu’

Început de an școlar. Și-mi amintesc de prima zi de școală pentru Colonelu’, prietenul meu din facultate:

Taică-su, colonel pe bune, nu-și pierdea vremea cu patetisme. L-a dus până la careul din curtea școlii și l-a predat învățătoarei, pe post de suport pentru un buchet de flori. I-a ordonat să se descurce singur și-a plecat la treburile lui.

O fi fost emoția despărțirii sau întâlnirea cu atâta popor – Colonelu’ e o țâră agorafob și astăzi –, nu mai reținn. Cert e ca l-a tăiat brusc o pișare din aia de-ți vine să-ți înnozi picioarele. În clasă, s-a așezat frumos în ultima bancă, cu privirea țintă la o margaretă (eu i-am zis că toamna nu prea e anotimpul margaretelor, dar Colonelu’ o ține pe-a lui). Sub margaretă, abecedarul și cartea de mate. A ascultat ca de pe cealaltă lume vocea învățătoarei, povestindu-le duios copiilor despre lucrurile minunate pe care le vor învăța la școală.

La un moment dat s-a auzit și el strigat la catalog, dar a fost lăsat în pace, pentru că avea deja ochii în lacrimi. Ca să-și facă de lucru, să mai treacă vremea, Colonelu’ și-a băgat cărțile în

ghiozdan, l-a pus în spate și a început să frământe între degete coada margaretei. La prima pauză, s-a dus săgeată pe ușă. Mai întâi, cu ritm de vitezist etiopian, apoi de mărșăluitor etiopian – nevoit să-și țină genunchii lipiți –, ajungând la blocul lui de simplu etiopian. Nu mergea liftul. Și el stătea pe la etajul șapte.

Nici nu mai știe cum de-a urcat scările. A început să bată cu pumnul în ușă. Apoi cu margareta. El spune că-și amintește precis cum s-a dilatat timpul, cum zburau petalele din margaretă, în ralanti.

Într-un sfârșit, ușa s-a deschis și în cadru a apărut taică-su. Iar Colonelu' s-a scăpat în pantaloni.

Tramvaiul biserică

Duminică dimineață, chiori de somn, așteptam în stație, eu și Ralu. Când s-a apropiat tramvaiul, a început să-mi sune în cap o muzică de liturghie. Ușile au pufăit și am urcat. În tramvaiul gol mirosea a tămâie. Vatmanul asculta până la *„Are you nuts?“* slujba de duminică. N-aș putea jura că dăduse cu tămâie, dar cel puțin mie așa mi s-a părut.

Ne-am așezat pe scaune, luând un aer evlavios, simțind nevoia să ne facem, automat, cruce. Mi-era și jenă să mă duc să cumpăr bilet. Totuși, știind cât de neortodocși sunt controlorii, mi-am luat inima în dinți și am pășit spre micul altar improvizat de vatman. Era înconjurat de zeci de cruciulițe, iconițe mătănii. Mi-a întins, vădit deranjat, binecuvântarea pentru călătorie în schimbul a doi lei. La coborâre, am urmărit îndelung biserica volantă punându-se în

mișcare. Mi-am închipuit că după prima curbă se va înălța către cer ca-n filmele lui Kusturica.

Și din mersul tramvaiului, a doua zi, tot o fază de film. Un stop cadru, o fotografie: în fața mănăstirii Golia, o pisică moartă. Un pui de câine maidanez, viu, culcat lângă ea. La un metru mai încolo, doi preoți stând de vorbă.

Trei ursuleți

Trebuie să spun că magazinul de jucării de la colțul blocului meu, „Trei ursuleți“, a dat, în sfârșit, faliment. Îmi părea extrem de ciudat. Nu vedeam niciodată vreun client înăuntru, nici măcar vreun copil rătăcit care să se holbeze, cu o acadea în mână, la jucăriile extrem de scumpe din vitrină.

Între timp, în locul lui a apărut un magazin de scutere și motociclete. De-atunci, de dimineață și până seara, sunt cel puțin doi-trei „copii“ – mare parte, trecuți de 20 de ani – care stau înmărmuriți cu ochii în vitrină. N-au nici ei vreo acadea în mână, dar absolut toți salivează. Aproape că te aștepți ca dintr-o secundă în alta să se trântească în fund, să dea din picioare și să urle iubitelor însoțitoare, care îi așteaptă plictisite la vreo zece pași mai în față:

— O vreau, o vreau!

Trebuie să știi ce fel de jucării vinzi sau, mai bine zis, oamenii mari sunt mai dispuși decât copiii să-și cheltuie banii pe jucării scumpe.

Mi-a murit un câine

Luni am fost acasă, la părinți, și m-am întors așa, cu un fel de leșin existențial. Mi-a murit un câine. Mi-a povestit tata cum l-a îngropat, pe ascuns (la țară nu prea se îngroapă câinii, de obicei sunt aruncați la gârlă; l-a întrebat un vecin ce trebăluiește pe-acolo și tata i-a răspuns: „Nimic, mai curăț locul ăsta de ierburi“), în fundul grădinii, acolo unde a fost odată casa bunică-mii.

Aveam doi câini. Pe unul, care trăiește, nu-mi amintesc în clipa de față cum îl cheamă (altă fază de leșin existențial). Pe ăsta mort îl chema Trăistuță. Țin minte cum ni l-a adus cineva ca să scape de el, într-o sacoșă, lăudându-l că-i ciobănesc autentic. Mama a râs și mi-a spus uitându-se a pagubă la el, după ce l-am luat: „Ăsta nu-i ciobănesc cum nu-s eu popă. Să vezi ce trăistar iese din el!“ („trăistarul“ fiind un câine fără căpătâi, un fel de boschetar de la țară, care trăiește lipsit de stăpân, furând traista cu mâncare a oamenilor care muncesc la câmp). Atunci i-am pus numele Trăistuță, că era mic. Trăistar n-a ajuns niciodată.

Dacă e să fiu sincer, leșinul nu e neapărat din cauza morții lui Trăistuță. Nu-s genul care să-și bocească porcușorul de Guineea, peștișorul găsit cu burta în sus în acvariu, și nici măcar un câine cu care obișnuia să se joace și să vorbească, un câine care îmi recunoștea vocea de la mare distanță, pe un întuneric ca smoala, și-mi sărea fericit în brațe, chiar dacă nu mă văzuse de un an de zile. Nu, pur și simplu, leșinul vine din faptul că nu am realizat cât de repede trece timpul. Mi-am dat seama de întrebarea mea idioată, când mi-a spus mama că a murit:

— Da’ cine l-a otrăvit?

— Păi, mamă, nu l-a otrăvit nimeni. Avea peste cincisprezece ani. A murit de bătrânețe. De vreo lună nici nu mai mânca nimic, tremura pe picioare, parcă îți cerea să-i dai un par în cap, ca să-l scapi de chinuri.

Mie mi se părea că-l avem de maximum cinci ani. În realitate, cred că eram la liceu când l-am adoptat.

De bocit, am bocit doar când mi-a murit primul câine, Haiduc, pe care l-am avut în copilărie. Și el a murit la fel, refuzând să mai mănânce, tremurând pe picioare, cerându-ți parcă să-i dai un par în cap, ca să-l scapi de chinuri.

Sunt *cool*!

Cancer, frate! Dimineață abia mi-am putut desclești ochii de brumă. Câteva perechi de pinguini și vreo doi-trei urși polari au apărut din nou în apartamentul nostru, zgribulindu-se pe sub pat, pe la colțuri, în pragul hipotermiei.

Mi s-a lipit mâna de coada ibricului, când să-l pun pe aragaz. Am dezlipit-o cu bricheta. Până să fiarbă apa de cafea, m-am bărbierit frumos cu apă opărită de la robinet, apoi m-am dat cu un rahat de after-shave numit Mennen.

Băieții ăștia de la Mennen au avut ideea năstrușnică de a inventa – pentru confortul sporit al pielii, pentru o senzație autentică de bărbat *cool* – un after-shave mentolat, cu un puternic efect răcoros. Dar pe sticluță nu scrie asta. Sau n-am văzut eu. Dacă ar fi scris, oricât de bărbat *cool* mi-aș fi dorit să fiu, aș fi sărit peste after-shave.

M-am dat cu el și fața mi-a înghețat pe loc. Noroc că eram lângă budă, pentru că altfel m-aș fi pișat instantaneu pe mine de frig. Nici nu-mi venea să mișc capul, ca să nu fac curent.

Senzația de *cool* m-a urmărit până la serviciu, transformându-se într-un tremurici generalizat, până în vârful degetelor de la mâini și de la picioare. E tocmai ce-mi lipsea într-o zi mohorâtă de luni, când aș fi dispus să mă angajez și ucigaș plătit, numai să nu mai fiu nevoit să vin la o slujbă cu program exact. Să lucrez cam așa:

— Matale îmi faci comanda, îmi lași vreo două zile la dispoziție și n-ai tu treabă. Rezolv eu problema, dar la ora care-mi convine mie. În niciun caz luni dimineața, când e frig și eu vreau să dorm o oră în plus.

Șoferul și pilotul

Noaptea târziu, la un festival de literatură din Cognac, stăteam de vorbă cu un cetățean din localitate, evident, la un pahar de cognac. Nu era scriitor sau ceva de genul acesta, ci un om obișnuit care făcea parte din organizarea evenimentului. Pensionar, șofer voluntar, am aflat în timpul discuției din restaurant.

Mi-a spus că nu iese prea des nici măcar din orășel, și-atunci l-am întrebat cum de vorbește atât de bine engleză, fără niciun fel de accent franțuzesc. Cică fiul lui trăiește la Londra și-așa a căpătat el pasiunea de-a învăța engleza, numai de dragul de a se înțelege perfect, la telefon, cu nepoții și cu noră-sa, londonezi sadea.

Brusc, s-a uitat la ceas, și-a cerut scuze că fuge puțin până afară să-și întâlnească fiul:

— Revin imediat.

Și apare, într-adevăr, după vreo 3 minute.

— Cum, așa repede? mă mir.

Dacă tot își vede fiul așa rar, mă gândeam că nici nu se mai întoarce.

— Nu era nevoie de mai mult. La ora asta trece pe deasupra Cognac-ului.

Fiul lui, pilot de avion, avea o cursă cu rută zilnică pe deasupra orașului. Și nu se întâlneau la propriu. Avionul trecea pe la 11 mii de metri înălțime. Dar tatălui cu pricina îi era de-ajuns să știe clipa când avionul condus de el zboară peste Cognac și să se uite atunci la cer. Iar fiului său, la fel, respectând înțelegerea, îi era suficient să se uite în jos.

Maria și Moșu’

Era prin anii ’80. La un sfârșit de săptămână, am încuiat frumos casa și am plecat împreună cu părinții la bunicii din partea mamei. Când ne-am întors după două zile, am găsit broasca ruptă și ușa întredeschisă, ținută așa de un scaun. Am dat scaunul deoparte și am intrat ca Alice în Țara Minunilor, privind uimiți în jur. Nu părea că lipsește nimic din casă. În schimb, patul arăta ca și cum cineva tocmai ar fi sărit din așternuturi și ar fi rupt-o la fugă.

Iese mama afară și trece o vecină, care o întreabă:

— Ce mai faci?

— Ce să fac, zice mama. Uite, cred că mi-a spart cineva casa.

— Aaaa… Acum ai aflat? Stai liniștită, n-au fost hoții. A fost Maria. Iar au apucat-o năbădăile.

Ciudat om mai era Maria asta. Rar femeie mai gospodină ca ea. Chiar îmi amintesc că făcea niște plăcinte grozave. Liniștită, la locul ei. Își vedea de treabă, aveai cu cine discuta. În general, nu ieșea din vorba bărbatului (căruia eu îi spuneam Moșu'; avea car cu boi și a fost singurul purtător de opinci pe care l-am cunoscut vreodată).

Atâta doar că, o dată la doi-trei ani, fără de veste, Maria spărgea lacătul de la beci, unde Moșu' ținea butoiul cu vin, se îmbăta lemn, lua toți banii din casă și pleca în lume.

De obicei, lumea ei însemna trenul și gările dintre câteva orașe din apropiere, pe unde își cheltuia banii pe băutură, apoi cerșea cu baticul tras peste ochi, spunând că-i vai de capul ei, nenorocită, are un băiat care și-a prins mâna la strung și trebuie operat de urgență. Știu ritualul, de fiecare dată făcea la fel. Venea veste despre ea de la câte vreun navetist care, înainte de ajunge acasă, trecea pe la bărbat-su și-l ținea la curent:

— Azi am văzut-o în gara cutare… Azi, în trenu' cutare…

Moșu' nu se pierdea cu firea, ba chiar se comporta normal, spunându-ne și nouă ce-a mai auzit de femeie. Își vedea liniștit de carul lui cu boi, de muncă (era un om extrem de harnic, grăitor fiind faptul, de exemplu, că se trezea noaptea și săpa în grădină, la lumina felinarului de la car). În cele mai multe cazuri, când nu mai reușea să scoată bani de băutură din cerșit, Maria se întorcea singură acasă. Bărbatul îi trăgea o mamă de bătaie, cu biciul, pe care femeia o primea firesc, ca

pe o pedeapsă binemeritată, străduindu-se să nu țipe cât o ține gura ca nu cumva s-o audă vecinii și să se facă de râs în sat. Și apoi, pentru următorii doi-trei ani, lucrurile își intrau pe făgașul lor obișnuit.

De unde să știm noi când am plecat de-acasă că se împliniseră doi-trei ani de când Maria nu mai fugise în lume? Și, de fapt, nici nu mai ajunsese în lume. Conform obiceiului, spărsese lacătul de la beci, luase banii, dar băutura a lovit-o repede, n-a mai avut putere decât să sară gardul curții noastre, să ne spargă încuietoarea și să petreacă un weekend de vis, știindu-ne plecați. De vis, doar în privința cazării și a băuturii, punând pe drojdie o damigeană de vreo 50 de litri de vin, pe care ai mei o plasaseră în „camera de dincolo“, ca să nu înghețe în beci. Cu mâncarea, Maria n-a nimerit-o. N-a găsit nimic mai acătării, de gătit nu cred că avea chef, așa că a trebuit să se mulțumească cu un borcan de magiun. După ce a terminat vinul și magiunul, și-a dat probabil seama că trebuie să ne întoarcem acasă și nu știu de ce n-a mai vrut să fugă în lume, preferând să treacă direct la biciul lu’ Moșu’.

În fine, mama și tata se băgau unul pe altul la înaintare care să se ducă și să facă scandal. Ne-a scos din încurcătură însuși Moșu’, care a intrat brusc pe ușă, cu clanța stricată de nevastă-sa în mână, s-a așezat în genunchi în fața icoanei, și-a făcut câteva cruci, s-a întors înspre mama și i-a zis lu’ tata:

— Nu mă nenoroci! Nu te duce să spui la Miliție!

Mama s-a apropiat de Moșu’ și i-a dat un scaun. Au urmat momente bune de tăcere jenantă, după care tata a preluat conducerea discuției și i-a spus răspicat:

— Uite care-i treaba, bădie, mie îmi dai vinul și magiunul înapoi și nu mă duc la Miliție.

Cum să te duci la Miliție, când noi o știam pe Maria? Nu era hoț. Doar o apucau năbădăile.

După ce ne-a spart casa, Maria n-a mai avut decât o singură plecare în lume și pe urmă s-a liniștit. La începutul anilor ’90, Moșu’ a murit călcat pe cap de un bou. Venea cu carul încărcat de porumb, de la câmp, și a căzut între boi. Umblă vorba pe la țară că „animalu’ nu calcă niciodată pe om“, dar se vede că nu-i totdeauna adevărată. Eram acasă, învățam ca să dau examen la facultate, când l-au adus doi oameni și l-au așezat, cărându-l într-un țol, pe prispă. Au dat fuga vecinii și i-au aprins o lumânare. Eu n-am avut curiozitatea să mă uit de aproape.

Am doar imaginea asta, văzută peste gard, de la mine din curte, a unui om întins pe prispă, cu o lumânare aprinsă între degete, înconjurat de vecini. După vreun ceas, a apărut și Maria, nu știu pe unde umbla – își trăia ultimele năbădăi –, a descuiat ușa și l-au băgat pe Moșu’ în casă.

Ghiocei

Sfârșitul iernii, dar tot frig-frig, nici măcar să-i treacă prin cap vreunui mugur să iasă la lumină. Totuși, întâlnesc pe stradă un bătrân vai de capul lui, care ținea în mână câteva legături de ghiocei.

Las deoparte uimirea (de unde naiba i-o fi scos pe vremea asta?) și mă gândesc: ce mod onest de a nu cerși, de a câștiga un ban cinstit! Mi s-a făcut cumva milă de el. Un „S“ imaginar de la Superman mi s-a aprins pe piept și m-am întors din

drum cu ideea să-i curm omului suferința îndurată pe marginea străzii. I-am zis eroic:

— Hai că vi-i cumpăr eu pe toți. Cât face?

Moșul mi-a dat buchetul din mână, apoi a dezvelit un coș de lângă el, în care se mai aflau cam vreo două tone de ghiocei. „S“-ul imaginar a devenit „s“. I-am cumpărat doar florile pe care le avea în mână și i-am urat sănătate.

O nouă spaimă

În drum spre serviciu, am fost informat de un coleg, în poarta instituției, că a încuiat un câine de rasă în birou la mine.

— Te deranjează? E doar pentru câteva ore.

— Ei, aș! Iubesc câinii.

Nu-i vorbă, îi iubesc, dar mi-e și frică de ei, în egală măsură. Când să descui ușa, am realizat că am uitat să-i cer colegului – care plecase între timp – câteva detalii esențiale, gen cum îl cheamă pe câine, ce rasă e, cam ce dimensiuni are, cât de pacifist este, cu ce comenzi poate fi potolit la nevoie etc.

Cât am învârtit cheia în încuietoare, nu mi-a fost greu să-mi închipui că dincolo de ea, în birou la mine, se află un pitbull feroce (din ăla care n-are jenă să se arunce și la jugulara tigrului), extrem de dezamăgit în singurătatea lui. Și hop! apar eu, un necunoscut, un neica nimeni care-i întrerupe șirul liniștit al unor gânduri ucigașe.

Mi-am scos rucsăcelul, l-am băgat la înaintare și am intrat, cu nervii întinși la maximum, în birou. Nimic.

— Hei! am strigat.

De sub un scaun a ieșit – târâș, tremurând, cu urechile fluturându-i ca un steag alb, cu coada între picioare – un șoricar prăpădit. Să tot fi avut vreo patru kile, cu tot cu bundița de pe el. Și era trecut bine de-a doua tinerețe.

Popa

Totdeauna am avut așa, un fel de teamă de preot. De mic, de când îl așteptam înfrigurat în „camera cealaltă“ (și la propriu, acolo nu făceam focul iarna)… Nu prea știam ce să fac, ce să spun, dacă să-i pup sau nu mâna… În plus, mă enerva că mă mângâia de fiecare dată pe cap și-mi spunea să-i zic o poezie…

Aștept preotul și-s cumva agitat că n-o să știu ce să fac, c-o să trebuiască să-i spun o poezie.

Planta

Să tot fie vreo doi-trei ani de când am oploșit prin casa noastră un fel de plantă. Pentru mine are un trecut destul de întunecat, de telenovelă, ceva de genul că a găsit-o tata socru părăsită lângă un garaj sau pe holul unei fabrici, tocmai când voia s-o arunce nu știu cine. De fapt, au fost două – surori?! habar n-am –, pe una a luat-o el, pe cealaltă am adoptat-o eu și cu Ralu. Ca să fiu sincer, eu mai degrabă am tolerat-o: atâta timp cât nu mă trezește la cinci dimineața, nu se cere afară la plimbare și nu face mizerie prin casă, n-am nimic cu un suflet de plantă, fie ea și urâtă, așa cum mi s-a părut de la început.

Îi zicem plantă pentru că nimeni nu m-a putut – și nu s-a putut – dumiri ce este de fapt. Aspectul ei de copăcel scheletic, spinos, cu niște frunze gălbejite te putea lăsa să crezi că – odată îngrijită – ar putea deveni trandafir chinezesc, lămâi, ficus, orice. Mie chiar îmi plăcea să-i prezic lu' Ralu că într-o bună zi planta noastră se va înviora și va prinde, eventual, fluturi, musculițe sau alte insecte, după puterile ei.

Deși rămasă într-o zonă a incertitudinii de specie și gen, planta tatălui socru măcar a dezvoltat cu timpul un frunziș stufos ce promitea apariția vreunei flori și – de ce nu? – chiar a unui fruct. Mă rog, putea purta fără jenă epitetul „ornamentală". Plantă noastră – cu toată grija pe care i-a purtat-o Ralu – a continuat să rămână somaleză, o întâmplare vegetală crescută parcă la marginea deșertului Gobi, într-un soi de moarte clinică eternă, singurul ei semn de viață fiind căderea câte unei frunze dintre puținele pe care le avea la început. De multe ori mi s-a făcut milă de ea, am pledat pe lângă Ralu să-i deconectăm perfuziile și m-am oferit generos s-o duc eu însumi la gunoi. Ralu nici n-a vrut să audă.

În ultima vreme, am avut o mulțime pe cap, de la faptul că mama a trecut prin niște dureri cumplite de la o piatră la rinichi – trebuind să umblu cu ea prin spital – și până la zecile de treburi cotidiene pe care – atunci când nu le am date de alții – mi le inventez ca prostul.

În fine, numai la planta noastră de lângă fereastră nu m-am mai uitat eu. Și azi mă cheamă Ralu și-mi arată un lucru cumva înfricoșător: planta noastră s-a înviorat brusc, i-au înverzit frunzele, i-au mai crescut niște rămurele, s-a înălțat binișor și – incredibil – a făcut o floare albă. Evident – cum

altfel? –, una la fel de dubioasă ca și planta-mamă, o combinație între salcâm, frezie și liliac. Dar e totuși o floare.

Spital

Pe la 5, în fața spitalului CFR, doi oameni în pijama încercau să dea jos o nucă din copac. Habar n-am de unde făcuseră rost de o prăjină atât de lungă (numai bună de undiță) și de ce insistau așa doar pe una singură, evident cam tare (greu de doborât). După mine, era mai simplu să arunce cu bățul, la nimereală, la grămadă. Peste poate să nu cadă ceva.

Oricum, ideea e că m-au surprins vitalitatea, bucuria cu care făceau asta, ca niște copii care și-au lăsat ghiozdanul pe marginea drumului, găsindu-și mai degrabă un prilej de joacă decât o ocupație cu scop precis. Adică părea cumva că nu contează vânatul, ci vânătoarea. Acum, dacă mă gândesc bine la ceea ce se știe despre mâncarea de spital, există o mică șansă ca oamenii cu pricina să fi făcut asta de foame. Mă îndoiesc totuși. În ultima vreme am tot fost prin spitale și parcă n-ar mai fi condiții atât de nasoale încât să ieși la vânătoare pentru a-ți completa prânzul.

Apoi m-a mai surprins lejeritatea cu care doi oameni în toată firea (cred că și întregi la minte) se manifestau public doar în pijama. De altfel, e o convenție general acceptată. Dacă ești sănătos și ieși în oraș, să zicem, îmbrăcat la costum, dar cu pantofi sport și cu un rucsac în spate, mai toți se întreabă cum poți umbla în halul ăsta pe stradă. Dacă ești un bolnav internat în spital, nimeni nu se miră că ieși la cumpărături în pijama prin centrul orașului. Sau la bătut de nuci.

Happening

S-ar putea să mă fi băgat ca prostul în nu știu ce experiment. Pe post de cobai. Și-ncă n-ar fi mare lucru dacă mi-aș fi dat seama de la început. Adică să-mi fi zis cineva cam așa:

— Frățioare, uite, am nevoie mâine pe la prânz de tine pentru un experiment artistic. Fă-ți rost de-o scândură de vreo doi metri, vii pe jos cu ea până în centrul orașului, faci de vreo câteva ori ca avionul prin stație, rotindu-te de parcă ai vrea să decolezi, apoi te izbești de ușile primului tramvai oprit, ținând scândura orizontală, insistând să urci în el. Cazi, evident, în cur, apoi te ridici și urli mulțimii înmărmurite: „VIAȚA NU VA MAI FI NICIODATĂ LA FEL!“.

— Bun, și în ce constă experimentul artistic? l-aș întreba eu.

— Ei, și tu, bizon mai ești, chiar nu pricepi nimic din arta avangardistă! – mi-ar putea răspunde el. Încă mai faci parte dintre artiștii demodați care se așteaptă ca opera lor să aibă un sens?! Câtă aroganță! Cât egoism! Cât narcisism stupid! Nu contează miza pe care o dai tu actului artistic, ci sensul pe care îl inventează publicul, m-ar dojeni el.

— Și ce sens are să fac ca avionul printr-o stație din centru, să mă izbesc cu o scândură de ușile unui tramvai staționat, să cad în cur și să zic „VIAȚA NU VA MAI FI NICIODATĂ LA FEL!“?

— Rămâne de văzut – îmi va răspunde el. Nu vom cunoaște niciodată reacția publicului la un asemenea act artistic dacă nu îl încercăm.

Mai de rușine pentru ignoranța mea, mai din prietenie, din curiozitate, în condițiile descrise anterior, după ce m-am scărpinat îndelung după ureche, aș putea zice:

— OK, frate, mă bag. Ne vedem mâine la prânz în stația de tramvai. Da' faci tu rost de-o scândură, că eu nu prea am de unde.

Dar nu. Cred că în cazul de față m-am băgat din prostie într-un experiment (posibil) de genul ăsta și mor de ciudă că n-am realizat de la început. Acum nu știu cât timp, am primit un telefon de la o cunoștință a unui amic bun, specialist în *happening*-uri și felurite *performance*-uri (pe bune, omul chiar e tare, superapreciat în domeniu, are expoziții, manifestări prin toată lumea. Are idei și experimente originale care, atunci când le înțeleg rostul, mă dau pe spate). De-aia când m-a sunat cunoștința lui ca să mă invite la o manifestare artistică am fost, din start, de acord. Mi-a zis în grabă că trebuie să prezint, alături de zece ieșeni, o carte favorită, să spun o poveste, să mă bag în vorbă la o discuție relaxată. „OK, doar sunt scriitor, sunt cunoscut, mă cheamă lumea peste tot, ce mă-sa!?", am gândit. Normal că m-a invitat și pe mine să spun o poveste. Normal că nu-i problemă să particip la așa ceva.

Ei bine, cu toate treburile pe care le am pe cap, m-am dus ieri seară la o întâlnire preliminară, ca să văd ce trebuie să performez mai exact. Până aici, toate OK. Am întâlnit acolo un grup de prieteni (scriitori, critici), câțiva colegi de-ai amicului avangardist, plus artistul străin care va conduce „experimentul" la care am fost invitat. Hopa! Aici mi s-a aprins un beculeț. „Experiment" deci, nu eveniment cultural în dulcele stil clasic. Artistul coordonator ne-a explicat pe îndelete proiectul său. N-am priceput o boabă. Bun, prezentăm câte o carte favorită, spunem câte o poveste, mai schimbăm câte o vorbă între noi (noi, zece ieșeni, plus alți patruzeci de artiști internaționali). Dar în afară de asta n-am

înțeles nici cât negru sub unghie ce va face artistul coordonator. Bun, stă și el de vorbă cu noi. Dar ce altceva? Că doar n-o să modereze discuția noastră și ăsta-i tot actul artistic! Cică o să ne arate cărțile lui favorite și ne va spune și el o poveste. Bun, dar asta făceam și în copilărie, la mama acasă, pe malul șanțului, și nu ne-a bănuit nimeni de *performance*. În ochii artistului există o doză de mister pe care n-am reușit să-l pătrund. Acum, căutându-i numele pe net, misterul s-a adâncit și mai mult. Coordonatorul nostru e o celebritate, s-a manifestat prin toate colțurile lumii, sunt zeci de mii de pagini pe net despre opera lui. Dar tot n-am înțeles cu ce se ocupă. Bun, e artist celebru. Dar ce face exact?!

Cu ani în urmă, călătoream cu vagonul de dormit la București. Pe patul de sub mine, a venit și s-a așezat un tânăr cetățean de treabă. Din vorbă în vorbă, până să adormim, am aflat că e artist. La întrebarea mea lămuritoare, mi-a precizat: sculptor. Cică tocmai se întorcea de la Iași, unde avusese o expoziție.

— Și în ce-ți place să sculptezi, în lemn, în metal? am mai lungit eu discuția.

Mi-a tras o privire de Cristofor Columb care tocmai a dat peste un canibal:

— Domnule, eu nu sunt sculptor din ăia cum știi tu. Am depășit demult faza. Eu nu sculptez în lemn sau metal. Eu expun.

— Adică? am sărit eu cu altă întrebare de canibal.

— Simplu – m-a dumerit el. Ies pe scenă și povestesc, expun conceptul original al unei sculpturi. Asta-i totul. Restul, să dai cu dălțița și cu ciocanul, e treabă de calfă.

Nu m-am putut abține să nu-l întreb dacă nu cumva se teme că, în situația dată, oricine ascultă conceptul original îi poate subtiliza sculptura. Ba mai mult, m-am uitat roată prin compartiment și l-am întrebat dacă are sculptura la el, s-o văd și eu. Părea că a adormit instantaneu, dar sunt convins că n-a închis un ochi tot drumul, de frică să nu-l înfulece canibalul din patul de deasupra.

Având asemenea experiențe cu avangarda, cred că-i firesc să mă aștept la unele surprize legate de *performance*-ul la care trebuie să particip. Mă tem că experimentul e altul. Simt eu că povestea pe care trebuie s-o spun contează foarte puțin. Simt eu că ăla nu-i artist celebru degeaba, că va face el și altceva în afară de a ne prezenta cărți și de a ne spune povești de viață. Nu mi-e greu să-mi închipui următoarea scenă. Stăm noi zece ieșeni pe scaun, în fața noastră publicul, mai vorbim una-alta, și hop! sare artistul, ne înconjoară cu o frânghie sau cu o panglică pe care există o etichetă cu un înscris de genul: „REZERVAȚIE DE ARTIȘTI PROVINCIALI“ sau „BĂȘTINAȘI ROMÂNI DONDĂNIND ÎN JURUL FOCULUI; DRAMA EST-EUROPENILOR CARE N-AU DE LUCRU“.

Ne trage-ntr-o poză și pe urmă circulăm în toate marile expoziții ale lumii, contribuind la sporirea gloriei artistului avangardist. Sau poate va arunca brusc cu fumigene, ca să testeze reacția publicului la un posibil atac terorist, evidențiind astfel însingurarea contemporană și fricile inconștientului colectiv.

Așa că nu mai am odihnă până după experiment.

PS: Artistul ne-a rugat să punem cărțile aduse de noi pe o masă. El nici măcar nu le-a atins. Doar le-a numit „sculptură

contemporană“! Și i-a rugat și pe spectatori să participe la sculptură, prin reașezarea cărților de pe masă. Să mă trăsnească Dumnezeu dacă mint sau exagerez!

Trilu & Lilu

Am asistat la un show de Crăciun oferit unor copii cu probleme sociale. Un cor le-a cântat colinde, o trupă de băieți emoționați – jazz. Cât și-au scos băieții instrumentele de pe scenă, a intrat un Moș Crăciun la fel de emoționat (tremura mantia pe el), care nici nu știa unde să se așeze. Cineva a strigat: „Un scaun pentru Moș Crăciun“, cu acel ton al vocii din „Regatul meu pentru un cal!“. Vreo doi copii au înlemnit, tot de emoție, alții arătau doar curiozitate.

Moș Crăciun și-a tras scaunul lângă brad, a anunțat că urmează să-i vină două ajutoare cu surprize și cadouri, a tot privit în gol spre ușa deschisă, apoi s-a ridicat cam rupt de nervi și s-a dus să vadă ce naiba-i fac ajutoarele de nu mai apar. Sincer, eu mă așteptam să fie vorba fie de reni, fie de spiriduși, dar până la urmă au intrat doi clovni, pe nume Trilu și Lilu. Trilu & Lilu au invitat copiii pe scenă, la dans. S-a făcut.

La un moment dat, Trilu a anunțat un număr de magie prin care-l va hipnotiza pe Lilu. S-a făcut.

— Acum, copii – a zis Trilu –, Lilu va executa tot ce-i porunciți voi, adică putem face ce vrem cu el.

Liniște stânjenitoare.

— Hai, copii, ce vreți să facem cu Lilu, n-are nimeni nicio idee?!

Până la urmă, i s-a aprins beculețul unui copilaș:

— Să-i scoatem ochii!

Trilu s-a cam blocat:

— Nu, nu așa, hai mai bine să-i poruncim lui Lilu să fie o pisicuță.

Ăla micu', nimic:

— Să-i scoatem ochii!

Nu s-a făcut.

Și apropo de inocență, mai bine zis de adevărata candoare a Sărbătorilor, tot săptămâna asta am văzut culisele unui spectacol de Crăciun pentru persoanele proaspăt eliberate din penitenciar. Genul acela de manifestări care au legătură cu „reintegrarea în societate". În culise erau pregătite cadouri pentru persoanele cu pricina, în saci transparenți de plastic. Nu m-am putut abține să nu arunc o privire. Pe lângă multe altele, în fiecare sac era și câte un baton de salam. Nu știu de ce, dar asta chiar m-a emoționat.

Miracole de Crăciun

Ca un experimentat vecin al supermarketului Billa, m-am dus să-mi fac ultimele cumpărături în Ajun, cu o oră înainte de a se închide. Altfel era măcel. Cu acest prilej, am asistat la două miracole de Ajun:

a. n-am stat la tradiționala coadă de la casă. Cu o oră înainte de închidere există o perioadă magică, poporul se retrage spre bârlog, își masează stomacul și esofagul, pregătindu-le rezistența la lungul asalt al halelii și băuturii;

b. n-am mai ascultat aceleași colinde pe care am impresia că le aud încă de pe la sfârșitul lui august, când au apărut în

supermarket brazi, podoabe și oferte superhiperspeciale de Crăciun. Era o liniște și-o pustietate ca după bătălia de la Podul Înalt, după ce turcii și-o luaseră urât în goarnă, vitejii moldoveni sărbătoreau după deal victoria, iar corbii curățaseră deja locul. Nici n-am mai găsit pâine. Doar niște colăcei dulcegi la pungi de plastic, numiți „bebeluși“. Buni și ăia.

Cum rafturile 1, 2 și 3 (de jos în sus) cam erau rase (exceptându-le pe cele cu mazăre la borcan și conserve de pește), am avut ocazia să fiu și eu un pic de Moș Crăciun. În mijlocul pustietății dintre rafturi, m-am întâlnit la un moment dat cu un nene scund care tot sărea pe loc, cangurește, ca să vadă dacă mai sunt cutii de bere undeva în spatele raftului 4 de sus. Mai erau, așa că m-a rugat pe mine să mă las pătruns de spiritul Crăciunului și să i le cobor, scuzându-se:

— Nu ne-a făcut Dumnezeu pe toți la fel de înalți.

I-am dat berile și m-am abținut cu greu să-i urez un „Să crești mare, nene!“.

Pe scara blocului răsuna de colinde, în special una asupra căreia – îmi amintesc – mi-a atras atenția un prieten că-i un pic ciudățică. Adică:

> „Am plecat să colindăm/ Domn, Domn să-nălțăm
> Când boierii nu-s acasă/ Domn, Domn să-nălțăm…“.

Nu-i logic. De ce-ai mai pleca să colinzi, dacă știi limpede că boierii nu-s acasă? Cum explici vioiciunea ritmului, de ce ești așa binedispus, când știi din start că bați drumul degeaba? Poate c-așa suntem noi românii (prietenul meu e cel care susține că, de fapt, colindul ăsta e definitoriu pentru felul

nostru de-a fi), veseli și săltăreți, deși știm că n-avem – și nici măcar nu ne acordăm – vreo șansă de reușită.

„C-au plecat la vânătoare/ Domn, Domn să-nălțăm
La vânat de căprioare/ Domn, Domn să-nălțăm…“

Colindătorii știau exact unde-s și ce fac boierii, dar au insistat să-și facă de treabă, să plece oricum de acasă în noaptea de Crăciun. Bun, e și ăsta un plan: începi prin a promite că spui ce faci tu și continui povestind ce-au făcut alții.

„Căprioare n-au vânat/ Domn, Domn să-nălțăm…“

Deci, atenție, ăștia au plecat hotărâți să-i colinde pe niște oameni care nu-s acasă, dar știu ei cu exactitate că s-au dus la vânat de căprioare pe care, din păcate, nu le-au găsit. Sau poate le-au găsit, dar n-au putut să le vâneze. Din varii motive. Colindul nu ne spune. Cert e că ceva-ceva au încercat românii noștri și până la urmă s-au mulțumit cu ce-a ieșit în cale:

„Și-au vânat un iepuraș/ Domn, Domn să-nălțăm.
Să facem din pielea lui/ Domn, Domn să-nălțăm
Veșmânt frumos Domnului/ Domn, Domn, să-nălțăm“.

Un iepuraș?! Să omori un iepuraș în Ajun? Și să-l belești tot atunci? Nu-i cam sadic? Dacă era iepuroi, poate mai mergea. Poate că așa a și fost, cine știe, dar cu „iepuroi“ nu prea ieșea rima. În fine, sunt multe dileme aici. Nu-i așa că-i ciudățel colindul ăsta?

Am ajuns acasă, unde a avut loc următorul miracol:

c. după ani de eșecuri lamentabile, am reușit să aprind 7 becuri din 8 de la lustra noastră din sufragerie. E-o lustră așa, mai antică, arătoasă în felul ei, dar niciodată n-am reușit până acum să-i aprind mai mult de două becuri. Și să vezi feerie, tată, în casa noastră! Puteai să te bronzezi la lustră. Bradul de Crăciun a fost minciună.

Iar peste noapte, la petrecere, a mai avut loc un semimiracol:

d. am fumat doar 3 țigări.

Dar cum nu puteam s-o ținem numai în miracole, pe la 3 dimineața a căzut centrala și-au înghețat caloriferele din tot blocul, până dimineață. Unii vecini mai revoltați și-au petrecut prima zi de Crăciun protestând în fața administrației, dar noi ne-am mai încălzit cu paltoane, cu o sticloanță de whisky și, evident, la lustră.

Curentează apa

E cam o măgărie să zic, dar nu pot să nu „dau din casa“ altcuiva faza asta. Prin urmare, în drum spre Munții Vrancei, ne-am oprit la cineva din Focșani. Stăpânii casei, gazde călduroase, ne-au pus la masă. M-am dus la baie să mă spăl pe mâini.

Buun. Dau drumul la apa caldă, întind mâna sub jet și simt cum mă ia cu furnicături ca și cum aș fi băgat degetele în priză. M-am lipit cu spatele de perete și priveam năuc la apă. Măi, să fie, eu nu curentez în halul ăsta – da, recunosc, (mă) mai curentez din când în când, atunci când ating obiecte metalice – și, oricum, nu pusesem mâna pe robinet. Încerc din

nou și iar am senzația că m-am aprins brusc precum instalația din pomul de Crăciun. După a treia încercare, am început să urlu din baie:

— Curentează apa! Curentează apa!

Într-un sfârșit m-a auzit gazda și mi-a strigat din sufragerie:

— Stai liniștit, curentează numai aia caldă.

Cică din cauza boilerului. Așa că m-am spălat pe mâini cu frică și cu apă rece.

Foc și fum

Unul dintre colegii mei de serviciu are casă. Și dacă are casă, are și curte. Și dacă are curte, are și câini. Doi. Negri. Corcituri, da' frumoși. Unul – semilabrado; altul – semischnauzer. Și dacă are toate astea, are și probleme la serviciu, pentru că e însoțit de câinii săi precum focul de fum. Una ar fi că, dacă nu-s câinii la ușă, știi sigur că e plecat din birou sau că a întârziat la serviciu – nu e fum, nu-i nici foc.

Alta i s-a întâmplat ieri. Se uită el la un moment dat pe fereastră și vede afară un război: un nene cu pușcă tocmai îi luase semischnauzerul la ochi, în timp ce semilabradorul se evaporase. Semischnauzerul a fost lovit, dar s-a evaporat și el șontâc-șontâc. Iese omul și-l ia la rost:

— Băi, nebunule, ce-ai cu câinele meu?

Ăla cu pușca, nervos:

— Nu mă-nteresează. Eu am ordin să strâng toți câinii vagabonzi până de Ziua Unirii.

Era hingher, și-ncă unul profi, cu pușcă și săgeți paralizante. Și, dintre sutele de câini vagabonzi din oraș, l-a nimerit tocmai pe-al colegului meu. N-a murit, dar nici bine nu s-a simțit: l-a găsit lat acasă.

Nasol, dar un câștig tot are colegul. Nu cred că fumul o să mai vină după foc, la serviciu.

Școala de șoferi

Am picat examenul la școala de șoferi. Dar măcar l-am picat spectaculos, adunând 42 de puncte de penalizare în 300 de metri (erau suficiente 21 de puncte, ceea ce înseamnă că am picat după vreo 10 metri de condus).

După prima ședință de condus, am zis că-i o banalitate. Tre' să fii prost să nu-ți iei permisul. Apoi am văzut că nu-i chiar așa de banal să frânezi brusc în fața pietonilor zăbăuci care-ți răsar din tufișuri și traversează în fugă (eventual le crapă inima de spaimă și rămân înmărmuriți, cu ochii ca niște faruri, holbați la tine). Pe la ședința a zecea, după ce-am ucis cu sânge rece motorul, de vreo cinșpe ori, într-un ambuteiaj, am început să am unele îndoieli. După ultimele trei ședințe: „Schumacher, tată! Să iau eu sala, că n-am probleme la stradă!". Parcări în rampă cu spatele, intersecții nașpa, schimbat viteze cu lejeritate de maestru. M-am surprins – și l-am surprins și pe instructor – cât de bine conduc.

Am luat sala. Nu fără emoții. Tremura pancreasu-n mine când descifram chestionarul ăla care arăta ca un jaf de manuscris descoperit la Marea Moartă. Greu de închipuit prin ce chinuri am trecut analizând o pozucă din care reieșea clar

că-i acces interzis, însă te punea în mare dilemă să recunoști dacă banda roșie taie o motocicletă sau un moped. Am pariat pe motocicletă și am câștigat.

Până să anunțe băieții rezultatele, deja eram chior de somn. M-am dus și-am ras o cafeluță. Am mai fumat un pachet de țigări, am mai încurajat pe unul, pe altul, am mai ras un Red Bull și pe urmă ne-au chemat să ne zică de unde plecăm la stradă. Primul șut la subconștient: nu din Copou (cum mă anunțase instructorul și cum mă pregătisem eu sufletește), ci de la Gara Internațională. Acolo era un trafic din ăla adevărat, cam ca în sensul giratoriu de la Universitatea din București la vremea prânzului.

Am început s-aștept. Eram singurul care trebuia să dea cu examinatorul cutare, care nu venise încă. M-am așezat pe niște scări și mi-am imaginat fiecare mișcare, asigurările, curbele, cam cum fac piloții de Formula 1. Apoi am stat de vorbă cu un distrus de vreo 40 de ani care tremura ca varga. Dădea a cincea oară (al doilea șut la subconștient!). Zic:

— Om bun, stăpânește-te! Și eu am emoții, dar mă abțin, nu tremur în halul ăsta! Fie avea ceva de profet în el, fie doar tremuriciul îl făcea să arate ca atare, dar mi-a spus-o cu voce tulbure, ca de pe altă lume:

— Ai să vezi cum o să tremuri și tu!

„Cârpă!“, i-am zis și l-am lăsat în pace. Cât am plecat până la baie, probabil că mi s-a dus vorba că-i oblojesc pe afectații psihic. S-au așezat pe lângă mine, le-am împărțit țigări, iar ei au început să mi se confeseze cum au căzut prima dată, cât de bulangii sunt instructorii, câte capcane îți întind:

— Da’ oare luăm?!

— Bineînțeles că luăm, i-am liniștit.

Examinatorul meu nu mai venea. În schimb, veneau alți examinatori, cu câte patru nenorociți în mașină, iar la coborâre le înmânau mândru dosarele: „Respins! Respins! Respins! Respins!“. O serie de șuturi la subconștient! M-am dus la un chioșc să-mi iau o cafea. Am lipsit între 3 și 5 minute. Când am revenit, l-am văzut pe instructorul meu alergând de nebun printre mașini și arătându-mi pumnul:

— Te-omor! De-o oră te-așteaptă domnu’ examinator!

Dacă ar fi purtat cagulă din aia de călău, domnu’ examinator mi s-ar fi părut că are o față mai prietenoasă și mai înțelegătoare. N-a zis nimic. I-am pasat profetului paharul cu cafea, care l-a apucat tremurând și mi-a cerut o țigară de adio. I-am dat-o și-am intrat în mașină. Mi-am reglat scaunul, oglinzile, mi-am pus centura de siguranță.

— Ce număr are mașina? m-a întrebat examinatorul.

Mai degrabă îi puteam spune numerele câștigătoare la loto de săptămâna viitoare. De unde să știu, doar nu era mașina mea?

Polițaiul a coborât furios și s-a uitat la spatele mașinii. A revenit și a început să-mi explice că trebuie să traversez, din țeavă, cele patru benzi ale străzii pe care se circula bară la bară…

Eu tocmai mă asiguram stânga-dreapta și el a țipat:

— Uită-te la mine, că n-ai să știi pe unde mergi!

Un tunel oranj mi s-a deschis în fața ochilor și prin el au început să mă izbească tot felul de imagini, situații, sfaturi, reguli de circulație de care avusesem parte de când m-am apucat de condus. O ceață deasă mi s-a așezat pe ochi. „Să nu plec cu frâna de mână!“, atât am fost în stare să cuget. Acum, eu cu instructorul n-am lucrat mai deloc cu frâna de mână.

Mi-a spus că n-am eu treabă cu ea, că noi n-o folosim, doar să am grijă ca la examen să nu plec cu ea. Ce nu mi-a spus e că, atunci când a tras mașina pentru pornire, a eliberat și frâna de mână, ca să plec mai ușor. Eu, bazat că frâna e lăsată în poziție de oprire, am tras-o și-am plecat.

Simțeam eu că ambreiajul tremura dubios și, evident, am început să tremur și eu – profeția! – din piciorul stâng. Până m-am dumirit că am tras ca boul frâna de mână, în loc s-o eliberez, mi-a murit motorul. Cum știam care-i punctajul de penalizare pentru asemenea greșeli, mi-am dat seama că-s deja picat. Am mai mers puțin pe o străduță și am parcat la primul loc liber pe care l-am găsit între două mașini. „Respins cu 42 de puncte!“, mi-a spus examinatorul victorios, de parcă mi-ar fi făcut vreo surpriză.

Am coborât, am venit acasă, i-am scâncit câteva vorbe lu’ Ralu, m-am așezat în pat și n-am mai scos un cuvânt până a doua zi dimineața. Apoi m-am trezit cu un nou țel în viață: să-mi iau naibii permisul de șofer!

Instrumente de fugă

Mi-am găsit și eu acum grijă: să formatez bateria de la telefon. Și liniuța aia care o arată încă în viață nu se mai duce. Ca s-o consum, am început să-mi ascult muzica de pe telefon și-am observat că am pus acolo o căruță de melodii cu chitară.

Am o fascinație pentru instrumentul ăsta la care zdrăngănesc și eu din când în când. Și mai am o nemăsurată invidie pentru națiile ai căror oameni par că s-au născut cu chitara în mână (merita să vedeți ce ochi mari a făcut fetița lui

Padre când m-am scăpat cu expresia asta!). Mă refer la alde ăștia pentru care chitara înseamnă flamenco, de exemplu. Nu pot să nu compar cu ce înseamnă ea ca instrument tradițional pentru noi.

Tehnica de cântare ardelenească spune totul despre câte parale face chitara în folclorul nostru: ținută cu stânga de gât, ca un par vertical, sprijinită pe șold, și lovită cu dreapta ca și cum i-ai căra pumni în gură lu' unu' pe care l-ai prins cu capul subsuoară. Ce să mai zic de apreciere în folkul zilelor noastre: scara blocului, cheful de la cort, trei acorduri și o mie de lacrimi, tristețea frunzelor căzând toamna, amor ghebos și câini urlând la lună. Iar ăștia-s „clasicii" chitarei românești, în paralel cu „progresiștii" care zbiară izbindu-se de pereți, cu o chitară electrică legată de gât (nu că n-ar fi și la noi bazați în materie, eu vorbesc de curentul general, popular).

Dacă mă gândesc bine, noi avem instrumente tradiționale de fugă. Nu una de Bach, ci una de turci, tătari și alte hoarde cotropitoare. Să luăm spre exemplu frunza. Când vin năvălitorii, nici nu trebuie să mai ai grija instrumentului. E mereu la îndemână, acasă, la câmp și la munte. Mai tai o frunză, mai cânți la alta și viața merge înainte. Fluierul? Îl ții la brâu, iar nu-i porți de grijă: fugi cu el, apoi te întorci acasă și fluieri a pagubă. Naiul, mai multe fluiere la un loc, la fel. Cu cimpoiul e-o țâră mai greu, dar, presupunând că uiți să-l iei cu tine când te retragi în munți, nu-i mare pagubă. Mai sunt capre din burduful cărora să-ți faci unul. Timp liber să găsești.

Un instrument interesant – și chiar complex în felul lui – e țambalul, dacă n-ar rămâne până la urmă o tentativă eșuată de pian. Vreun secol să fi luat pauză năvălitorii, cred că se găsea un român mai mintos care să-i pună cutie de rezonanță,

clape și pedale, în sfârșit, să definitiveze proiectul. Și nu critic când spun cele de mai înainte, ci doar constat și înțeleg.

Însă ceea ce nu prea se pupă cu teoria asta e buciumul. Cum fugi tu cu buciumul în spate când dau turcii? E un instrument absurd. Nuntă nu poți face cu el, nici măcar o băută banală. Poate doar înmormântare, deși eu unul m-aș scula din morți să mă buciume cineva la cap în timp ce popa mă conduce pe lumea cealaltă (plus că, să fiu popă, n-aș tolera așa ceva în timpul slujbei mele). Unii zic că nici nu era instrument muzical, ci unul folosit în comunicarea nonverbală peste deal-munte, care transmitea că vin – cine altcineva? – turcii. Așa ar mai avea o logică. Însă atunci tot mai tari rămân indienii, care foloseau fum în același scop, fără să-și mai scuipe plămânii într-o coajă de buștean.

Și, *voilà*, s-a descărcat bateria.

Primăvara

Pe sub geamul bucătăriei mele trece un tip la vreo 30 de ani, care cântă cu mâna la piept, cu privirea în sus, așteptând să-i arunce lumea bani: „Ești mireasa vieții mele…“.

Știe toate versurile, am verificat pe Google. Face ture prin curtea interioară a blocului. L-am auzit și anul trecut, cu aceeași melodie…

Oficial, pot spune că a venit primăvara!

Cum a trecut tata criza

M-am întâlnit cu tata întâmplător prin oraș. Ne întorceam amândoi de la serviciu. L-am zărit din capul scărilor de la Fundație, în timp ce el, la capătul de jos, traversa strada. A trebuit să lungesc serios pasul, aproape să fug, să sar câte două scări, ca să-l prind din urmă: tata-i singurul om din orașul ăsta – bat pariu! – care poate să meargă mai repede decât mine. Dacă-l pierdeam o clipă din ochi, după colțul clădirii Clubului CFR, putea să dispară pur și simplu, iar eu să găsesc acolo – cu uimirea lui Wile E. Coyote – o urmă din aia de asfalt ars și două dâre de flăcări. Deși acum are autobuz care-l duce până în poarta casei, în vechiul reflex de navetist al lui tata a rămas ceva din teama că, dacă te lași furat de peisaj și slăbești ritmul, întotdeauna există riscul să pierzi iremediabil un tren.

În fine, l-am ajuns și-am aflat și de ce: nu se grăbea deloc. Mai avea vreo două ceasuri până la autobuz. Avea mâna rece și l-am luat la rost de ce nu are mănuși. Cică nu le poartă cu el, ca să nu le piardă. L-am întrebat dacă avea de gând să treacă pe la noi (stăm în drumul lui către autogară). Cică nu, că dacă nu eram acasă, că dacă ne deranjează? Plus că așteaptă să-și ia salariul de la bancomat, intră în 10 minute.

— N-ai bani?

— Ba da.

Întrebarea mea a fost stupidă: tata nu rămâne niciodată fără bani, dar își scoate salariul până la ultimul leuț, în secunda în care banii i-au intrat în cont. După ce atâta amar de vreme a fost plătit la un ghișeu, cu bani gheață, îi înțeleg cumva votul de neîncredere în carduri și ATM-uri, care nici nu

știi cum și ce fac și-odată te fură (plus că l-am întâlnit și la persoane de-o vârstă cu mine). L-am convins să-și amâne luarea salariului și l-am deturnat pe la noi.

Am mâncat, am băut o bere și-am aflat mai multe pățanii pe care nu mi le mai povestise.

Când, foarte rar, mai are mult timp de așteptat autobuzul, nu stă deloc în frig sau umblă de-aiurea (cum îmi închipuiam), ci merge într-un bar numit „La covorașul verde“, unde ceea ce face mi se pare că se apropie deja de filosofia zen. Își ia o bere sau o cafea și fumează o țigară (de obicei, nu fumează) și nu se gândește la absolut nimic: „Uit de serviciu, de casă, de familie, de mine și nu mă gândesc la nimic-nimic“. „Eu sunt un om calculat, nu pun la suflet, de-asta am trăit până acum“ – o spune de parcă ar avea măcar vreo 95 de ani (nu 59) și a trecut cel puțin peste vreo două războaie și-o foamete.

Televizorul era deschis și-am ascultat câteva secunde o conferință de presă despre furtul unor arme dintr-o bază militară. Comentez și eu:

— Îți dai seama ce necaz pe ăia? Știu că mi-ai spus ce scandal aveai în armată dacă nu găseai un tub de cartuș…

S-a întors și mi-a spus în șoaptă, cumva cu teamă:

— Da’ tu știi că eu mi-am pierdut baioneta în armată?

Pe-asta nu mi-o spusese niciodată. A mărșăluit de-aiurea pe-un câmp, a avut tragere, nu știu ce, când s-a-ntors nu mai avea baioneta.

— Și ce-ai făcut?

A mers închis, a furat o baionetă de la altă pușcă din rastel (care cică aparținea unuia care se chiorâse singur cu pușca, la tragere, motiv pentru care a fost lăsat la vatră) și i-a modificat

seria în carnetul de evidență. Dacă nu l-au prins până azi, bănuiesc că n-o să mai pățească nimic nici dacă îl torn eu aici.

Faza mai surprinzătoare decât aia cu filosofia zen e de ce nu se teme el de criză, de ce e convins că n-o să-l dea ăia afară de la serviciu până-i vine vremea de pensie:

— Mă am bine cu șeful ăl mare de șantier.

— Dar de ce te ai așa de bine?

— Pentru c-am fost atent de ziua lui, i-am dus un cadou.

— Ce?

— O sticlă de vin și o tufă de crizanteme smulsă din grădina mamei.

Am râs cu lacrimi:

— Cum ți-a putut trece prin cap să-i duci cadou șefului de șantier un buchet de flori?!

— Da' ce-are? m-a-ntrebat cu inocență, nevăzând problema. Era clar că toți băieții o să-i ducă numa' țuică, vin, oricum doar de băut.

Cadoul lui tata a mers ca uns. Cică șeful s-a și bucurat foarte mult, i-a spus a doua zi că l-a pupat nevastă-sa acasă pentru flori și de-atunci are grijă ca tata să n-aibă probleme la serviciu.

Cu gândirea asta, e limpede, pe tata nu-l poate lovi criza.

Baschet

Pe la sfârșitul anului trecut, ne-am enervat eu și cu Bris pe comportamentul nostru de vârsta a treia și-am hotărât să jucăm baschet măcar o dată pe săptămână. Asta în amintirea glorioaselor vremuri din liceu când jucam ceasuri întregi,

chiar și unu la unu. Și-am pornit. Ideea s-a bucurat de succes, se-adună lumea, numai că baschetul nostru arată ca un câmp de luptă. Ne-ntoarcem de-acolo stâlciți. Până acum mi-am bușit (sper că nu și rupt) vreo două degete și-un genunchi. Nici confrații mei nu se simt mai bine. Joci ce joci și hop vezi cum s-a mutilat unu', chiar și fără să-l atingă cineva.

În general, cei care vin acolo sunt birouari (birouași?!) de teapa noastră, toți oameni buni la suflet, dar care au oarecșce probleme când își mișcă fundu' pe teren. Ne distrăm în legea noastră și, uneori, chiar reușim și să dăm coș. Aseară însă au apărut doi tineri de vreun metru șaizeci – unul în clasa a doișpea, altul, student marocan medicinist – care ne-au cam scos baschetul din cap. A fost ceva de genul Ronaldo și Messi amestecați printre două echipe bezmetice de la azilul de bătrâni.

Cum ne-adunasem deja zece oameni, am jucat pe tot terenul, nu la un singur coș, ca de obicei – altă mare problemă. Eu unul, după două excursii la coșul advers, am început să mă învârt ca o curcă beată pe la mijlocul terenului. Nici să țin corect scorul nu mai eram în stare. Nu m-am mai simțit așa din copilărie, când jucam fotbal cu ăia mari și eu eram ăla mic și prost căruia nu vrea să-i paseze nimeni, iar când se milogea totuși cineva să-mi dea o pasă, frigeam un șut fie-n porumb, fie-n înaltu' cerului, spre indignarea generală.

După baschet am fost la o bere cu bătrânii. Am stat, am comentat faze. La ieșirea din crâșmă, am dat peste un alt sportiv care, culmea, mai producea și texte mișto – un boschetar a venit la noi și ne-a spus:

— Dați și mie un ban, că vă fac imediat zece flotări cu bătăi din palme!

Monahul

Observ că pe nesimțite în ultimul an, au început iar să-mi vină idei. „Aud“ și „văd“ personaje și povești noi. În ultimele luni, mai ceva ca pe vremuri. Mai ales de când am tras o spaimă din aia viscerală, ca la cutremur – de închipuit un cutremur care ține vreo 25 de zile –, cât a stat tata în perfuzii. Atunci numai la literatură nu mi-era mie gândul, cert e însă că acum – când, slavă Domnului, pare că s-a rezolvat cu boala tatei – găsesc în ce s-a întâmplat o posibilă explicație pentru pornirea „generatorului de idei“ la turație maximă. Rezervorul de gaz s-a umplut probabil în saloanele și holurile alea de spital în care mirosea a pilaf, a morcovi fierți, a medicamente și a moarte – pe bune, moartea chiar era mai mult ca oricând, „în carne și oase“, prin preajmă…

În fine, „generatorul“ s-a reaprins așa de tare, încât de vreo lună vreau să scriu la roman și nu mai știu de ce să mă apuc. Prea multe idei. Mi-au venit în cap trei subiecte noi, total diferite. Și-acum vreo câteva săptămâni, o a patra: să scriu un roman despre un singur om, un monah retras „în pustie“ – oricare și oriunde ar fi aceasta –, cu naivitatea că îl va găsi pe Dumnezeu, și sfârșind prin a-și lua o bătaie nasoală de la demonii lui – nu ăia negri, încornorați, din poveștile pentru copii, ci ceilalți, cumplit de concreți, „umani“, adormiți, neglijați, care zac în mintea fiecărei ființe. Un singur om și demonii lui nebănuiți, despre asta e vorba, și-s sigur că, spusă în două vorbe, nu pare cine știe ce brânză de idee (și nici măcar originală). Dar sunt la fel de sigur că, spusă în câteva sute de pagini, dacă-ți alegi bine omul și demonii lui, poate ieși ceva diferit, interesant.

Mă jucam, fără să știu prea bine de ce, cu ideea asta în cap, când m-am întâlnit întâmplător, în parc, cu un preot pe care-l știam mai de mult. Și, din vorbă în vorbă, l-am întrebat una-alta despre viața monahală, despre ceea ce mă interesa pe mine. M-a avertizat că asta nu-i glumă, că mă joc cu focul, că povestea nu seamănă deloc cu imaginea idilică despre pustnici care se roagă și vorbesc cu Dumnezeu. Normal, i-am zis, știam că „nu-i ca-n filme, bă ninja“ (asta nu i-am zis, ci am gândit-o), de-aia mă și interesează să aflu cum e cu adevărat. Și el îmi promite că o să mă pună în legătură cu un monah care urmează să vină cu treabă prin Iași.

L-am întâlnit alaltăieri pe monah, tot în parc, în urma unui telefon primit de la preot. Omul stă într-o chilie săpată în munte, se roagă, (probabil) se bate cu demonii lui și, în timpul liber, scrie pe laptop o carte despre filme dintr-o perspectivă teologică. Evident, n-are curent electric, ci un mic generator cu benzină, pe care nu-l folosește pentru lumină, ci doar pentru a încărca bateria de la laptop. Am discutat despre filme, despre cărți, despre oameni, despre cei trei câini ai lui pe care i-au mâncat lupii (cică au tactică: sunt prietenoși cu câinele în preajma chiliei, îl atrag în pădure și pe urmă îl halesc). M-a surprins raportarea lui la lumea noastră – dacă scăpam vreo referire la „realitatea“ pe care o vedem zilnic pe sticla televizorului, omul era total nedumerit, nu pricepea ce zic. Și nu vorbesc aici de vreun habotnic, ci de un om care a cunoscut prea bine lumea noastră, numai că la un moment dat a ales să se retragă din ea.

N-am vrut să fiu indiscret legat de viața monahală. A acceptat să-i fac o vizită de-o zi la chilia lui. Am să mă duc (știu și ce cadou îi fac: o canistră cu benzină). Evident, nu vreau un

interogatoriu, un reportaj, nici măcar o documentare pentru roman (habar n-am dacă mă apuc de el). Doar o conversație tihnită cu un om care a ales să se bată cu demonii lui.

Flashback cu bunica

Ascult un radio online. Și chiar acum mi-a răsunat în căști o reclamă care are în coloana sonoră o melodie populară veche: „Radu mamei“. Și zbang un *flashback*, o poveste care nu cred să-mi mai fi revenit în minte de când s-a întâmplat:

Eram la grădiniță, la o serbare de sfârșit de an. Dansam „Brașoveanca“ și dădeam picioare-n cur celor din față – îmi și luam la rândul meu –, după fiecare „trei pași înainte și trei înapoi“. Plus haiul că scena era mică – improvizată, două table așezate pe scaune – și-atunci când se accelera ritmul mai pierdeam în curbă câte-un cuplu entuziast, care nu reușea să schimbe direcția la timp.

După dans, îmbrăcat în costum popular, am avut un număr personal de senzație: am cântat *live* „Radu mamei“, cap-coadă. Eram rupt de emoție, nu mai știu cum am cântat, dar mi-amintesc că am sărit de pe scenă direct lângă bunica. Era cu ochii în lacrimi și, scurt, și-a desfăcut batista și mi-a dat trei lei din ăia de metal.

Dus-întors se întoarce

Dus: în trenul spre București.

La Bârlad a urcat un domn de vreo 50 de ani, care privea rătăcit în jur. Am crezut că nu vede numerele scaunelor (lipite idiot, sub suportul de bagaje, încât le vezi doar dacă te așezi și ridici ochii spre tavan). I-am arătat eu trucul, de care mă prinsesem între timp. Nu era asta. Zice:

— Am rămas trăsnit! N-am mai mers niciodată cu așa ceva!

La un moment dat a vorbit la telefon. Mi-a mai spus ceva, dar nu l-am auzit din cauza căștilor. Mi le-am scos. Mi-a mărturisit complice:

— Era băiatul meu de la București. Îi fac o surpriză. Nu i-am spus că merg chiar acum la el.

Întors: în trenul spre Iași.

Șase dimineața, călători chiori de somn. Urcă o mamă, un tată și un unchi, însoțind un plod care nu cred să fi avut un an. Plodul a băgat un bocet de înviorare de vreun ceas. N-a tăcut nici cu ceiuț, nici cu păpică, nici cu lugu-lugu. Vecinii din vagon au băgat căști sau degete în urechi, rupți de nervi. Dacă cineva ar fi avut la îndemână un pistol, știu ce-ar fi făcut cu el.

După ce și-a interpretat numărul, bebe-ul bocitor s-a oprit de la sine, a tăcut ca prin miracol, așezat în fund. Mama și tata au adormit. Unchiul a adormit. Călătorii din vagon dormeau tun. Numai plodul stătea în fund, inspectându-i pe rând din priviri și zâmbindu-le. Când m-a zărit mișcându-mă, s-a fixat cu privirea și cu zâmbetul pe mine. I-am făcut din mână. Tot complice, părea că-mi spune: „Uită-te și tu la fraierii ăștia cum dorm. Ce naiba au de-s așa obosiți?!“.

Back in the game

Joi seară m-am gândit să mă relaxez la un baschet. Eram cam varză de oboseală – îmi terminasem cartea (povestiri, *Lampa cu căciulă*, și o predasem editurii, plus alte vreo câteva urgențe. Nu dormisem timp de vreo 48 de ore. M-am culcat o oră și m-am dus la baschet, cum spuneam, să mă relaxez.

După cinci minute de joc, mi-a luat cineva mingea cu tot cu un deget de la mâna dreaptă. L-am auzit pocnind ca un vreasc, l-am văzut cum atârna într-o parte. S-a dus cariera mea de chitarist, mi-am zis. Am plecat repede acasă, mi-am tăiat unghiile de chitarist (să nu par vreun ciudat pe-acolo), mi-am luat actele și m-am dus la Spitalul de Urgențe „Sf. Ioan“ (hai să mai schimb, mi-am zis, că pe celelalte două din oraș le știu cu lux de amănunte: la „Parhon“ am fost anul trecut cu blocajul renal al mamei, la „Sf. Spiridon“ am fost cu pneumonia acută a tatei).

Ironia sorții e că, deși eu aveam cea mai neînsemnată urgență din familia Lăzărescu, am fost tratat cel mai frumos și mai repede (la mama a venit salvarea după trei ore, jumătate de drum am adus-o cu mașina lui Ștef, cumnată-miu; la tata a venit într-o oră, dar a așteptat vreo patru, pe un hol în care bătea vântul, până să se ocupe cineva de el). Mie, în zece minute, deja îmi făceau fișa.

— Lăzărescu?! a întrebat zâmbind cu subînțeles doctorul (cu referire la *Moartea Domnului Lăzărescu*).

— Da, dar eu cred că scap, i-am zis.

Supersimpatic omul. Când m-au trimis la rază, m-a asigurat:

— Vă întoarceți aici și noi vă facem traseul.

Am fost la rază și am aflat de la o doamnă, la fel de simptatică și civilizată:

— Aveți o fracturică.

Mă strânge și acum în spate când îmi amintesc cum arăta „fracturica“ pe film.

Cât mi-au pus mâna în gips, a mai apărut un sportiv în șort, sărind într-un picior, văitându-se.

— Fotbal? l-am întrebat.

— Aha, a zâmbit el îndurerat.

— Baschet! I-am arătat mâna.

Am înțeles că o să mai pot cânta la chitară, ba chiar o să mai pot juca și baschet. Dar o să fac asta doar dacă-s tâmpit și nu mi-a fost de ajuns.

De-a Dumnezeu

De la fereastra bucătăriei mele, uneori mă joc de-a Dumnezeu cu-o mâță boschetară. Adică ori de câte ori o văd îi arunc din cerul meu de la etajul trei tot felul de bunătăți pe care n-aș zice că le are în meniul ei obișnuit (pastramă, cârnați, pește prăjit etc.).

Habar n-am dacă crede în mine, dacă se roagă la mine, dacă îmi acceptă sau nu existența, dar cu siguranță mâța s-a prins de sfințenia trotuarului din spatele blocului meu. O văd destul de des sub fereastră, așteptând liniștită în poziția „șezi!“, ca un câine. Din când în când, privește în sus.

Am întâlnit-o de mai multe ori pe pământ, când duc gunoiul, am încercat să-i vorbesc, dar dispare glonț la apropierea mea. Proasta!

Aseară am ieșit la fereastră și am urmărit-o vreo câteva minute bune cum alerga după niște hârtii stârnite de-un vârtecuș. Se juca așa frumos în legea ei, încât m-am gândit că ar fi păcat de la Dumnezeu dacă aș întrerupe asta aruncând din cer o bucată de carne.

Cazare

Caut o cazare în Piatra Craiului…

Găsesc o cabană cu site, sun la primul număr afișat la informații și-mi răspunde un tip turbat de nervi când îi zic ce vreau:

— M-au nenorocit ăștia, dom'le… Au pus din greșeală numărul meu pe site și mă sună lumea de luni întregi… Și nici nu pot să mă duc până la ei, că trăiesc în București… Dar tot îmi fac drum într-o bună zi, să-i bat.

Sun la al doilea număr de mobil afișat pe site la informații:

— Vezi, nene, schimbă repede numărul celălalt, că vine unul din București să te bată.

Lampa cu căciulă

Mi-a apărut cartea *Lampa cu căciulă* și era cumva să mor din cauza ei. Pe bune.

Așteptam să înceapă o manifestare culturală, stăteam de vorbă prin Copou cu o veche cunoștință din facultate cu care

nu mă văzusem de mult. Și mă sună cineva de la Polirom și-mi zice:

— Lăzărescu, ți-a venit cartea din tipografie. Treci s-o iei acum sau ai răbdare până luni?

Normal că n-aveam răbdare. Îi spun cunoștinței mele să mă aștepte zece minute în același loc:

— Iau un taxi și mă-ntorc cât fumezi o țigară.

— Las' că-s eu cu mașina. Te duc acum.

Plecat, ajuns, luat cartea. Un pachet de cărți, de fapt, drepturile mele de autor. L-am luat în brațe, ne-am urcat în mașină și-am plecat înapoi. Am desfăcut pachetul și-am aruncat o privire la copertă. Părea OK, am amânat puricarea ei pe mai târziu.

Dondăneam una-alta, cunoștința mea a oprit la stop, s-a asigurat dreapta și-a pornit. Într-o fracțiune de secundă s-a izbit în noi o mașină care venea de pe drumul cu prioritate. Practic am simțit că se izbește în mine, pentru că am văzut-o oprindu-se cu botul în portieră, la câțiva centimetri de mine. Scandal, iureș. Vreo zece gură-cască apăruți din senin. Circ. Nevasta șoferului din cealaltă mașină făcea ca toți dracii. În mod miraculos, noi n-am pățit nimic. Mașina în care eram eu părea intactă. Cealaltă era strânsă acordeon.

Am vrut să mă duc la Poliție împreună cu amicul meu și cu ceilalți implicați în accident, dar omul a refuzat:

— Mă descurc.

Am rămas singur, pe o stradă goală, cu pachetul de cărți desfăcut în brațe. Am mers așa cu el, într-un fel de șoc, până la o brutărie de unde am cumpărat două sacoșe. Am pus cărțile în ele și m-am dus la manifestarea culturală. Apoi m-a apucat un fel de tremurici, o stare ciudată. Nu frică, ci cred că un val

de adrenalină. Am fumat singur, pe-o bancă, aproape un pachet de țigări.

Abia acum, acasă, la 3 dimineața, am apucat să mă uit liniștit la carte, să o puric și să-i găsesc câteva hibe. Dar până la urmă e OK.

Un scriitor isteric

Am întâlnit azi un scriitor care a început să zbiere că el nu stă pe un scaun de plastic și într-o sală care i se pare nedemnă de valoarea lui. Țipa și la cititorii care veniseră să îl vadă.

I s-a făcut rost de un scaun de lemn și de o altă sală.

S-a calmat, ascultând zâmbitor laudele criticilor despre cartea lui, apoi a vorbit interminabil și plicticos, cu patos, despre suferințele îndurate de bunicii și de neamurile lui în lagărele de concentrare.

Marș!

Azi, în parc, era cât pe ce să-i frig un șut în cap unui copil de vreo doi ani. Îl lăsase maică-sa nesupravegheat pe alee, a venit pe la spatele meu și m-a apucat strâns, pe neve, cu mâna de blugi, în dreptul pulpei piciorului.

Eu eram cu căști în urechi, cu gândul în altă parte, și n-am prea avut timp să fac multă filosofie: clar, e-un câine, am crezut. M-am abținut să-l lovesc în ultima clipă.

Dar un „Marș!“, printre dinți, tot i-am scăpat.

Ieșirea la pensie

După zeci ani de muncă în construcții ca navetist, tata visează la pensie mai ceva decât un scriitor la Nobel. În termeni legali, cu anii „de grupă“ (muncă de categorie grea, care se pontează mai mult, înțeleg), ar însuma vreo 50 de ani de vechime. Cu toate acestea, anii ăia „de grupă“ se pun abia după ce împlinește 60. După ce s-a îmbolnăvit de era să moară, a avut vreo două luni de concediu medical și nu prea l-au mai primit băieții înapoi la serviciu, în ciuda prieteniei lui cu șeful de șantier căruia i-a dus flori de ziua lui. Și, sincer, nici eu nu l-am mai lăsat să insiste ca să fie primit înapoi. Mai bine să-l știu șomer acasă decât muncind pe-o schelă la 40 de grade, după ce-a stat aproape o lună în perfuzii. Și-a plătit cu vârf și îndesat taxele pentru patrie încât să primească un șomaj cinstit, juma’ de an, până-și ia Nobelul.

Am trecut azi pe-acasă și l-am găsit voios, relaxat (cumva surprinzător, pentru că mă înnebunise în ultima vreme cu stresul lui – inutil, aberant; material, o duce mai bine decât a dus-o vreodată – legat de serviciu: cum o să trăiască, ce-o să se facă etc.). Nici nu-i vine să creadă că n-o să se mai ducă vreodată la slujbă. Mi-a spus râzând că singura legătură cu serviciul sunt două coșmaruri care-i bântuie nopțile:

1. că-i fură cineva sacoșa cu scule (mistrie, cancioc, cumpănă etc.);
2. că pierde trenul sau autobuzul. Se trezește la 4 dimineața – ora lui de plecare la serviciu vreme de 40 de ani –, aprinde lumina și se uită înspăimântat la ceas.

Mi se face pielea de găină când mă gândesc și la celelalte două coșmaruri recurente din vremea în care a stat în

perfuzii:

1. unul – chiar în noaptea în care a fost pe muchia dintre viață și moarte, cu doctori și asistente la cap, trecând prin tot felul de șocuri, l-a visat încontinuu pe un unchi de-a lui (mort cu ani buni în urmă), venind la el și cerându-i înapoi butoaiele pe care cică i le-ar fi împrumutat. „Ești nebun, Moș Ghiță?“, îi tot spunea tata. „Nu mi-ai împrumutat niciun butoi.“ (Chiar în clipa asta îmi amintesc ce elice de avion îmi cioplise Moș Ghiță, dintr-o bucată de scândură, când eram copil.);
2. celălalt – visa mereu o scenă pe care chiar o trăise pe când lucra la Casa Poporului: că se trezește noaptea din somn, pe o schelă, înconjurat de șobolani.

Una peste alta, tata e bine, chiar mult mai bine decât mă așteptam să fie. Dacă tot l-am portretizat cât de cât în *Lampa cu căciulă* din perspectiva copilăriei mele, mă tot gândesc de ceva vreme să scriu un roman despre viața lui.

Raiul care ne așteaptă

Mi-am luat bani exact de două pachete de țigări și am ieșit de la serviciu să mi le cumpăr. La ușa supermarketului era o cerșetoare cu un cabanos în mână, care implora lumea să-i cumpere o pâine sau un covrig. Era zăpușeală, femeia se ruga din suflet. La casă, m-am tot foit ca să câștig timp în care să mă gândesc dacă renunț au ba la un pachet de țigări. Am luat până la urmă un singur pachet și o pungă cu șase covrigi. Mi-a rămas și rest. Trei i-am oprit eu, trei i-am dat femeii, care mi-a urat sănătate mamei. Se cheamă că-s un om bun, nu?

O spun autoironic, pentru că mă gândesc ce nimicuri dăm noi cerșetorilor, care – zice-se – ni se vor întoarce pe lumea cealaltă. Dac-ar fi așa, în lumea de după ne vom procopsi cu iaurt, covrigi, mere, pere, câteva țuici, vreo două țigări (doar nu crede cineva că cerșetorii nu-și cumpără din astea din banii cerșiți). A, da, și cu o mulțime de fise pentru un telefon la care probabil vei avea nevoie de cartelă.

Promisiune

La târg, ca la târg. Lume multă. Cum mă așteptam, mulți prieteni, multe cunoștințe de văzut. De marți și până sâmbătă am tot ținut-o dintr-o întâlnire în alta. De asemenea, tot cum mă așteptam, la lectura și la lansarea cărții mele, lume puțină. Îmi rămâne consolarea că săptămâna aceasta sunt în topul vânzărilor editurii.

Altfel, sper că atunci când voi avea Alzheimer sau Parkinson publicul meu cititor va rupe ușile de la sala în care voi avea lectură ca să mă vadă. Dacă voi fi norocos și voi avea Parkinson (în cazul în care voi avea Alzheimer, e posibil să uit), promit că voi veni în fața publicului la ora stabilită, voi spune „Bună seara“ și voi pleca tremurând în cârje…

La picnic

Am auzit o poveste de la Ștef, care trebuie musai împărtășită.

Deci așa: într-un weekend oarecare, plan de chef nebun, picnic tineresc în pădurea Bârnova de lângă Iași. Când n-ai mașină, până acolo se poate ajunge cu orice tren care o apucă spre Vaslui. Băieți mulți, fete multe. La fel, și mâncare, și băutură. Sufletul viitoarei petreceri, prietenul lui Ștef, căra după el o chitară. S-au urcat cu toții voioși în primul tren.

Pe la jumătatea drumului, sufletul viitoarei petreceri vine cu o idee prin care să-i scutească pe toți de prea multul mers pe jos din gară până la nu știu ce poieniță: să sară înainte de Halta Bârnova, că trenul merge încet la deal (pe Bucium) și nu-i problemă. Bună idee, bună aventură, consideră toți…

Încep oamenii să sară, pe rând, într-un lan de păpușoi. Cu ochii larg închiși, probabil. Unu, doi, trei… nicio problemă. Sufletul petrecerii apucă strâns chitara și se-aruncă și el în necunoscut…

Geronimooo! și aterizează peste-o vacă ascunsă în păpușoi.

Tristețe postrenovare

În timp ce văruiam și plângeam, prietenii m-au consolat:

— Să vezi ce satisfacție o să ai când termini.

Am terminat. Mă uit cu atenție la pereții proaspăt văruiți, dar nu simt nicio satisfacție. Mă gândesc că dacă satisfacția s-ar obține cu var lavabil, ar trebui să întâlnesc pe stradă foarte mulți oameni fericiți… Poate pe parcurs, mai târziu. Deocamdată mă simt de parcă m-a bătut cineva cu parul, zilnic, timp de trei săptămâni. Sau o fi și asta o satisfacție.

Sâmbătă, pe seară, am început să car la tomberon gunoaiele adunate în casă. Saci, praf, găleți, șipci, porcării…

Într-una dintre ultimele ture, târam după mine un lighean, un scaun și un sac de plastic. Cât m-am odihnit, mi-au căzut ochii în sac. Chiar deasupra am zărit niște haine. Bine că mai aruncă Ralu din ele, îmi zic, că și-așa avem cu tonele, nici nu ne mai încap prin șifoniere. Plus că avem unele pe care nu cred să le mai fi îmbrăcat în ultimul an. La tomberon, era o familie de romi care urmăreau cu curiozitate ce tot car eu din casă. I-am văzut cum se repezeau ca vulturii pe saci, sacoșe etc. după ce plecam. Hai să nu-i mai chinui să caute prin gunoaie, mi-am zis. M-am dus către ei cu sacul în care zărisem câteva haine și l-am întins politicos, să nu-i jignesc cumva:

— Nu-i mare lucru, dar vedeți că aici sunt niște haine care cred că mai pot fi purtate. Dacă nu, asta e…

În urmă, am auzit niște chiote de bucurie.

În casă, am întrebat-o pe Ralu, la rându-mi curios, ce haine a pus în sac, la aruncat.

— Care sac?

Cică nu pusese nicio haină de aruncat în saci, ci hainele noastre bune, ca să nu se umple de praf. În ăla pe care îl aruncasem erau cămășile mele business, blugi, tricouri, pulovere etc. Mi-e și frică să fac un inventar și să văd ce haine îmi lipsesc. Sincer, îmi pare un pic rău după ele (sunt genul care are haine „favorite“), dar cum ar fi fost să mă duc iute la gunoi – plin de var din cap până în picioare, în șlapi, în niște cârpe de tricou și o pereche de pantaloni scurți – și să mă bat cu romii lângă tomberon pe niște haine? Cum aș fi arătat în ochii vecinilor care ar fi privit scena de sus, de la fereastră?… Să fie primit.

La o adică, asta înseamnă curățenie generală. Se-aruncă tot. Mai am bibliotecile, șifonierele, paturile, frigiderul,

aragazul, televizorul etc. și pe urmă mă liniștesc.

Am dus apoi gunoiul pe bune. Și tare mi-era că o să întâlnesc un boschetar îmbrăcat în costumul meu cu care am fost la recepția principesei Margareta.

În fine, de când am terminat de văruit, am rămas așa, cu un soi de angoasă, un om fără rost. N-am chef de nicio culoare să scriu, să citesc, mă rog, de chestii care să implice gânditul. De exemplu, fără să cred prea mult că-i posibil, am reușit să-mi găsesc în Iași o echipă cu care să filmez un scurtmetraj. Am găsit și o poveste bună, dar nu pot scrie două replici ca lumea. M-am uitat în neștire la vreo câteva zeci de meciuri (inclusiv de divizia B), am văzut vreo câteva zeci de showuri politice, vreo câteva filme. Degeaba.

Noroc cu Paul care m-a ajutat la văruit. Ne-a recomandat un Pronto care cică îți face parchetul lună. Ni l-a cumpărat chiar el, ca să fie sigur că îl vom folosi și că ne vom minuna de proprietățile lui senzaționale. Sincer, nu mai pot eu de parchet lună.

Azi s-a hotărât Ralu să-l încerce, dacă tot îl avem. A dat vreo câțiva metri pătrați la intrarea în sufragerie și-a venit iute în bucătărie, unde eu fumam liniștit o țigară, uitându-se admirativ la tub:

— Frățioare, ăsta-i pericol!

— Face chiar lună? întreb.

— Nu, ai grijă să nu-ți rupi gâtul când calci pe parchet!

M-am dus să verific. Dacă nu aș fi fost avertizat și nu m-aș fi ținut preventiv de tocul ușii, aș fi executat scurt un dublu axel cu triplu tulup și cădere în cap. Porțiunea frecată cu minunata soluție, e drept, lucește, dar, ca efect secundar, s-a

transformat într-un patinoar impecabil. Văd că efectul și rezistă în timp.

Nice! Acum mă gândesc că o idee bună ar fi să scot covorul, să dau cu super-Pronto tot parchetul și pe urmă să patinez cu mâinile la spate prin sufragerie.

Doi pitici și un bătrân

L-am ajutat pe Iulian să-și cumpere șifonier. Ajutat, vorba vine. M-a luat cu mașina, am mers împreună la magazin și-am supravegheat transportul până acasă la el.

Șifonierul, un animal! Mă durea spatele numai când l-am văzut. Mi se părea imposibil de ridicat fără vreo macara ceva. Noroc că prietenul meu plătise niște angajați de la magazin să se ocupe de transport. Au ei scule pentru asta, mi-am zis. Dar când am mai văzut și cine-s băieții care trebuie să-l care, m-a apucat durerea de suflet: doi pricăjiți la un metru cincizeci bucata și șaptezeci de kile, puși amândoi pe cântar. Practic, doi pitici. De ce-ar angaja cineva doi pitici să care mobilă n-am putut înțelege. N-ar trebui să fie trecută atribuția „culturist“ în fișa postului unui asemenea job? Mă rog, cu toată durerea din suflet, nici nu mi-a trecut prin cap să mișc un deget ca să-i ajut. Și-au făcut-o cu mâna lor. Doar erau plătiți pentru asta.

Când s-au pus ăia pe treabă, arătau săracii ca două termite inimoase care și-au ales limpede o sarcină mult peste puterile lor. Am pariat scurt în minte că nici nu mișcă șifonierul un centimetru, darmite să-l urce într-o mașină, să-l coboare, apoi să-l târâie pe scări într-un apartament la etajul 1. Au câștigat pariul. Bine, au și pierdut prin transpirație jumate din

greutatea corpului în timpul transportului. Mă uitam la ei și nu-mi venea să cred. Probabil erau telepați, ceva în genul ăsta, și puteau mișca obiectele cu forța minții. La urmă, mă gândeam să-i provoc să care din priviri mașina de spălat de pe hol în baie, dar cred că riscam să rămână din ei doar o baltă de sudoare, apoi să se evapore.

Aaa… și-am mai văzut în scara blocului de-acolo ceva de poveste. Un bătrân îmbrăcat ca la țară, cu bundiță pe el, așezat în fund și privind cumva în gol către copiii care se jucau în parcul din față. Iulian a trecut pe lângă el, eu veneam din urmă.

— Un foc, n-ai un foc?!… N-ai?… a întrebat și și-a răspuns tot el, fără să-și miște capul.

M-am apropiat, mi-am scos bricheta și i-am întins-o.

Mâna lui cu țigara nici nu s-a mișcat. I-am aprins-o eu. Când a auzit scăpăratul brichetei, a tresărit. Apoi a tras adânc din țigară, privind cumva în gol către copiii care se jucau în parcul din față. Era orb.

Conferențiarul

În drum spre serviciu, din șoseaua spre Păcurari până în dreptul liceului „Negruzzi“, am de urcat niște scări. Cam multe. Nu m-am gândit niciodată să le număr (deși ar fi o idee). Când ajung în capul scărilor, mă uit atent pe la jumătatea lor, ca să văd cum e poziționată haita de câini – sunt vreo cinci, de regulă, de gașcă, jucăuși, văzându-și de treburile lor, dar care, o dată la o lună-două, mă atacă din senin, înconjurându-mă cam cum fac hienele cu o gazelă din aia mai

slăbană, rătăcită de turmă. Îmi caut din priviri măcar vreo câțiva semeni din turma mea, care urcă sau coboară, pentru un eventual sprijin psihic (practic, nu m-a susținut niciodată nimeni, fiecare e bucuros că nu-i el pe post de gazelă slăbană; se mulțumesc să privească, cu urechile ciulite, gata de fugă, incidentul). Iar când nu-i nimeni, îmi pregătesc apărarea fie cu rucsacul în care am laptopul, fie cu geanta de pe umăr în care am aparatul foto. Ambele s-au dovedit arme extrem de eficiente – e suficient să fac piruete cu ele în mână, rotindu-le amenințător înspre haită. De fapt, e mult spus „arme“ – le folosesc în scop defensiv, doar nu-s prost să pocnesc câinii cu laptopul sau cu aparatul meu foto.

Așa, deci verificam eu ieri scările. Și-aproape de capătul celălalt, cale de vreo cinzeci de scări mai sus, pe mijlocul lor, se pișa un domn. O persoană îmbrăcată elegant, cu aspect de om pregătit să țină o conferință la Universitate.

Când m-a zărit, a făcut repede câteva floricele disperate cu pișu în zăpadă și s-a încheiat la prohab. Am plecat capul și m-am deplasat înainte, ocupând extremitatea stângă a scărilor. El a coborât ocupând extremitatea dreaptă. Când a ajuns în dreptul meu, l-am auzit spunându-mi cu voce stinsă, jenată, ca și cum ar fi vorbit pentru sine:

— Mă iertați, dar mă scăpam pe mine.

Subiect la Bac

M-a sunat de dimineață un prieten și mi-a spus conspirativ, șoptit, fără vreo altă introducere:

— Ești subiect la Bac!

Eu abia făcusem ochi, nici nu mă uitasem cui îi răspund, așteptam să-mi fiarbă cafeaua și nu prea mă prindeam:

— Ce-s?!

El, printre dinți:

— Subiect la Bac… Biletul 51.

După secunde de tăcere – în care „procesorul“ meu părea înțepenit pe „*loading data…*“ – mi-a răsunat în cap *jingle*-ul de *welcome* al Windows-ului: „Aha… Azi e proba orală la bac“.

Nasol! „Mi-a picat un text din unu’, Lăzărescu, la Bac“ – sună mai degrabă a motiv de scuză că n-ai făcut mare brânză la examen decât a prilej de bucurie. Înțeleg că textul de comentat e din jurnalul de față. Ceea ce-i și mai nasol pentru mine: adică eu scriu aici subiecte pentru Bac?!

Siigur-că-da

Până la apariția unui supermarket Billa la vreo cincizeci de metri de blocul meu, existau în jur trei magazinașe. Din alea „cu de toate“, la parter, la scară. Într-unul n-aveam nicio relație. Cumpăram, ăia vindeau. Într-altul, eram într-o sinceră legătură de dușmănie. Vânzătoarele de-acolo aveau un soi de ură permanentă în ochi, îți întindeau marfa ca și cum îți făceau o mare favoare – „Uite, bă, dobitocule, ia ce-ai nevoie, scoate banii și rade-o“ –, te priveau ca pe un potențial hoț care în orice clipă poate să înhațe o roșie din lădiță și s-o rupă la fugă. În special exista o vânzătoare – gen fostă „regină“ în comunism, care hotăra discreționar cine primește zahăr, ulei, carne și pâine – evident scârbită de halul în care a ajuns lumea de azi, unde breasla ei nu mai primește respectul

cuvenit. Ajunsesem să am o pată teribilă pe ea și pentru că trăgea cu coada ochiului atunci când îți dădea rest, să vadă dacă te prindeai că primești mai puțin. M-a făcut și pe mine de bani, dându-mi rest doar pentru 50 de lei când eu îi întinsesem o bancnotă de 100. Așa că am fost bucuros la falimentul lor (al ei personal, sper să nu mai ia nici măcar șomaj în ziua de azi!). Celălalt, al primului magazin de care vorbesc, mi-a fost aproape indiferent.

Pe scurt, a supraviețuit Billei doar magazinașul „Siiiigur că da!“. Îi spun așa din cauza unei vânzătoare mereu încercănate, născută obosită, care se străduie – săraca! – să fie cât mai politicoasă cu clienții, folosind până la exasperare, indiferent ce-i ceri, același tic verbal: „Siiiigur că da!“. Cu o voce gâtuită, subțire – între noi fie vorba, mă scoate din minți –, în care se poate ghici frica de faliment. Cu ea am o relație specială, se oferă să-mi dea marfă pe încredere până „mi-aduceți data viitoare“, dacă, să zicem, cobor în grabă să cumpăr un pachet de țigări, îmi amintesc subit că n-am zahăr, cafea sau pâine și n-am luat bani de-ajuns la mine.

În seara asta, am văzut-o însă exasperată, sătulă să mai fie politicoasă cu clienții. Cu cearcănele umflate la maximum, se răstea la un copilaș în pulover verde, cu pantaloni scurți, care aproape plângea din ușă:

— Haaaai, văăă roooog, n-am dat eu cu piatra în geam! Vă rooog!

Vânzătoarea:

— Las’ că știu eu, tu ai dat.

Copilul:

— Vă roooooog! Dați-mi un Pampers pentru fratele meu! Vă roooog.

Vânzătoarea:

— Du-te la Billa!

Nu știu de ce, mi s-a rupt deodată inima de milă. De-amândoi.

La dentist

Văd în fața ochilor doar pinguini. Într-o oră merg la dentist și încep un chin care va dura ceva vreme. Ca oricărui bărbat adevărat, mi-e o frică de mor.

Am mai fost de câteva ori pe la cabinet cu radiografii, discuții și alte alea, până să bat palma cu domnu' doctor. Și tot ce mi-a rămas în cap e un monitor atașat scaunului de dentist, pe care rulează un documentar cu pinguini. Și-o să-l tot văd – și câte două ceasuri, am înțeles –, cu capul amorțit, în următoarele două luni. Mă rog, poate îl mai schimbă, dar de fiecare dată când am trecut pe acolo era același.

Există cumva vreun studiu care arată că pinguinii te calmează la dentist? Aflu eu.

PS: M-am înșelat în privința fricii, ba chiar mi-a crescut *self-esteem*-ul: m-am simțit foarte OK, calm, răbdător, nepanicat, timp de un ceas, deși vedeam în fața ochilor cum sare praf de dinți din polizor, freză sau naiba știe cum se cheamă unealta aia cu ultrasunete care-ți umblă prin gură. Singurul moment mai delicat a fost când mi-am amintit o fază din *Seinfeld*, cu Kramer la dentist. Am fost pe punctul de a izbucni în râs. Am ridicat ușor mâna (consemnul meu cu doctorul pentru atunci când nu mai rezist) și i-am povestit

faza, ca să nu creadă că am luat-o razna. Și el e fan *Seinfeld*, deci am râs împreună.

În schimb, nu m-am înșelat în privința documentarului: a fost ăla cu pinguini.

Locul unde trag moldovenii

Surprinzător cât de pustiu e orașul nostru la 6 dimineața. Pare altul.

Aseară a venit mama pe la mine și a uitat acasă un lucru atât de necesar pentru a fi primită la spital: buletinul. Am convenit telefonic cu tata să ni-l trimită cu autobuzul de dimineață. Cum orașul nostru nu are o autogară normală, autobuzele opresc și pleacă de pe unde pot, mai răruț din „autogara“ oficială (un fost parc de joacă, în care s-a plantat un chioșc de ziare pe post de ghișeu, undeva departe de centru, mă rog, de gară). Dintr-un reflex strămoșesc, cele mai multe „trag“ în zona fostei autogări, astăzi supermarket Billa.

Ei bine, cam astea au fost indicațiile primite de la tata: la 6, în zona Billa, să merg unde „trag“ moldovenii (cei din Republica Moldova), să caut un autobuz mare verde și un băiat cu geacă roșie.

La ora stabilită, parcarea – una destul de mare – era pustie. Cu excepția unui câine care s-a apropiat de mine și a evaluat din priviri cam ce șanse avea să-i dau ceva. S-a lămurit repede. Nimic.

Apoi s-a deschis o dubiță din care a ieșit un domn somnoros, coborât parcă direct din pat, cu o sticlă de apă în

mână. A început să se spele pe față. L-am lăsat să se șteargă, apoi m-am apropiat și l-am întrebat cumva idiot:

— Nu vă supărați, nu știți unde trag moldovenii?

— Pe-aici, mi-a răspuns și s-a urcat în mașină, părând că ar mai avea vreme de moțăit puțin.

Am început să umblu de-aiurea pe-acolo. M-am mai întâlnit odată cu câinele. S-a apropiat din nou și m-a întrebat din ochi:

— Totuși, nimic?!

Nimic.

Apoi, printre puținele mașini din parcare, a apărut o bătrână de la țară (se vedea după îmbrăcămintea curățică și baticul de pe cap), aproape plângând, cu un geamantan mare de culoare maro într-o mână, cu o sticlă de Cola strânsă la piept, în cealaltă. Pășea grăbit, haotic, într-o parte și-ntr-alta, și spunea din când în când:

— Offf, of, of, of!

M-a zărit pe marginea drumului și m-a strigat:

— Măi băiețel, nu știi de unde pleacă autobuzul de Grecia?

— Nu știu, i-am zis, doar cel de Italia, mai încolo, după gară. Dar la cât trebuie să plece?

— La 6.

S-a dus înspre gară plângând de-a dreptul:

— Offf, of, of, of!

Apoi lângă mine s-a oprit un taxi din care a coborât o doamnă șoferiță. Și-a scos covorașele de la mașină și a început să le scuture.

— Nu știți de unde pleacă autobuzul de Grecia?

S-a oprit din dereticat, a stat puțin pe gânduri și mi-a răspuns:

— E posibil de la McDonalds.

La cum eram – în șlapi, pantaloni scurți și tricou, cu un pachet de țigări în mână –, nu prea-i păream că vreau să plec atunci în Grecia. I-am arătat înspre bătrâna care se îndepărta și i-am spus povestea ei.

— La cât trebuia să plece? m-a întrebat.

— La 6.

— Oricum l-a pierdut! a conchis ea.

Privind în urma femeii care alerga (pe cât posibil) să prindă autobuzul de Grecia, am văzut cum oprește, lângă stația de tramvai, un autobuz mare verde. Am fugit într-acolo și din el a coborât un băiat cu geacă roșie care mi-a dat buletinul mamei.

Bătălia de la Piatra Craiului

Cu vreo patru-cinci ani în urmă, corpului meu – de om căruia și o pală mai hotărâtă de vânt îi putea schimba direcția – i s-a întâmplat ceva. Mai întâi a fost așa, ca o intenție separatistă a burții, o surprinzătoare dezlipire de șira spinării care, în scurt timp, s-a transformat într-o declarație de independență. Să nu vă închipuiți acum că-s vreun fel de Piedone, dar un soi de Ronaldinho decăzut tot am ajuns. Talentul meu înnăscut de slăbănog a rămas, dar a fost cumva estompat de o relaxare inconștientă. Pe constituția mea de somalez atletic s-a adăugat la mijloc un contur suficient de bombat ca să devină o problemă la fel de îngrijorătoare precum o sarcină nedorită, în fază incipientă, un fel de stat în stat al corpului, a cărui

identitate am refuzat multă vreme să o recunosc. Înainte de a pleca la munte, i-am declarat război.

„Să vezi tu ce ți-o iei pe cocoașă, dacă ai făcut prostia să-l trezești pe Marele Urs“, îi spuneam burții, în timp ce-mi pregăteam rucsacul pentru Piatra Craiului. Și ce rucsac a ieșit! Unul din care doar o carte în plus, cu coperți cartonate, mai lipsea pentru a mă trânti la pământ după primii trei pași către stația de autobuz. Dar, cu o dârzenie de șerpaș, l-am urcat în autobuzul din Iași, l-am coborât în Brașov, l-am cărat cu trenul până la Zărnești, iar de-acolo, cu un taxi, până în Plaiul Foii. Burta tăcea mâlc, dar sunt convins că era impresionată.

Unul dintre cele mai susținute atacuri la ea l-am făcut involuntar, prin frica de urs. În jurul focului, un prieten din grupul nostru ne-a spus atâtea povești legate urși – din ăia mari și sălbatici, care-ți sfâșie cortul pe neve, apoi te trag cu el prin camping precum un copil care-și târâie mașinuța de-o ață –, încât n-a prea fost noapte în care să nu sar brusc din cort și să fac ture în jurul lui, cu lanterna în mână. Dacă altceva n-aveam ce-i face ursului carpatin, măcar să-l orbesc puteam. Măcar să nu vadă unde mă duce, să mă mănânce cât mai aproape de soția și de prietenii mei… Vă dați seama ce stres a îndurat burta.

Pe urmă am atacat-o direct, cu strategie, chiar din prima zi, urcând către Padina lui Călineț. Să vezi chin pe burtă prin mersul cu orele, prin cățărarea pe felurite stânci demne și de-un alpinist. Apoi, la marea bătălie, timp de două zile, după ce am urcat cu rucsacul de șerpaș pe creastă – până la Vârful Ascuțit și retur pe partea cealaltă de munte –, am crezut că i-am dat burții lovitura de grație.

Revenit victorios acasă, am observat că aveam un kilogram în plus. Eu încă mai sper că acesta reiese din diferența între cântarul tatălui socru și cel al lui Teo. Iar dacă nu – ei și?

Burta a câștigat doar o bătălie, nu războiul pe care abia l-am început.

Noul pașaport

Într-o perioadă din aia nasoală de treabă nonstop, cu *deadline*-uri și alte treburi – timp în care am dormit, în medie, 4 ceasuri din 24 –, am primit vestea bună că o să merg cu lecturi la Moscova și la New Orleans. Vestea proastă era că-mi expirase pașaportul și că trebuia să-mi fac altul repede-repede. Nu-i problemă, mi-am zis, prind eu o fereastră în treburile mele și rezolv.

Am sunat la Pașapoarte și-am întrebat de actele necesare. N-am înțeles de ce, dar aveam nevoie și de certificatul de naștere. Evident, nu l-am găsit. După două zile, când eram pe punctul să mă duc să-mi scot altul, l-am găsit, miraculos, în Biblie. Apoi m-am dus cu toate actele la Pașapoarte, în celălalt capăt al orașului. Taxele, conform indicațiilor telefonice, se puteau plăti și acolo. Ei, canci, una trebuia plătită la CEC. Iar la CEC am prins zi de pensie și am stat două ceasuri la o coadă imensă ca să dau statului român 80 de lei. M-am întors la Pașapoarte și mi s-a spus că-i prea târziu (ora 12) pentru un bon de programare. M-am întors luni „la prima oră“, cum mi s-a spus, adică 8:30, când se deschide ghișeul de programări.

— Nu mai avem bonuri pe azi.

Cică prima oră înseamnă ora 6 dimineața.

— Nu mă puteți programa de azi pe mâine, dacă tot sunt aici?

Am primit un „nu“ sec și invitația, dacă nu-mi convine, să mă programez online.

— Și cât durează așa?

— Nu știm, dar o să vă contactăm noi.

Deși m-am culcat pe la 3 dimineața, m-am trezit pe la 6 și ceva și m-am dus, chior de somn, la Pașapoarte. Am stat la o coadă din aia ca în comunism, zgribulindu-mă de frig (mi-am luat naibii sandale, că vine vara, dar erau doar 7 grade). Am legat câteva prietenii, am înaintat ca melcul, m-am bucurat văzând câți oameni se pot trezi – culmea – mai târziu și mai greu decât mine. Am fost antepenultimul fericit câștigător al unui bon. Vreo 30 de persoane – deși au stat și ele în aceleași condiții ca mine, au venit o țâră mai târziu – trebuie să mai încerce și mâine.

La 13:30, când am fost programat, bântuiam pe-acolo. Un sfert de oră, biroul de „preluări imagini“ a stat gol. Apoi a apărut un domn, a intrat și a vorbit la telefon, relaxat, vreo 10 minute. S-a făcut ora 14, iar la 14:30 se termina programul.

— S-a creat un mic decalaj, ne-a explicat domnul, invitându-l pe primul la rând.

Prin sticla ghișeului, vedeam cum domnul abia se mișca. În plus părea că oferă consiliere psihologică celor cărora le „prelua imaginea“. Simțeam cum trece, secundă cu secundă, timpul. Domnul de la bonuri a venit și l-a băgat în fața mea pe-un tip pe care nu-l văzusem de nicio culoare dimineață la coadă.

Ca să nu mă enervez, mi-am fixat privirea pe o bătrână care, așezată pe-un scaun, cu cartea pusă școlărește pe-o

măsuță din sala de așteptare, citea rugăciuni. Probabil m-a observat și ea, din moment ce m-am trezit cu ea lângă mine. Avea chef de vorbă. Mi-a spus că „mă știe“ de dimineață. Că-i din Miroslava și că stă în Iași de la 6. Cred că între timp citise cartea de rugăciuni măcar de vreo două ori. Am vrut s-o las înaintea mea, dar n-a acceptat. Oricum, cică nu ne-ar da voie, trebuie să respectăm ordinea de pe bon. Am întrebat-o ce face cu pașaportul:

— Vă duceți la copii, afară?

— Aaa, nu, copiii mei n-au vrut să plece. Dar eu vreau să mă plimb acum, la sfârșitul vieții. Mă duc pe la mănăstiri, în Ucraina.

Avea un zâmbet cald, senin, când a rostit cumva diferit de restul frazei „la sfârșitul vieții“. Mi-a mai spus că-i o persoană activă, c-a fost profesoară la viața ei și că n-are stare. Să știu eu bine că nu-i minciună:

— Inima, sufletul nu îmbătrânesc.

Am felicitat-o din inimă pentru curaj. Mi-a mai spus că și-a mai făcut un pașaport cu cinci ani în urmă, dar până să se hotărască să plece, i-a expirat. Însă acum nu mai stă pe gânduri. Și-a luat și bilet. Costă doar 150 de euro. S-ar fi dus la Locurile Sfinte, dar acolo e 1.000 de euro și nu-i are.

— E bună și Ucraina, că-i cea mai ieftină!

La două jumate, mi-a venit și mie rândul la „preluări imagini“. Lent, lent în mișcări, domnul cu pricina, dar vorbăreț cât încape. Am profitat de discuția omenoasă și l-am întrebat dacă nu se poate să primesc și mai urgent pașaportul de urgență, care se eliberează de regulă în trei zile. I-am explicat că-mi trebuie repede-repede pentru o viză la Moscova.

— În schimb de experiență?
— Nu, la un festival de literatură.
— Da’ ce sunteți dvs?
— Scriitor.
— Și puteți trăi din asta?
— Păi, uitați-vă la mine, trăiesc.

A zâmbit și mi-a spus să revin tot azi după pașaport, peste vreo două ceasuri. De bucurie, am ieșit repede și-am uitat să-i urez bătrânei drum bun în Ucraina.

Oale și milă

În Parcul Copou a început azi un târg de oale în aer liber. Și-au fost toată ziua o ploaie și-un vânt, vorba unui prieten, de numa’ numa’. Să vii de prin Maramureș pân-aici și să vinzi trei străchini și-o vază – în cazul cel mai fericit, dac-o ține tot așa –, îți cam vine să-ți pui o oală în cap și să te pișii pe restul. Sau să iei un par și să le spargi pe toate.

Am trecut pe la serviciu pentru un spectacol de teatru. Când am ieșit, pe la 9, toți expozanții și-au cam băgat picioarele în oale și ulcele: le-au acoperit cu niște folii de plastic, au plecat care pe unde doarme și le-au lăsat în grija gardienilor. Mai puțin un cuplu în vârstă, care străjuia vasele din lut chiar sub fereastra Casei de Cultură. Și ploua de numa’ numa’. Fumam, mă uitam la bătrânii care ciorovăiau în legea lor și mi s-a făcut cumva milă de ei. Hai, zic, să fac ceva. Mă duc și încep o explicație lungă, oarecum penibilă:

— Știți… eu muncesc aici și, dacă vreți… măcar pe rând… ca să puteți păzi oalele… pot vorbi cu gardienii să vă lase să

dormiți în sala de spectacole… Măcar acolo e cald… Că mi-e milă să stați toată noaptea în ploaie…

Cum a auzit cuvântul „milă“, bătrâna a tresărit orgolioasă, chiar iritată:

— Nu, c-avem casă, avem masă, da’ stăm și noi așa, de plăcere… N-avem nevoie.

Ei, cum naiba să stai așa, de plăcere, pe întuneric, în ploaie? am întrebat-o în gând, continuând să fumez.

— N-avem nevoie!, a insistat ea, după vreun minut, ca să-mi fie clar.

Nu pot înțelege de ce naiba în ochii unora a decăzut în halul ăsta sentimentul de milă și de ce-i asociat cu disprețul. M-am enervat brusc și m-am gândit să ies în ploaie și să le țin bătrânilor un discurs pe subiect. Însă am terminat țigara, m-am calmat și-am plecat, fără milă, acasă.

Un miracol care a ținut patru zile

Întâmplare recentă din adâncurile satului în care am copilărit, spusă de mama la telefon:

Un bătrân – îi știu numele și părți din povestea vieții lui, dar ce rost mai are să le zic acum, atâta timp cât voi vorbi despre prea ciudata lui moarte? – era prea bătrân și prea bolnav, întins de ceva vreme pe patul din care nu urma – el știa, ai lui știau – să mai fie ridicat decât o singură dată: pentru a fi pus în sicriu. La un moment dat, omul nostru a încetat să mai aburească oglinda, iar măcar inima lui – dacă nu cumva și sufletul – părea să-și fi găsit odihna veșnică. O fi fost dramă în familie, n-o fi fost, n-am aflat, cert e că, atunci când l-au băgat

gol în copaie, pentru ultima baie, bătrânul a tresărit din tot corpul, iar inima și parte din sufletul său cu un picior pe lumea cealaltă și-au reluat, șontâc-șontâc, truda.

O fi fost apa prea rece – cine mai încălzește apă pentru un mort? De un mare miracol nu prea cred că poate fi vorba, și nici de vreun cocoș de care să-și fi amintit că-l datora cuiva bătrânul: peste alte patru zile a murit de tot.

Au venit dinții

Mă gândesc totuși că-i destul de ciudat să suni un om și să-l întrebi:

— Mi-au venit dinții?

Și ăla să-ți răspundă:

— Încă nu, mai încercați mâine.

Eu de vreo patru zile asta fac.

Miercurea trecută s-a terminat cu măcelul de pe scaunul dentistului: am fost amprentat, am dat o „probă de culoare“ și-mi aștept dinții. Ca să pot pleca liniștit în concediu.

Cică – aflu la telefon – să mai încerc și mâine pe la prânz.

Maneliști la munte

În weekend am tras o fugă la munte. Mai întâi pe Ciucaș – plai mioritic molcom, presărat cu oi și câini rătăciți printre iarba înaltă, frumos de văzut într-o zi, dar, cred, plicticos dacă insiști și a doua; bun de-o plimbare în aer curat pentru pensionari, o adevărată aventură, poate, pentru cei obișnuiți doar să pășească pe drumul de la mașină la intrarea în mall. Am tăiat-o imediat în Piatra Craiului. Nu-i vorbă, și acolo e trai pentru pensionari și atleții de mall, doar că, pornind de la câmpie, în câteva ceasuri, poți ajunge pe o creastă spectaculoasă de peste 2.200 m. În fine, alta-i povestea.

În Plaiul Foii, la corturi, practic s-a înființat o nouă localitate: sute de „locuințe“ răsfirate pe toată valea, în jurul cărora roiesc oameni de toate vârstele, câței, vaci și cai. Pe moment, ai impresia că dai peste o comunitate de castori. Se cară încontinuu lemne din pădure pentru foc, se reamenajează albia râului, apar din senin mici baraje, se deviază cursul. Una peste alta, o atmosferă care ar fi foarte plăcută, vie, amuzantă, de orășeni scăpați la iarbă verde. Asta dacă în „localitate“ n-ar exista – lucru imposibil, de altfel, oriunde se poate ajunge cu mașina – maneliștii.

N-ai cum să-i eviți, orice ai face. Am observat că se plasează strategic, egal răspândiți în tot arealul, la distanțe suficient de bine definite încât manelele unora, date la maximum, să nu interfereze cu ale celorlalți. Plus că pe timpul zilei, când e relativ liniște – persoanele în cauză fiind concentrate pe cărat lemne, prăjit cartofi, făcut ciorbă la ceaun și alte cele –, nici

nu-i poți identifica. Par oameni normali. Problemele apar pe seară, după ce și-au pus burta la cale și și-au făcut somnul de frumusețe.

Am avut ghinionul să-mi întind cortul lângă o culme a manelismului: o familie de bucureșteni care-și aduseseră cu ei stație, boxe uriașe și microfon. Cum s-a înserat puțin, a început distracția: un fel de karaoke pe manele. Băgaseră pe microfon și un efect din ăla special, de nuntă, cu ecou, de răsuna toată valea. Își dădeau și dedicații

— De la nașu' Pandelică pentru finaaaa-naa-na-na.

Își suprapuneau propriile zbierete peste cele ale soliștilor maneliști, mă rog, chef de chef. La un moment dat, au început să fie bruiați de alt gen de cocalar, unul cu ATV.

Atevistul își plimba femela pe drumul dintre corturi, dus-întors, cu maximă viteză, pe o distanță de câteva sute de metri, accelerând șmecherește și pârâind îngrozitor. Cum să mai faci karaoke în condițiile astea? Maneliștii s-au oprit și priveau spectacolul atevistului. Aveau pe chipuri un soi de uimire că cineva îndrăznește să-i deranjeze, amestecată cu invidia că ei nu posedă o așa jucărie producătoare de zgomote. Atevistul a resimțit toate astea ca pe un soi de admirație și a plusat. Hai să le arate el cum își poartă femela pe cele mai înalte culmi ale fericirii – a pornit în trombă spre vârful unui deal. Pe la jumătate, din cauza pantei foarte abrupte și a denivelărilor de teren, motorul s-a oprit și atevistul și-a trântit femela cu curul de pământ. Era cât pe ce să scape și ATV-ul la vale. Hohote de râs s-au stârnit printre maneliști. Unul a luat microfonul cu efect și a început să strige:

— Papagalule-lule-lule!

Răsuna valea. Papagalul a redresat nervos ATV-ul, și-a luat femela și a dus-o la un loc sigur. Apoi s-a întors singur, cu viteză și mai mare, încercând să urce dealul. Și-a luat și el un cur de pământ, blocând ATV-ul între două pietre. Din nou, hohote de râs și, la microfon:

— Papagalule-lule-lule!

Atevistul a plecat cu coada între picioare, iar maneliștii și-au continuat cheful de chef, cu și mai mare satisfacție.

Pe la două-trei noaptea, când toată lumea dormea prin corturi, când în toată valea nu se auzea decât susurul izvorului, s-a produs răzbunarea papagalului. A venit cu ATV-ul lângă cortul maneliștilor, dându-i ture, cu motorul ambalat la maximum, pârâind ca la un concert de drujbe. S-a trezit absolut toată lumea. Iar la un moment dat am auzit-o pe-o manelistă urlând:

— Haideți, măi, oameni buni, să-l omorâm pe ăsta, că doar pe toți ne deranjează!

Edi senzațional

„E-di! E-di!“, aud încurajări frenetice de-afară, cu aplauze în crescendo. Scot capul pe geam, mă uit în parcul de joacă din spatele blocului și prind senzaționalul număr al lui Edi în fața unui grup de fetițe: publicul e adunat în jurul unei învârtitori, el e agățat ca o mâță de o bară metalică, iar copilele îl învârt repede-repede, pe rând, făcându-i vânt minute în șir.

Când se oprește învârtitoarea, Edi sare de pe ea, se împleticește de câteva ori ca o curcă beată, apoi cade lat, în mijlocul fetițelor care-l aclamă. Nici nu-l mai pot vedea din

cauza lor o vreme. Apoi își trage sufletul, se ridică clătinându-se, își trece degetele prin păr, se scutură, se urcă înapoi pe învârtitoare, iar fetele reîncep încurajările: „E-di! E-di!“.

Poveste de seară

Așezam o nouă expoziție în Galeria „La Gard“ (o galerie cu 16 panouri, pe gardul Parcului Copou din Iași). În fața expoziției, lângă trecerea de pietoni, se află un fel de stand metalic al *Adevărului de seară*, în care se distribuie gratuit, pe la 5, cotidianul cu pricina.

Un grup de vreo douăzeci de bătrâni a căpătat reflexul condiționat de a face coadă în fața standului, așteptând mocăciunea. Dondănesc, se mai ceartă „cine a fost primul“, mai râd – mă rog, socializează cu febrilitatea vremilor de prins rând la carne. Pe de-o parte ți-e și milă de ei, pe de alta, dacă te uiți la cum sunt îmbrăcați (deloc sărăcăcios), te și enervezi cum pe câteva nimicuri care „se dau“ gratis își pot oferi, la troc, demnitatea.

Am lăsat printurile care urmau să fie expuse pe o bancă. Deși eram la doi pași mai încolo, fără să întrebe dacă „se poate“, câțiva bătrâni au tăbărât pe printuri și au început să și le împartă, făcându-le sul și plecând cu ele sub braț.

Cu greu a putut să-i convingă un coleg de-al meu că printurile alea sunt ale noastre, că nu „se dau“ – „Uitați, chiar acum așezăm expoziția“ – și să ni le returneze. Noroc că a apărut mașina cu *Adevărul de seară* și a pus pachetul de ziare pe stand. Bătrânii au dat năvală într-acolo, fără să mai respecte vreo coadă.

Și-n toată rechiniada aia, printre picioarele lor, s-a strecurat pe fugă un câine boschetar cu o pisică moartă, lățită de-o mașină, în gură.

Ultimele două țigări

Am prins aseară finalul unei prostioare de film despre un condamnat la moarte. Ăla fusese o bestie – un viol, un omor –, dar până la finalul procesului de câțiva ani se schimbase cumva, iar înainte de execuție chiar se căia sincer, amarnic. Dincolo de stupizenia filmului, a fost un prilej să văd tot ritualul americănesc – care bănuiesc că-i real – al unei execuții prin injecție letală. Ce să zic? Medieval! Ghilotina și satârul par poezie pe lângă asta.

Și culmea e că am avut recent o discuție pe tema asta cu Teo. S-a întâmplat așa:

Ajunsesem pe aeroportul din New Orleans cu cinci ceasuri mai devreme. Am făcut check-in-ul și amânam cât mai mult să trecem de scanner, ca să mai putem trage câte o țigară afară. Mai aveam sub o oră până la îmbarcare și Teo tot nu se lăsa convins să mergem. Eu intrasem în trepidații, să nu pierdem naibii, ca-n *Proștii* lui Rebreanu, avionul.

— Bine – zice el, cu o moacă de condamnat la moarte –, hai să fumăm ultimele două țigări. De fiecare, desigur.

Eu i-am reproșat că ar fi în stare – de fapt, ar fi chiar haios – să ceară asta și în fața plutonului de execuție. Și am început să aberăm în stilul nostru. Am dezvoltat conceptul de „ultimă țigară“, transformându-l în „ultimele două țigări sudate“. Mai trece timpul. Într-o situație ca asta, noi musai o să cerem două

țigări. Și, dacă tot o să fim executați, ar fi prea mult să ni se dea două joint-uri?!

Și-așa am ajuns noi la concluzia că s-ar cuveni să-l execuți pe condamnatul la moarte printr-o supradoză de droguri. Un LSD ceva, să fii sigur că ăla crapă, dar să crape măcar fericit.

Semne

Dezbăteam cu două doamne problema spinoasă a sfârșitului lumii. Începe în noiembrie anul ăsta (după nu-ș' ce vrăjitoare din Bulgaria) sau abia în 2012?

— Eu unul, zic, aș paria pe mayași, deși – la câtă treabă am în perioada asta – aș prefera să vină în noiembrie, ca o izbăvire.

Râdem. Ne râdem. Și-mi amintesc că tocmai am avut un vis apocaliptic: unul cu bulgări de foc căzuți din cer. Strigam oamenilor nu doar să fugă de bezmetici, întorcând spatele, cu capul în pământ, ci și să belească ochii de unde vin bulgării și să se ferească. Doamnele, mai-mai să parieze pe visul meu, pentru că par, așa, un tip cu niște legături cumva secrete cu paranormalul. Mă rușinez, pe de-o parte, mă umflu în pene, pe de alta.

Mai povestesc un vis bizar: unul cu o bătrână pe care am visat-o chiar în clipa în care a murit (poveste lungă, cu martori, nu insist acum: eu eram în pat, acasă, trezindu-mă brusc; ea – la zeci de kilometri, tot în pat, tot acasă, murind, exact la două noaptea).

Reiese limpede, după cum conchid doamnele, că-s un tip sensibil, pe care îl leagă niște nebănuite fire invizibile,

telepatice, cu anumite persoane. Probabil am stârnit invidia, și-aici începe povestea care m-a izbit cu spatele de perete:

Una dintre doamne îmi confirmă existența firelor:

— Eu – zice ea, privind în gol – am avut un iubit în liceu. La facultate, am plecat din oraș. Ne vedeam doar în vacanțe. Și mă tot cerea în căsătorie. Nu mă gândeam pe-atunci la asta. Pe urmă, am crezut c-am uitat de el, l-am cunoscut pe bărbatu-miu de azi și m-am căsătorit. Și uite, am peste patruzeci de ani de căsătorie, doi copii de vârsta ta, dar pe iubitul meu din liceu îl visez în fiecare noapte, fără întrerupere, din clipa în care m-am măritat…

— Și l-ați mai întâlnit de-atunci?

— De vreo câteva ori, în țară. Apoi a fugit în Franța și mi-a scris de la Paris, să vin acolo. Era cât pe ce să fug la el, deși aveam copii mari…

— Și?!…

— Anul trecut am aflat c-a murit acolo. Dar eu tot îl visez în fiecare noapte… Oare ce-o însemna asta?

Noi și părinții noștri

Veni vorba zilele trecute la o discuție între prieteni: deși obișnuim să-i ironizăm, să-i observăm cum „bat câmpii“ – „lasă-i, bă, că au obsesiile lor“, „au trăit alte vremuri, nu se mai pot adapta“ –, cu ce-am fi noi mai buni decât părinții noștri? „Noi“, adică ăștia – să spunem absolut orientativ – între 25 și 35 de ani. Noi, ăștia nu de mult căsătoriți, nu de mult părinți, nu de mult angajați, pe scurt, oameni nu de mult cu adevărat, chipurile, responsabili.

Ceea ce ne desparte în primul rând – fără a ne face neapărat mai buni ori mai răi decât părinții noștri, dar clar ne desparte – e că suntem mai infantili decât ei la vârsta noastră. Suntem mai egoiști, ne căsătorim mai târziu, vrem să prelungim cât mai mult acea stare caracterizată prin „să-mi mai trăiesc viața“. Ca și cum pe urmă, amin și la groapă!

Ca părinți, la rândul nostru, suntem cel puțin mai comici: să ridice două degete cine-i părinte tânăr și nu a trimis pe mail/n-a postat pe blog/n-a listat și n-a tot arătat poza copilului său încă din stadiul de embrion văzut la ecografie. După faza de entuziasm aproape isteric, de lugu-lugu cu ochii ieșiți din orbire de (auto)admirație pentru ce-am fost în stare să scoatem din noi, să facă un pas înainte părintele tânăr care nu a gândit măcar o dată în sinea lui: „Normal, îl iubesc de nu mai pot, dar copilul ăsta îmi omoară cariera“. Ceea ce părinții noștri nu prea cred că făceau.

Cu munca, aici să vezi diferențe. Într-adevăr, cred că muncim mai mult. Dar pentru ce? Uneori am impresia că generația mea muncește doar pentru a putea merge în concediu. Sau pentru a-și cumpăra „jucărele“: nu casă, mașină, televizor, calculator, mă rog, lucruri funcționale de care ai neapărat nevoie, ci „bijuterii“ cu care să ne împăunăm. Acasă, când pornim să facem o ciorbă și ne iese ghiveci, întrebăm mult mai obsesiv decât mama (care ne-a enervat întotdeauna cu asta): „Îți place?! E bună?!“. Când am terminat de văruit casa, ne comportăm de parcă tocmai am fi participat la renovarea Capelei Sixtine. La serviciu, competiția dintre noi, „promovarea“, îmbracă de cele mai multe ori un aer de bătălie între premianții clasei. Când muncim la un raport, la un proiect, la o vânzare, la ce mai facem noi – cam toți vorbim

despre asta cu o importanță de parcă am construi piramide sau am lansa rachete în cosmos. Plus că suntem mai aferați, mai stresați, chiar și atunci când nu avem nicio treabă.

Cred că o să-i enervez pe mulți cu aceste generalități, cu aceste impresii personale, dar risc. Știu bine că măcar vreo doi părinți (dintre cei adevărați, adică ai noștri) tot ung pe suflet.

Ce bogată era bunica!

Am intrat într-un magazin din Viena unde-am văzut la superofertă un țol de un metru pătrat care costa vreo 40 de euro. Țol-țol, țesut din cordele, din ăla pe care orice om de la țară îl are prin casă. Ba chiar mi-am amintit că unul ceva mai mare și mai arătos are câinele părinților mei, pus în cușcă, să nu-i fie frig peste iarnă. Fără exagerare. Am să-i zic mamei că-i bogată – are zeci de metri de țoale din alea, țesute pe vremea lui Ceaușcă, pe care astăzi nici nu prea le mai pune prin casă, că nu-s moderne. Le-a schimbat cu persane.

Dacă mă mai gândesc la prețurile uriașe pe care le-am văzut aici pentru hrana bio – lapte, brânză, ouă etc.; un iaurt banal: 7 euro –, cu adevărat bogată era bunică-mea. De la haine, țoale, carpete, saltele, scaune, linguri și până la fiecare înghițitură de lapte, până la ultima prună din vârful copacului, totul era ABSOLUT eco, bio. Dacă-i fac un calcul (în prețurile actuale, vienez-occidentale) la țoale, bertuțe, alte țesături, scaune cu trei picioare, linguri de lemn, oale și străchini de lut etc., deținea o avere de câteva zeci de mii de euro. Ce mânca zilnic ar costa la supermarket măcar 50 de euro pe zi. Cam 1.500 de euro pe lună deci. Doar pe mâncare.

Trai măcar de-un director de bancă! Și ea, săraca, habar n-a avut.

Chestiuni de circulație

Am mai observat asta, dar nicăieri ca în Viena: incredibila civilizație a șoferilor și a pietonilor. Când te apropii la doi metri de zebră, mașina se oprește la alți doi metri de aceasta și te așteaptă răbdătoare – chiar dacă tu întârzii – să treci. Pe de altă parte, în același răstimp, indiferent cât de liberă era strada, n-am văzut niciun pieton care să o treacă prin altă parte decât pe marcajul corespunzător. Asta îmi pune două probleme: prima, ca român, a doua, ca pozar.

Românul, fie șofer, fie pieton, imediat ce sare din pempărși, învață că strada-i o luptă, un continuu efort de concentrare pentru a-i tăia calea celuilalt. Nu doar pe zebră (care, apropo, pe la noi e mai degrabă imaginară), ci mai ales pe unde-apucă. Dacă ezită câtuși de puțin, dacă stă să chibzuiască situația, dacă piciorul de pe pedală sau cel care atinge asfaltul nu are reflexul specific mâinii în tenisul de masă, mai bine nici să nu iasă din casă. E o problemă de timp până să aibă un accident. Mă tem că nouă ne-a intrat atât de mult în sânge un fel bezmetic de-a circula, încât considerăm că-i normal să alergi pietonul pe trecere (eventual ștergându-i curul sau burta cu portiera) ori să ieși în goană de după copac, din stație, din tufiș și să sari în calea șoferului (eventual punându-i mâna pe capotă pentru a-l opri). Poate exagerez, însă eu unul – deși mă consider un șofer și un pieton peste media de civilizație din traficul nostru – trebuie să recunosc că la un moment dat,

văzând cât timp așteaptă un șofer ca eu să trec strada, m-am trezit gândindu-mă: „Ăștia nu-s normali la cap!“.

Ceea ce mă duce la a doua problemă, ca pozar: de multe ori când sunt așteptat de șoferi, eu NU vreau să trec strada. Doar se întâmplă să caut din ochi, la câțiva metri de zebră, un anume unghi de fotografiere.

Pentru cine bat covoarele?

Cred că bătutul covoarelor în spatele blocului nu mai are nicio explicație pragmatică. Te costă puțin să le cureți – chiar mult mai bine – la o spălătorie auto, dacă nu la o unitate de profil. Și totuși, vecinii mei le bat de le sar ochiurile, de dimineață până seara. E doar un reflex de dinainte de Revoluție? Mai mult, aș zice, a devenit o tradiție integrată în ritualul creștin de dinaintea Învierii.

Otilia

Am chef însă să povestesc două întâmplări care m-au lovit în ultima vreme, una nasoală și una frumoasă:

Mi-a zis mama, n-am văzut eu: pe holul spitalului de urgențe „Sf. Spiridon“ din Iași, la secția Cardiologie, iese din salon o bătrână, însoțită de fiică-sa. Bătrâna e bucuroasă. A fost internată și a primit externarea. Fiică-sa o așază pe un scaun și-i spune că pleacă să aducă mașina care-i parcată, cică, mult mai departe. Bătrâna așteaptă câteva ceasuri și

fiică-sa nu mai vine. E internată din nou. Celelalte paciente, colegele, îi dau de mâncare și încearcă să o convingă că fiică-sa se va întoarce… Să nu te pișii pe ea viață?!

Aia frumoasă e cu soră-mea, Otilia. N-am prea scris pe-aici despre ea. Mă simt cumva stângaci când scriu despre oamenii pe care-i iubesc. Am material pentru un roman despre legătura mea cu ea. E mai mică cu opt ani decât mine: eu am învățat-o să meargă, primele ei cuvinte au fost „Lasă-mă-n pace“, retrăiesc și-acum sentimentul de nimicnicie pe care l-am avut după ce i-am cârpit, în copilărie, o palmă (singura, de altfel; eram un plod tâmpit!). Și ea m-a învățat, de exemplu, când eram ditamai omul, să merg mai departe după o stupidă suferință din amor. După ce-am fost înhămați ca doi cai la căruța copilăriei, după ce eu am plecat la liceu, am avut perioade bune și rele. De comunicare. Altfel, n-am nicio îndoială că dragostea unuia pentru celălalt a fost neschimbată. În ultimii ani, de când ni se tot îmbolnăvesc părinții și umblăm cu ei prin spitale, simt cum se reface legătura aia din copilărie, ca atunci când o priveam admirativ cum vorbește două ceasuri cu o păpușă sau cum îngroapă cu tot ceremonialul o broască lățită pe stradă de-o mașină. Ba chiar aseară – aproape de miezul nopții, după ce-am externat-o pe mama din spital și-am dus-o acasă, la întoarcere, în timp ce conduceam cu viteză spre casă, orbit de farurile de pe contrasens și discutând aprins cu soră-mea tot felul de lucruri, unele importante, altele nimicuri, fără să o văd – am simțit că legătura aia din copilărie s-a refăcut în totalitate.

Și mă gândesc că există oameni – din fericire, am șansa să fiu înconjurat de vreo câțiva – care fac uneori mai mult pentru tine decât însuși Dumnezeu…

Om cu domeniu

Tata și mama vând o bucată de pământ. Deși mie mi se pare o bună afacere (lasă banii, dar scapă de o parte din munca medievală la care se autocondamnă), ei au găsit prilej să-și facă tot felul de griji din asta. Ce cred eu, ce crede soră-mea Otilia? Că ne vând moștenirea și ne lasă pe drumuri? Dacă vrem să ne facem casă la țară?! În treacăt fie spus, mai au vreo câteva bucăți pe care le blestemă în timpul muncii, le iubesc în timpul liber. Iar de casă la țară este loc de vreo șapte-opt în curtea lor.

Pământul pentru care au ofertă de vânzare e, după mine, o zonă crepusculară de la marginea satului, un *no man's land* dintre oameni și fiare, nu departe de pădure, într-un loc care se constituie într-o invitație mereu deschisă pentru lupi – să vină și să-ți urle în fața ușii. Nu puteam înțelege de ce ar da cineva bani ca să-și facă o casă acolo. Abia ieri m-am lămurit. E zona de fițe a satului, locul în care toți ăștia care muncesc în străinătate se întorc și-și construiesc case. Treaba lor, să-i mănânce lupii când se duc la veceul din curte!

Cel mai greu e să-l conving pe tata că-i o bună afacere. El, nu, că n-are nevoie de bani, las' c-o scoate la capăt cu munca la câmp (abia a terminat-o; și s-a plâns nonstop că nu o s-o mai vadă sfârșită). Plus „că-i pământu' de la mama"! Așa că de azi înainte mi-am cumpărat domeniu pe net, florinlazarescu.com, poate mă crede că n-o să am nevoie de ăla pe care poate să-l vândă el la țară.

Un prieten din copilărie

Conduceam destul de repede spre casa părinților mei. Lumina chioară a farurilor o mânjea pe cea a zilei, nu-mi limpezea mai deloc întunericul căzut prea devreme, la care se adăuga o ceață amestecată cu fumul hornurilor de la țară, încât nu vedeam decât la vreo cinci metri în față. Cumva, mergeam precum caii cu ochelari. La un moment dat, mi s-a părut că trec pe lângă o umbră de om, cu mâinile adânc îndesate în buzunare. Apoi, mi-a venit în cap că parcă umbra aceea îmi era cunoscută. M-am uitat în oglinda retrovizoare și am văzut un semn timid, făcut cu mâna ridicată pe jumătate.

Am oprit departe, așteptând umbra. Era unul dintre cei mai buni doi prieteni ai copilăriei mele. I-am deschis portiera, el a băgat doar capul și m-a întrebat, mimând firescul, ce mai fac. L-am îndemnat să urce mai repede, că mă grăbesc.

— Nu, zice el, lasă, vin de la servici și-ți murdăresc mașina.

— Ce dracu'?! Doar ne știm de-atâta vreme! Urcă!

A urcat și s-a așezat stânjenit, pe marginea scaunului, drept, fără să atingă tapițeria cu spatele, cu brațele la piept. În cei doi-trei kilometri până la poarta lui, am schimbat câteva vorbe goale, stupide. Nu mai era nimic, absolut nimic, din prietenia copiilor care își petreceau mai tot timpul liber împreună, nimic din complicitatea cu care, îmi amintesc, îl ajutam să-i scrie bilețele de dragoste unei fete din satul vecin.

— Când pleci? m-a întrebat la coborâre.

— În două ceasuri.

— Păi, zice, oprește și claxonează. Să-ți dau și eu o sticlă de vin sau de lapte. Că mă simt acum dator, la ce-ai făcut pentru mine.

Nu glumea, era extrem de serios.

— Ce dracu'?! Doar ne știm de-atâta vreme! i-am zis.

Iar el a închis portiera.

Înfloresc grădinile...

Mama îmi povestește că în copilăria ei s-a interzis la un moment dat să mergi cu colinda. Copiii s-au dus cu jalba-n băț la *to'arșa* învățătoare. Cum adică vine asta? *To'arșei* i s-a făcut milă de ei și a găsit o cale de mijloc: pot merge totuși cu colinda, dar să nu calce cumva pe la primar, milițian, secretar de partid și alte autorități locale, iar textul pe care îl vor cânta pe la uși să nu fie unul religios, ci musai dintr-un manual de școală. Bătut palma.

Așa se face că vreo doi ani mama și prietenii ei au colindat de Crăciun cumva în ilegalitate, cu ochii în patru la fiecare colț de drum să nu fie urmăriți, ocolind casa primarului, a milițianului și a secretarului de partid, folosind – după mine – un text genial: „Înfloresc grădinile/ Ceru-i ca oglinda/ Prin livezi albinele/ Au pornit colinda...".

Era din manual? Era. Avea cuvântul „colindă" în el? Avea. Înseamnă că merge, c-a mers. Totuși, nu pot să-mi imaginez ce față făcea omul colindat când deschidea ușa, de-afară intra gerul, iar niște copii stând în zăpadă îi cântau: „Înfloresc grădinile/ Ceru-i ca oglinda...".

Mama susține că nu se mira nimeni.

Scrisoare deschisă de Sărbători

Să fiți fericiți și iubiți
luni, înainte de a vă naște în chinuri din somn,
înainte de a vă boteza fața în apa cu clor de la robinet,
înainte de a vă privi în luciul cafelei,
marți, când veți întâlni șoferii și pietonii cu care împărțiți strada
în intersecții unde nu cunoașteți pe nimeni,
miercuri, când nimeni nu vă ține ușa la lift,
joi, când nimeni nu vă dă cozonac
și nu vă întreabă unde mergeți sau de unde veniți,
vineri, când nimeni nu a dus gunoiul și nu a cumpărat pâine,
sâmbătă, când nimeni nu vă iartă pentru ce n-ați făcut,
duminică, după ce Dumnezeu a văzut lumea
și a lăsat-o baltă oamenilor.
Să fiți fericiți și iubiți când nu trebuie,
când nimeni nu se așteaptă la asta și nu vă urează nimic.

Curentează fotoliul!

Într-o bună zi din copilăria dragilor mei veri (doi, cu diferență de-un an între ei; erau prin școala primară), mătușă-mea i-a încuiat în casă. De n-aveau-ce-face, au trebăluit ei ceva prin bucătărie, au răsturnat o vază cu flori care era pe frigider, iar apa s-a scurs pe un fotoliu de lângă acesta. Undeva s-a format un contact electric și s-a întâmplat marea belea: curenta fotoliul. Nu tare, cât să-ți facă părul măciucă, dar curenta.

Băieții s-au curentat o dată întâmplător, apoi, din când în când, tot încercau fotoliul cu mâna, curentându-se din nou. În pauze, mergeau la telefon, sunau pe toți apropiații și urlau:

— Curentează fotoliul! Curentează fotoliul!

Toată lumea le spunea:

— Nu mai puneți mâna pe fotoliu. Nu mai intrați nici măcar în bucătărie. Sunteți într-un apartament cu trei camere. Stați oriunde altundeva până vine mama voastră…

Ei, nu și nu. Intrau pe rând în bucătărie, puneau mâna pe fotoliu, se curentau și reveneau la telefon:

— Curentează fotoliul! Curentează fotoliul!

Cu viscolul și ninsorile de zilele astea, mi se pare că mulți români suferă de sindromul „curentează fotoliul!“. Insistă să meargă prin nămeți cu mașina și pe urmă sună unde-apucă, urlând ca disperații:

— Ne-am împotmolit în nămeți! Ne-am împotmolit în nămeți!

John Doe Petrică

Nu-s vreun campion al ciclismului, dar nici pensionar nu mă consider încă. Chiar și după o iarnă în care am stat mai mult în casă, pot, de exemplu, pedala peste o oră întreagă, la o viteză decentă, fără să cobor de pe bicicletă ca să-mi trag sufletul. Am verificat zilele trecute. Adevăr incontestabil și demonstrabil. În seara asta însă mi s-a întâmplat ceva ce m-a pus pe gânduri.

A fost așa: eram pe malul Bahluiului, pe pistă, și mă grăbeam spre casă, după un tur până în capătul zonei

industriale. Deja se întunecase, pornisem dinamul și mă deranjau îngrozitor zgomotul de rablă al bicicletei mele și mirosul de cauciuc ars. Mi-am promis să-mi cumpăr o lanternă. Plus un claxon, pentru că mi-au obosit buzele tot strigând „pardon“ și „scuze“ babelor care se plimbă agale – în grupuri de câte două-trei, de-a latul, uneori ținându-se de mână – pe pista de biciclete, ca și cum aceasta le-ar fi fost construită cu dedicație. Pedalam de zor, fentând când babele, când cutezătorii alergători, când alți confrați bicicliști. După ce am depășit o zonă mai aglomerată, între Podu Roș și Podu de Piatră, chiar prinsesem viteză. Atmosferă frumoasă: aer răcoros, neoanele luminau feeric apa jegoasă a râului. Și-a apărut Petrică (pentru mine, Petrică e numele românesc ce înlocuiește anonimul John Doe al americanilor; îl folosesc din copilărie, de când mama a vizitat o vecină din capătul celălalt al satului, ca să-i ceară nu știu ce nemaivăzute semințe de flori; vecina a plecat să i le aducă și a lăsat-o în încăpere cu un copilaș înfășat într-o pătură – în vârstă de câteva luni, bănuia ea –, pe care a început să-l drăgălească: „Vine mama acu’, mumosule, să nu plângi… Ia zi, cum te cheamă pe tine?“… Iar acesta a răspuns cu glas răgușit, de fumător înrăit: „Petrică!“).

Când l-am observat, Petrică – un ins slăbănog, de aproape doi metri, îmbrăcat în trening de manelist – alerga la un metru în spatele meu. Faza-i că m-a depășit scurt, pe pista paralelă, fără probleme. Am schimbat în viteza a patra, mi-am strâns puterile și-am băgat în pedale maximum din ce pot pentru a-l ajunge. Când Petrică a simțit peste umăr, în spatele lui, zgomotul de rablă al bicicletei mele și mirosul de cauciuc ars, mi-a dispărut din față aparent fără urmă, cu viteză de

struț sud-american, făcându-i în ciudă nefericitului de mine, Wile E. Coyote.

OK, l-am găsit peste vreun kilometru, cu limba scoasă, aproape leșinat pe o conductă de termoficare. Dar, totuși, eu eram pe bicicletă, iar el, pe jos.

Calcule

Când să intru în scara blocului, mă oprește o doamnă în vârstă, zgribulită de frig, cu două sacoșe în mână.

— Nu vă supărați – lasă sacoșele jos –, nici nu știu cum să vă spun… Vin de la piață și… dar nu cumva să vă supărați…

Ar fi culmea să-mi ceară bani, mă gândesc eu, la cât de elegant e îmbrăcată.

— Vă rog, spuneți.

— Cât face nouă ori trei?

M-a luat prea repede, iar tabla înmulțirii am învățat-o cândva, de pe coperta spate a unui caiet de mate, demult…

— Douăzeci și șapte, nu? mă scoate tot ea din încurcătură…

— Da, doamnă, o asigur eu.

— Vă mulțumesc din suflet… – mi-a zâmbit. Eu sunt bătrână și nu mai țin bine minte.

Și-a luat sacoșele și a plecat.

Abia în lift, numărând pe niște degete imaginare, am fost sigur că rezultatul e corect. Apoi am apăsat pe butonul trei.

Un tenisman

E ceva vreme de când mă tot întâlnesc prin oraș cu un tip despre care am impresia că-i o veche cunoștință. Genul de om cu care simți cumva că de multe ori ți-ai încrucișat pașii, vorbele și privirile, dar pe care nu știi de unde să-l iei. Chiar l-am salutat într-o zi, însă nu mi-a răspuns. A pus capul în pământ și s-a îndepărtat grăbit. Ceea ce mai curând – habar n-am de ce – m-a convins că ne cunoaștem de undeva.

Oricum, omul se comportă ciudat: pare hăituit, mereu urmărit de cineva din umbră, și aruncă priviri fugare înapoi, stânga-dreapta, atunci când merge pe stradă. Ca un detaliu nesemnificativ, dar pe care îl observ de fiecare dată, e încălțat întotdeauna cu teniși, aceiași, chiar și iarna. Poate și asta contribuie la sentimentul de milă – una creștinească, deloc superioară – pe care mi-l stârnește de fiecare dată apariția lui.

Într-o seară pe la zece, am intrat într-un nonstop să-mi cumpăr țigări. Magazin mic, aglomerație mare. Doamna vânzătoare abia se mișca, scotea lucrurile solicitate din vitrină ca-ntr-o scenă din Matrix: apucai să vezi în *ralanti* cum se ridică firele de praf de pe o conservă de pește, îi zboară pe lângă ureche și apoi cad și se așază dracului pe podea. Plus că doamna tasta la casă ca și cum ar fi sculptat cifrele cu o dăltiță, în granit. Și-n încremenirea asta, văd o mână – tot în *ralanti* – care se strecoară pe lângă brațul meu și-nhață un pachet de Orbit, stând să cadă, din poșeta unei femei din fața mea. Apoi aud o voce cavernoasă:

— Domnișoară, fiți mai atentă, era să vă cadă Orbitul.

Și stăpânul vocii îi dă Orbitul.

Mă-ntorc și observ cu coada ochiului că era băiatul în teniși. În mod stupid, i-am întors repede spatele. Apoi îl aud, șoptit, ca pentru sine, dar sigur vroia să aud și eu:

— Dacă ar fi fost un portofel, aș fi procedat la fel.

N-am zis nimic. Mi-am concentrat atenția pe firele de praf în cădere liberă spre podea. Și-l mai aud o dată, apăsat, din rărunchi, tot șoptit:

— Urrrăsc hoții!

Până la scara blocului, mi-am amintit: băiatul cu teniși lucrează la un magazin de metalo-chimice unde mergeam eu acum vreo jumătate de an, de vreo cincizeci de ori pe zi, ca să cumpăr cele o mie de prostioare – perii, pensoane și pensonașe, șaibe, cuie, nituri, vopsele etc. –, niciodată de-ajuns, pentru renovarea apartamentului.

Dar jur că n-am furat nici măcar o șaibă de-acolo.

În vie...

Am fost astăzi acasă. Pe fugă, ca de obicei. O văzută, o mâncată și-o venită. Când am ajuns, am vorbit cu mama și am întrebat unde e tata, pe care nu-l vedeam. Cică lucrează în grădină. M-am dus în spatele casei și l-am zărit departe, în vie, pe bucata pe care am sădit-o împreună cu vreo 20 de ani în urmă (și el mă asigura: „Să vezi tu ce vin o să iasă din butucii ăștia!“) .

L-am strigat. Nu m-a auzit. Pe măsură ce mă apropiam, aproape că nu-mi venea să cred: cânta. Cânta și era în cântecul lui un soi de durere la bască vecină cu zenul.

A tresărit când l-am îmbrățișat și m-a atenționat să am grijă: e murdar de pământ.

— Las-o mai moale, zic, ce te chinui pe frigul ăsta?

Mi-a răspuns vioi, șmecheros:

— Ce dracu’ să fac, tată, c-am ieșit la pensie, ce alte griji să am?

Griji s-ar mai găsi, că am avut în ultimii ani, toți din familia noastră, o perioadă nu tocmai grozavă din anumite puncte de vedere. El însă găsise motive de a cânta.

Și-am avut brusc impresia că totul e bine, că trăim în cea mai bună și frumoasă lume posibilă.

O zi de întrebări și exclamații

„Da’ unde să mergem? Lasă! Ai tu timp? Cu cine rămâne casa?“… „Bine, mergem! Da’ nu stăm mult!“… „Tu mai dormi, că noi așteptăm, nu te trezi și tu cu noaptea-n cap! Noi n-avem somn!“… „Stai să-ncui bine casa! Mai intră vreun nebun!“… „Să vezi că plouă! Sigur plouă!“… „Ai văzut piticii? Ăla avea o curte plină cu pitici!“… „Am plecat cam de dimineață!“… „O mănăstire mai aproape nu știi? Mai bine mergem să vedem zimbrii!“… „Taca-taca, taca-taca, nu taci o secundă! Mai taci și tu din gură! Uită-te pe geam!“… „Ce frumusețe! N-aș mai pleca de-aici!“… „S-a făcut cam cald!“… „Ce grozăvii pe-aici! Noi suntem vai de capul nostru!“… „Ce minunăție de mănăstire! Ce cap a avut omul ăsta care-a făcut-o! Chiar a făcut-o Ștefan cel Mare?!“… „Nu mergem pe vârful muntelui! E departe!“… „Lasă copilu-n pace. Știe el ce face! Uită-te pe geam!“… „Uite ce ceață-i pe vârful muntelui! Ce să căutăm noi acolo?!“… „Ai

grijă cum conduci în serpentine!“… „N-am visat în viața mea să văd așa ceva! E ca-n filme!“… „E cam frig aici, sus!“… „Suntem în nori! Uite vine norul încoace!“… „Fă-ne o poză aici! Și aici! Ai prins stâncile?“… „Am pus mâna pe-un nor!“… „N-ai obosit? Mai fumează și tu o țigară!“… „Ai grijă la serpentine!“… „Suntem mulțumiți cu atât! Ce să mai căutăm la altă mănăstire? Hai acasă!“… „Sigur știi drumul? Să nu ne rătăcim!“… „Mănăstirea asta-i mai frumoasă ca prima!“… „Alta?! Mi-e cam rău!“… „Și ce dacă mai avem timp? Gata-i, am văzut ce-i de văzut! Mergem întins acasă!“… „N-ai obosit? Mai fumează și tu o țigară!“… „Am verificat casa! E bine! N-a intrat niciun nebun!“… „Frumoasă mai e lumea! Mulțumim! Te iubim! Să ne lași pozele în calculator!“…

O excursie de-o zi, cu mașina. Doar eu, mama și tata.

În service

Schimb uleiul și filtrele de la mașină. O pun pe platformă, o ridică băieții în aer cu o macara dubioasă până deasupra capului meu. Dau o tură pe dedesubt, cu mâinile în buzunare. Casc gura în sus și apoi fluier admirativ: „Uau! Deci așa arată pe dedesubt! Și nicio zgârietură, după toate bușelile pe care i le-am tras pe drumurile forestiere de munte!“. Deși am mașina de patru ani, n-am apucat să-i văd burta. De regulă, la revizii, mi-o lua un nene, o ducea undeva în spate și mi-o aducea după ceva timp, suficient cât să fumez eu măcar vreo cinci țigări și să m-apuc de aruncat cu pietricele în vrăbiile de pe marginea străzii.

Mă uit cum se scurge uleiul – mai întâi un șuvoi gros, apoi un fir subțire, apoi câte un pic-pic – într-o găleată. Ca sângele dintr-un taur spânzurat, cu gâtul tăiat. La ultimele picături de ulei, mă aștept să tușească jalnic și să-și dea duhul. Ies din service, fumez o țigară, mă mai mișc de pe un picior pe altul. Văd o vrabie scăldându-se într-o baltă. „Mai târziu, sigur mai durează!“, îmi zic.

Reintru în service. Mașina, singură, spânzurată, moartă. Nenea care se ocupa de ea – îi aud vocea – e în biroul șefului. Se ceartă. Sau este certat. Ceva gen: „Tu-ți morți’ mă-tii de bețiv, spoiler te faci, dacă nu știi unde-i!“. Mă plimb prin service. Într-un separeu, un om cu ochelari de protecție curăță vopseaua de pe o mașină. Și nu face show, nu-i conștient că-l aud, ci doar cântă în legea lui, pe un ton duios:

„Și dacă dragoste nu e, nimic nu e
Nici soare nu-i, nici apă nu-i…“.

Ezită o secundă – „Clar nu mai știe versurile“, îmi zic –, până găsește rima, și continuă:

„Băga-mi-aș pula-n el, Vaslui…“.

Apoi reia melodia și o cântă în buclă. Ceva mai săltăreț, dar tot duios.

Madlene mici și mari

Oricât de Proust n-ai fi, peste o mică madlenă care să-ți răscolească trecutul tot dai la un moment dat. Fie că-i

înlocuită de un baton de ciocolată din lapte praf, fie că-i un brifcor, o bomboană-pietroi din aceea de cacao de pe vremea lui Ceaușescu, o plăcintă cu mere, o înghețată vafe etc., efectul poate fi tot același: papilele gustative îți prelucrează niște amintiri pe cinste.

Cu două săptămâni în urmă, în Berna, așteptam să înceapă o lectură publică. Exceptând organizatorii, nu știam pe nimeni dintre persoanele aflate în jur. Și brusc văd un tip, total necunoscut, care se îndreaptă cu brațele deschise către mine, vorbindu-mi entuziast în engleză. Mi-a spus că el e elvețianul care mi-a scris un mail cu câteva luni în urmă, luându-mi adresa de la o cunoștință comună, pentru a-mi solicita să-i fiu ghid pentru o scurtă vizită în Iași. Vag, parcă-mi aduceam aminte de asta: am fost de acord, dar nu mai apelase la mine. Și-mi povestește de ce. A ajuns în Iași, s-a cazat la Hotel Unirea, în centru. Când să facă pe cont propriu câțiva pași prin oraș, a înghețat de uimire, năpădit de amintiri ca și cum s-ar fi întors în timp – și totul pentru că văzuse cum trece un tramvai. Nu înnebunise. A fost șocat să recunoască – aici, în estul Estului, la capătul lumii – unul dintre tramvaiele elvețiene care circulau pe vremea copilăriei lui. Nu era vorba doar de o simplă asemănare, ci, mai mult, erau chiar aceleași tramvaie (întâmplare perfect explicabilă, noi le avem cumpărate la second-hand; mărturie stau reclamele neschimbate, în germană, înscrise pe ele, la care s-a adăugat doar un banner pe românește: „Orașul Berna salută orașul Iași!“). Mi-a povestit că și-a deturnat scopul vizitei și n-a mai avut nevoie de niciun ghid. Pur și simplu a făcut ture cu tramvaiele elvețiene, amintindu-și cu o așa precizie o parte

din copilărie, încât recunoștea până și scaunele pe care stătuse alături de bunică-su.

Recent am pățit-o și eu cumva la fel. Șoferul ultimului autobuz care pleca din Bacău înspre Iași m-a lăsat baltă în stație. Cică n-aveam rezervare. M-am dus în gară și am găsit un personal care mergea până în Pașcani. Cred că n-am mai mers cu personalul de mai bine de zece ani (nu că m-aș fi boierit, dar între timp a apărut un autobuz care mă duce până la poarta părinților mei, iar pe distanțe lungi iau, în cel mai rău caz, un accelerat). Ei bine, personalul cu pricina arăta la fel ca unul cu care mergeam pe vremea comunismului pe ruta Iași-Pașcani. Până și oamenii dinăuntru păreau absolut identici. Timp de o oră, privind în gol, mi-am retrăit și eu o bună parte din copilărie.

Poftim madlene – un tramvai și un tren personal. Fiecare cu ale lui.

Păcală la școală

Am dat într-o antologie de proză populară românească peste o poveste veche, pe care aproape o uitasem. Despre un fel de Păcală care-i făcea farse unui popă lacom. O citisem sau o auzisem undeva, am mai pus ceva de la mine și prima dată i-am spus-o soră-mi. I-a plăcut așa de mult, încât i-am repetat-o și unui țânc din vecini, prieten cu soră-mea. Povestea prindea teribil, am tot spus-o în copilărie, uneori și la cerere, stârnind hohote de râs…

Bun, acum trece timpul și, pe când eram la master, cum aveam destulă vreme de pierdut și parale puține, am fost

nevoit să lucrez un semestru ca profesor. La gimnaziu. Și mă roagă la un moment dat o doamnă învățătoare să-i țin locul pentru o zi, că pleacă din localitate cu nu mai știu ce treabă urgentă. Ăia mici, o minune față de ăștia de la gimnaziu. Cuminți, ascultători, curioși – nici să crezi că există așa elevi. Plastilină.

Am făcut cu ei citire, matematică, desen, mă rog, tot ce trebuia. Către sfârșitul orelor, ca răsplată pentru comportamentul lor grozav, am început să le spun copiilor povestea cu popa. După câteva minute, erau în delir, se tăvăleau de râs, li se topise peisajul din jur. Numai ochi și urechi, mă ascultau ca pe-un Dumnezeu pontos. Am plusat, am mai întregit povestea, am gesticulat, am jucat dialogurile, m-am dat în spectacol. Nu cred să fi avut vreodată o audiență mai fascinată. Cu excepția unei fetițe din prima bancă – parcă o văd și acum –, care, e drept, mă asculta cu sfințenie, însă râdea și nu prea, își ținea fața înroșită în palme și mai pufnea din când în când. În timpul poveștii, nu m-am lăsat influențat – nu poți fi interesant pentru toată lumea –, însă la final m-am dus la fetiță și i-am spus:

— Îmi pare rău că nu ți-a plăcut povestea.

— Ba mi-a plăcut, a zis ea, dar cumva nu din toată inima.

— Tata ei e popă! mi-a dezlegat misterul un băiețel isteț, care tocmai ieșea pe ușă.

Eu și corpul meu

A cam început să mă calce pe cap teoria asta des întâlnită și-n tabloide, și-n cele mai serioase cărți de psihoterapie: corpul

tău știe, corpul tău te avertizează, trebuie să-ți lași corpul să rezolve situația, în fine, o mulțime de aserțiuni care conduc spre ideea stupidă că, în genere, corpul tău e deștept. După mine, e prost ca noaptea. Bei un whisky, ce-ți spune corpul? „Oprește-te?!“ Nu, îți spune: „Mai bagă unul, că tare-i bun“. Cu țigările, cu cola, cu zahărul și uleiul, cu fastfood-ul, cu toate chimicalele pe care le înghițim, la fel. Te-avertizează la timp? Nu. „Bagă, frate, *anything goes*, îs bune de numa'-numa'!“ Și dacă se trezește într-o bună zi să te-avertizeze, atunci un rău aproape iremediabil e deja produs.

Te-apucă depresia. „Corpul tău știe să te vindece. E programat genetic să facă asta. Lasă-l în pace, nu-l mai încorda, nu-l mai deranja cu mintea ta negativistă“ – scrie în orice carte de psihoterapie. Lasă-te doar în baza lui și-ai să vezi cum îți crapă inima sau vreun vas de sânge la creier… Însă cel mai revoltător și mai evident caz de stupizenie a corpului e atunci când – cu cât îți permiți mai multă mâncare – se apucă serios de adunat grăsimi pentru zile negre de foamete, pe care, chit că faci sport și-ți menții greutatea optimă, ți le distribuie tâmp în cele mai nepotrivite locuri. Cu cât mănânci mai puțin, cu atât adună mai mult. Ca un hârciog dement. Când erai student și n-aveai bani nici pentru ziua de mâine, corpul tău nu ți-ar fi strâns un gram de grăsime pentru poimâine, oricât de mult ai fi halit din pachetul de-acasă, la un chef, la o sărbătoare. Nu, pe-atunci îl durea la bască pe corpul tău că-l bate vântul pe stradă, că pică din picioare.

Eu unul măcar aveam din tinerețe o vagă idee că țigările, băutura, grăsimile și celelalte pot să-ți facă rău, în vreme ce corpul nici nu era conștient că există. Da, da. Categoric, îs mai

deștept decât corpul meu. Chestie care, ca să fiu cinstit până la capăt, nu mi-a folosit la nimic.

Poze de amator

Sunt cumva pasionat de fotografie. Sau mai degrabă de imagine – în literatură, în film, în poze, pe stradă... dar să rămânem la poze. Pe vremea când aveam un aparat clasic, limitat la treizeci și șase de poziții, cu greu mă hotăram să pozez ceva, de parcă aș fi fost convins că în fiecare clipă ar putea să aterizeze vreo navă cu extratereștri – evident, mici, cu antene, făcându-mi semne prietenoase cu mânuțele lor verzi. Cam nasol să nu mai ai film în asemenea situații, nu? Chiar și după ce mi-am luat un aparat digital, am mai rămas o vreme cu teama de-a rămâne în pană de poziții. Apoi am blițuit ca japonezii tot ce vedeam în jur, până mi-am dat seama cât de nesfârșită poate fi pozarea lumii.

Așa că m-am apucat temeinic de niște „proiecte“ fotografice. Cum n-am terminat niciunul, ba chiar pe unele abia le-am început, mă gândesc să vi le povestesc:

— „Proiectul Costică“ – de Costică am mai scris. E boschetarul care trăiește în parcul de sub fereastra mea. Ne trezim cam pe la aceeași oră, fumăm prima țigară cam pe la aceeași oră. Îl fotografiez uneori, cu un *zoom* puternic. Nu ies poze de cine știe ce calitate, dar dacă faci un *slide* cu ele, vezi o viață care te furnică pe șira spinării;

— „Proiectul Încălțările Oamenilor Simpli“ – uneori nu-i nevoie să măsori un om din cap până-n picioare, ca să-l înțelegi cum trăiește. E de-ajuns să-i privești încălțările. Ați

văzut, de exemplu, vreodată cum arată tenișii unui țăran care merge la coasă? Din ăia, călcați pe ștaif și cu șireturi de sfoară? Dacă nu, nici nu știți ce pierdeți, nici nu bănuiți ce istorii sunt gravate într-o pereche de încălțări;

— „Proiectul Iașul și Câinii“ – nu știu prin alte locuri cum o fi, am auzit doar de cei din București, dar în Iași îmi pare că sunt mai mulți câini decât vrăbii. Nu exagerez cu nimic, pe drumul meu de acasă până la serviciu (lung doar de cinci minute) întâlnesc peste douăzeci. Pe mulți îi cunosc bine, deja au devenit pentru mine niște personaje cu temperament distinct. Merită să le pozezi personalitatea;

— „Proiectul Sperietori din România“ – acesta va fi „capodopera“ mea. Prin excursiile mele în țară, am observat că mai toate sperietorile au o expresivitate involuntară, în funcție de imaginarul „artistului“ care le-a făcut și de „moda“ locului – sperietori cu blugi, cu pijamale, cu sau fără cap, crucificate sau aruncate de-aiurea pe o creangă…

Dilemă cu un cerșetor

Am ieșit la un moment din casă să-mi cumpăr țigări și am remarcat o cerșetoare nouă care muncește în zonă. Îmi dau seama că-și ocupase postul mai dinainte, dar n-o băgasem în seamă. Trecusem de ea și am auzit-o urlând după un cetățean:

— Beată!? Eu beată?! Să-ți fie rușine! Eu n-am mâncat de două zile și tu îmi spui că sunt beată?!

Drept să spun, mă mustră conștiința că nu m-am întors să-i dau niște bani. O văd de-atunci aproape în fiecare zi, dar mi-e rușine să mă duc la ea. Are un mod anapoda de-a cerși. Stă pe

loc, cu o sacoșă de cârpă în mână, și se uită la oameni, fără niciun gest, fără nicio vorbă. Uneori se mai plimbă – zece pași înainte, zece înapoi – ca un soldat în post. Dacă totuși nu-i cerșetoare? Sincer, arată ca una. De fapt, ca unul (eu am dedus c-ar fi femeie pentru că a folosit cuvântul „beată“; știu pe cineva care a pățit-o: a refuzat să-i dea unui cerșetor o țigară, iar acesta l-a moralizat: „Refuzi o doamnă?!“). Nu-i nevoie să o descriu, știți cum arată un cerșetor.

Și-mi dau brusc seama că din toate felurile de-a te îmbrăca, din perioade diferite de istorie, din zone diferite ale lumii, hainele de cerșetor au cele mai mici șanse de-a părea penibile, ridicole. Cine ar mai purta astăzi la gât guler din perioada victoriană? Mai are curajul cineva să iasă astăzi pe stradă cu pantaloni bufanți? Un cerșetor – fie el din din Antichitate, din Evul Mediu, din Paris sau din Gara de Nord – arată cumva „clasic“. Zdrențele lor sunt totdeauna la modă.

Ceea ce-i face diferiți pe cerșetori e modul lor de a acționa, uneori de-a dreptul surprinzător. Cum e cazul de față sau cum am auzit de alt caz, aproape neverosimil (și totuși adevărat, povestit de un prieten): o cerșetoare „clasică“ din cartier, sună pe la uși, înainte de Crăciun, pentru a căpăta ceva de mâncare. Mama prietenului meu îi deschide, că o cunoștea, o invită pe hol și o roagă să aștepte, până să-i aducă un pachet din bucătărie. Cerșetoarea întreabă dacă poate să meargă la baie. Primește încuviințarea. Intră acolo și nu mai iese. Nici după vreo cinci-zece minute. Cum e și firesc, stăpâna casei a crezut că femeia pățise ceva, că o fi căzut, că o fi murit în baie. A bătut la ușă și, cum n-a primit niciun răspuns, a intrat peste ea. Își făcuse griji degeaba: cerșetoarea se spăla pe cap.

În fine, nu mai vreau să fac filosofie despre cerșetori. Am să rup pisica în două: cred că am să-i dau niște bani femeii care „n-a mâncat de două zile“. Chit că există riscul de a lua o sacoșă peste cap.

Zbor în bătaia fricii

Ați observat cât de mult și cât de des se zboară în poezie, cât de amarnic își doresc asta o seamă de poeți sau, mă rog, firile mai romantice? Zborul – îți vor spune – e un vis măreț al omului, o libertate supremă, o senzație de contopire cu Dumnezeu, o întrecere cu îngerii și alte zburătoarea ale cerului, beatitudine, extaz etc. Mă tem că toate acestea pălesc când vine vorba ca omul nostru, mai mult sau mai puțin visător, să zboare cu avionul.

Am înțeles că, statistic, trebuie să zbori nonstop treizeci și cinci de ani ca „să ai șansa“ unei prăbușiri de neuitat. Din păcate, când o voce de sus îți vorbește de cazul „puțin probabil“ al unei depresurizări sau al unei aterizări forțate, când pornești de pe loc și atingi în câteva secunde sute de kilometri la oră, când avionul joacă de pe o aripă pe altă, părând nehotărât dacă s-o ia în sus sau în jos, când mașinăria pocnește din toate încheieturile, iar aripile avionului par să semene cu cele ale păsării colibri, când stewardesa se prinde brusc cu mâinile de cel mai apropiat scaun, afișând un zâmbet forțat, când privești hăul de zece kilometri de sub tine sau fulgerele jucăușe din nori, când auzi pocnind flapsurile la aterizare și o pală nebunatică de vânt îți schimbă direcția către pistă, în fine, când ai văzut zeci de filme cu avioane

explodând în aer și la sol, căzând ca toporul în apă, ciocnindu-se între ele în imensitatea cerului sau de un cal care chipurile păștea pe pistă, zdrobindu-se de un munte sau de World Trade Center – apare riscul să-ți zboare statistica din cap.

Mă amuză teribil că, alături de frica de urs, frica de avion ocupă un loc de frunte în discuțiile din cercul prietenilor mei. De urs am mai scris. Acum observ că pot identifica patru tipuri comportamentale generate de zborul cu avionul. Întâi ar fi categoria Radu : „Nici să n-aud, mai bine merg pe jos două mii de kilometri“. Cred că doar un Oscar îl mai poate convinge să urce în avion. Apoi vine categoria Teo: „Dacă e obligație profesională, o fac“. Teo pare genul panicatului temperat, care nu trădează disperarea decât printr-un zâmbet melancolic atârnat de colțul gurii pe tot timpul zborului, după ce-a luat patru pastile de Xanax. O a treia categorie e reprezentată de mine. Mimez cu măiestrie nepăsarea, trec iute de la entuziasm la teamă, dar, dacă am de ales, îmi asum întotdeauna călătoria cu avionul. Și, în fine, am descoperit recent, cu prilejul deplasării la Leipzig, categoria Dan. Am văzut la el o uimitoare durere la bască. Stă pe scaunul din avion mai relaxat decât într-un hamac. Dacă i-aș fi arătat înspăimântat că s-a rupt o aripă, cred că s-ar fi uitat calm pe fereastră, ar fi căscat plictisit și mi-ar fi spus: „Stai liniștit. Mai avem una!“.

Trasul cu mașina

Una dintre cele mai mari bucurii din copilăria mea era „trasul cu mașina“. Aveam rude care veneau cu Dacia pe la noi, iar la

plecarea lor nu pierdeam niciodată momentul să mă lipesc de ele și de mașina lor, ca să „mă trag“ câte trei-patru kilometri în afara satului. Apoi mă întorceam pe jos, ca prostul, încântat de o așa ispravă. Pe drumul de întoarcere eram întâmpinat de privirile invidioase ale tovarășilor de joacă, care mă iscodeau să afle în amănunt cum a fost.

Astăzi – o spun cu părere de rău – mă tem că niciun copil nu se mai „trage“ cu mașina. Pur și simplu merge inconștient cu ea.

Un profil de român

Spre deosebire de, să zicem, un american – care rămâne până la moarte cu niște apucături de adolescent, dacă nu la serviciu, măcar în viața de toate zilele –, românul parcă îmbătrânește peste noapte. Nu mai contează că a purtat plete, că s-a zbenguit ca toți dracii pe la baluri, că a încălcat cu voluptate ceea ce a reglementat „gura lumii“, că și-a dorit să fie pictor sau astronaut. Puțin îi pasă că va rămâne toată viața cu nostalgia ascunsă a acelei perioade. Deodată, o va nega și nu o va mai recunoaște decât ca pe o epocă tulbure, neserioasă. Brusc, trece de la plete la o freză regulamentară, de la evazați și cămașă înflorată la costum și cravată, de la rucsac la diplomat. Și știți când cred eu că se întâmplă această uluitoare transformare? Ei bine, când își capătă cartea de muncă. Aceasta îl responsabilizează definitiv, îl face om serios, înțelept, îi dă un țel major – de a se ține de ea cu dinții, de a nu avea nicio „întrerupere“ înscrisă pe ea până la pensie. Mai

mult, îi dă și dreptul de a judeca și de a împărți lumea în oameni cu sau fără carte de muncă.

Dacă, să zicem, ești scriitor și te întâlnești cu un asemenea român, vine vorba și te întreabă ce ocupație ai.

— Scriitor, zici.

— Adică ești șomer?!

— Nu-s șomer. Scriu.

— Și din ce trăiești? te întreabă el cu milă (pentru că românul consideră scriitorul un fel de poet, predestinat să fie rupt în fund de sărăcie, cu capul în stele; cel mult, îi acceptă scrisul ca pe un *hobby*, un sport ceva, cum ar fi bunăoară yoga).

— Din scris, îi spui.

Cu asta îl cam jignești:

— Adică mă iei de prost?!

Îi explici de-a mărunțelul cum faci bani din scris – scenarii, articole, povestiri, cărți publicate –, ba chiar reușești să-l convingi că poți câștiga la fel ca și el, dacă nu cumva mai mult.

Atunci românul îți va spune superior că, la ce amintiri are, ar putea câștiga și el din asta, dar n-are timp de prostii. Apoi se uită cu ciudă la tine, ca și cum ai fi întruchiparea nedreptății din lume, un smecheraș care refuză munca cinstită și sigur fură din banii statului. Apoi își revine, meditează și te încuie:

— Și unde ai cartea de muncă?

Îi zici că nicăieri.

Asta te descalifică definitiv. Adio, puncte de pensie! Adio, medicamente gratis la bătrânețe!

Îi spui că-ți plătești singur pensie privată și asigurare de sănătate.

— Dar statutul, ce statut mai ai în ochii lumii?

Mă tem că, pentru acel român, scrisul n-are nicio șansă să-ți dea vreun statut, toate cărțile de pe lume nu valorează în veci cât o carte de muncă.

Eu, nemții și Dracula

Un ziar din Germania mi-a cerut să scriu un articol despre România. Am zis da, dar acum parcă îmi pare rău când mă gândesc că, vreau nu vreau, mulți o să mă perceapă ca pe unul care vorbește în numele unei nații.

Prin ’91, eram la liceu și locuiam undeva pe lângă gara Iașului. Era seară, băteam mingea într-un parc din spatele blocului, alături de câțiva prieteni. La un moment dat, au apărut trei băieți – cam de vârsta noastră, cu rucsacuri în spate, ușor dezorientați, privind temători de jur împrejur – și ne-au întrebat ceva în germană. Ne-am oprit cu toții ca și cum cineva tocmai ar fi zărit pe cer o navă extraterestră, ca și cum trei alieni tocmai coborâseră să ne salute. Nu știu despre ceilalți, dar pentru mine cred că a fost prima întâlnire cu niște „străini“ autentici. După câteva momente de uimire, am reușit să comunicăm cu ei folosindu-ne de engleza pe care o știam de la școală. „Străinii“ făcuseră un tur al României și ajunseseră în estul Estului. Ne-au întrebat dacă nu știm vreun hotel mai ieftin, întrucât banii le sunt pe terminate. Nu știam. Din vorbă în vorbă, ne-am împrietenit destul de iute. I-am invitat să doarmă, dacă nu sunt pretențioși, în apartamentul nostru.

Țin minte precis că în noaptea aceea n-am dormit deloc – am stat de vorbă cu patimă, trei la trei, cu o curiozitate

aproape nestăpânită, vrând parcă să obținem unul de la celălalt toate secretele „planetelor“ diferite din care proveneam. „Românii sunt așa… Germanii sunt așa..“, spuneam.

Apoi, am lăsat generalitățile deoparte și am vorbit firesc, ca niște tineri ai aceleiași planete. Băieții germani ne-au arătat un ghid turistic despre România (care avea pe copertă un rom cântând la țambal) și ne-am amuzat împreună ce scria despre Iași – una dintre puținele așezări românești care merită văzută, dar cu riscuri extreme, cu băștinași imprevizibili, care-ți golesc instantaneu buzunarele. Drept care, amicii noștri, atunci când ne-am oprit din jocul de fotbal, au crezut că o să-i luăm la bătaie. În fine, am găsit o mulțime de motive să ne amuzăm pe seama a ceea ce credeam unii despre alții, însă faza la care știu că am râs în hohote a fost când unul dintre tinerii germani a scos din rucsac o legătură cu usturoi. Nici nu bănuiam și nici nu-mi venea să cred explicația – amicului nostru îi era frică de o posibilă întâlnire cu Dracula…

Mă tem că până și acum, la atâția ani după Revoluție, clișeele continuă să existe și nu pot fi evitate. Câți dintre români nu trăiesc încă obsesia asta că trebuie să avem grijă ce spunem „străinilor“ despre noi? Câți dintre germani încă mai cred că Dracula trăiește în România?

Prietenie

Era vară, tocmai în acel moment al zilei în care îți dai seama că încă mai ai timp să fugi acasă înainte de a începe adevărata arșiță. Semaforul a clipit scurt dinspre verde spre roșu, iar eu

am parcurs în fugă drumul dintre bordură și o stație de tramvai, aflată în mijlocul străzii. Am auzit de niciunde frâna bruscă a unei mașini – pentru o fracțiune de secundă chiar am crezut că eu am determinat-o, apoi o bubuitură surdă – care, tot într-o fracțiune de secundă, m-a convins că totuși nu eu eram persoana implicată în eventualul accident.

În stația, de altfel pustie, s-a aburcat în patru labe, târându-se spre liman, un om între două vârste. S-a așezat în fund și a început să-și frece cu mâna un genunchi, mormăind mai mult de spaimă decât de durere. Din mașina care frânase brusc a sărit un tip pletos, strigând și alergând înspre el:

— Domnu', ați pățit ceva?

Domnu' nu a știut să răspundă.

— Nu e vina mea – s-a explicat pletosul. Dacă mi-ați sărit în față chiar când s-a aprins verdele?

Domnu' nici nu avea curaj să ridice ochii din pământ. Pletosul s-a îndepărtat, încercând să se justifice șoferilor care priveau scena, fără să coboare din mașină, la adăpostul aerului condiționat. Apoi a scos un telefon mobil:

— Alo, Poliția... Am făcut un mic accident în piața Eminescu... Vă rog, și o salvare!

M-am uitat cu atenție la omul accidentat. Lângă el, cu toată graba spre liman, avea „salvată" și o sticlă de plastic boțită, în care se mai păstrau câteva înghițituri de vin. Purta o pălărie zoioasă, un pulover așijderea și o geacă turcească din buzunarul căreia se vedea o jumătate de pâine. Omul ți-ar fi putut stârni mila chiar și fără să fie accidentat.

Lângă noi a apărut deodată un bărbat în trening, așezându-se, ca din întâmplare, cu spatele la „accidentat".

— Băi, dobitocule – i s-a adresat el, printre dinți, dar cumva cu un soi de tandrețe prietenească în glas –, ce-mi faci? Vrei să-mi crape inima de spaimă? De ce-ai trecut, dacă eu ți-am spus că se face roșu?!

Accidentatul i-a răspuns respectând convenția impusă, fără să-și întoarcă fața:

— N-am văzut, băi, fratele meu!...

Mă rog, a urmat o conversație șoptită – spate în spate, de jos în sus și invers – din care mi-am dat seama că cei doi erau prieteni, că băuseră împreună, că bărbatul în trening nu vroia să aibă vreo treabă cu Poliția:

— Dacă ești bou, descurcă-te singur.

Când am auzit sirenele Poliției și ale Salvării, tocmai mi-a venit tramvaiul în stație. Am urcat și am privit în urmă – la pletosul care gesticula către șoferii blocați în trafic, la omul cu pălărie zoioasă, așezat în fund, frecându-și genunchiul cu mâna, la bărbatul în trening care a tulit-o pe partea cealaltă a străzii –, cu sentimentul că am asistat la o splendidă scenă absurdă. Despre prietenie, cred eu.

O vulpe, o imagine și o mie de cuvinte

Veneam cu mașina din satul părinților mei și, după ce ieșisem din comună, pe șosea, mi-a apărut deodată în cale o vulpe. Cumva ciudat, s-a oprit în mijlocul drumului și a întors impasibil capul înspre mine, deși mă apropiam cu viteză: jigărită, abia scăpată din iarnă, părea mânată acolo de o intenție geamănă cu a Annei Karenina pe calea ferată. Abia după ce am încetinit și am frânat a rupt-o la fugă. Mi-am

înhățat aparatul de fotografiat, pe care îl am mai tot timpul la îndemână, și am ieșit să o caut. Prinde orbul, scoate-i ochii. Nici urmă de ea. Doar un vârf de deal, o vale largă, un lac aproape secat și alte dealuri în depărtare. Mi-am aprins și am fumat o țigară, privind în gol. La urmă, am făcut o poză golului din fața mea.

Acasă, când am dat peste fotografia respectivă în laptop, am realizat că în ea încape o mare parte din terenul de joacă/de trăit al copilăriei mele. E ciudat cum o imagine atât de banală pentru orice alt privitor poate avea așa mare însemnătate pentru mine. Practic, pe orice punct ar pune cineva degetul (exceptând, evident, cerul), îmi amintesc și aș avea de povestit măcar o scenă petrecută acolo. Zic la întâmplare, uitându-mă din când în când la poza de pe ecran:

Cărarea pe care m-am întâlnit cu un puști necunoscut, cam de aceeași vârstă cu mine, și frica inexplicabilă a fiecăruia dintre noi că celălalt o să sară la bătaie. Ne-a luat minute bune să ne ocolim, să trecem unul pe lângă altul, amenințându-ne reciproc. Terenul pe care jucam fotbal cu muncitorii de la Ferma Partidului. Primul drum singur prin întuneric. Vocile și zgomotele – parte adevărate, parte imaginare – pe care le auzeam în noapte.

Nea Mihai, paznicul iazului, care mă alerga cu motocicleta de la pescuit. Iar eu fugeam mai repede decât motocicleta. Stufărișul în care m-am ascuns și spaima pe care am tras-o când am călcat pe o broască țestoasă. Un taur negru din turma lui Arbiru, care mă ataca mereu, până am reușit să-l îmblânzesc cu boabe de porumb pe care mi le halea direct din mână. Bucuria că am ajuns singurul om care putea mângâia taurul ăla fioros, iar el aproape că torcea ca o mâță.

Marginea iazului pe unde mergea, într-o dimineață devreme, Bâzâiac la iarmaroc și, intrigat de câți pești sar pe luciul apei, a luat o piatră de jos și a lovit unul din prima. S-a-ntors din drum, cu peștele de coadă, și nu l-a crezut nimeni că l-a prins la piatră.

Stufărișul lângă care făcea grădinărie o familie de pitici. Mama-pitic, tata-pitic, vreo doi copii pitici și măgarul cu care cărau legumele de vânzare prin sat. Când treceam pe acolo – parcă o văd și acum –, mama-pitic stătea în ușa unei case-pitic, purta un capot roșu și-mi făcea din mână, după privirile mele insistente.

Drumurile de navetă ale tatălui meu, străbătute în pas alergător pe jos, un du-te-vino de vreo patruzeci de ani, în fiecare zi lucrătoare. Plus – după cum pretinde el – lupul care sărea așa, în copci (mi-a arătat precis cum sărea), mut, și care era să-l mănânce odată pe tata. Primul șarpe pe care l-am văzut în viața mea și pe care era să calc. Locul unde a aterizat un planor.

Câmpul înțesat de prășitori printre care mă strecuram și femeile care mă întrebau mirate: „A' lu' cui ești tu, măi băiete?“. Iar eu le răspundeam și ele se mirau încă o dată: „Uite-l că și vorbește“. Și toate, nu știu de ce naiba, insistau să-mi dea ceva de mâncare, iar eu le refuzam și le ceream indicații cam pe unde s-ar putea afla mama. Iar ele iar se minunau de cât de isteț și curajos sunt.

Șapte locuri în care găsești apă proaspătă de izvor. Trei locuri diferite în aceeași pădure (în poză, e doar o dungă neagră la orizont) în care s-a spânzurat câte un om. Treizeci și trei de locuri în care cresc ciuperci de câmp. Cărările

noroioase pe care mergeam desculț, cu papucii în mână, ca să nu-i stric până la șosea.

Aș putea continua așa ceasuri întregi. Ideea ar fi că tot spațiul de joacă/de trăit al copilăriei mele se vede limpede, cu detalii semnificative, într-o singură poză, făcută cu obiectivul meu de 10 mm. Doar uitându-mă la ea, aș putea scrie câteva sute de mii de cuvinte.

Ceea ce-mi stârnește următoarea dilemă, legată de celebra zicere: până la urmă, spune sau nu o imagine mai mult decât o mie de cuvinte?

Poveste de-amețit copilul

— Zi-mi o poveste

— Despre ce să fie?

— Una ca să dorm bine.

— A fost odată un căluț indian…

— Și îl chema Winnetou…

— Ai răbdare. Ascultă. Nu era căluț indian din ăla apaș, ci unul indian budist.

— Adică?

— Adică el credea că e reîncarnarea unui câine și se comporta ca atare.

— Adică?

— Lătra la oameni…

— Super!

— Se scărpina după ureche și alerga după pisici… Fugărea pisici indiene.

— Da’ șoricei mânca?!

— Nu, că el era budist, iar budiștii nu fac cu adevărat rău niciunei vietăți, deși uneori le place să sperie.

— Aha.

— Și avea stăpân sau era singur? Nu vreau să fie singur.

— Cum să fie singur?! Avea un stăpân care îl iubea foarte mult, pe nume Limesh… Dar căluțul totuși mai avea o problemă.

— Care? Nu putea să zboare?!

— Păi, cum să zboare? Astea-s fantezii. Noi vorbim de un cal budist adevărat.

— Da, bine, scuze! Dar pe căluț cum îl chema?

— Volodea – asta deoarece tatăl lui era venit de prin părțile Rusiei… Dar să-ți spun care era problema lui.

— Spune?

— Păi, Limesh îi dădea iarbă de mâncare lui Volodea și Volodea nu mânca.

— Da’ ce vroia el să mănânce?

— Mâncare de câini, evident. Cu toate că asta intra într-un oarecare conflict cu credința lui budistă… De vorbit nu putea vorbi, să-i explice stăpânului. Și uite-așa Limesh l-a prins într-o zi pe Volodea cu un os în gură și l-a dus la psiholog.

— Pe Volodea?

— Da. Ce te miră?

— Păi, ai spus că era budist. Cred că trebuia dus la mai marele lor budist.

— Nu, că Limesh era un om modern. El nu credea în budism, numai calul.

— Am înțeles.

— Dar psihologul la început nu prea dorea să-l trateze pe Volodea.

— De ce? Îl mușca?

— Nu-i convenea câți bani îi dădea Limesh, care era sărac.

— Săracul!

— Stai, că până la urmă, i s-a făcut milă psihologului și a acceptat să-l trateze doar cu 10 rupii pe ședință.

— Cât înseamnă 10 rupii?

— O nimica toată... Și psihologul l-a hipnotizat pe Volodea și căluțul a început să-i povestească necazul lui.

— Dar ai spus că Volodea nu putea să vorbească.

— Aaaa, uitasem să-ți zic: de obicei un cal hipnotizat poate vorbi.

— Aha.

— Și-atunci, Volodea, sub stare de hipnoză, și-a amintit că într-adevăr a fost câine într-o viață anterioară.

— Cocker? Zi-mi că era cocker!

— Nu cred. Oricum, nici amintiri așa de detaliate nu avea. Doar niște oi din trecutul lui îndepărtat. Putem deci bănui că a fost un ciobănesc.

— Aha.

— Așa, și, după câteva ședințe, sub hipnoză, căluțul budist s-a împăcat cu sine, și-a dat seama că nu-i nebun.

— Da! Da!

— Psihologul i-a explicat că, dacă a fost câine într-o viață anterioară, nu mai e cazul să se mai comporte așa și acum.

— Și căluțul ce-a zis?

— Volodea a înțeles și-a început să mănânce iarbă. Mai întâi, câteva fire pe zi, cam în silă. Apoi a început chiar să-i placă.

— Și Limesh ce-a zis?

— Limesh nu mai putea de bucurie, ca iarbă avea de unde să-i dea lui Volodea.

— Ce bine!

— Până a venit seceta… Dar asta îți povestesc mâine seară…

Domnișoara doctor

Romanul meu *Trimisul nostru special* trebuie să apară într-o nouă ediție. Îl recitesc ca să mai pescuiesc felurite greșeli. Și dau peste o scenă pe care mulți mi-au reproșat-o ca fiind cam trasă de păr. Numai că eu mă folosisem de o poveste 100% reală, cu martor, din categoria întâmplărilor pe care numai viața ți le poate oferi, lăsând mută imaginația:

În studenție, aveam o prietenă care lucra la un cabinet de homeopatie. Spre sfârșitul programului de lucru, m-am dus să ne întâlnim acolo. Apăruse ceva în ultima clipă, nu mai țin minte ce anume. Cert e că trebuia să mai aștept vreo juma' de oră într-un soi de secretariat, unde mai era, mi-am închipuit eu, fetița medicului. Când am rămas singuri, a făcut câțiva pași nehotărâți prin încăpere și s-a așezat după birou, fără să mă bage în seamă. Scria-desena ceva pe o foaie de hârtie, părând extrem de concentrată. Pe de o parte, mi s-a părut foarte drăguț ca fetița să aibă propriul hălățel alb, ca de medic; pe de alta, nu m-am putut abține să nu mă gândesc cum o manipulează taică-su, încă de la o vârstă fragedă, să ajungă ca și el. De plictiseală, am încercat să înnod un fir de discuție. Am întrebat-o dacă și-a făcut temele pe a doua zi. Nu mi-a răspuns, și-a băgat fața și mai mult în foaia de hârtie. M-

am dus și i-am strecurat alături de mână o bomboană pe care o aveam în buzunar. Nici nu s-a uitat. Am întrebat-o care-s desenele ei animate favorite. M-a ignorat ca și cum nu existam. Treaba ei, mi-am zis. Mie-mi plac copiii și, dacă ar fi fost mai comunicativă, probabil că aș fi apucat-o cu palmele de subsuoară și aș fi ridicat-o cu capul până în tavan, cum am eu obiceiul să fac cu toți țâncii. N-am insistat, spre marele meu noroc.

Pe stradă, după ce-am ieșit, am aflat că fetița era, de fapt, o soră medicală de vreo 24 de ani. Pe scurt, o femeie-pitic.

Inventivitate românească

Habar n-am dacă inventivitatea proverbială a românului e doar un clișeu obișnuit pe care orice nație îl are despre sine, dar știu vreo câteva povești ce par s-o valideze, atât la bine, cât și la rău.

Prima. Un amic plecat să apere patria prin Afganistan mi-a spus cum a întâlnit în mijlocul deșertului un soi de TAB înțepenit în nisip, pe lângă care se învârteau îngrijorați vreo câțiva soldați americani. Nimic grav: pana prostului, li se terminase benzina. Nu-i vorbă, soldați pregătiți pentru orice situație, fuseseră prevăzători și-și luaseră la ei câteva canistre de rezervă. Însă uitaseră pâlnia, iar rezervorul era amplasat cumva într-o parte, aproape imposibil să torni în el cu canistra. Nici românii nu aveau pâlnie, dar au avut o idee – să reteze de la jumătate o sticlă de plastic, pe care au transformat-o imediat în pâlnie.

A doua. Incredibilă, dar spusă sub jurământ că merge (eu tot uit s-o testez!): „clonarea“ unei ștampile de pe hârtie cu ajutorul oului fiert. Procedura e simplă: se fierbe un ou tare, se decojește și se aplică fierbinte peste ștampilă. Pe ou, apare astfel o copie „în oglindă“ numai bună de transferat pe o altă hârtie, care să capete valoare oficială.

Pentru a treia poveste, deși e tot din auzite, bag mâna în foc că nu-i minciună: un profesor universitar de la agronomie și-a cumpărat niște pământ la țară și a cultivat pe el o plantă medicinală pentru export. Nici naiba nu știa acolo la ce-i bună. Planta arăta ca niște ciulini, mai țepoasă decât cactușii, așa că bietul profesor nici n-a împrejmuit plantația, nici n-a tocmit paznic. Când s-a dus s-o recolteze, jumătate de bucată de „cactuși“ fusese furată. Explicația a aflat-o mai târziu: un țăran experimentalist din fire descoperise că, odată fierți, „ciulinii“ medicinali sunt considerați de porcii lui o adevărată delicatesă.

În fine, dacă tot nu v-am convins de inventivitatea românului, am păstrat pentru final o „invenție“ de netăgăduit, pe care o știm cu toții și la care participăm, organizat, ca națiie – *coletăria prin mijloacele de transport de persoane*. O mai fi și prin alte părți, dar în România e deja o instituție. Cred eu, cea mai serioasă. Nu-mi amintesc să fi urcat în ultimii ani într-un autobuz sau într-un maxi-taxi fără să văd persoane care expediază colete „la șofer“. Sau, la fel de bine, „la conductor“, în cazul trenului. Când Poșta Română dă greș (și de câte ori n-o face!), „invenția“ se dovedește grozavă. Bazată pe încredere, e absolut nebirocratică și extrem de eficientă. N-am auzit niciodată vreun român care să fi avut probleme cu această instituție.

Din nou, la „ziar“

Când a venit vorba să apară săptămânalul *Suplimentul de cultură*, am pus și eu umărul, cât m-a dus capul, la conceperea lui, însă nici nu m-am gândit să am și eu acolo o rubrică. Apoi, când se lucra la numărul 1, am aflat de povestea unui personaj oarecum simpatic: un șofer de la Ministerul Culturii, domnul Marian, reprezenta România la Salonul de Carte de la Paris, în standul țării noastre, servind vizitatorilor străini vin roșu în pahare de plastic. M-am și amuzat, m-am și indignat. Și-aproape fără să-mi dau seama de ce și pentru cine o fac, am scris pe loc un text despre domnul Marian în context european. Tocmai vroiam să-l postez pe blogul meu și deodată mi-a venit ideea: „Bă, da’ de ce nu-l dau eu la ziar?“ (*Suplimentul* – fiind la pachet cu *Ziarul de Iași*, ajungând și pe masa unor oameni care de obicei nu citesc reviste de cultură – e, de fapt, un ziar). M-am dus cu povestea la George și-așa mi-am deschis o rubrică.

Scriam de ani de zile pe blogul personal, prin varii reviste de cultură, publicasem două cărți, aveam, putem zice, „un public al meu“, însă am înțeles repede că ziarul are cu totul altul, la care nu ajunsesem niciodată. Mai întâi, o categorie de oameni care mă știau oarecum, personal sau din auzite, dar nu erau obișnuiți ai Internetului ori ai literaturii. Dintre miile de rânduri publicate de mine online, în reviste sau în cărți, nu citiseră nici măcar unul. Iar când au dat peste mine în *Supliment*, au exclamat surprinși:

— Uite-l, frate, că și scrie, nu doar vorbește.

Apoi, o mulțime de oameni care habar n-aveau că exist au prins să mă citească și să mă judece punctual, la articol, ca pe

un ziarist. Din partea acestora curgeau cele mai neașteptate reacții. Unii mă recunoșteau după poză, pe stradă, mă opreau și-mi spuneau admirativ-sfătos:

— Frumos mai scrieți, domnu' Lăzărescu. Ce-am mai râs la articolul de sâmbătă! Parc-ați fi scriitor!

Alții au protestat la unele dintre articolele mele prin scrisori trimise la redacție. Vreo doi m-au rugat să-i ajut c-o pilă „la ziar", ca să se plângă de administratorul de bloc ori de firma de cablu. Cineva de la țară s-a dus la mama acasă și a amenințat-o că mă dă în judecată pentru că se recunoscuse ca personaj, deși nenumit, într-un text de-al meu. Că tot veni vorba de satul părinților mei, acolo *Suplimentul* reușise la un moment dat să ocupe un loc de cinste, în crâșma satului, cu pagina mea tocită de mâinile prin care trecuse, doar ca să se afle ce mai spune „a' lu' Lăzărescu" (și existau destule voci care îi strecurau mamei câte o profeție sumbră: „Nu rezistă mult. Ai să vezi, or să-l dea afară de la ziar!")...

În fine, după vreo câțiva ani, în lumea mică a literaturii ori a presei locale, am ajuns cunoscut, apreciat sau înjurat în primul rând ca Lăzărescu de la *Supliment*. Reacții de genul celor amintite mai sus, care inițial mă bucurau și mă motivau, au început să mă irite. Prea mulți dintre cei care-mi citeau cu entuziasm zeci de articole (sau cel puțin declarau asta) în continuare nu erau tentați măcar să-mi răsfoiască vreo carte. Aveam din ce în ce mai des senzația că – deși mă chinuiam la fiecare articol să scriu cinstit, migălos, ca la literatură – nu rămâne nimic, dar absolut nimic, în urmă din ceea ce scriu acolo. Poate doar sentimentul că mă complac într-o lălăială pentru public, în vreme ce aș putea să cânt pentru mine. Mi s-

a acrit și m-am lăsat, în ciuda faptului că am dat prilejul unor guri rele să-i trântească mamei profeția în față:

— Ți-am spus eu că nu rezistă la ziar? L-au dat afară!

Recunosc, în răstimpul cât nu am scris la *Supliment* am fost tentat de nenumărate ori să-mi reiau rubrica. Mă opreau orgoliul, sentimentul de inutilitate.

Acum, după ce am scris și publicat *Amorțire*, mi-a revenit pofta de lălăială. Până la urmă, e chiar plăcut și poate nu cu totul inutil să stârnești reacția unui necunoscut, să-l faci să simtă ceva în plus, fie și cât fumează o țigară sau bea o cafea.

Programare online

Am cerut o programare online pentru pașaport cu vreo săptămână în urmă. „Joi, la 12:20, camera 2“, mi-au răspuns băieții de la Pașapoarte. La 12 și 10 m-am prezentat acolo, împreună cu Ralu.

La camera 2, coadă, frate, ca la banane pe vremea lui Ceașcă. În fața noastră, familii și cu câte trei copii. O doamnă ne-a rugat să-i ținem și ei rând, ca la butelii. Mi-era clar că nu se poate intra conform programării. M-am înfuriat și i-am zis lu’ Ralu:

— Să vezi ce scandal fac. Fix la și 20 intru și urlu la ăștia. La ce pușca mea mai fac programări online, dacă nu le respectă? De ce le dau 3 milioane, să stau ca vita la coadă? La și 19, mi-am deschis emailul pe telefon, să le-arăt ălora confirmarea de programare și m-am înghesuit în mulțime, cu poftă de iureș. Fix când s-a făcut și 20, s-a deschis ușa de la camera 2 și-am auzit un răcnet din fundul biroului:

— Lăzărescu! Lăzărescu!

Protectorul țestoaselor

Pe vârful dealului, am zărit un om care, la rândul lui, încă de când oprisem mașina, părea că ne zărise pe partea cealaltă a lacului secat. Pe baraj, eu și cu Ralu ne apropiam de el, el de noi.

— Ăla vine țintă încoace! mi-a spus Ralu, cumva îngrijorată.

— N-are treabă cu noi. Are el drumul lui. Merge ori vine de undeva.

Am tras câteva cadre, apoi am coborât de pe baraj, din calea trecătorului. Când a ajuns în dreptul nostru, a privit atent cum îmi schimbam un obiectiv de la camera foto, apoi mi-a aruncat la picioare, nervos, o carapace de broască țestoasă:

— Da' ce facem cu astea, domnule?!

Am aproximat din priviri dacă, la o adică, mă descurc la o bătaie parte în parte cu el. Mai slăbuț ca mine, cam de aceeași vârstă. Ralu mi-a mărturisit pe urmă că – deși n-a dat niciun semn – era și ea cu ochii după vreo piatră sau vreun băț de autoapărare.

— Cu care astea? am stricat o întrebare.

— Cu broaștele țestoase… Ia uitați cum le-au omorât ăștia!

— Care ăștia?

— Ăștia cu lacul.

Am tăcut și m-am uitat cu un ochi la carapacea de broască țestoasă, cu celălalt, la trecător.

— Sunteți de la presă? m-a întrebat el, mai calm.

— Nu, facem poze așa, de plăcere.

— Am crezut că sunteți de la presă, c-ați venit să fotografiați despre cum omoară ăștia broaștele țestoase… Eu am salvat câte am putut, mi-am făcut lacul meu aici după deal – a arătat el cu mâna. Mai sunt șase țestoase în fântâna aia de colo – a arătat spre un tub de piatră de pe malul lacului –, da' nu pot să cobor să le scot, că am avut un accident de motocicletă și-s lovit la un picior… Și, să știți, e-o specie protejată, pe cale de dispariție.

Mi-a spus și denumirea în latină, dar nu am reținut-o. Iar judecând după carapace, mi s-a părut că mai degrabă vorbim de-o broască țestoasă ordinară, moartă de bătrânețe.

— Nu sunt de la presă… Doar fac poze de plăcere… Cu ce vă pot ajuta?

— Să scrieți despre asta… Nu cunoașteți vreo asociație de protecție a animalelor?

Știu pe cineva care, dacă nu mă înșel, face parte dintr-o asociație de protecție a câinilor. Nu cred că m-ar putea ajuta prea mult cu broaștele țestoase.

— Nu, din păcate… Dar o să căutăm pe net, când ajungem acasă. Tre' să fie vreuna… Și-am să le trimit poze, dacă găsesc vreo adresă de mail la contact.

— Serios? s-a luminat el la față… E bine-așa… Să vadă lumea ce le fac ăștia broaștelor țestoase!

Apoi a devenit extrem de prietenos și mi-a întins mâna, prezentându-se:

— Eugen Ionescu.

I-am întins și eu mâna: „Emil Cioran“, mi-a venit să-i răspund, dar m-am abținut totuși.

Vreun sfert de oră, Eugen Ionescu s-a ținut de noi, în timp ce fotografiam fundul lacului sec, cu încrețituri de creier storcit, și ne-a dat detalii despre viața lui: e pictor, e din Reșița, dar a plecat de acolo, că se găsește greu de lucru, e șomaj mare, stă într-o casă peste deal, care-i a mătușii lui, s-a retras aici, în natură, unde poate să picteze în liniște, o să aibă la toamnă o expoziție în Iași, se mai plimbă, dar îl cam doare piciorul, are și el un aparat foto, un Fuji, împrumutat de la un prieten, dar nu-i așa performant ca Nikon-ul meu, mai vorbește cu oamenii, încă n-are curent la casă, a fost, însă e o problemă cu tabloul electric sau cu niște cabluri lipsă din perete, totuși, una peste alta, e bine…

— Păi, ai și pistă de elicopter acolo, cum să n-ai curent? i-am zis (între timp, începusem deja să mă tutuiesc cu Eugen Ionescu).

Cunosc casa la care cred că se referea: o viluță părăginită, de după deal. I se spune „Casa Partidului“ (nu departe de Ferma Partidului). Au început să o construiască în anul Revoluției, dar n-au mai terminat-o. Pe urmă am auzit că s-a furat din ea cam tot ce se putea fura, până și parchetul ori țigla de pe acoperiș. Am și văzut-o de câteva ori, cât s-a mai putut circula pe șoseaua pe care o făcuse tot „Partidul“. E o ruină, ascunsă într-o pădurice de salcâmi. Pista de elicoper încă mai era pe atunci.

Eugen rămăsese pilaf la așa o veste. Ideea că ar sta într-o casă cu pistă de elicopter l-a înveselit.

— Chiar avea așa ceva? m-a întrebat voios, dar neîncrezător.

— Pe bune.

— Musai am să o caut.

Am terminat de făcut pozele, i-am promis domnului Eugen Ionescu că o să scriu despre broaștele țestoase, apoi ne-am luat prietenește la revedere și ne-am îndepărtat.

Un vis

M-am culcat pe la 3, iar pe la 5 și ceva m-am trezit brusc, cumva chinuit. Nu avusesem niciun coșmar, nu mă durea nimic. Mi-am dat seama că mi-e pur și simplu foame.

Chior de somn, am stat un pic în capul oaselor și mi-a venit brusc în minte imaginea unui cetățean rus văzut în centrul Moscovei (Dan mi-e martor), care stătea într-o gheretă plasată în calea trecătorilor, de maximum doi metri pătrați, un fel de cabină telefonică mai confort 1, dotată cu scăunel și televizoraș – și ce făcea? Gătea cartofi prăjiți, pe un reșou așezat pe taburet. Și-i tăia feliuțe direct din palmă în uleiul încins din tigaie, răspândind mirosul de-a lungul pereților unei universități la care omul era, cred, portar, paznic, ceva în genul ăsta.

La fel de brusc, mi-a trecut foamea și m-am culcat la loc.

Biscuiți

Vreau să cumpăr biscuiți de la magazinul din colț. Biscuiți sunt de toate culorile și formele. Casc gura la ei, nu știu de care să aleg. Intră un domn vioi și, când mă vede, mă salută cu plecăciuni chinezești și vorbe de-ale noastre:

— Să trăiți!

Habar n-am cine-i. Nici nu mă lasă să-i răspund bine și-i spune vânzătoarei, complice:

— Nici nu știi ce om mare ai onoarea să servești.

Doamna vânzătoare strânge din umeri. Eu mă rușinez:

— Lăsați, zic, că mă știu cu doamna de opt ani, de când m-am mutat în cartier.

— Serios?! Păi, și?! Ați scris ceva despre dânsa?

N-am vrut să complic situația și să-i spun c-am făcut-o personaj în *Amorțire* pe vânzătoarea din cealaltă tură, pe Siiigur-că-da.

— Sau măcar să montați o piesă de teatru cu ea! îmi face domnul vioi cu ochiul.

Apoi îmi trage o palmă amicală pe umăr și iese:

— La revedere. Mă bucur că v-am văzut, domnule Teodorovici!

Transformări mondiale

Foarte de dimineață – duminică dimineața! –, sună cineva la ușă. Ies chior de somn, deschid fără să mă uit pe vizor. Văd o doamnă mai în vârstă și o tânără drăguță, cu carnețele în mână, cu zâmbete largi pe față. Aparent sănătoase la cap. După o scurtă ezitare, timp în care mi-au evaluat părul vâlvoi, doamna a izbucnit pe un ton de om pe cale să mă anunțe că am câștigat la bingo, de Dan Negru în zile mari:

— Buuună dimineațaaa! Știați că au loc transformări la nivel mondial?

M-am cam blocat un pic.

— Da, transformări la nivel mondial..., a îngânat-o tânăra drăguță, pe același ton entuziast.

— Vreți să discutăm despre ele? a sărit din nou doamna Dan Negru, extrem de fericită, dispusă parcă să-mi descâlcească toate tainele existenței.

Le-am trântit ușa în nas și m-am dus să mă culc. Pesemne că anul ăsta nu se mai umblă cu colindul, ci cu transformările mondiale.

Dați-ne, bă, lumină!

Nouă ne place lumina, ne minunăm și ne bucurăm de ea ca proștii, încă de când străbunii noștri au căzut din copac, au pierdut coada, au învățat mersul biped și-au halit prima carne pe grătar în jurul focului, la peșteră. Suportăm multă lumină, niciodată nu ne e de-ajuns. De Sărbători, vrem multă, multă, atât de multă încât să ne orbească.

Dați-ne, bă, lumină!

Bateți-vă, bă, care dintre voi e în stare să aprindă mai puternic întunericul, să ne dea mai multă lumină: milioane de leduri chinezești, zeci de mii de kilometri de fire, mațe electrice împrăștiate prin tot orașul, sute de ore cu focuri de artificii care să ne spargă urechile și să ne înlăcrimeze ochii.

Vrem mai multă lumină. Vrem brazi, Moș Crăciuni, crăciunițe, magi, oițe, măgăruși, Iisuși în copaie și Maici ale Domnului din plastic. Dar să fie bine luminați. În toate culorile. Să aibă leduri. Să clipească.

Vrem să ne facem poze cu celularul la luminile voastre.

Vrem să strigăm „Uau!“ la becuri când ieșim de la serviciu, când ne plimbăm de mână, când mergem ori venim de la mall, când așteptăm ultimul tramvai.

Vrem să ne ridicăm copiii în brațe, să le spunem: „Ce-i acolo, tati? Beculețu’? Da, tati, beculețu’! Uite beculețul. Zi și tu: be-cu-le-țu’“. Iar copiii să râdă la el, apoi la noi, să arate cu degetul și să îngaime: „Be-cu-le-su’! Be-cu-le-su’!“.

Vrem să scoatem capul pe geamul mașinii și să urlăm „Iuhuuuu!“, cu gura căscată la instalații.

Vrem jocuri de laser să lumineze bezna precum săbiile Jedi.

Vrem să ne sărutăm apăsat, ca pentru totdeauna, să ne pipăim cu mănușile pe mână, prin geacă și pulover, sub brăduții voștri sclipitori. Vrem amintiri pe viață, epice, de sub ghirlandele voastre, de sub văpaia artificiilor voastre.

Vrem o poză luminoasă, un *selfie* pentru Facebook cu copilul Iisus și cu Maica Domnului din fața Primăriei.

Vrem să ne-aducem părinții bătrâni de la țară, să le arătăm poleiala din copaci, covorul de leduri care ne acoperă când mergem pe stradă și să-i întrebăm: „Ați văzut vreodată ceva mai frumos?“.

Vrem să ieșim la balcoane și să-i strigăm pe cei dragi: „Veniți repede-repede la artificii!“.

Vrem să ne-adunăm mușuroi în centru sub luminile voastre, să desfacem șampanie, să ne îmbrățișăm și să ne pupăm cu mulțimea ca și cum ne-am iubi.

Vrem să ne îmbătăm cu lumină și-apoi să ne distrăm de toți banii.

Pentru că vin Sărbătorile și vrem să uităm. Orice. Totul.

Cumpărați-ne, bă, lumină, multă lumină. Dar să fie artificială, că aia naturală nu ne place, nu ne minunează, nu ne bucură, nu ne face să vă votăm. Sunt singurii bani de care nu ne pasă că-i cheltuiți, pentru care nici măcar presa potrivnică nu vă cere socoteală.

Dați-ne, bă, leduri, beculețe, mațe electrice, brazi, Moș Crăciuni, crăciunițe, magi, oițe, măgăruși, Iisuși în copaie și Maici ale Domnului din plastic, ghirlande și artificii – niciodată nu sunt de-ajuns –, pentru că așa vrem noi, pentru că nouă ne place lumina și ne bucurăm de ea ca proștii. Dați-ne multă lumină, până se taie curentul din instalație, până se sting ultima scânteie, ultimul fir de fum alb, ultimul ecou de artificii, iar în urmă rămâne neantul.

Mașina visurilor

De vreo câțiva ani, într-un vis oarecare, mi-am mai cumpărat o mașină. Nu știu de ce. Nu-i tocmai mașina visurilor. E-o marcă mai proastă, arată mai urât decât mașina mea din lumea reală. E cenușie, tip break. De când am condus-o prima dată, mi-am zis în minte: „E mult mai bună cealaltă mașină a mea“. De-atunci, îmi revine periodic în vis, cumva legată de același spațiu: periferia unui oraș bizar, care nu seamănă cu niciunul prin care am trecut. Structura visului recurent e cam așa: totdeauna găsesc greu locul unde am parcat-o, o iau, mă strecor în trafic în căutarea unei clădiri cu coloane din centrul acelui ciudat oraș, unde știu că am treabă, dar habar n-am cu cine și ce fel de. Niciodată nu reușesc să ajung acolo cu ea (deși, pe jos, la pas, am mers până la clădire de vreo două ori).

Apoi mă întorc pe aceeași stradă aglomerată, pe care aș putea să o și desenez cu precizie la câte detalii am despre pe ea (cândva chiar a fost în lucru, s-au schimbat sensurile, a existat și un sens unic etc. și m-am băgat pe contrasens, pentru că n-am fost atent la noile semne de circulație), și-i găsesc cu greu un loc de parcare, mereu în aceeași zonă de unde am luat-o. Am condus de atât de multe ori mașina aia, încât îmi amintesc că am și avut accident cu ea, am și dus-o în service, moment în care au și apărut – o singură dată – oameni în visul meu: doi mecanici auto (la fel, îi pot descrie cu lux de amănunte, deși n-am văzut pe nimeni care să arate ca ei).

În ultimul vis, n-am mai găsit-o. Am căutat-o prin cele trei-patru locuri unde obișnuiam să o las, apoi prin toată parcarea aia bizară – cu sute de mașini înghesuite pe trotuar, printre copaci, pe spațiul verde. Mă gândesc că mi-a furat-o cineva, dar nu știu pe cine să anunț. La următorul vis, am să încerc să dau de sediul Poliției.

Hotel România

În cămin, la liceu – aviz nostalgicilor după școala grozavă de odinioară, lipsită de violență și cu deosebit drag de învățătură serioasă –, dacă ăia mari identificau vreo prietenie specială între ăia mici, uneori aveau plăcerea sadică de a-i pune față în față, îndemnându-i să-și tragă reciproc palme. „Dacă nu, îți dau eu un pumn de nu te mai ridici!“ Timid, date fiind circumstanțele vitrege, micul prieten îi ștergea o palmă celuilalt mic. Celălalt, la schimb, de nervi și emoție, o palmă ceva mai puternică. Ping-pong cu palme, până se ajungea la

pumni mari între ăia mici, spre distracția majorilor (nostalgicii să nu-mi spună că asta avea loc în liceele industriale periferice; uite că avea loc și la un liceu de top, de *filo*, ca „Mihai Eminescu“ din Iași, de exemplu).

În studenție, am trăit tot într-un cămin. În C3. Viață frumoasă, greu de egalat întru voioșie și spectaculozitate. Peste drum, cale de o banală alee, era C4. În C4 erau cazați, din câte-mi amintesc, băieții de la științe exacte, plus, habar n-am de ce, cei de la educație fizică și sport. În C3, cei din domeniile umaniste. În mare parte a timpului, eram frați cu toții, ne vizitam reciproc, ne împrumutam cărți, învățam, mâncam, jucam fotbal sau tenis cu piciorul împreună. Eram, cum s-ar zice, oameni normali la cap. Și cei din C3, și cei din C4. Până când, noaptea – nu se întâmpla des, dar s-a întâmplat de vreo câteva ori – se întrerupea lumina în cartier. Ieșeam cu toții la geam și așteptam lumina. Și-atunci, ce să facem? Dacă dura mai mult, începeau mișcările celor din C3 către cei din C4. Și invers. De exemplu: „Alo, bă, ce mai zice profesionala?“, țin minte că s-a auzit o voce din C3. Din C4 a răsunat o înjurătură. Din C3 mai multe. Apoi, ping-pong cu înjurături din ce în ce mai puternice, până se ajungea la aruncat cu sticle și borcane peste alee. Până venea lumina și lucrurile reintrau în normal, ca și cum nu s-ar fi petrecut nimic. Asta pentru că, totuși, în rest eram voioși și zdraveni la cap. O singură dată au fost unite cele două tabere în războiul din beznă. Când eu și un coleg am mers la o fereastră de la baie – ca să nu putem fi identificați –, am urlat într-un glas: „Fraților, hai să ne iubim!“ și am rupt-o la fugă. După câteva secunde de liniște generală, în urma noastră, și în C3, și în C4, s-a dezlănțuit un cor de huiduieli.

Din când în când, nu mă pot abține să nu urmăresc comentariile de la sfârșitul articolelor postate online. Fie că-i vorba de politică, de sport sau de monden, românii se împart mecanic în tabere care se înjură și se urăsc amarnic. Și dacă cineva scrie întâmplător și cu bună-credință că laptele e alb – acceptând și respectând opinia că poate fi și roșu sau portocaliu, când ții să bagi vopsea în el –, comentatorii tot se vor împărți în tabere adverse. De regulă, una care susține cu fanatism că laptele e doar portocaliu, cealaltă, că e doar roșu. Ping-pong cu lături, cât încape (deschid o mică paranteză, ca să-mi exprim o curiozitate recentă: între zecile de mii de înjurături atroce de la comentarii, remarc uneori și câte un „comentariu neaprobat“; ce-ar putea să fi fost scris acolo, dacă cele aprobate îmi par inimaginabile și incredibile?!).

Dincolo de lumea virtuală e cam la fel. Am până și prieteni care insistă să mă alipească cu forța de „răul cel mai mic“, de tabăra laptelui portocaliu sau a celui roșu, deși eu fac parte doar din cea care visează că se poate și bine simplu, că există și lapte alb. Am mai spus-o în alte cuvinte, dar simt nevoia să o repet: am înfricoșătoarea senzație că dacă în România vorbele și gândurile ar găsi prilejul să se transforme în fapte, s-ar ajunge mai nasol decât în Rwanda.

În Rwanda (poate unii au văzut măcar filmul *Hotel Rwanda*), primitivismul locului și colonizatorii belgieni au creat condițiile necesare pentru ca membrii etniei *tutsi* să-i urască pe cei din etnia *hutu* – și invers, deși împărțeau același pământ, aceeași limbă, aceleași obiceiuri. Apoi i-au lăsat să se măcelărească liber, „democratic“.

În România a început un nou an electoral. Ăia mari ne îndeamnă de multă vreme la palme. Știm sigur că nu există

decât răul cel mai mic, că laptele e fie roșu, fie portocaliu. Doar naivii își mai închipuie lapte alb. De multă vreme, suntem deja împărțiți în *tutsi* și *hutu*. Și s-a-ntrerupt lumina.

Psihologul dolofan care-și ștergea fruntea cu o batistă

Există oameni care poartă lumea în spate. Nu mulți, dar există. De unul mi-a povestit Ralu. Închipuiți-vă o conferință de psihologie la care și-au anunțat prezența și marii tătici ai domeniului din România. Plătești o căruță de bani ca să-i asculți și să te minunezi de ultimele descoperiri în materie de psihoterapie. În realitate, o mare boringoșenie, sinteze lungi și încâlcite din articole străine, pișcotăreală și fițe cât încape, într-o sală luxoasă de hotel. Studii care nu-i ajută decât pe autori să mai câștige un grad universitar. Marele tătic – pentru care plătise Ralu bilet – nici măcar nu și-a mai susținut conferința. El avea toate gradele posibile.

Și în foiala aia – „Măreț discurs!“, „Ia un pișcot!“, „Bravo, dom’le!“ – a scăpat nu știu cum la microfon un psiholog între două vârste, dolofan, care-și ștergea necontenit fruntea cu o batistă. Moderatorul i-a dat zece minute pe ceas să-și prezinte lucrarea, atenționându-l ca nu cumva să le depășească. Omul a început cu mă numesc cutare, sunt psiholog în orașul cutare (unul mic, gen Pașcani ori Podu Iloaiei, zice Ralu) și a continuat repede-repede, citind din foile sale ca și cum ceilalți nici n-ar fi existat pentru el (dacă nu l-ar fi trădat sudoarea de pe frunte). Oricum și auditoriul îl trata ca atare. Cumva de

parcă ar fi ajuns la spartul unui târg, când toți au terminat negoțul, iar el încearcă să le vândă un pui sfrijit de găină. Lucrarea lui era despre un experiment concret pe care îl realizase cu câțiva pacienți bolnavi de cancer în fază terminală. Una peste alta, reușise să-i facă uneori să zâmbească, îi convinsese să se mai bucure de timpul care le-a rămas, să se împace cu familiile lor și cu sine.

Practic, psihologul dolofan care-și ștergea fruntea nădușită cu o batistă îi învățase pe câțiva oameni în carne și oase să moară cât de cât liniștiți. Ceea ce, după mine, reprezintă mai mult decât toate studiile savante adunate la un loc. Și, datorită unora ca el, lumea merge mai departe.

Locuri rele

Într-o zi de Paște, ne-am strâns frumos într-un rucsăcel cozonac, ouă roșii, carne de miel și alea-alea și-am plecat cu soră-mea la un picnic în pădure. Ea avea vreo cinci-șase ani, eu, vreo treișpe-paișpe. Sau poate ceva mai mult. Oricum, eram copii. Am mers vreo trei kilometri până la pădure și măcar vreo doi în interiorul acesteia, fără altă grijă decât să nu călcăm într-un „loc rău“.

Cel puțin după cum crede tata, în pădure e plin de „locuri rele“, în care, dacă ai călcat, deodată nu mai știi unde te afli, te rătăcești pe veci și nu te mai găsește nici dracu’. Sincer, mi-era ceva teamă de „locurile rele“, dar aveam impresia că le pot recunoaște de departe. Mi le închipuiam fie ca pe niște gropi adânci și înguste, fie ca pe niște mușuroaie de cârtiță. Cum să nu vezi și să nu te poți feri de așa ceva?

Și oricum, nu eram singur, eram cu Otilia, o pereche de ochi vigilenți în plus. Om fi fost noi proști, dar nici să dăm în gropi. În rest, am cules floricele și fluturași, am pocnit broaște cu pietre pe malul unui râu, am vrut să vânăm niște șerpi, cum mai făcusem altădată, dar n-am avut noroc să găsim niciunul. Cel mai frumos – mi-a reamintit soră-mea peste ani – a fost că la picnicul din poiană i-am spus povestea lui Stan Pățitu. Apariția dracului în poveste n-a speriat-o pe soră-mea; din contră, s-a amuzat cum acesta l-a slujit pe Stan, pentru că n-a zis bogdaproste pentr-un boț de mămăligă lăsat în pădure. Ba chiar ne-a încântat ideea, am pus și noi un ou roș și o felie de cozonac pe o buturugă, poate-poate le găsește vreun Scaraoțchi destul de tălâmb să nu spună bogdaproste și pe urmă să fie nevoit să ne slujească pentru tot restul vieții.

Ei bine, în ziua aceea, ca și în foarte multe altele, nu cred că ai noștri au avut habar unde suntem, până nu le-am povestit noi pe unde am umblat. Nu pentru că erau iresponsabili – sau, dacă erau, la fel se poate spune despre toți părinții de-atunci: „copiii sunt la joacă“ în legea lor, lasă-i „să-nvețe să se descurce“. Și toți copiii se descurcau. Cât a fost copilăria de lungă, n-am auzit de vreun plod care să se fi rătăcit, care să fi pățit ceva pentru că n-au fost părinții în fiecare secundă lângă el, ca să-l țină de mână și să-l ferească de locurile rele.

Am remarcat recent un lucru ciudat: mulți dintre copiii ăia nesupravegheați de ieri au astăzi, la rândul lor, copii. Și stau cu ochii pe ei ca pe butelie. Și când se află în camera de alături, și când coboară scările, și când trec strada. Știu părinți de seama mea care nu și-au lăsat copilul singur niciodată, nici măcar cinci minute în fața blocului, să mângâie și el o mâță

puricoasă, să dea cu mingea de perete, să deseneze un șotron cu o bucată de cărămidă, în legea lui. Să se ducă singur la școală? Ar fi o tragedie.

Mă întreb când și de ce o fi devenit lumea întreagă un „loc rău“ absolut pentru părinți.

Stâlcituri

Pielea omului păstrează semnele unor foste stâlcituri făcute de-a lungul vremii. Mai mici sau mai mari, mai clare sau mai vagi. De exemplu, pe antebrațul meu e încrustat din copilărie un soi de fluturaș, de când am încercat să aprind focul cu niște celofan încins pe care l-a suflat vântul în direcția greșită. Am observat că ori de câte ori vine vorba despre asta, fiecare om are câte o poveste „epidermică“.

O veche prietenă a capturat o veveriță în parc și, ca să n-o scape din cauza zbaterilor ei convulsive, a băgat-o în sân. Tata a strâns în brațe un iepuroi de câmp prins cu capul în gard și nici n-a mai fost nevoie să-l bage în sân. Scurt, i-a desenat ăla un ZORRO cu ghearele prin tricou, pe piept, și dus a fost. Un amic căuta nu-ș’ ce la curul unui cal, mai exact, îl înțepa cu un pai. A primit o copită între dinți și de-atunci deține o strungăreață sexy. Dan are o mușcătură de iepure pe șira spinării (nu mai țin minte cum a ajuns iepurele acolo). Amelia și-a luat un geam în față, în copilărie, și încă mai poartă o amintire crestată vag în pielea de pe bărbie…

Așezatul cu curul pe foarfecă, izbitura cu sania de pom, datul cu fruntea de pragul de sus sau cu gura de coarnele bicicletei, călcatul pe grebla ascunsă în iarbă, zburatul din

copac cu tot cu creanga de sub picioare, flic-flacul pe gheață cu sacoșele în mână, mătăniile bătute cu fruntea de bara porții de la fotbal, trecutul degetelor prin răzătoare etc. nu-s doar scene de desene animate, ci întâmplări „normale“ dintre care mai toți am experimentat măcar una.

N-am dubii. Dacă cineva ne-ar tăbăci pieile după moarte și-ar ține o contabilitate a semnelor încrustate pe ele, s-ar putea putea realiza o inedită istorie a fermecătoarei tâmpenii umane.

ITP

Sunt la volan și văd un banner uriaș: „ITP LA CEL MAI REDUS PREȚ“.

Îmi dau seama că am două ore și jumătate libere ca să-mi rezolv problema inspecției tehnice periodice a mașinii mele, care urmează să-mi expire într-o săptămână. Hai să văd măcar care-i treaba, îmi zic. S-o iau din timp, să n-am surprize. Găsesc imediat stația ITP. Intru într-o curte mare, păzită de trei câini boschetari. Opresc lângă o hală uriașă în care se fac inspecțiile. Cobor precaut, însă câinii sunt mai prietenoși decât mă temeam.

— Ce faceți, măi frumoșilor? îi întreb, ca să mă conving că pot purta o conversație civilizată cu ei.

Ei îmi fac semn că se poate, dând voios din coadă. În jur, nici țipenie de om. Strig:

— Bună dimineața!

Îmi răspunde ecoul din hală. Înaintez de-a lungul liniei de inspecție și, chiar în capăt, pe un gemuleț, îl văd pe dom’

inginer, moțăind cu o țigară în colțul gurii. Abia când ciocănesc la ușă și intru, tresare și mă întreabă:

— În ce problemă?

„Vreau un algocalmin“, îmi vine să-i răspund. Ce altceva puteam căuta într-o stație ITP decât să-mi fac ITP-ul? Dar mă abțin și-i rezolv dilema.

— E nevoie de o programare sau se poate acum? îmi exprim eu curiozitatea.

— S-ar putea și acum, dar nu vreți să veniți mai după-amiază?

— Aș cam vrea acum, că am vreo două ore libere. Dar ce, durează mult?

— Nu. Douj' de minute, dar e mai complicat acu', dimineața. Tre' să aveți noroc, să se deschidă fișa de la RAR… Poate să dureze și o juma' de oră… Apoi, e posibil să mai apară omu' de la RAR, îmi face el cu ochiul.

Nu înțeleg nimic. Îmi asum riscurile așteptării, insist să fac ITP-ul acum. Am timp, chiar și dacă se deschide greu fișa de la RAR. Dom' inginer dă din mână a lehamite, se duce la calculator, iar fișa se deschide într-un minut. Îmi spune că am mare noroc. Apoi iese și-mi inspectează din ochi mașina.

— Sigur vreți acum, și nu după-amiază? Sigur nu aveți probleme la ea? Că eu, dacă o bag pe linie, nu vă mai pot face nimic. Vine și omu' de la RAR… Uite-l, mi-l arată într-o direcție imaginară, vine și chiar nu mai pot face nimic-nimic.

— Mașina mea e practic nouă. Hai să-ncepem.

— Așa spuneți toți, dă el din mână a lehamite, din nou. Eu v-am zis!

Pun mașina pe linie și începe inspecția. Dom' inginer deschide capota, bagă capul în motorul meu cu țigara în gură

și verifică minuțios felurite piese, felurite serii ale lor. Pufnește a necaz. Se bagă sub mașină cu o lanternă, verifică mult și bine și iar pufnește a necaz.

— Merge strună, îmi spune el, dezamăgit, din tunelul de sub mașină.

Între timp, îi apare un ajutor care-mi testează noxele de la țeava de eșapament. Spune și el, cumva tot înciudat parcă, răsucind cuțitul în rană:

— Dom' inginer, asta-i mașină bună.

Verifică roțile, echilibrul, frâna. Totul fără cusur. Trec la lumini. Nici aici vreo problemă, doar că „faza scurtă bate cu vreo doi milimetri mai jos", dar dom' inginer îmi face cu ochiul că lasă asta de la el. Trec de toate testele și îmi întredeschide ușa spre libertate. Îl urmez în cămăruța lui. Primesc un bon de 100 de lei pe care trebuie să-l plătesc undeva în lateral. Plătesc, mă întorc cu chitanța, gata să-mi iau zborul. Îl găsesc pe dom' inginer radiind de fericire:

— Ce v-am spus eu, dom'le? Eu v-am întrebat de la început dacă mașina e în regulă… Ia urcați la volan.

Urc, fără să înțeleg de ce. Mă pune să apăs pe frână.

— Ei, ați văzut?

Nu văd nimic. Îmi explică victorios că unul dintre cele 9 beculețe din spate, care se aprind ca bradul de Crăciun când apăs pe frână, nu merge. Îi scăpase inițial asta. Îl întreb dacă nu putem înlocui becul, plătesc cât face și cu asta basta. El îmi șoptește că nici vorbă, trebuie să merg într-un service autorizat și să-mi fac programare pentru a doua zi. Dar să mai aștept „oleacă", să mai vedem. Cât aștept fără să știu ce, în două minute, mă duc și cumpăr un beculeț de la o benzinărie alăturată, care costă un leu. După jumătate de oră, cu gesturi

tainice, să fim atenți, dom' inginer îmi înlocuiește beculețul cam în 30 de secunde și-mi mai dă un bon de 50 de lei, spunându-mi cât de norocos sunt că a plecat omu' de la RAR. Acum, numai să am noroc să nu se închidă fișa de la RAR, că altfel trebuie să luăm totul de la capăt, a doua zi, cu programare.

Plătesc bonul, mă întorc și îl găsesc pe dom' inginer și mai fericit, cu extinctorul de la mașină în mână. N-are ce să fie. Știu că l-am cumpărat anul trecut și că are garanție trei ani (verificasem recent). Numai că dom' inginer mă pune să mă uit la data expirării. E cam ștersă.

— Nu se vede bine. Demonstrați-mi că aveți un extinctor valabil.

Îi arăt unde scrie limpede că-i valabil trei ani și încerc să-l conving că și pe locul înscris cu tuș șters se întrevede un 2016. Nu-l conving, el nu vede așa ceva. Să-mi cumpăr eu un extinctor autorizat și să vin mâine după-amiază, la programare, dar să fiu sigur că mașina mea n-are probleme.

Cedez nervos, îi strecor în mână 50 de lei, iar el vede brusc data înscrisă cu tuș șters. Îmi închide fișa, îmi pune ștampila izbăvitoare pe certificat, îmi spune cât de norocos am fost, apoi, la ieșire, îmi dă o carte de vizită:

— Dacă mai aveți prieteni cu probleme la mașină, să vină la mine. Dar să dea un telefon înainte, să nu vină dimineața, când poate să apară omu' de la RAR.

Bag viteză. Deja îmi expiraseră cele două ore și jumătate libere.

De ziua eroului necunoscut

Când mă duceam cu bunica prin cimitir pe la neamurile de mult plecate dintre noi, pe care nu le întâlnisem niciodată, trăgeam câte o fugă singur și pe la un mormânt aparte. Avea o cruce simplă de lemn cam de înălțimea mea, cenușie, zvântată și ștearsă bine de vreme, cu un însris făcut parcă de un cetățean beat, cu vârful cuiului, în grabă: „EROUL NECUNOSCUT“.

Mă atrăgea cumva. Cum arăta eroul respectiv? Cum trăise? Cum murise? De ce nu știa nimeni cum îl cheamă? De unde venea și cum ajunsese exact în locul acela? Nimeni nu se obosise să-mi explice, dar nici eu să întreb. Știam clar doar că-i un soldat care a luptat pentru patrie și că în fiecare an, pe 9 mai, mergeam cu școala și-l cinsteam cu o coroană de flori. Asta, în satul copilăriei mele.

Poate și de aceea, când m-am mutat la școală în satul vecin, într-a cincea, m-a atras și mai mult o chestie dedicată eroilor: un fel de obelisc așezat pe un postament în trepte, cu nume de ostași înscrise clar pe o placă de marmură. În timpul anului, ne jucam pe lângă el ca și cum n-ar fi fost, dar pe 9 mai era acolo o adevărată provocare: doi elevi trebuiau să facă toată ziua de gardă pe trepte, de-a stânga și de-a dreapta monumentului, înțepeniți într-un continuu salut pioneresc. Cât cu gândul la bietul meu erou necunoscut, cât cu cel de a fenta cinstit o zi de școală, am mituit un coleg cu un arc meseriaș, din creangă de nuc, pentru a-mi asigura un post de strajă chiar de la prima oră, cea de matematică.

Am ocupat locul din dreapta, am încremenit în poziția de salut și am pornit competiția de stană de piatră cu pionierul

din stânga, unul dintr-o clasă mai mare, necunoscut. După zece minute, deja îmi tremura mâna, dar nu m-am lăsat bătut. Trăgeam cu coada ochiului unul la altul, ne pândeam ezitările, slăbiciunile. În scurt timp, au început să mă treacă și transpirațiile.

Întâi au venit vreo doi țânci care chiuleau de la grădiniță. S-au holbat de gură-cască, ca la niște creaturi extraterestre:

— Da' ce faceți aici?

Noi ne-am îndreptat și mai mult oasele, luând un aer și mai pătruns de importanță, fără să le răspundem unor gâgâlici ca ei.

— Da' de ce stați așa aicișa? a îngânat altul întrebarea.

Curând s-au prins de regula jocului: n-aveam voie nici să ne mișcăm, nici să vorbim.

Un plod a prins curaj, s-a apropiat tiptil și l-a pocnit cu palma peste genunchi pe colegul meu.

— Marș în... ! l-a repezit acesta printre dinți.

Ți-ai găsit cine să asculte. Au încercat să ne facă să ne mișcăm, dând cu bolovani în noi. Eu am rezistat eroic, mai serios decât un soldat din garda reginei Angliei, dar colegul meu i-a răbdat cât i-a răbdat, până a coborât scurt de pe postament, i-a fript celui mai neobrăzat dintre ei un șut în cur și ne-a câștigat liniștea. După care și-a reluat poziția, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Eu nu mai puteam de bucurie, cât că ăla s-a mișcat, cât că am scăpat basma curată.

Însă n-a trecut mult și pe stradă a apărut un nene cu o găleată goală în mână și cu un cal de căpăstru. S-a oprit uluit, s-a uitat îndelung la noi și i-a zis calului:

— Uită-te și tu la proști' ăștia!

Calul a dat plictisit din cap, gen „Dă-i naibi', nene, altă grijă n-am, nu vezi că mie mi-e sete?".

— A' lu' cui or fi, că nu-i cunosc după moacă? a întrebat el calul.

Văzând că nu obține răspuns de la animal, ne-a luat pe noi la întrebări:

— A' lu' cui s'teți, bă, tăntălăilor?

De data asta, m-am hotărât să rezolv eu situația:

— N'vem voe s'vorbim! am articulat o explicație, din colțul gurii, cumva ca un ventriloc.

A plecat hohotind de râs. Sincer, mi s-a părut că râde un pic și calul.

După vreun sfert de oră, care a început să mi se pară o eternitate, a trecut pe stradă o babă. În sfârșit, părea că cineva ne apreciază efortul. Femeia s-a oprit și s-a uitat la noi până i-au dat lacrimile:

— Brava, măi băieți!

Apoi și-a făcut o cruce largă și ne-a lăsat în pace.

Cu toate astea, la prima pauză, l-am convins pe un alt pionier curios că-i grozav, că-i o mare cinste să stai de gardă la monument, te simți minunat, ca pe altă lume. Să-mi țină el puțin locul până mă duc la toaletă. Și dus am fost.

Scaun de șef

Scot din mașină, cu greu, o cutie mare nou-nouță în care era un scaun nou-nouț. Visam la el de ceva vreme. Piele, linii elegante, roți silențioase, confort. Să dormi, nu să muncești în

el. „SCAUN DE ȘEF“ scrie pe cutie, în franceză și în germană, iar eu sunt foarte mândru de asta.

În drum spre scara blocului, apare alergând un pui de rom jovial, mă privește cum mă împleticesc cu pachetul în brațe și mă întreabă entuziasmat:

— Nenea, arunci cutia asta?! Dă-mi-o mie!

Salteaua-supersaltea cu memorie

Acum vreun an, când eram pus pe schimbări majore prin casă, i-am pus gând rău și saltelei de la patul din dormitor. Dădusem o căruță de bani pe ea, arăta frumos, dar, în privința comodității, mă făcea să mă visez uneori fachir, dormind pe cuie.

Umblam prin magazin și mi-am adus aminte de o reclamă TV cu o saltea-supersaltea. Pentru că am recunoscut-o în fața ochilor. De obicei, nu cred în porcăriile prezentate bombastic la teveu, deși, trebuie să recunosc, uneori mă ademenește câte-o tigaie-supertigaie, mă holbez la câte știe să facă, până-mi zic în sinea mea: „Dă-o naibii, sigur e țeapă“ .

Deci, având salteaua respectivă în față, nu m-am putut abține să nu mă așez pe ea. Da, domnule, era saltea-supersaltea, mai entuziasmantă decât o prezenta reclama. Când am auzit că mai are și ioni de argint (habar n-am ce-s, dar cum sună să dormi pe ioni de argint în loc de cuie?!), memorie (OK, există riscul să aibă Alzheimer într-o bună zi, dar trebuie să ți-l asumi) și-un fel de paratrăsnet pentru descărcările electrice, am plătit-o scurt, pe loc. Plus două

perne-superperne. Scump, dar mi-am cumpărat un somn dulce, credeam eu.

Vreo două săptămâni, până m-am obișnuit cu ele, după ce închideam ochii, mă simțeam ca la Hilton. Apoi Hiltonul ar fi devenit o normalitate pe care n-aș mai fi băgat-o în seamă, dacă n-aș fi făcut o mare tâmpenie. Nu mai țin minte în ce condiții, cum de m-au aburit, că nu fac asta de obicei: le-am scăpat numărul de telefon celor de la magazin (sincer, nici nu-mi amintesc să-l fi dat). După achiziție, a început teroarea.

Aproape că m-au sunat imediat, să mă întrebe dacă am ajuns cu salteaua și pernele acasă, dacă mă simt bine, dacă nu mai vreau să cumpăr și altceva. Părea că oamenii ăia chiar iubesc lucrurile pe care le vând, că se despart cu greu de ele și, totodată, s-au îndrăgostit și de mine clientul. Le-am spus că totul e OK, salteaua și pernele îs bine, sunt fericit cu ce-am luat deja, nu mai vreau nimic.

Apoi au început să mă sune săptămânal, să mă convingă să cumpăr „alte produse de la aceeași marcă“. De fiecare dată de pe alt număr. Mai întâi le răspundeam politicos că nu mă mai interesează nimic. Apoi le închideam instant când auzeam despre ce-i vorba. Apoi îi înjuram instant și le ceream să mă scoată din baza de date. Nimic. Sunau din nou, alte voci, alte numere, care încercau să mă convingă că nu știu ce pierd.

În ultima vreme parcă au înnebunit. Au început să mă sune zilnic. Cică am împlinit un an de la salteaua-supersaltea.

— Și eu ce trebuie să fac, să dau de băut? îi întreb.

Nu, cică am cu ocazia asta un beneficiu-minune, că să nu pierd șansa, să mai cumpăr și altceva.

— Nu sărbătoresc un an cu salteaua, nu fac petrecere, nu mai cumpăr nimic! le-am urlat. Fără rezultat. M-au adus la

stadiul în care – dacă nu știu numărul și nu recunosc din prima vocea care mă sună – aproape țip la orice persoană care mă caută cu treburi de om sănătos la cap.

Ultimul stadiu: duminică, pe la 8-9 dimineața, primesc apel. Mă uit chior de somn, număr necunoscut, nu răspund. La zece minute, alt apel, alt număr. După alte trei-patru apeluri, răspund, cu gândul că, frate, o fi pățit cineva ceva, nu se poate să fie ăia cu salteaua-supersaltea. Ei erau. Le spun calm:

— Oameni buni, voi sunteți normali la cap? Duminică dimineața?

Și închid. La 30 de secunde, mă sună din nou. Alt număr, aceeași voce:

— Mă scuzați, s-a întrerupt.

Zic:

— Doamnă dragă, eu am întrerupt, nu mă interesează…

— De unde știți că nu vă interesează, dacă nu v-am spus oferta noastră?

— Notați undeva acolo: nu mă interesează nimic, niciodată de la firma voastră, nici dacă vreți să mi-o lăsați mie moștenire. Scoateți-mi numărul din baza de date și nu mă mai sunați…

Și închid a mia oară.

Oameni buni, parcă am intrat în Mafie și nu mai pot ieși, parcă mi-am vândut sufletul Diavolului. Ascultați-mi sfatul prietenesc: mai bine dormiți pe paie, pe cuie, să nu vă cumpărați niciodată salteaua-supersaltea, pentru că nu veți scăpa niciodată de cei care o vând. Nici nu cred că merită să încercați achiziția prin intermediar, cu mască pe față, cu date false și fără să le lăsați un număr de telefon. Sunt convins că vă vor găsi.

Eu unul nu mai văd decât o soluție. Când mă sună data viitoare, iau frumos cuțitul în mână și îi amenințț pe ăia că tai salteaua dacă nu se opresc. Altfel, n-am altă speranță decât să dea Alzheimerul în ei și în supersaltelele lor cu memorie.

Guguștiuci

Am ieșit la fereastră, am tras câte un fum alternat cu câte o gură de liniște urbană și mi-au căzut ochii pe familia de guguștiuci care și-a făcut cuib după antena parabolică rămasă a nimănui de pe urma unui italian, fost chiriaș în blocul nostru.

Guguștiucii de după antena parabolică se iubesc ceva de groază: iar au căzut cloșcă. Nu vorbesc prostii când spun „au căzut cloșcă“, pentru că i-am văzut cu ochii mei cum clocesc cu rândul, și femela, și masculul (mă rog, eu nu știu care-i masculul și care-i femela, dar cum cei doi au dimensiuni diferite, cred că-i exclus să fie guguștiuci homo). Sunt la a treia sau a patra generație de pui pe anul în curs. Îi scot pe bandă rulantă, încât nici n-apuc să-mi dau seama dacă-și iau vreodată o pauză. Ai putea crede că și-au făcut și o afacere din asta – „Clocitul – o problemă?! Ouați și de restul se ocupă asociația noastră familială!“.

Azi vezi un puișor în puf, așteptând cu ciocul căscat la antena parabolică, mâine-i vezi pe ăștia țuști pe ouă. Îmi și închipui lejeritatea cu care părinții – bănuiesc, tatăl – scapă de progenituri:

— Puiule, viața-i grea. Tu ești mare de-acuma, uite, ți-au crescut și vreo două pene. Ia de-aici o musculiță de drum și

zboară în lume.

Iar puiul dispare pe veci, zboară de la etajul trei până în ghearele pisicii boschetare care patrulează pe sub geamul nostru, după ce i-am dezvoltat eu reflexul pavlovian, aruncându-i din când în când câte o bucată de carne…

Sub geamul meu

Sub geamul meu de la bucătărie, în locul unei spălătorii auto, s-a construit un cămin studențesc. Ceva mai de fițe, bănuiesc după mașinile noi apărute în zonă, cu care mă bat pentru locurile de parcare. Regim parcă de hotel: nici nu se fumează în interior. Lumea iese la o țigară în fața clădirii. Sau poate că nu-i nicio interdicție, doar le place unora să fumeze în aer liber. Habar n-am.

Sâmbătă pe la 9-10 seara, deja noapte, era petrecere. Una din aia adevărată, cu muzică bună, nu foarte tare, să lase loc și de-o discuție. Pe fundalul ăsta sonor cumva nostalgic pentru mine, suprapus peste muzica mea de pe laptop, mi s-a părut că aud un urlet înfiorător. Am ieșit la fereastra deschisă. În ușa căminului, vreo zece studenți înfrigurați, la tricou, cu câte un pahar, o sticlă, o țigară în mână. O glumeție, o chicoteală, o lipeală. Oameni care trag de fericire ca din fumul țigării.

Nu mă înșelasem. Am auzit iar un urlet prelung, am și deslușit clar cuvintele lui, dar din unghiul meu încă nu se vedea cine-l scoate:

— Bunicaaa meeeaa! Bunica meaaaa!

Apoi, ca-ntr-o regie trasă de păr, aproape în ralanti, au apărut din *off* un băiat de vreo opt și o fată de vreo zece ani.

Îmbrăcați ca vai de viața lor – ea, într-o rochiță, el în șlapi, tricou și pantaloni scurți –, doi pui de om. Băiatul tot încerca să o prindă stângaci cu brațul pe după umăr, s-o consoleze cumva, s-o oprească. Fata își smulgea părul din cap și urla:

— Ooooo vreau pe bunicaaa înapooooi! Bunicaaaa meaaaa!

S-a prăbușit în mijlocul străzii:

— Unde-iiii bunicaa meeea? Că mă omoooor și ioooo! N-ooo muriiit.

Studenții au încremenit care cum era, cu sticla de bere înspre gură, cu țigara între degete. Au și amuțit. Priveau nemișcați, în tăcere. Numai ăla micu', mut și el, tot o trăgea pe fată de-un braț, încercând s-o ridice din stradă.

Fata s-a ridicat după ceva timp și a plecat împleticindu-se mai departe, cu ăla micu' străduindu-se stângaci să o cuprindă pe după umăr, ascultând-o cum scâncea:

— Bunicaaaa meaaaa! N-oooo muriiiiit! O vreeeau pe bunicaaa înapoooi!

Au ieșit din unghiul meu de vedere, dar o puteam auzi plângând în continuare.

Studenții au intrat în clădire fără să-și vorbească, de parcă nici nu s-ar fi cunoscut unul cu altul. Sus în cămin, dintr-o cameră oarecare răsuna o muzică bună, nu foarte tare, să lase loc și de-o discuție.

M-am întors și eu la laptop. Am oprit muzica.

Oameni la ocazie

Prolog

De-a lungul vieții, am stat la ia-mă, nene de mi-au ieșit ochii. De cele mai multe ori, în comunism, dar nici cu ocaziile de după nu mi-e rușine. Și-am mers cu cei mai bizari neni, cu nu-ți poți închipui ce vehicule, în cele mai bizare condiții: în remorcă, cu picioarele în grâu, în camion muncitoresc, în tractor de arat, în tir, în ambulanță, în Trabant, în Dacie fără podea, aproape că pedalai ca Flintstones ca să înaintezi. Numai cu tancul și cu avionul de ocazie nu-mi amintesc să fi călătorit, dar cred că încă nu-i timpul pierdut.

1.

Am pierdut trenul și-am ieșit la șosea. Deși era naționala Iași-București, pentru mulți e greu de închipuit atmosfera rutieră de atunci: vreo zece oameni împrăștiați pe marginea drumului, de regulă la ieșirea dintr-o localitate, făcând semne disperate câte unui vehicul care trecea din an în Paști.

În ziua respectivă, nu eram decât doi. Eu, licean vioi, cu un rucsac pescăresc în spate, și un nene lung și deșirat, cu o sacoșă de cârpă în mână. M-am plasat strategic, după cum era pe-atunci obiceiul oamenilor la ocazie, la vreo zece metri de omul cu sacoșă, cumva luându-i fața: adică mașinile se apropiau mai întâi de mine, apoi ajungeau în dreptul lui. Cinci minute, a tolerat situația. Apoi s-a făcut că se lasă păgubaș, a trecut tiptil prin spatele meu și mi-a luat el fața, plasându-se vreo douăzeci de metri mai încolo. Am mai făcut noi din mână vreun sfert de oră și pe urmă am încercat eu să-l fentez. Pe urmă, el pe mine. Și tot așa, vreo oră întreagă. Încet-încet, de

la marginea localității, aproape că am ajuns în centrul ei, depășindu-ne în mers de rac.

Tocmai când voiam să-i propun un pact de neagresiune, să ne unim cumva forțele, a oprit un autobuz răblăgit, căruia nici măcar nu i-am făcut semn, și ne-a înhățat pe-amândoi.

2.

La începutul lui decembrie 1989, stăteam în cămin la Liceul de Artă din Iași. Habar n-aveam, dar nici nu-mi păsa de ce: am fost anunțați că trebuie să plecăm în vacanța de iarnă cu vreo două săptămâni înainte de vreme. Să mergem frumușel acasă, bine-mersi învoiți de la ore, și să eliberăm camera cu totul. Ce putem lua, luăm acasă, ce nu, punem în cutii și depozităm într-o sală indicată de pedagog. Cică urmau să vină niște sportivi în turneu care aveau să fie cazați în locul nostru. I-am și văzut: numai dulapuri de oameni, doi pe doi – cei care au împiedicat pornirea unei revoluții la Iași.

Am pus în cutii cărțile și caietele. Hainele m-am încăpățânat să le iau cu mine. Când am realizat că nu-mi încap toate în rucsacul pescăresc și în câteva sacoșe de plastic, mi-a venit ideea grozavă să scap de unele îmbrăcându-le. Aveam pe mine așa: trei perechi de pantaloni, două tricouri, patru pulovere, geacă și palton. La plecare, arătam și mă mișcam precum un cosmonaut pe Lună. Cu chiu cu vai am ajuns la gară, am urcat în tren, am coborât și am ajuns la podul de unde trebuia să găsesc o mașină de ocazie spre casă.

Vreo oră, timp în care leșinam de cald de la câte haine purtam pe mine, nici n-am avut cui să-i fac semne cu mâinile înghețate bocnă (mănuși n-aveam, le pierdusem). Dar prima mașină apărută m-a și luat: o betonieră, în aer liber, între

cabina plină de oameni și cisterna rotitoare. Am ajuns acasă tot un zâmbet, cu o bucurie încremenită pe față.

3.

Cu puțin înainte de examenul la facultate, m-au luat niște rude, cu mașina lor, la mare. Am petrecut acolo, împreună cu verii mei, vreo două săptămâni minunate. Atâta că, la întoarcere, rudele mele s-au oprit cu mașina într-un sat pe lângă Vaslui, la părinți, că aveau de cules niște fasole. Am stat și eu o zi la cules fasole dintr-un lan de porumb aproape la fel de larg ca marea.

Era grevă la CFR, omor la autobuze și mașini de ocazie, nu prea aveam cu ce mă întoarce de unul singur acasă. Am insistat totuși, chipurile pentru că aveam de învățat pentru facultate. Dimineața devreme, m-a adus unchiul meu cu mașina până în Vaslui și m-a lăsat în autogară. După ce-a plecat, am aflat că e grevă și la autobuze.

Am traversat Vasluiul și m-am plasat la marginea lui, la capătul șoselei înspre Iași. Acolo mai erau cam vreo o sută de oameni, care aproape că se aruncau în fața mașinilor. De la zece dimineața până pe la opt-nouă seara n-a oprit niciuna pentru mine. Se întuneca, rămăsesem singur, cu curul pe bordură, gândindu-mă ce naiba o să fac eu o noapte întreagă în Vaslui, unde nu știam absolut pe nimeni (și – spun pentru cei mai tineri – nu, pe-atunci nu exista mobil, nu aveai cum și pe cine să suni să te ajute).

Când aproape s-a întunecat de tot, a oprit o mașină bengoasă, fără să-i fac semn, și-un nene pe care o să-l țin minte tot restul vieții ca pe omul lui Dumnezeu m-a adus până în centrul Iașului.

Epilog

Lucrez noaptea târziu, mă culc înspre dimineață. Și de multe ori iau o pauză, merg până la nonstopul din gară să cumpăr una-alta. De regulă, țigări. Și de fiecare dată, la unu-două noaptea, pe marginea Șoselei Naționale sunt doi-trei oameni la ocazie. La ora aceea, mașinile trec, ca în timpul comunismului, una la cinci minute. Și tot de fiecare dată mă mir: de unde vin, unde merg cetățenii ăia, cine și cum își închipuie ei că o să-i ia atunci la ocazie?

Recent, am trecut înspre nonstop pe lângă un autostopist care arăta ca vai de mama lui: zdrențăros, nespălat, cu o țeavă de vreo doi metri în mână. Mi s-a rupt inima de el. „Pe ăsta n-o să-l ia nimeni, niciodată, nici măcar în timpul zilei“, mi-am zis. Când m-am întors de la magazin, în dreptul lui era oprită o Dacie 1300. Șoferul lega țeava pe portbagajul de deasupra al mașinii. Au urcat și-au băgat gaz.

Mă gândesc că trebuie să existe o lege nescrisă, un Dumnezeu al oamenilor care stau la ocazie: și canibal să fii, odată așezat pe marginea drumului, totdeauna se va găsi un confrate care să oprească, să-ți facă loc lângă el și să te ducă, dacă e nevoie, și până la capătul lumii.

Termen de expirare

Afară, potop, nămeți, ghețuș, cancer…

La casa de marcat din Billa unde așteptam să plătesc, apare săgeată un individ numai în cămașă, cu ochelarii aburiți,

rebegit de frig și rupt de nervi. Se repede la casieră, vânturându-i o cutie în față:

— Luați ăsta de-aici! E expirat! explică el.

— Cine? întreabă năucă femeia.

— Tortu' ăsta de-nghețată. Noroc c-a văzut nevastă-mea, care-i gravidă, că eu îs chior. E din 2010. Ce dracu', le faceți valabile pe viață?

Schengen

Am găsit sub mocheta de la portbagajul mașinii un cuțit vânătoresc, rămas acolo de când am fost odată la pescuit. Armă albă adevărată, ascuțit de poți să-ți tai privirea în el, dar și un băț ori o bucată de sârmă. Și, la o adică, cu ceva tupeu, poți să te bați cu ursul, având așa ceva în mână.

Cum era al unui prieten, l-am pus în rucsac, ca să i-l dau. Și-am uitat. La Sofia, în camera de hotel, am constatat înfiorat că trecusem cu „iataganul" în avion, fără să fie văzut pe scanner ori remarcat de ochiul expert al vreunui controlor de la aeroport. Și la noi acasă, la București, și la bulgari, la Sofia. Și unde credeți că era „ascuns" cuțitul? În buzunarul exterior, semitransparent, al rucsacului, ăla în care îți pui de obicei o sticlă cu apă… Schengen, frate!

Scenă patriarhală

Trecuse vreun ceas, hai două, de când plecasem din Cluj. Mă împăcasem deja cu gândul că mai am măcar opt ore de mers până la Iași. Îmi căutam zenul pe-afară (ca să nu zic că priveam tâmp pe geamul trenului). Eram cu nasul înfipt într-un tablou cu rame mari, în care ningea ca-n poveste. Trenul, taca-taca, se mișca încet, uneori și cu 30 la oră. Tot să zazen, tot să meditezi la nimic. Vedeam multe, deși nu mă uitam la ceva precis. Și, la un moment dat, calea ferată ajunge în paralel cu șoseaua națională, la vreo câțiva metri distanță. Pe șosea, printre mașini, înaintează o căruță trasă de doi cai, în care stau un moș și o babă. Îi văd cu coada ochiului, dar încă nu-i bag în seamă. Văd printre fulgii pufoși case, oi, câini, oameni minusculi.

Apoi, o mișcare nefirească în peisaj îmi fură toată atenția asupra șoselei. Văd cum baba zboară din căruță – am ratat, din păcate, momentul și explicația desprinderii –, se rostogolește de două ori pe asfalt, sare incredibil de repede în picioare, se scutură pocnindu-se cu palmele pe piept, apoi îi face semn cu mâna ridicată moșului care privea îngrozit în urmă: „Sunt bine… N-am pățit nimic!“.

O carte cerșită

Scenă cu mai mulți martori: sunt la o lansare de carte, în ușa unei librării, cu vreo doi amici. Vine o fată glonț la mine și zice:

— Nenea, îmi cumpărați și mie o carte?

Inițial, o refuz. Apoi mă gândesc că n-am mai văzut în viața mea un copil cerșind o carte. Intru în librărie, ea, după mine. Negociez cam ce-ar vrea. Îi cumpăr un Creangă. Cică nu l-a citit până acum. Îmi spune:

— Bogdaproste!

Eminescu

În nopțile călduroase din vacanța de vară cântam la chitară în curtea casei. Melodii inofensive, nezgomotoase, mă rog, numai partituri clasice – nu-mi închipuiam că pot deranja vreun vecin. Nu mă mai hazardam să cânt ziua, pentru că mi s-a întâmplat să treacă cineva pe drum, să bage capul peste gard și să-mi zică:

— Frumos, da’ ceva de Ion Dolănescu nu știi?

Și-ntr-o noapte călduroasă ca asta, am cântat în legea mea tot ce știam, până au început să mă doară degetele. A doua zi dimineață, a trecut o vecină și m-a lăudat:

— Frumos ai mai cântat la chitară azi-noapte. Parcă erai Mihai Eminescu.

Piesă neterminată pentru bicicletă și chitară mecanică

Am scris mare parte din articolul pentru ziar înainte de a afla că a murit Alex. Am zis să nu-l mai termin, să-l amân, să scriu

ceva despre prietenul și colegul meu de pagină de deasupra. N-aș vrea ceva jalnic, nu părea deloc genul care să suporte pomelnicele, cred că s-ar cruci și s-ar rușina cumva – avea un mod cu totul aparte de a-și manifesta jena, ceva cu „lasă, omule!“ –, dacă ar vedea cum am sărit cu toții să-l plângem acum, când mă gândesc că poate nu l-am făcut să râdă îndeajuns înainte.

Sincer, acum îmi vine tare greu să mai scriu ceva, orice. Poate doar faptul că mi-am amintit de unul dintre secretele lui, pe care mi l-a mărturisit cu puțin timp în urmă: nu știa să meargă pe bicicletă și mă invidia oarecum că tot mă laud cu așa ceva. I-am promis că-l învăț eu – „Niciodată nu e prea târziu“, i-am zis –, după căderea nopții, într-o parcare pustie, ca să nu ne facem de cacao față de cetățenii orașului. Și el a râs în hohote, și-a închipuit faza, l-a încântat ideea, am bătut palma.

Nu-mi amintesc să ne fi întâlnit vreodată și să nu fi râs împreună. De ce nu și acum?…

„Am aflat că zilele trecute a fost la Iași Festivalul Muzicii Mecanice. Un *flashback* m-a lovit ca un baros în moalele capului: cu mulți mulți ani în urmă eram cunoscut într-un cerc de patru-cinci prieteni ca un bun interpret de chitară clasică. Bun, pe naiba, dar într-o lume mică de folkiști la scara blocului, care zdrăngănesc pe trei acorduri, eu, care învățasem să cânt folosind toate degetele de la mâini, puteam produce oarecare impresie.

Și unul dintre prieteni vine într-o toamnă ca asta cu o propunere de nerefuzat: să cânt la Festivalul Muzicii Mecanice din Iași, mă bagă el, că lucrează maică-sa pe-acolo și că se dă o excursie gratis la mănăstirile din Bucovina. Până atunci nu mai cântasem cumva public decât unor prieteni beți – o gavotă de Bach, fapt pentru care unul mi-a pupat mâna –, iubitei – tot repertoriul – și portarului de la căminul studențesc, pe scările dintre etaje, unde repetam după miezul nopții – celebra *Romanță anonimă spaniolă*, pe care el o numea «Campionatul Mondial» (am înțeles mai târziu de ce: fusese imnul Campionatului Mondial de Fotbal din Mexic; Doamne, de câte ori i-am cântat-o: apărea pe nesimțite în spatele meu, cu o bâtă în mână, mă asculta o vreme în tăcere, admirativ, apoi îmi spunea: «Ia mai zi Campionatu’ Mondial»).

Mai era mult până la festival. Știam o melodie pentru ceasul mecanic compusă de Handel, ca să fac legătura cu evenimentul. Și vorbește gura fără mine: «Dă-l dracu' de festival! Dacă se dă o excursie gratis, cânt. Văd eu cum mă descurc». Deși eram conștient că-mi crapă inima de emoție când e să cânt fie și în fața unui singur străin.

Pe urmă am uitat. După care m-am văzut trecut pe un afiș în oraș și am început să-mi iau panică. Nu-mi mai ardea de excursii în Bucovina nici dacă-mi garanta cineva că mă întâlnesc cu Iisus ori cu Sfânta Maria la vreuna dintre mănăstirile de-acolo.

Am găsit și chestii încurajatoare: hai să fim serioși, câți oameni o să vină la Palatul Culturii, într-o micuță sală din fundul curții, să-l vadă pe Lăzărescu cântând la chitară? Probabil nimeni, cel mult cei patru-cinci prieteni care mă știau drept un bun interpret de chitară. Hai zece. Hai douăzeci. La un public mai mare de atât nu mă puteam gândi fără să leșin.

Și vine ziua festivalului, mă duc la fața locului și aflu că trebuie să cânt nu într-o săliță din Palatul Culturii, ci afară, lângă statuia lui Ștefan cel Mare, în fața tunului. Unde se adunaseră sute de gură-cască (Ralu susține că erau maximum o sută, dar eu nu cred, mi s-au părut chiar mii), cu chef de show, încălziți deja de cine știe ce alți rockeri ori folkiști care o dăduseră pe muzică mecanică pentru o excursie gratis.

Mai degrabă m-aș fi oferit să fiu omul-ghiulea, să mă catapultez naibii din tunul lui Ștefan cel Mare, aprindeam și singur fitilul, să fi zburat pe lângă Mitropolie, peste Bahlui, peste Galata, să aterizez în grădină acasă la mama și tata, să mă scol, să merg pe jos treizeci de kilometri înapoi până la Iași și să fac „Ta-daaaam!“ în fața mulțimii. Dar să cânt la chitară în fața lor, în niciun caz!

O negură mi s-a așezat peste ochi, mi-a înghețat șira spinării, mi-a luat foc capul, iar eu m-am așezat frumos pe un scăunel, în fața tunului…“

Atât am apucat să scriu din articol înainte de a afla de moartea lui Alex și nu vreau să mai continui acum…

Dacă descoperi cumva că există ceva dincolo de noapte, să râzi, Alex, să râzi pe săturate!

Nu și prin plumb

– sinopsis –

Radu îmi propune să-i fac o adaptare după povestirea *Fugarul*, pentru un scurtmetraj. Sunt fan Cehov din copilărie, de când am citit *Cameleonul*, în manualul de română, la rubrica „Lecturi suplimentare“. Mi-a plăcut așa de mult, încât am tot repovestit-o ca pe un banc tuturor tovarășilor de joacă.

Mi se pare chiar comic cum unii cred că scrisul îmi este influențat de scenaristică, nu de literatura după care s-au format regulile de scriere ale unui scenariu, ignorând că, spre exemplu, Cehov e unul dintre cei mai buni scenariști din lume, *avant la lettre*.

Culmea e că la scurt timp după propunerea lui Radu am și auzit la o bere un caz real, din timpurile noastre, care se suprapune peste *Fugarul* lui Cehov. Și m-am executat:

Într-o după-amiază obișnuită, PASCU (7 ani) și BUNICA lui (65 de ani) coboară dintr-un autobuz hodorogit la periferia unui oraș de provincie. Bunica e grasă, gâfâie la fiecare pas. Ambii au un aspect de oameni rătăciți, de la țară, care nu au mai fost de mult la oraș. Sunt îmbrăcați cu haine second-hand, demodate, dar atent îngrijite, călcate, curățate.

Pascu e extrem de vioi, se bucură din plin de stranietatea orașului, deși poartă un bandaj grosolan peste ochiul drept, ca un pirat. În schimb, Bunica pare cumva îngrijorată, răspunde zâmbind amar la întrebările entuziaste ale lui Pascu. La un moment dat, Pascu:

— Bunica, da’ ți-aduci aminte când eram și noi săraci?

Bunica îi răspunde tot cu o întrebare:

— Ce să-ți cumpere bunica? Îți iau tot ce-ți poftește inima.

Pascu îi arată un mănunchi de banane de pe o tarabă stradală.

Într-un tramvai, Bunica îl așază pe copil pe un scaun și se duce să composteze un bilet. Pascu se ridică, vine până la ea și-i cere biletul. Vrea să-l composteze el. Bunică-sa îl învață cum se face. Apoi copilul se așază și privește pe fereastră, ducând din când în când o mână la ochiul bandajat.

Bunica și Pascu ajung la Triajul unei Policlinici. Bunica întreabă de domnul doctor Geambașu. Asistenta de la ghișeu spune că nu există niciun doctor cu numele acesta.

— Cum să nu fie, maică? E ăla care m-a operat pe mine de ghioață acum vreo 10 ani, Dumnezeu să-i dea sănătate.

Din ghișeu intervine o altă asistentă, care spune că domnul doctor Geambașu a ieșit la pensie. Prima asistentă îi mai zice Bunicii că, oricum, e târziu pentru astăzi, trebuia să vină de dimineață. Nu știe că așa se vine la spital?

— Vin de departe, maică, se scuză Bunica.

— Dacă nu mai poți aștepta până mâine dimineață, mergi la Urgențe.

Îi explică unde e spitalul de urgențe, în apropierea Policlinicii.

Bunica și Pascu pătrund pe ușa unei clădiri pe care scrie „PRIMIRI URGENȚE“. Pe un hol mare, o mulțime de oameni bolnavi, adunați ca la Izvorul Tămăduirii – foarte mulți bătrâni și câțiva tineri, cu fețe îndurerate (membre rupte, capete sparte, o față arsă etc.). Un moș se plimbă prin aglomerație cu o pungă de perfuzie legată de brațul stâng, ținută în mâna dreaptă ridicată, ca o făclie. Pascu se holbează la el, frecându-și ochiul stâng.

Bunica îl smucește de mână pe Pascu și se așază lângă ghișeul de primiri. În fața ei e o asistentă de pe salvare, cu o fișă în mână, însoțind o bătrână cu fața palidă, îmbrăcată

impecabil, ca o doamnă din perioada interbelică. Asistenta de la ghișeu se răstește la doamnă:

— Iar ai venit, femeie? De data asta nu mai scapi, te pun să plătești Salvarea!

— N-am bani, doamnă!

— Are 18 milioane pensie, că mi-a zis mie în Salvare, spune cu ciudă asistenta de pe Salvare.

— Să aștepte, că noi aici tratăm urgențe, nu să ne frece ridichea, să țină ocupată Salvarea de două ori pe săptămână. De data asta te trimit la nebuni, mamaie!

Doamna se retrage spășită și se așază pe un scaun eliberat în fugă de un tânăr în pantaloni scurți, cu un genunchi zdrelit. Doamna vorbește ca pentru sine: „Nu vreau la nebuni. Mă simt mai bine, vreau acasă!“. Tânărul rămâne într-un picior, alături, sprijinindu-se cu o mână de perete și explicând vesel:

— N-am nimic, pot sta și așa, dacă mi-a trebuit fotbal!

Asistenta de pe Salvare pleacă. Asistenta de la ghișeu o ia la întrebări pe Bunica:

— Matale ce ai?

— Un ochi bolnav, maică!

— Dă buletinul!

Întinde buletinul și explică:

— Da’ nu eu, ci nepotu’ meu, arătându-l pe Pascu.

— Ce-a pățit?

— S-a lovit într-o furcă.

Asistenta completează o fișă și o trimite pe Bunica să aștepte la ușa pe care scrie „URGENȚE MINORE“.

În mulțime apare o altă asistentă de la Salvare, alergând, făcând loc cu mâna. În urma ei, o targă pe care stă un om învelit în staniol, gemând. Din discuțiile de la ghișeu, aflăm că

e vorba de un om ars într-un accident de mașină care a luat foc. Bunica acoperă cu palma ochiul sănătos al lui Pascu.

În cabinetul de la Urgențe minore, Pascu e așezat în fund pe un pat, iar DOCTORUL MATEI (40 de ani) îi desface bandajul și se uită îngrozit la ochiul lui drept. O ceartă pe Bunica:

— Ești nebună, mamaie! Cum ai putut să ții copilul așa trei luni?

— Am crezut că-i trece, maică! Apoi n-am avut bani să-l îmbrac pentru oraș. Abia acum ne-au trimis părinții lui, din Italia.

— Trăiți ca niște animale, sunteți animale! Imediat sun la Protecția copilului.

Doctorul se uită cu atenție la ochiul copilului. Bunica începe să plângă.

— Nu mai pișa ochii degeaba. Ai nenorocit copilul. Acum trebuie să-i scot ochiul.

Pascu se sperie și el și e pe punctul de a începe să plângă. Doctorul îl ia de după umăr și îl consolează:

— Nu fi prost, măi Pascule! Las' că-ți pun eu în loc un ochi de sticlă mai bun, o să vezi cu el ca Superman.

— Ca cine?

— Ca Superman. O să vezi și prin perete cu ochiul pe care ți-l pun eu!

Pascu surâde. Îi zâmbește și doctorul:

— Numai prin plumb nu, n-o să vezi… Dar trebuie să rămâi în seara asta cu mine, să o lași pe bunica să plece acasă.

Doctorul scoate un *smartphone* din buzunar, deschide un clip cu desene animate și i-l dă lui Pascu:

— Uită-te aici, o să-ți arăt desene animate cât vrei tu, dacă rămâi cu mine.

Pascu se uită pe telefon, Doctorul o ia pe bunică deoparte și îi spune că trebuie să-l opereze de urgență pe Pascu, să vină a doua zi dimineață. Bunica îl pupă pe Pascu pe obraz și iese gâfâind, abținându-se să nu plângă. Pascu e captivat de desenele animate pe care le vede pe telefonul ținut în mână.

Mai târziu, Pascu e într-o cameră de spital cu opt paturi. Patru sunt libere. Doi bărbați cu ochii bandajați precum pirații joacă cărți. În patul de lângă cel al lui Pascu e un BĂTRÂN care stă în capul oaselor, privind în gol, cu ochii holbați înainte.

Jucătorii povestesc, râd și se înjură întruna. Pascu se apropie de ei. Unul îl invită și pe Pascu să joace cărți. El însă refuză și se retrage în pat. Se uită cu atenție la Bătrânul de lângă el. Pascu îl întreabă dacă el are telefon. Bătrânul surâde, bâjbâie cu mâna sub pernă, scoate o rablă de mobil și i-l întinde. Pascu spune că nu vrea telefon din ăsta. Nu are unul cu desene animate? Bătrânul râde și-i spune că nu există telefon cu desene animate. Pascu îl contrazice, tocmai a văzut unul așa la domnul doctor.

În cameră este adusă cina. Pascu termină pâinea mâncând-o cu supă. Asistenta îl ceartă pentru asta când îi aduce felul al doilea.

Mai târziu, Pascu îi povestește Bătrânului că domnul doctor o să-i pună un ochi de sticlă și că o să vadă cu el și prin perete. Numai prin plumb nu.

— Stai tu liniștit, Pascule. Lumea e așa frumoasă că ai ce vedea și de ce te bucura și cu un singur ochi... N-ai nevoie să vezi prin plumb.

Bătrânul îi spune că el nu crede că o să mai vadă vreodată, deși a fost operat, dar tot se bucură.

Se dă stingerea, doar pe hol e lumină. Pascu îi spune șoptit Bătrânului că îi e dor de Bunica. Bătrânul îi zice că nu mai e mult până mâine și îl roagă pe Pascu, tot în șoaptă, să-l conducă până la baie.

Pascu îl ia de mână, îl conduce pe hol. Bătrânul îl întreabă dacă mai e cineva în jur. Pascu spune că nu. Bătrânul surâde și-i spune în șoaptă, complice, că de fapt vrea să meargă până afară, în fața clădirii. Pascu îl ajută să coboare două etaje, ținându-l de mână și ghidându-l.

În fața clădirii e liniște și pustiu. Se aud doar câteva mașini trecând pe stradă, în depărtare. Bătrânul se așază în fund pe scări, scoate o țigară și fumează liniștit, privind în gol. Îl roagă pe Pascu să nu cumva să-l pârască doctorilor că a fumat.

Brusc, se aude un mieunat puternic. Pascu tresare, se strecoară prin gardul viu, în întuneric, urmărind mieunatul. Reapare în lumină cu trei pui de pisică în palme, râzând. Pisicile sunt foarte mici, abia fătate, și miaună și mai tare. Pascu îi descrie vesel Bătrânului cum arată pisicile – una roșcată, una neagră, una albă. Bătrânul îi spune că aia roșcată sigur e motan. Nu există mâță roșcată, ci doar motanii îs așa. Bătrânul cere pisicile, le ia și el în palme și le lipește de obraz, ca să le simtă trupul. Se bucură foarte mult. Îl întreabă pe Pascu dacă pisicile au făcut ochi. Pascu le examinează și răspunde amuzat:

— Așa și-așa.

Bătrânul îl îndeamnă să se ducă și să le pună de unde le-a luat, ca să le găsească mama lor.

Târziu, în camera de spital, Pascu se trezește auzind un horcăit îngrozitor. Lumina e aprinsă, iar în jur e agitație – un doctor și vreo doi asistenți se chinuie să-l reanimeze pe Bătrân, cu electroșocuri. Pascu sare din pat și privește scena din ușă, speriat. Din discuția medicilor reiese că Bătrânul a murit din senin, că „nu dădea semne“, că n-avea nimic în afara problemelor cu ochii.

Pascu aleargă pe hol, coboară scările și iese în fața clădirii. Privește rătăcit în jur. Apoi începe să strige pisicile:

— Pis! Pis!

Trece de gardul viu, în întuneric, strigând pisicile. Rătăcește pe întuneric, printre niște copaci, strigând întruna după pisici. Cade și se smiorcăie. Strigă „Pis! Pis!“ aproape plângând. Încearcă să iasă din nou la lumină, dar nu mai nimerește intrarea de la spital, ci dă de o parcare luminată palid, în care e o singură mașină. Când să iasă de după gardul viu, Pascu aude zgomot de pași și rămâne încremenit locului, tăcut, pândind.

În parcare apare Doctorul Matei, îmbrăcat în halat. Merge la mașină, o deschide, ia un pachet de țigări din bord și iese. Își aprinde o țigară și vorbește la telefon. Spune că și-a uitat telefonul în mașină, de aia nu a sunat, că a fost o noapte de căcat la Urgențe, că l-a înlocuit pe un coleg și că trebuie să mai stea până dimineață. Pleacă.

Dimineața devreme, aproape se luminează, Doctorul Matei intră în parcarea pustie, îmbrăcat în civil. Când se apropie de mașină, îl vede pe Pascu dormind ghemuit, ca un câine, lângă portieră.

Îl trezește, îl ia în brațe și îi spune:

— Prost mai ești, măi Pascule! Prost mai ești! Spune și tu, nu meriți bătaie?

Cu foarte mulți ani în urmă. În bazar

Am intrat în bazar, atent să nu fie vreun polițai prin zonă, și m-am îndreptat spre locul descris de amicul meu. La un colț de tarabă, cumva mai izolat, nu prea departe de un bătrân care vindea șepci, stătea omul meu. L-am recunoscut din prima, nici n-aveam cum să-l ratez: înalt de vreo doi metri, ras în cap, echipat cu maiou, pantaloni scurți și șlapi. Pe antebrațul stâng avea tatuat un portret stângaci de femeie, sub care scria „Natașa“. Ceva mai jos, pe diagonală, „Afganistan“. I-am remarcat în treacăt și palmele uriașe, cu care ar fi putut deșuruba fără probleme de pe trunchi capul unui om. Sau să-l sfărâme ca pe-un ou. Pe scurt, era o matahală numai bună de băgat la măcel într-o cușcă a morții.

— Bumboani „Bucuria“! Bumboani „Bucuria“! Eftini și î celi măi buni! a început să urle când m-am apropiat.

Am luat în mână o bomboană „Bucuria“. Adevărul e că-mi plac dulciurile făcute de moldoveni, dar de regulă le cumpăr de la mall. Nu prea știam cum să încep.

— Ci faci, ăi adornit? Cumperi sau ti uiți? Ci, aiș îi muzeu?

Nu m-am pierdut cu firea. Am lăsat bomboana pe tarabă, m-am aplecat spre el și i-am spus în șoaptă:

— Nu vreau bomboane. Vreau… știi tu ce.

Matahala a privit stânga-dreapta-față-spate și mi-a vorbit tot în șoaptă.

— Ci, atunși?! Ciucalatî? a întrebat zâmbind.

Uite că știe să și zâmbească, m-am calmat eu.

— Ei, ciocolată! Știu de la un amic care a cumpărat de la tine – i-am făcut cu ochiul. Mi-a spus că găsesc aici tot ce-am nevoie.

Omul a devenit brusc entuziast și a strigat cu glas puternic, demonstrativ, privind atent în jur:

— Prietiniiii! Niș nu ti-am recunoscut!

S-a aplecat peste tarabă, m-a strâns puternic în brațe. M-a împins cu nasul între „Natașa“ și „Afganistan“. Apoi și-a apropiat fața de urechea mea, ca și cum ar fi vrut să mă pupe frățește, și mi-a spus repezit, printre dinți:

— Dacî umbli cu câcaturi, ăi belit-o! Îț scot mațâli afarî șî ti spânzur cu eli. ’Nțăles?

— Mai încape vorbă?!

M-a eliberat și m-a bătut amical cu palma pe umăr. Mi-am rotit de câteva ori gâtul, să mă asigur că nu e rupt.

— Batem palma? m-am scăpat și m-am înfricoșat brusc la gândul că aș putea face așa ceva cu el la propriu.

— Iești prost? Tu crezî cî țân așa ceava aiș? Hai cu mini!

A luat-o prin labirintul de tarabe, urmat de mine, vorbindu-mi fără să se întoarcă. A devenit brusc foarte de treabă.

— Ai un nacaz, ceava, nu?

— Aha.

— Eheee, dupî cum ti văd, nu cred câ-l rezolvi tu sângur!

Părea că-i e sincer milă de mine.

— Mă descurc eu.

— Da’ poati nu vrei sî ti murdărești. Ti rezolv eu cu niști băieți. Eftin șî fărî urme.

— Mai bine nu. Încerc să mă descurc și singur.

— Triaba ta, eu ț-am zâs.

S-a oprit în fața unei coșmelii din care se auzeau manele. Nici n-am avut curaj să privesc înăuntru.

— Stai aișa… Ci fiel di pistoliet vrei?

— Păi, nu vreau pistolet.

— Da’ o lămâi poati?!

— Cum adică lămâie?

— Ăăăiii, nic nu știi. O grenadî di mânâ! Din aia cari ucidi tăt în jiur!

— Nu, nu vreau lămâie. Doar un șprei paralizant. Ca să mă apăr de urși, la munte.

— Atâta?!

Părea sincer mirat.

— Hai două.

— Îți spun cinstit, măi bini îți iei bumboani! Șpreiurili-s pentru copchii! Di-astea găsăști șî la magazân.

— Da, dar am auzit că astea rusești au jetul mai puternic, bat mai departe.

— Asta-i driept!

Mi-am cumpărat două șpreiuri paralizante, le-am pus repede în rucsac și am vrut să dispar. M-a strigat din urmă.

— Dacî umbli cu câcaturi, ne-am înțăles, da?!… Hap! mațâli, hap! ti-am spânzurat cu eli. Ti găsăsc eu șî-n gaurî di șărpi.

Medieval

Medieval în sus, medieval în jos – eu unul nu înțeleg pasiunea asta a oamenilor din lumea civilizată pentru întoarcerea în

timp fix în Evul Mediu. Aproape pe oriunde mergi în Vest, dai peste câte un spectacol chicios cu cavaleri și prințese, cu menestreli, feluriți stegari și tobosari – o butaforie penibilă servită îndeosebi copiilor pe post de distracție sau lecție de istorie. Aproape peste tot vezi părinți care le pun în mâini odraslelor un scut, o sabie sau o lance din lemn ca să scape liniștiți la o bere în tavernă.

Dar unul nu le-ar spune copiilor că pe vremurile acelea glorioase puteai lua râie cât dădeai bineț unui trecător, tifos cât îți duceai calul la păscut ori ciumă cât strângeai mâna unui prieten. Nimeni nu le-ar zice de păduchii cât vrabia, de șobolanii cât capra care mișunau și-n cea mai amărâtă colibă, și-n cel mai falnic castel. Nimeni nu le-ar povesti că pe-atunci „oamenii îmbla în tot ceasul cu dzâlele în mână“. Prea puțini par să știe că săpunul inventat de fenicieni cu șase sute de ani înainte de Hristos nu prea avea căutare în epocă nici măcar la bravii cavaleri sau la preafrumoasele prințese.

Iar moda s-a răspândit și la noi. Unde te duci, unde te-ntorci, dai peste o tavernă, peste un festival medieval. Până și la superbele mănăstiri din Bucovina găsești de cumpărat la poartă arbalete, arcuri și scuturi. Hai, pe ăia din Vest îi mai pot înțelege. Pe de-o parte, pe lângă râie sau ciumă, Evul Mediu le-a lăsat și niște clădiri cu adevărat grandioase și oleacă de cultură autentică. Pe de alta, cred că s-au mai plictisit și ei de atâta civilizație. Dar să trăiești nostalgia Evului Mediu la noi e cel puțin caraghios.

Unele clădiri pe care noi încercăm să le vindem drept medievale au fost construite foarte aproape de vremea când alții zburau cu avionul. Apoi, chiar că-i bizar să reconstituim Evul Mediu din butaforie, să ne cheltuim banii degeaba pe un

fals, când, în fapt, încă ne mai bucurăm de situații medievale ca la carte.

La noi, unii oamenii încă mai ară cu plugul inventat în epoca fierului. Din când în când, în România se mai întâmplă să-l dezgroape sătenii pe câte unul ca să-i înfigă un țăruș în inimă. Ne târâm în genunchi pe lângă ciolanele sfinților cu o asiduitate și mai mare decât atunci. Femeile încă își mai iau bătaie medieval. E drept, nu ardem vrăjitoarele, însă avem destule care îi ard pe fraieri de bani.

Au devenit virale unele videoclipuri cu români care declară că Pământul e plat. Pun pariu că mulți dintre noi rămân în grea cumpănă dacă trebuie să aleagă între Soare și Pământ, cine se învârtește în jurul cui. Mulți dintre noi știm de zone unde, da, a pătruns săpunul, s-a auzit de el, dar oamenii nu prea știu la ce folosește, mai degrabă îl păstrează parcă pentru a unge juvățul pe care să și-l pună într-o bună zi de gât.

Te duci la spital cu o mână ruptă și te întorci cu stafilococul auriu. Slavă Domnului, avem câini pe străzile orașului câți șobolani erau într-o cetate în timpurile cele glorioase. Iar drumuri mai medievale ca la noi, mai rar. De gândirea liderilor noștri, de modul în care ni-i alegem, ce să mai zic?

N-avem prinți și prințese, dar nu ne putem plânge de lipsa baronilor. Cumva tot aia e, tot medieval. Superstițiile, gândirea îngustă, paranoică, frica de sfârșitul lumii la români îmi par la fel ca pe la anul 1000.

În fine, poate exagerez eu și poate că lumea noastră chiar are nevoie de arbalete, de scuturi, de lănci și de festivaluri medievale, de întoarceri în timp. Poate fi și asta o distracție. Dar nu vi se pare că e una fixistă până la plictiseală?

Dacă tot ne întoarcem în timp, de ce n-o facem gospodărește, de ce nu mai schimbăm din când în când placa? Să avem parada costumelor din epoca bronzului, dansuri sclavagiste, gladiatori în Piața Unirii sau festivaluri ale comunei primitive. Cred că ar fi mai distractiv și cu nimic mai penibil decât reîntoarcerea obsesivă la Evul Mediu.

Iași-Timișoara

Trebuie să plec la Timișoara, la un festival de literatură, și sunt încântat. Unu, că mă duc la o manifestare unde o să întâlnesc o mulțime de prieteni. Doi, că n-o să fac șaptesprezece ore cu trenul până acolo, n-o să-mi treacă părul prin căciulă de nerăbdare, n-o să-mi crească barba. Organizatorii mi-au cumpărat bilete de avion.

E drept, nu direct Iași-Timișoara – călătorie care ar fi durat o oră –, pentru că nu există așa ceva în țara noastră (la ce bun o linie directă între noi, când avem atâtea autostrăzi oglindă și linii ferate de mare viteză care ne unesc? Nu mai merită să investești și-n mofturi gen linie aeriană directă), ci prin București. Patru-cinci ore de drum, după calculul meu, dar, oricum, muuult mai bine decât șaptesprezece-douăzeci cu trenul sau cu mașina.

La 8:00 dimineața, ajung voios la aeroportul din Iași, pentru cursa spre București de la 9:30.

La ora 10:30, scriu pe Facebook următorul text, din aeroport:

„Sunt în aeroportul din Iași, trebuia să fi plecat de mult, dar avionul cu care merg nici măcar nu a decolat din București spre Iași. Și am conexiune scurtă spre Timișoara, care cam pare pa de pe acum. Ce să fac? Aștept. E ceață peste toată România.
Mă uit pe mobil, mă uit pe pereți. Și văd o listă cu obiecte interzise în avion, printre care praștia și catapulta. Cine ar veni cu așa ceva la aeroport? Încerc să-mi imaginez:
Coadă la scanner. Trece un corporatist, după ce l-au scuturat ăștia bine de cele 17 gadget-uri pe care le poartă – din 50 de kile, câte are, rămân 30, restul erau gadget-uri. Apoi, imediat după el, hop și un om din epoca de piatră. Bagaj nu are. E numai într-o pereche de chiloți din blană de veveriță și poartă o centură din frunze. La brâu, o praștie. Sar ăștia pe el, nu-i dau voie cu praștia, îi arată lista cu obiecte interzise.
— Vă rooog io mult, nu mi-o luați, se milogește omul. Dacă ați ști cât m-am chinuit să o inventez.
Ăia nu.
— În gâți' mă-sii, mergeam pe jos, nu-mi mai cheltuiam scoicile pe biletul de avion, prindeam un pterodactil de ocazie, dacă știam că pățesc așa ceva!
Dă să treacă. Se oprește:
— Dar măcar o piatră pot lua la mine?
Piatră da, nu e pe lista de obiecte interzise.
După el, *last call*, apare un centurion, tot asudat, târâind o catapultă.
— Vă rog, repede, pierd zborul!
Face iureș, că el are prioritate, e cetățean roman. Centurionul e tot îmbrăcat numai în fiare – cască, pieptar, manșete, sabie…
Îl dezbracă ăștia în curu' gol, îl lasă numai în sandale, îi confiscă catapulta și-l trimit la *gate*-ul de așteptare, unde nimerește între mine, corporatist și omul din epoca de piatră.
Și așteptăm cu toții avionul, fumând țigară după țigară.“

La ora 11:30, aflăm că s-a anulat cursa noastră și că ne-am reportat pentru cursa de la 14:25. Eram chior de somn, m-aș fi dus acasă să mă odihnesc puțin după câte ore m-am plimbat prin aeroport, dar mi-am dat seama că nu ajung bine și trebuie să mă și întorc.

La 12:00, o doamnă de la Tarom a venit și mi-a adus un sendviș și o sticlă de apă din partea firmei, după ce mâncasem

vreo două la 15 lei bucata din banii mei. Plus vreo două cafele la 12 lei bucata.

Între 12 și 14:25, m-am bucurat că a bătut-o Simona Halep pe Serena Williams. M-am mai bucurat că există o mică posibilitate să prind o altă cursă București-Timișoara, la 17:40.

La 6:10, când a plecat cursa din Iași de 14:25, nu m-am mai bucurat. Mi-am dat seama că, în cel mai fericit caz, o să prind cursa de 21:00 spre Timișoara.

La 17:20, ajuns în București, stupoare! Am reușit să prind cursa de 17:40. La 18:35, am ajuns în Timișoara. La 18:45, mă plimbam printr-un aeroport pustiu, în căutarea bagajului meu care, săracu', n-a dovedit să ajungă odată cu mine. La 9:00 am terminat de făcut reclamația pentru recuperarea bagajului și am aflat că-s mici șanse să-l mai primesc în aceeași seară, după cursa de 21:00. O să fie târziu și n-o să mai fie personal care să facă asta, deși bagajul sigur ajunge.

La 19:30 am intrat în hotel. Doar cu bagajul de mână, în care aveam un laptop și o cameră foto. Nicio haină să mă schimb, nu tu perie de dinți, nu tu pieptene. Nimic ca să mă simt și eu om.

A doua zi la 11 și ceva, după ce-am sunat eu la aeroportul din Timișoara, a venit cineva și mi-a adus bagajul cu haine și alea-alea. L-am îmbrățișat. Arăta ca vai de el, cu mânerele smulse, turtit, de parcă trecuse printr-un uragan. Dar am recuperat alea-alea și m-am simțit și eu om.

Pun pariu cu oricine că eu și băgăjelul meu ajungem oricând mai repede în New York decât mi-a luat mie să vin din Iași la Timișoara.

Vitrina

În oraș exista o singură librărie care avea o carte de-a mea în vitrină. O vedeam și de pe bicicletă, din stradă.

A dat faliment.

Sfârșit de săptămână

Vineri pe la șase, când am coborât de la volan, am luat o pungă de cartofi pe care o uitasem de zile întregi în portbagaj, am închis mașina și am simțit brusc o euforie vecină cu orgasmul. Îmi venea să-l pup pe bătrânul care seară de seară fie își repară Trabantul, fie își plimbă copilul handicapat, de vârsta mea, sprijinindu-l de braț, prin fața blocului. Voiam să mângâi pe cap pechinezul care umblă creanga la zece metri de stăpână și se repede mereu isteric la picioarele mele.

Când am trecut cardul prin interfon, un rânjet cretin mi s-a întins până la urechi, ca și cum cineva mi-ar fi împins colțurile gurii cu degetele. Ce să fie, ce să fie, ce-am, bă, nene?! M-am prins în lift, în timp ce-mi priveam în oglindă rânjetul și ochii cu cearcăne cât puii de mâță.

Odată cu noul job și programul lui bătut în cuie, mi-am regăsit vechile instincte proletare intacte: luni dimineață – depresie; vineri seara – euforie. S-a mai dus în mă-sa o săptămână și, dacă ai tras între timp la șaibă, ignori sau uiți că viața e lipsită de noimă. Vii acasă simțind că ai în buzunarul de la piept un certificat ștampilat care-ți validează, îți justifică existența.

Nici nu pot dormi de bucurie că peste câteva ceasuri nu trebuie mă duc la serviciu.

Conservă de caracatiță

Le-am cumpărat părinților o conservă cu caracatiță din Lisabona, că poate n-au mâncat oamenii în viața lor caracatiță. Mama a dus o bucată la nas, a strâmbat din el, a închis ochii și s-a făcut că gustă. Cică-i bună, dar nu-i place. S-o mănânce tata.

Tata a luat o bucată zdravănă:

— Ce are, dă-o dracu', tot animal e?!

Și a mestecat-o comentând că-i cam tare carnea. Părea indecis.

A mai luat o bucată, cu mămăligă:

— Aha, să știi că-i chiar bună!

Apoi a dat sentința definitivă:

— E fix ca iepurele!

Focul viu

Mergem cu mașina undeva prin Munții Vrancei și insist să-i arăt lu' Ralu un obiectiv care mă impresionase mai demult – Focul Viu. Nu mare lucru, în esență, și totuși, pentru unul ca mine, fascinat întotdeauna de foc precum strămoșii noștri din peșteră, de văzut: un loc din care ies flăcări din piatră. Nici alea impresionante, niște scurgeri firave dintr-o pungă de gaz

metan subterană, dar, orișicât, iese foc din piatră. Îți poți uimi soția cu așa ceva. „Ar fi și mai bine să vedem flăcările noaptea – mă gândesc –, dar îs faine și ziua.“ Pe drum, plouă cu găleata. Efect magic garantat, foc ieșit din piatră prin apă.

Ajungem la fața locului și canci foc viu. E stins. Mă uit cu jale în găurile alea din piatră, verific pe rând dacă nu cumva măcar una păstrează un sâmbure de flacără. Nimic. „Bă – mă mai gândesc eu –, dar nu cumva îmi pot aduce o umilă contribuție la reaprinderea focului viu?“

Și, într-un avânt de entuziasm – dar mai ales de inteligență –, bag mâna cu bricheta într-o gaură, apoi capul, ca să văd mai bine pe unde bolborosește scurgerea de gaz metan. Și scapăr bricheta. Reușesc să-l aprind. Cu o flamă tipică fazelor din desenele animate, în urma căreia eroul rămâne un morman de cenușă, după o fracțiune de secundă. Din fericire, eu mi-am pârlit doar genele. Și mi-am uimit soția.

Reîntâlnirea

Fug din birou, trec strada și intru într-un chioșc unde mi-e jenă de vânzătoare: prima dată când am cumpărat cafea de la automatul ei, imediat după ce am luat fise, am apăsat pe buton fără să pun pahar în alveolă – credeam că iese unul de la sine, de undeva. M-am holbat hlizindu-mă, împreună cu vânzătoarea, cum curge cafeaua în gol. Motiv pentru care mă ține minte. Am luat fise de două cafele:

— Să nu uitați de pahar, îmi spune ea a enșpea oară poanta.

— Desigur – glumesc stânjenit –, știu, acum am experiență!

Pun paharul, apăs pe buton. Automatul nu merge.

— Ați uitat să puneți fisele, îmi explică ea.

Rânjesc cretin. Sunt compromis. Data viitoare nici nu mai vin în chioșcul ei.

— E frig afară, conversează ea, cât privesc cum curge cafeaua în paharul de plastic.

— Măcar de-ar ninge, comentez eu, în timp ce pun fise pentru a doua cafea.

— Nu vreau să ningă, zice ea.

— Păi, oricum e frig. Măcar să aibă o noimă, argumentez.

— Nu-i vorba de frig, dar știți, când ninge, intră oamenii cu zăpada pe papuci, și așa mai alunecă gresia asta!

— Aveți dreptate. Eu mă gândesc numai la sanie, îi spun.

Mai cumpăr și o pungă de sărățele cu gust de brânză cu mucegai. Am două cafele, doar două mâini. Iau punga în dinți, cafelele, în mâini, și ies.

La capătul trecerii de pietoni, stau de vorbă profa mea de istorie și profa mea de engleză din liceu. Doamna Florea și doamna Chilărescu. Nu le-am mai văzut de-o viață. Incredibil cât de neschimbate arată, deși eu am 40 de ani.

Brusc, mă cuprinde spaima că nu mi-am făcut temele nici la istorie, nici la engleză. Și parcă nici nu le-aș saluta cu câte o cafea în mână și o pungă de sărățele cu gust de brânză cu mucegai în dinți. Profit că nu m-au văzut încă. Pe la jumătatea trecerii de pietoni, o iau razna printre mașini. Încerc să nu atrag atenția, s-o șterg englezește.

Trafic de pictură

Merg cu bicicleta, văd o bancă, mă opresc să-mi trag sufletul. Undeva pe la marginea orașului, zona Doi Băieți. Beau un gât de apă. Lângă mine apare un tip cam de vârsta mea și începe să se miște de pe un picior pe altul, cu mâinile îndesate până la cot în buzunare, uitându-se când într-o parte, când într-alta, de-a lungul străzii. Își trage fermoarul de la bluza de trening până sub nas. E cam frig pentru o seară aproape de vară.

Dintr-o parte vin grăbite două fetițe. Una are în mână un bloc de desen. Se apropie de tip și-i întinde blocul. Acesta îl ia, îl deschide și privește un desen dinăuntru, îndepărtându-l de ochi, evaluându-l ca un fin critic de artă. Îl văd și eu: un portret în acuarelă reprezentând o femeie cu un mac roșu la rever. Genul pictură naivă. Tipul dă admirativ din cap, scoate cinci lei și-i întinde fetiței. Pune portretul sub braț, dispare pe o alee laterală. Fetițele o taie și ele, șușotind bucuroase.

Mai beau un gât de apă, apoi mă urc pe bicicletă.

Trotuar

Am muncit cu tata la un trotuar, acasă, la țară. Pentru prima dată în viață, am lucrat în condiții de salahor în construcții, am mânuit roabe de pietriș, saci de ciment, mortar și ce-o mai fi fost. Tata, constructor de meserie, s-a chinuit să mă învețe toată terminologia de specialitate, tratându-mă sever (ca pe un ucenic încurcă-lume, dar cu ceva potențial), ca și cum aș fi avut de gând să-mi dezvolt o carieră în domeniu. Am observat

că îi era dor de meserie, că-i mai perfecționist decât îl credeam, că încă nu s-a împăcat cu unii colegi de muncă și cu nedreptățile de pe șantier – mi-a înșiruit o întreagă listă de nume cu oamenii în urma cărora repara și care erau mai bine plătiți decât el.

În fine, ideea e că mi s-a confirmat practic un lucru pe care îl tot spuneam teoretic: noi doi, cu o roabă și alte câteva mijloace strict necesare, am fi făcut în ultimii 20 de ani mai mulți kilometri de autostradă decât s-au construit în România… Cu studiu de fezabilitate gratis.

Fotbal

Eram în Londra, la Otilia, dar n-am prins bilet la semifinala Champions League: Chelsea-Atletico Madrid. Totuși, nu m-am putut abține să nu-mi fac inimă rea și m-am dus până la stadion cu vreo două ceasuri înainte de începerea meciului. Am nimerit la intrare în galeria lu' Atletico, aproape am pus mâna pe autocarul echipei, cu echipa înăuntru, care s-a oprit vreo câteva minute între suporterii cântând. Apoi am dat o tură de stadion pe dinafară, ca un câine boschetar pe lângă vitrina din raionul de cărnuri. De atmosferă.

La un moment dat, s-a deschis o ușă și, la vreo două sute de metri de mine, am văzut brusc una dintre porțile terenului de joc. Mi-a venit să o rup la fugă înspre ea – ar fi trebuit să bag cea mai mare viteză din viața mea, nu trebuia să trec decât de un negru grăsun –, măcar să pup bara, chit că o să-mi iau pe urmă vreo câteva șuturi în cur de la stewarzi, că o să mă tragă de picioare în timp ce eu mă țin disperat cu mâinile de poartă.

Dar, sincer, la ce securitate am văzut acolo, m-am temut că întâi o să mă împuște și pe urmă o să mă întrebe ce caut.

Și tot sincer, acum, îmi pare rău că n-am făcut-o.

Pumni

E posibil să aparțin ultimei generații a omenirii care crede că mai poate face lucrurile să funcționeze dându-le un pumn, un șut, o palmă, o trântă. În comunism am învățat că, de exemplu, dacă erau probleme cu imaginea la televizor, dădeai un pumn sănătos în partea de sus a carcasei și existau șanse mari să-și revină. La radio, în cazul unor probleme cu sunetul, o palmă în lateral. La mașină, un șut în motor. Nu știam prea bine ce se întâmplă, dar în tehnologia veche erau incluse piese care răspundeau la șoc aproape omenește. Aproape că-ți răspundeau pozitiv și dacă le înjurai din rărunchi.

Tehnologia actuală a evoluat în așa fel încât ce s-a stricat rămâne mort. Îi dau un pumn laptopului, izbesc telecomanda de genunchi, scutur mobilul – le înjur din rărunchi. Canci! Nu-și mai revin. Au rămas doar niște gesturi vestigiale, semne ale îmbătrânirii, pe care cu siguranță generația următoare nu o să le mai înțeleagă.

Gafă cât China

Primesc pe la prânz un e-mail bizar, semnat, cică, de un traducător chinez care spune că i-a plăcut romanul meu

Amorțire, că a vorbit cu o editură în China să-l publice și că lucrurile-s clare: dacă-s de acord cu traducerea și publicarea, batem palma, semnăm contractul. Îs prea bătrân ca să pun botu' la păcăleli din astea. Îmi vin aproape zilnic tot felul de mesaje dubioase pe mail. Așa că îi răspund chinezului la mișto, mai precis, citez: „O păcăleală de genul ăsta se poate face, dar nu mie și nu atât de grosolan gândită. Asta e cam de nivelul clasei a IV-a. Dacă ai mai mult de 12 ani, IQ-ul tău are probleme nasoale. O zi bună".

Peste vreun ceas, păcălitorul insistă cu alt mesaj, de pe un alt cont, chipurile de la o doamnă din România, care mă roagă să-l iau în seamă pe domnul traducător chinez. Ei, aș! Și-a găsit cu mine nașul. Răspund din nou în bătaie de joc: „Ei, vezi că se putea și o păcăleală mai elaborată? Oricum, mai ai mult de muncă. Asta e deja o poantă de clasa a V-a, nu de a IV-a, ca data trecută. Dar mă tem că IQ-ul îți rămâne constant, îngrijorător de jos, dacă crezi că mă poți aburi cu așa ceva. Cu mine te-ai băgat într-o situație care te depășește cu mult. O poți încerca însă cu frații tăi maneliști. Hai, mult noroc în viață, că mai am și treabă".

Peste alt ceas, mă sună directorul editurii mele:

— Băi, tu ești nebun, îi refuzi pe chinezi? Vezi că nu e poantă. Vor să te publice. Totul e pe bune.

Deci, fraților, totul era pe bune. Acum pe unde și cum scot cămașa?

Coasa

M-am dus acasă, la țară, să lucrez în continuare la trotuarul început cu tata. În drum, la un Baumax, am cumpărat vreo patru saci de ciment și, în trecere, și-o coasă, că l-am auzit pe tata plângându-se de aia veche. În parcare, m-a ajutat un angajat de la magazin să aburc sacii în portbagaj:

— Abia acum v-ați luat coasă?! zice el, molcom, apucând de-un capăt al sacului.

Strâng din umeri. Nu înțeleg unde bate. Trântim sacul în portbagaj.

— Păi, alegerile au fost ieri, mă lămurește el.

M-am prins și eu de poantă:

— Păi, de-aia am și luat una nouă. C-a stricat-o tata ieri pe cea veche, în fața secției de votare.

Să mai zici că *Răscoala* lui Rebreanu nu-i de actualitate.

Harta și Putin

Acum vreo două săptămâni, mi s-a pus pata din senin să-mi cumpăr o hartă pe care să o atârn pe un perete din bucătărie. Am mers în oraș și mi-am ales o hartă a Europei cu două fețe: fizică și politică. Și eram tare mândru de ea.

Ieri a ținut Putin un discurs despre Crimeea și nu mai e valabilă harta.

Talanga

Au fost odată ca niciodată, într-o stație de tramvai, un student și-o babă. Studentul eram eu, baba era necunoscută. În Iași. Pe la un unșpe noaptea. Într-un capăt, baba singurică, în celălalt, eu singur. Amândoi singuri. Așteptam ultimul tramvai. Dinspre dealul Copoului bătea vântul.

Și, cum se întâmplă des în asemenea situații, ce era să facem? Ne-am apropiat, am început să stăm de vorbă. Despre una, despre alta. De la un jucător african de fotbal care murise pe teren la noi în țară până la cum funcționează semafoarele din intersecție, bătrâna avea o curiozitate tinerească despre orice.

Nu știu cum a venit vorba de maică-sa.

— Mai trăiește? am scăpat eu o întrebare neghioabă.

— Cum să nu? Are 86 de ani. Stă în Ungheni, pe malul Prutului, cu frate-miu Lică… A lucrat la Banca Agricolă. Frate-miu, nu mama… N-am mai văzut-o de vreo zece ani… E-o babă nebună. Să vezi ce-a pățit vara asta, că mi-a spus frate-miu Lică… S-a apucat de curățenie pe marginea șanțului. A cules laolaltă cu frunzele și gunoaiele niște șpreiuri goale. Și le-a pus pe foc. Când au prins a bubui șpreiurile, mama era la poartă. S-a aruncat pe burtă și a mers de-a bușilea până în casă… A crezut că au început să ne bombardeze rușii. Mergea târâș prin curte, să n-o vadă cu binoclul rușii de peste Prut. Babă nebună, ce mai?!…

Ei bine, de când cu conflictul din Crimeea, îmi tot vine în cap povestea babei de pe malul Prutului și parcă nu mi se mai pare așa nebună. Avea în genele ei o frică sănătoasă de ruși, așa cum mă tem că rușii au în gene să iasă uneori din stepă și,

să zicem, devin mai curioși să vadă cum e dincolo de hotarele lor. Veți fi crezând domniile voastre, care ați trăit la oraș ori mai la distanță de granița cu ei, că e o fricǎ nejustificată. Eu unul însă o pricep.

Am copilărit într-o zonă de primă linie a fostului front de răsărit, în care încă se mai văd concret urmele a trei tranșee din al doilea război mondial numai în grădină la mine. Acasă, când scurmau găinile pe arătura proaspătă după râme, găseam în urma lor gloanțe sau obuze neexplodate, rămase de-atunci. Mi-am luat medalie de „Pionier de frunte“, bașca „Roza vânturilor“, cărând dintr-o gârlă, la fier vechi, un afet de tun. Bunicul mi-a povestit cum au venit rușii: au intrat în curte, au prins capra și „au fiert-o într-un cazan, cu tot cu talangă“. Sec, dar grăitor. După străbunicul, un soldat rus a aruncat cu o grenadă, în timp ce o căuta pe fiică-sa, Catinca. Pe scurt, am auzit o groază de povești de la toți bătrânii satului care au trecut prin război și din toate răzbătea o mare teamă de ruși. Mi-a intrat și mie în oase. Or fi fost doar povești, dar trăind astăzi într-un oraș în care, dacă ciulești bine urechile, aproape că poți auzi șenilele tancurilor Armatei a paișpea din Transnistria, parcă gândești altfel.

Acum, așa, cât mă pricep eu la oameni, fie și văzuți doar în poze, nu remarc diferențe semnificative între Stalin și Putin. Poate doar că Putin arată un pic mai înfricoșător. În rest, simt la el aceeași tentație de-a trage noi granițe cu markerul și, dacă ai ghinionul să aibă markerul vârful mai bont, dacă te-a prins dunga de pe hartă dedesubt, ăla ești, acolo rămâi. Ori ești trimis să cultivi păpușoi în Siberia.

Evident, n-am nimic cu rușii obișnuiți, civilizați, dar tot cred că numărul rușilor cu iPhone e sensibil mai mic decât

numărul rușilor care-s în stare să facă rost de haleală cu Kalașnikovul. Ori fie numai și cu parul. Și, oricum, n-aș vedea nicio contradicție să aibă, în același timp, iPhone și par. N-aș zice că iPhone-ul a eliminat parul.

Că NATO, că UE ne apără… știu. Blabla! Hârtii, acorduri politice. Dacă taie rușii două săptămâni gazul occidentalilor și se-mpiedică vreo secundă careva de România, discuțiile de pace pot oricând să ajungă la întrebări de genul: „Romania?! Kakaia Romania?!“. Mai degrabă marele nostru noroc poate fi că au chinezii de vândut lumii niște undițe, palete de tenis, creioane cu radieră și alea-alea. Și nu le arde încă să se alăture rușilor.

Acum, nu mă luați în serios, poate exagerez – adică sigur exagerez și îmi cer scuze pentru asta –, dar, până una-alta, de când cu conflictul din Crimeea, sincer să fiu, eu îs ca baba aia nebună de pe malul Prutului. Și dacă îmi pocnește o țeavă la baie în miez de noapte, sar repede din pat, iar primul meu gând e că au venit rușii.

Bine, știu ce credeți. Povești din moși-strămoși. De fapt, sunt eu mai angoasat de felul meu. Vorbesc în clișee, nu-s corect politic. Treaba domniilor voastre. Dar când o să vă treziți cu niște ruși la ușă, când o să vă fiarbă ăia capra ori pechinezul cu tot cu talangă, să nu spuneți că nu v-am zis.

Goblen

Irina a postat pe Facebook o scrisoare primită de la un cetățean al acestei țări, care pe mine unul m-a tulburat. Pe scurt, un român de-al nostru din Focșani, angajat „în sistemul

de învățământ ca informatician“, s-a apucat în 2009 să coase „un goblen unicat (schița a fost făcută de mine pe computer) cu peste 480.000 de puncte, care îl reprezintă pe Michael Jackson“. L-a terminat într-un an. Nimic rău de zis până acum. Iată un român întreprinzător cu un plan de afaceri original: dintre cei șapte miliarde de locuitori ai acestei amărâte planete, s-a desprins un om din Focșani care a simțit el în legea lui, în căsuța lui – îmi închipui, nu știu de ce, că s-a întâmplat într-o după-amiază ploioasă când se uita în gol pe geamul de la bucătărie –, că piața mondială cam duce lipsă de goblenuri cu Michael Jackson și s-a gândit că, dacă va produce unul, se va găsi musai cineva să i-l cumpere pe bani frumoși. Mai precis, după cum mărturisește într-un interviu din *Evenimentul zilei*, în 25 iunie 2010, pe șapte sute de mii de euro. Până aici pare amuzant.

„Pe data de 20 decembrie 2013, cred că am făcut cea mai mare greșeală riscând să-mi pierd toată munca, am trimis goblenul însoțit de o scrisoare vedetei Paris Hilton la adresa pe care am găsit-o pe site-ul oficial al acesteia (în ideea de a-l valorifica, deoarece familia Hilton a fost foarte apropiată familiei Jackson)“, mai spune el. Și de-aici nu mi se mai pare amuzant deloc. Omul îi scrie disperat Irinei să-l ajute. Ea, televiziunile, oricine. Să recupereze goblenul, te-ai putea aștepta. Dar nu: „mă gândesc că Paris Hilton nu a fost anunțată de primirea goblenului, iar goblenul riscă să se deterioreze stând închis în acel colet… vă rog din suflet să mă ajutați să fac cunoscut acest fapt în SUA, astfel încât Paris Hilton să afle despre goblen“…

Wow! Te ia cu friguri! Frățioare, cum vine asta? Simt nevoia să recapitulez: un om din Focșani a făcut un goblen cu

Michael Jackson, pe care dorea să-l vândă cu șapte sute de mii de euro, apoi el însuși, cu mânuța lui cu care a cusut cele patru sute optzeci de mii de puncte, neforțat de nimeni, i l-a trimis prin DHL lui Paris Hilton – și crede că marea lui problemă e că vedeta a fost fentată de staff, că nu a fost informată de primirea coletului? Și că, dacă i s-ar aduce la cunoștință, i l-ar cumpăra Paris Hilton? Chiar și să aibă soția bolnavă, cum pretinde în scrisoare (lucru de care, sincer, mă îndoiesc, cred că o spune doar pentru a obține și mai mult efect dramatic), vi se pare că omul ăsta, lucrător în sistemul de învățământ românesc, e cu toți boii acasă?

Am cunoscut la un moment dat un tânăr care se întorcea de la spital, având o mână tăiată cu coasa, după o bătaie cu taică-su, bucuros – aproape fericit; prezenta acest lucru ca pe-o mare realizare personală – că de-acum până la moarte va primi pensie de handicapat.

La sfârșitul articolelor de presă online, bântuie un român care își scrie comentariile în versuri, uneori și în douăzeci de strofe. Foarte mulți îl apreciază, chiar îi dau like-uri pentru asta.

Am un prieten cu care vorbeam aproape zilnic. N-am pornit niciodată măcar vreo fărâmă de ceartă. Într-o zi – de la o zi la alta – mi-a răspuns la telefon așa, din prima: „Domnule Lăzărescu, nu mai am ce vorbi cu dumneavoastră…“ și mi-a închis. De-atunci, au trecut deja ani, am încercat în toate chipurile (telefoane, e-mailuri, întâlniri) să obțin cea mai vagă explicație de la el despre ce s-a întâmplat. Pur și simplu a refuzat să vorbească cu mine, dându-mi impresia că-i sunt cel mai mare dușman.

Știu un poet – talentat, de altfel – care era convins în tinerețe că nicio femeie nu se culcă cu el pentru că nu-l ajută nimeni să-și publice o carte. Între timp, a publicat vreo două cărți, dar e în continuare virgin, crede el, pentru că nu l-a publicat încă Poliromul.

De nebuni cu acte în regulă e plină lumea. Nu mă sperie. E cumva în firea lucrurilor. Însă mă ia cu fiori pe șira spinării când mă gândesc la oamenii obișnuiți, așa-zis normali, de lângă noi, cărora le lipsește și care au mereu de recuperat un goblen.

Ofertă

Grea căsnicie trebuie să mai aibă omul care se ocupă de rubrica „Bancuri“ a revistei cu oferte de la Kaufland. O primesc periodic în cutia poștală și, de ani de zile, personajele din bancurile selectate sunt invariabil aceleași: o soție cicălitoare, o soacră acră, un copil tâmpit și un bărbat, de regulă, beat.

Gustul cireșelor

Am fost la magazinul din colț. Lângă cântar, era o ladă mare cu cireșe perfecte, din alea cum îți închipui că pot crește numai în Grădina Raiului. Până să-mi dea doamna vânzătoare ce-am cerut, mi-a trecut prin cap instantaneu relația mea pasională cu cireșele.

În copilărie, după ce căpătau o oarecare formă verzuie, imediat după ieșitul din floare, le pândeam cum se coc, mergeam de câteva ori pe zi la copac să le verific evoluția. La prima tentă de înroșire, mă năpusteam asupra lor, nu doar că le înghițeam cu tot cu sâmburi, aproape că le haleam cu tot cu frunze, cu tot cu creangă, cu tot cu omizi. Repede-repede, nu era timp de pierdut. Ca și cum ar fi conținut niște grăsimi esențiale supraviețuirii, cu o poftă de urs grizzly care știe instinctiv că somonii nu trec prin râul lui decât o singură dată pe an.

Oricât de multe ar fi fost – o găleată, o sacoșă, un sac –, aveam senzația că nu mă satur niciodată. Eram în stare să mănânc până crăp. Mă târa mama de-un picior de lângă ele, când zăceam cu burta umflată, și tot mai întindeam mâinile, mai înșfăcam doi pumni de cireșe și le îndesam în gură. Să fie, acolo. Mai mergeau. Totdeauna mai era loc pentru măcar o cireașă.

Acum n-am fost tentat să-mi cumpăr nici măcar una. Doar m-am uitat câteva secunde la ele.

Dacă mi-aș măsura cheful de viață în poftă de cireșe, azi aș fi un om terminat.

Corporatist

Din când în când, de vreo două ori pe an, în așa-zisa noastră *quality press* își face loc câte un reportaj cu multe poze, de măcar o pagină, dacă nu cumva două, față în față, prezentând pe un ton entuziast – click aici, n-o să-ți vină să crezi! – latura frumoasă a lumii contemporane, modelul pozitiv care îți

reamintește că sufletul contează, că mai există speranță în viața noastră copleșită de stres și lipsită de sens. E vorba mereu de una și aceeași poveste duioasă, încurajatoare (precum știrea cu un nou născut ursuleț panda ori leuț alb, strecurată periodic în jurnalul TV între baba violată, apoi ucisă cu toporul, cinci accidente îngrozitoare de mașină, patru cutremure, prevestirea celei mai secetoase veri sau celei mai geroase ierni din ultimii o sută de ani, *bref*, între zorii Apocalipsei și starea vremii): un corporatist a fost pălit de iluminare, direct prin tabla Mercedesului său de ultimă oră, mai ceva decât Saul pe drumul Damascului, a renunțat la slujbă, și-a vândut tot ce avea prin oraș și s-a mutat undeva la țară, într-un cătun izolat, în inima naturii.

În reportaj, corporatistul cu pricina se căiește amarnic de calea greșită pe care a urmat-o până acum în viață, se dezice de ea, apoi își laudă „căsuța modestă“ (în fapt, ditamai viloiul) pe care și-a construit-o departe de lumea dezlănțuită, cu un confort de cinci stele mascat cu țoale de cordele pe jos, cu vase tradiționale și bâte de ciobani atârnate pe pereți, cu buturugi în loc de scaune și mese, cu linguri de lemn așezate în străchini de lut etc. Totodată, vechiul corporatist îți va preamări aerul curat, mersul desculț prin iarba proaspăt cosită, cântecul greierilor și, mai ales, viața lipsită de griji a țăranului român, care a devenit un țel autentic în noua lui existență.

Chiar n-am nicio problemă cu bula luxoasă construită de un corporatist la țară – e pe banii lui, treaba lui –, în schimb, mă intrigă și mă amuză în același timp naivitatea, ca să nu zic stupizenia, cu care vorbește despre viața lipsită de griji a țăranului român. Ar fi bine și frumos pentru respectivul să

înțeleagă că, în cazul unui țăran profi, viața la țară nu-i cu nimic *less stressfull* decât cea a unui corporatist, ba din contră, jobul acestuia e un *challenge* mult mai mare.

Frățioare, încearcă tu să nu-ți plantezi porumbul, să nu-ți aduni grâul ori fânul, să nu culegi strugurii la *deadline*. Iar acesta să nu-ți fie comunicat cu exactitate.

Așteaptă-l tu pe Big Boss să-ți bage o ploaie ori s-o oprească atunci când îți trebuie. Încearcă să stabilești un meeting cu el, ca să-ți dezvolți *project*-ul pe termen scurt, mediu și lung.

Asigură tu un *cash flow* decent pentru familie când trebuie să vinzi o tonă de grâu (pe care, oricum, nu prea ai unde și cui s-o vinzi din cauza importurilor masive), ca să poți cumpăra de la mall, în schimb, o pereche de blugi și o bluză pentru fiecare copil.

Ia-ți copiii la un *workshop* de săpat floarea-soarelui și sfecla de zahăr pe o căldură de peste 30 de grade, de păscut oile pe furtună, de cosit iarba timp de 12 ore pe zi. Ori organizează un *team building* de cărat două tone de bălegar pe grădină, de adunat câțiva saci de buruieni pe zi pentru porci și iepuri.

Fii martor la un *brainstorming* dintr-o familie săracă de la țară, care discută despre ce-o să mănânce mâine.

Call 112 și cronometrează cât se scurge până apare Salvarea într-un sat oarecare din România.

În fine, fă un *research* pe bune despre viața la țară, scrie un *report* despre asta și prezintă-te cu el în fața lui Big Boss.

Abia apoi, frățioare, să vorbești despre viața lipsită de stres a țăranului român.

La furat cu tata

Cât eram mic, l-am considerat pe tata cam bleguț din fire (dar îmi plăcea și îmi place așa cum e) pentru că, într-o lume în care mi se părea că toți fură câte ceva, se găsea el să-mi explice mie că, în viață, doar meseria se fură. Chiar și când am crescut, prin liceu, după Revoluție, țin minte că l-am întrebat de mai multe ori:

— Tata, îți dai seama că, la zecile de ani cât ai lucrat în construcții – dacă aduceai în fiecare seară în geantă, după serviciu, două cuie, o faianță, o scândură, un kil de ciment sau o pungă de balast, mă rog, lucruri cărora nu le-ar fi observat nimeni lipsa –, aveam acum un palat, plus o grădină minunat pavată?

— Așa o fi, tată, dar las' că ne-am descurcat noi și fără, îmi închidea el gura.

Mi-aduc aminte că, totuși, au existat niște excepții care să confirme regula lu' tata. Povestesc una dintre ele:

Tata ura munca la CAP, prefera oricând naveta lui complicată și extrem de obositoare la oraș, avea chiar și un soi de snobism disprețuitor față de țăranii cooperatiști, el fiind meseriaș mozaicar, faianțar, tâmplar etc. Numai că, într-o toamnă târzie, s-a îmbolnăvit mama, era la spital, așa că tata a fost nevoit să-și ia „o liberă“, ca să „predăm“ porumbul de pe una dintre cele cinci bucăți de pământ pe care le munciserăm un an de zile ca să „ne facem planul la CAP“.

Ninsese timpuriu, zăpada acoperise în întregime porumbul pe care-l depănușasem împreună cu mama.

— Hai, tată, că terminăm în doi timpi și trei mișcări, mi-a spus el dimineața, încurajându-mă, privind optimist la

grămezile care erau înșirate pe o jumătate de kilometru, de pe bucata noastră de pământ, la dracu' în praznic, undeva la o oră de mers din sat.

Dădeam zăpada la o parte, puneam știuleții în saci, lăsam în urmă grămezi organizate. Mi se învinețiseră mâinile de frig, am și prins a plânge oleacă, dar tata m-a luat la rost:

— Bărbat ești tu sau căcat? m-a întrebat el, în timp ce-și freca mâinile învinețite de frig. Uite, hai să te învăț să te încălzești. Freacă și tu palmele așa ca mine și-ți trece.

Nu mi-a trecut. Tata s-a enervat, mi-a luat mâinile și mi le-a băgat sub puloverul lui.

M-am mai încălzit. Mi s-a făcut rușine și n-am mai plâns.

— Hai, treci la legat saci, m-a îndemnat el, dându-mi un clește și un colac de sârmă.

La legat saci era mai bine, deși cleștele nu prea tăia sârma.

— Hai că mai avem doar oleacă, mi-a tot spus tata, până aproape să se întunece.

În ciuda așteptărilor mele, încărcatul în remorcă a durat puțin. Ne-au mai ajutat tractoristul, nea Ghiță, paznicul tarlalei, și niște oameni care terminaseră mai devreme decât noi.

La sfârșit, tractoristului cred că i s-a făcut cumva milă de mine și i-a spus lu' tata:

— Nea Pavele, nu trebuie să mai mergi și matale cu mine la Bază. Predau eu porumbul. Ai încredere. N-am niciun interes să te înșel la cântar. Oricum, „munculița noastră“ tot la stat merge. Du-te sănătos cu copilul acasă.

Tata l-a bătut cu palma pe umăr, i-a mulțumit, a înșfăcat sacoșa în care avuseserăm mâncare, am băut o gură de apă din găleata de plastic, m-a întrebat dacă vreau și eu (nu

voiam), a aruncat restul de apă, mi-a predat găleata, și-a făcut cruce, m-a luat de mână și am pornit înspre casă.

În dreptul colibei lui, nea Ghiță paznicul l-a întrebat furios pe tata:

— Păi, Pavele, cum pleci tu așa acasă?!

— Cum plec?!

— Cu mâna goală?! Ia și tu un sac de porumb.

— Mi-e frică, bădie Ghiță. Mi-e și lehamite. Nu-mi mai trebuie nimic. Am și predat porumbul. Sunt și cu copilul…

— Pavele, tu nu fi prost! E munculița noastră. Nu pleca cu mâna goală acasă.

Nea Ghiță paznicul tarlalei a intrat în colibă, a târât un sac plin de porumb și i l-a aburcat aproape cu forța în spate lui tata.

Am luat-o repede la pas. În urmă, când ne-am îndepărtat cam jumate de kilometru, nea Ghiță a început să urle după noi:

— Unde fugiți bă, hoților, băăăă?! Stați așa, că vă priiind! Bă, hooooților, băăă! De ce furați, băăăă?!

Tata fugea cu sacul pe umăr – eu, pe lângă el –, înjurând încontinuu, deși nu are obiceiul:

— ’Tu-ți Dumnezău’ mă-tii de nenorocit! ’Tu-ți Dumnezău’ mă-tii de nenorocit!

Dar nici n-a lăsat sacul de pe umăr. Acasă, ne-am povestit veseli unul altuia ce ni s-a întâmplat, ne-am bucurat și noi că am reușit să furăm un sac de porumb.

Apașul

De dimineață stau concentrat în fața calculatorului, mă frământ să scriu o povestire. Care nu-mi iese. Sună cineva la ușă. Mă ridic ca desprins de pe altă lume și deschid ușa repede-repede, aproape smulgând clanța. Ce să fie? Un cerșetor, pregătit probabil să-mi spună o poveste emoționantă. Care mă privește înmărmurit o secundă și o rupe imediat la fugă pe scări. Încui ușa strângând din umeri.

Când trec prin dreptul oglinzii de pe hol, mă uit la mine. Mi-am legat părul cu un elastic, moț în vârful capului, ca să nu-mi vină în ochi. Restul neprins de elastic, împrăștiat în zece direcții. Iar pe obraz, niște dâre negre precum cele ale luptătorilor de comando plecați în acțiune – ștersesem scrumul de lângă scrumieră cu degetele, apoi m-am mânjit cu el pe față. Tricou negru, pantaloni negri, față neagră cu dungi. Și-l înțeleg pe sărmanul cerșetor: în loc de un cetățean milos, i s-a părut că a dat peste o combinație dubioasă de racket și căpetenie indiană furioasă.

Întâlniri secrete

De mulți ani, în fiecare miercuri dimineață, în apartamentul de sub noi are loc o întrunire bizară. Prin pereți, timp de câteva ore, străbate un zgomot de fond continuu: discuții politice înverșunate, râsete, zgomot de pahare ciocnite, câte un „mulți ani trăiască“ voios. Judecând după personajele pe care le întâlnim miercurea dimineață la intrarea în bloc –

bătrâni îmbrăcați elegant –, pare un fel de club al pensionarilor.

Ce sunt și ce fac exact în apartamentul de sub noi e până la urmă treaba lor. Problema e că de câteva ore bătrânii „curg“ la ușa noastră ca și cum ceva sau cineva le-ar fi dereglat subtil simțul orientării. Primii doi au intrat direct în casă, dând nas în nas cu Ralu, profitând de faptul că nu aveam ușa încuiată. Apoi, pentru că am învârtit preventiv cheia în broască, la intervale de câteva minute se aude câte o apăsare hotărâtă de clanță, urmată de un bătrân care se izbește cu capul ori umărul în ușă. Le deschid zâmbitor și le spun că au greșit etajul.

Pe ultimul l-am întrebat ce se întâmplă azi, de toată lumea din club ajunge la ușa noastră. Cică ar fi dereglat liftul: apeși pe butonul 2 și ajungi la 3.

— Scrieți mare pe perete: „Etajul trei“! mi-a sugerat omul, cumva nervos, ca și cum eu aș fi fost vinovat de confuzie.

Kastel Gomilica

Kastel Gomilica, o localitate măruntă pe lângă Split, mai degrabă un pueblo de pescari, cu case de piatră, străduțe înguste, câțiva moșnegi semileșinați de căldură în fața ușilor larg deschise, vreo două mâțe leșinate de-a binelea, rufe întinse la uscat între clădiri, un port, o biserică – la care bat clopotele de zece ori pe zi, fără nicio noimă – și două baruri. Atmosferă de Mexic profund, confirmată și de numele unuia dintre baruri: NEW MEXICO.

Mă îndrept spre barul ăsta, chior de somn, cu laptopul sub braț, cu pletele prinse într-o coroniță de plastic de la Meli-Melo (am un fix: nu suport să-mi vină părul în ochi, când mă aplec peste taste). Cumva firesc, ca la mine în bucătărie, deși am nu știu de ce impresia că băștinașii n-au prea văzut mulți turiști la viața lor și că, pe care i-au identificat ca atare, fie i-au fugărit cu pietre, fie i-au dat hrană bancului ăluia de pești negri, de-o kilă bucata, ce tot dă târcoale prin port.

Când mă apropii, observ pe terasă vreo zece bărbați strânși în cerc, cu câte o bere în mână. De toate vârstele, mai toți rași în cap, musculoși, tatuați pe braț cu numele mamelor sau fostelor iubite croate, gen Mrcela ori Tatijana. Clar, marinari cu acte în regulă. Vorbesc tare, gesticulează în legea lor. În limba lor, în barul lor, în pueblo-ul lor, în țara lor. Cu toții se întorc cu fața spre mine și mă privesc care încruntat, care mustăcind. Mă uit la ei și mă gândesc că poate clopotele alea respectă totuși o regulă: anunță de fiecare dată dispariția subită a unui turist rătăcit pe aceste meleaguri.

O brumă de demnitate masculină sau poate genunchii brusc înmuiați mă opresc să o rup la fugă înapoi. Îi salut politicos din cap și cu un fel de „’nă ziua“ pe limba lor:

— *Dobra!*

Rostit flegmatic, ca-ntre vechi cunoscuți. Se întorc toți cu spatele, ca și cum nici n-aș mai fi existat. Intru în bar la fel de flegmatic și cer o cafea. Evident, vreau să fumez și o țigară, lucru care nu se poate înăuntru. Și nici afară mă tem că nu prea e loc. Deși o voce interioară îmi tot sugerează șoptit, ea însăși înspăimântată: „Stai naibii înăuntru, Petrică, dacă nu vrei să bată clopotele și pentru tine“, bruma de demnitate masculină din mine și nevoia de nicotină mă îndeamnă afară.

Cer și o *pepeleara* („scrumieră“; cuvânt croat pe care l-am reținut cu mândrie din alt bar) și ies pe terasă.

Rup cercul băștinașilor cu un „Pardon!“ pe care știu că-l înțeleg și croații. Îmi fac loc, fără replică, aparent uluiți de tupeul meu. Trec de partea cealaltă, mă așez la singura masă liberă, îmi aprind o țigară și mă ascund în spatele laptopului deschis (mă ascund în sensul că, deși ei toți mă vedeau, măcar eu să nu-i văd). În lateral, la o altă masă, remarc o babă fără dinți în gură, care soarbe încet dintr-o halbă de bere și, printre înghițituri, mă privește cu o nesfârșită milă. Îmi vine în cap o scenă din filmul *Quick Change* și mă aștept ca, din clipă în clipă, baba să izbucnească într-un țipăt sfâșietor: „*Flores! Flores! Flores para los muertos!*“.

Mai beau cafea, mai fumez, mă mai uit pe GSP, pe Facebook. Marinarii par să fi uitat complet mine. Mă relaxez. Îmi mai aprind o țigară. După câteva minute izbucnesc ovațiile de dincolo de ecranul laptopului. Ridic ochii și remarc apariția unui tip la bustul gol, doi pe doi, cu aspect de om proaspăt eliberat după ani grei de temniță. Se îmbrățișează gălăgios cu ceilalți. Aud cum le pocnesc oasele când îi strânge la piept. Mă gândesc că, dacă ăia-s marinari, el e fără discuție un pirat în toată puterea cuvântului. Nu trece mult și piratul îmi remarcă prezența bizară. Rămâne mască. Ridică mâna și se face liniște. Le bolborosește celorlalți ceva în croată, dar cu fața la mine. Toți râd de crapă. Apoi mi se adresează rânjind, cu o frază lungă din care n-am înțeles decât cuvântul *fețbuk*. Din tonul lui, am tradus ceva de genul: „Ce faci, bă, bulică, îndrăznești să stai pe Facebook în preajma noastră?!“. Era și indignare în glasul lui, dar și un soi de bășcălie. Un semnal că încă se joacă

cu mine, n-are chef pe moment să mă și bată. Strâng din umeri și îi răspund piratului rar și apăsat:

— *Sorry. I don't speak croatian. I don't understand.*

Zicere care se pare că îl scoate din minți. Începe să urle la mine, fără nicio urmă de glumă, ceva de genul:

— *Kakaia sori? Kakaia sori?*

Ca să-mi păstrez cumpătul, îmi impun să răspund la întrebarea „Ce-o fi însemnând atât de nasol *sorry* în limba croată?". Că el reacționase ca și cum „sori" era mă-sa și eu tocmai o înjurasem. Îmi duc palma dreaptă la inimă și încerc să-l liniștesc:

— *Niet sori! Niet sori!*

Cuvintele îl mai îmblânzesc, dar tot rămâne pe poziție de atac. În afară de *pepeleara*, nu prea-mi mai vine nimic în cap să-i zic. Apoi, brusc, un marinar îl bate pe umăr și-i explică probabil că nu se face să mă omoare. Cel puțin în traducerea mea: „Lasă-l, bă, un turist avem și noi, și tu vrei să-l omori?!". Piratul se lasă convins, dă din mână a lehamite și mai bolborosește ceva legat de „sori". În traducerea mea: „Bine, bă, dar să nu mai zică sori, că-l calc în picioare!". Apoi, în sfârșit, se-ntoarce cu spatele la mine.

Mai fumez o țigară, beau ultima înghițitură de cafea, duc palma la inimă și îi spun și babei fără dinți:

— *Niet sori!*

Îmi închid laptopul, sparg cercul marinarilor cu un „pardon" timid și ies în stradă. În urmă se aud râsete isterice, întrerupte de repetarea cuvântului „pardon" pe voci diferite.

După colțul primei clădiri, îmi trag sufletul la umbra unui smochin și simt că am slăbit vreo două kile.

Gastronomie

În cei șaisprezece ani de comunism pe care i-am trăit, tata a avut trei genți. Pe de o parte, e ciudat cum un om puțin pretențios ca el – constructor – cam refuza să umble în acele vremuri cu celebrele sacoșe. Pe de alta, se poate explica: era navetist și, la cei opt kilometri pe care îi făcea zilnic, de cele mai multe ori pe jos, până și de la tren, avea nevoie de așa un accesoriu atârnat pe umăr – „de hămălit“, în expresie proprie –, nu unul care să-i rupă degetele. Tot destul de ciudat pentru un constructor navetist, tata le-a numit, pe fiecare în parte, oarecum poetic, în glumă, „tolbă“.

Habar n-am de ce, îmi aduc aminte cu exactitate doar cum arăta una dintre ele: neagră, pătrățoasă, cu o inscripție albă LAR: reclamă moca Liniilor Aeriene Române. În toți acei ani, în fiecare zi de serviciu, tata nu s-a întors niciodată acasă fără să aibă „ceva“ în tolbă. Pun ghilimele pentru că acel ceva nu se referă la lucruri utilitare, însemnate pe vreo listă de mama, și nici măcar la dulciurile bine știute, deloc surprinzătoare, pe care mi le aducea mie sau soră-mi (gama lor se restrângea la trei-patru, gen gume țigaretă, baton de ciocolată cu lapte praf și cacao ori prăjitură cu frișcă). Ceva-ul era legat de mâncare și îl numeam așa pentru că niciodată nu puteai ști ce-o să scoată tata din tolbă. „Am adus și eu ce-am prins“, ni se explica el, uneori cu amărăciune în glas, alteori de-a dreptul victorios, ridicând în dreptul ochilor, ca pe un trofeu, hrana noastră cea de toate zilele.

Drept urmare, cel puțin în copilărie, deși era constructor navetist, tata a fost în ochii mei – pun pariu că și în ai soră-mi și-ai mamei – un mare vânător.

Și-n asta constă, cred, diferența majoră între universul gastronomic din comunism și cel din zilele noastre. Spre deosebire de fețele palide – de regulă, culegători de supermarket, fie că-i vorba de *junk food*-ul obișnuit sau de pretențioasele produse *bio* – care suntem azi, oamenii de-atunci erau în primul rând niște ciudați vânători, iar mâncarea, vânatul, o continuă și bizară vânătoare. Procesul procurării hranei era mai important decât hrana în sine. Nu mâncai ce doreai, ci doar ceea ce reușeai „să prinzi“. E drept că vânatul nu era periculos, dar să-i descoperi bârlogul, să-l prinzi și să-l aduci acasă genera la fel de multă adrenalină.

E un fapt pe care toată lumea îl știe: alimentarele din comunism arătau ca stocurile din subterană pentru un război atomic – conserve, compoturi, ghiveci și fasole la borcan, creveți… Pentru cei care au trăit pe atunci aproape că n-ai ce să spui despre alimentele în sine. Pentru cei care n-au trăit, cam la fel. N-ar putea înțelege. Ce merită spus și e diferit pentru fiecare în parte sunt poveștile, tehnicile de vânătoare și cele de preparare a vânatului. Pentru că în general, și atunci, ca și acum, mâncăm o poveste. Să nu-mi spună nimeni – de fapt, poate, dar nu-l cred – că o vrăjeală gen puțilică de caracatiță galapagosiană friptă înăbușit în cochilie de melc proaspăt scos din Groapa Marianelor, pe care o (re)comandă la un restaurant de fițe, declanșează cu adevărat deliciul papilelor gustative. Și-acolo lucrează tot o ficțiune, tot o poveste mâncăm.

Din punctul acesta de vedere, pot spune fără teama de a exagera prea mult că în cei șaisprezece ani ai mei de comunism am mâncat mai bine decât după. Și n-o zic deloc nostalgic, preamărind acele vremuri, ci doar pentru că așa s-a

întâmplat: copil, pe-atunci eram în perioada în care dendritele se legau mult mai des, cu mai multă patimă, și cimentau pe veci cu îmbrățișările lor un anume gust, un anume miros, aproape fără a mai lăsa loc pentru ceva mai grozav în lumea de după. În plus, ceea ce făcea din mâncare o poveste mult mai autentică e faptul că aceasta conținea pe-atunci acel minunat ingredient numit foame. Dar nu foamea asta banală, cunoscută de oricine, care ne mână în bucătăria personală sau la restaurant, ci una care, din cauza veșnicilor discuții despre penurie, îți intra în sânge și te făcea să mănânci de fiecare dată ca și cum ai fi aparținut unei specii conștiente că-i pe cale de dispariție.

În ultima vreme, observ cu oarecare tristețe că niciuna dintre chestiile universului gastronomic de „după“ – oricum și oricine le-ar combina și le-ar întoarce, oriunde mi s-ar servi – n-a avut puterea de a-mi rămâne pe creier precum, spre exemplu, niște cartofi furați de la cantina liceului și copți pe fierul de călcat, așezat cu talpa în sus, între două taburete, în camera de cămin.

De fapt, nu-mi mai place să mănânc nimic.

Mămicile

M-a prins vremea – nu mă întrebați exact de ce – pe-un hol înghesuit, în care se intra direct din lift, în fața unui cabinet de ginecologie. Oricum eram cu capsa pusă de-acasă, pentru că mă trezisem sâmbătă dimineața la ora șapte ca să stau la ușa unui geniu în ginecologie, un fel de Einstein al vaginelor din orașul nostru. Încercam să-i spun lu’ Ralu că, în mod normal,

pe banii mei privați, nu m-aș trezi în așa zi și la așa oră nici dacă m-ar examina pentru a deveni ajutor de astronaut la NASA. Și dacă ar trebui să-mi scot de urgență un extraterestru reptilian care mă gâdilă pe sub furca pieptului, mi-aș programa operația mai pe la prânz, nu sâmbătă la șapte dimineața.

Cu Ralu n-aveam ce vorbi, mi-a arătat cu degetul să fim discreți, să vorbim în șoaptă sau mai bine deloc, să nu ne dăm în stambă pe-acolo. Ce Dumnezeu să fac? Holul, cum spuneam, era înghesuit rău, la etajul patru. Nu era nici măcar un geam pe care să mă uit afară. Doar lumina chioară a unui neon care pâlpâia zgomotos. Și, se vedea treaba, Einstein nu se trezise încă, deși el stabilise programările atât de devreme.

N-aveam unde să fug, unde să mă feresc de conversații nedorite, decât dacă mă ascundeam la baie. Iar trei mămici în așteptare vorbeau în gura mare, ca și cum ar fi fost singure la ele în sufragerie, ca și cum eu n-aș fi existat.

Una s-a bătut cu mâna pe burtă:

— Ne pregătim pentru prima ședință foto. Vinerea viitoare. Aveți vreo idee mai specială de recuzită?

— Noi ne-am fotografiat cu o lalea albă pe burtică. Lu' bebelina mea o să-i placă florile. Am simțit-o cum dă cu piciorul în lalea.

— Eu m-am gândit mult ce să ne punem pe burtică la ședința foto. Botoșei, o batistuță de mătase, o pămblicuță? Până la urmă, la sugestia fotografului, am mers pe balonașe.

— Balonașe?!

— Balonașe de săpun… A ieșit o superbie de poză.

— Eu cred că o să folosesc o carioca și o să scriu diverse mesaje pe burtică, gen „*Babyloading*…“ sau „*I'm a kickin' boy*“.

Am văzut așa ceva pe net.

A început să mă doară burtica. Și căpușorul. M-am dus la baie și m-am uitat îndelung în oglindă. Vinișoare roșii îmi năpădiseră albul ochilor.

Când m-am întors, mai apăruseră o viitoare mămică și un tătic. Tăticul a așezat-o pe mămică și a tăiat-o scurt la lift:

— Iubițel, dai un *beep* când se termină! Eu mă duc să mă plimb pe-afară.

Omul avea probabil experiență, știa săracu' ce urmează.

— Ești la prima naștere?

— La prima.

— Și ce ai?

— Un cârcel la mușchiul stâng de lângă coloană, în dreptul taliei. Mă ține și mă doare surd și când stau în pat… Și vomit mult, în culori dubioase…

— Eu mă referem la ce copilaș o să ai: bebelină sau bebelică?!

— Nu știu.

Juma' de oră au vorbit cu glas tare numai despre grețuri, vomă și alte detalii intime ale sarcinii, pe care nu mi-aș fi dorit să le aud în veci. Îmi venea să-mi bag degetele în urechi. Totuși, mă întrebam, nu observă nimeni că eu nu-s mămică?! E drept, am un pic de burtică, ceva mai mult păr pe cap, dar nu se puteau dumiri măcar după șosețelele pe care le purtam în picioare?! O secundă, m-am gândit să-mi suflec ostentativ blugii și să urlu: „Uitați, am șosețele albastre!“, dar Ralu mi-a făcut din nou un semn cu degetul. Să fim discreți, să nu ne facem de cacao pe-acolo.

Am coborât patru etaje cu liftul și-am fumat o țigară în fața clădirii… A venit la mine o mămică cu o bebelină mucoasă în

brațe:

— Hai, frumosule, dă și tu un ban lu’ aia mică, să-ți ghicească mamaia!

I-am dat un ban lu’ mamaia ca să mă lase în pace. Hai, fie, și că mi-a spus „frumosule“. Și pentru că – „Iată, nu e greu“, m-am gândit – ea s-a prins că-s bărbat.

M-am întors la mămici. Erau și mai multe, vorbeau și mai tare, iar neonul parcă pâlpâia și mai înfricoșător. Le ascultam vrând-nevrând dintr-un colț, cu fața la peretele pe care-l zgâriam cu unghiile.

La un moment dat, a apărut din lift o femeie la vreo 60 de ani, cu batic legat sub bărbie, îmbrăcată în doliu. Le-a ascultat îndelung, în tăcere, în picioare, pe celelalte femei care vorbeau despre chinurile facerii, despre metode de slăbit, despre cei mai buni doctori din oraș, despre cioco cu alune sau simplă care, halită cu tona, cică face bebelinele și bebelicii intrauterini mai inteligenți etc., apoi le-a spus:

— Eu una am avut șapte copii. Pe cinci i-am născut în căruță.

Apoi – trecuseră vreo două ore – a ieșit din lift impasibil, plin de sine, fără să-și ceară vreo scuză pentru întârziere, *the special one*, *special delivery*: însuși Einstein.

Cu mașina, tiptil

Abia la serviciu m-am prins că schimbasem geaca și nu am portofelul la mine: cu permis de conducere și buletin în el. Când să vin acasă, nu știam ce să fac: mă întorc sau nu cu mașina? Aveam actele de la mașină în rucsac, dar, până la

urmă, nu puteam dovedi în niciun fel că e a mea, că am dreptul să o conduc, că-s documentele mele. Din comoditate, am riscat. E un drum de maximum 10 minute. Ce se poate întâmpla într-un timp așa de scurt? Patru intersecții de mers tiptil pe vârful cauciucurilor. Cine dracu' și de ce să mă oprească?

La prima intersecție era să se bage un dement, forțând pe ultima secundă de galben înspre roșu, în mine.

La a doua intersecție, mi-au șters farurile, zburând praful de pe ele, o mașină a Poliției, apoi o Salvare, apoi Smurd-ul, apoi obișnuitul automobilist român care se ține în trena oricărui vehicul oficial de urgență.

La a treia nu s-a întâmplat nimic special, deși părea cea mai complicată. Ba chiar mi s-a acordat prioritate, am avut norocul să dau peste un șofer excepțional (caz aproape unic în orașul nostru), care știa că – atunci când eu vin de pe verde, iar el de pe verde intermitent – nu funcționează regula priorității de dreapta.

La a patra, cea care duce în spatele blocului meu, am trecut lejer, fără să remarc ceva.

Am parcat frumos și, după trei pași, am observat o oarecare agitație: în fața blocului era tras de-a curmezișul un Logan albastru normal, iar un nene în civil – dar cu cagulă neagră – târa prin trafic către ușa deschisă un tip cu mâinile încătușate la spate. Pe partea cealaltă, alți doi civili cu cagulă împingeau de subsuori un alt încătușat, discret, ca și cum l-ar fi îndemnat la o plimbare pe care nu voia musai să o facă. Nici n-aveam șapca la mine, să mi-o îndes peste ochi.

Doar am plecat capul și-am intrat tiptil în scară.

Sfârșit de toamnă

Tocmai am cumpărat două gutui, că n-am mai mâncat așa ceva de-un deceniu. În copilărie, îmi dădeai o gutuie și n-aveai grija mea o zi întreagă. Două ore le pierdeam doar ca să-i găsesc punctul slab, să-mi înfig dinții în ea. În jurul meu, peisajul se topea. Alte două ceasuri, ca să desprind prima îmbucătură.

Părinții le foloseau ca să liniștească odraslele obraznice, hiperactive. „Ia, mamă, o gutuie“, dimineața, și-ți găseai plodul în același loc, mârâind într-un colț de cameră, cu dinții încleștați în ea, seara. Nici nu trebuia să-l mai trimiți la grădiniță, la creșă, să-i angajezi bonă. Cumva, gutuia juca același rol ca și osul presat pentru câini.

Am văzut copii care-au ros și vreme de-o săptămână aceeași gutuie – munceau la ea zi lumină, noaptea o băgau sub pernă – și abia se cunoștea că mușcaseră din ea. Chiar și cei mai bravi cedau pe la jumătate și o aruncau în capul cuiva, când constatau că s-au maturizat între timp.

Clar, am fructe pe iarna asta.

Semafor

Opresc bicicleta la semafor. Nu-s decât eu, pe stradă, și-o doamnă pieton, pe trotuar. Nici n-o remarc deocamdată. E noaptea târziu. Chiar nicio mașină în mers. Mai sunt 57, 56, 55… de secunde.

Mă gândesc să trec pe roșu. „Semaforul e doar o convenție care rezolvă aglomerația din intersecție. Acum nu e cazul“, mă gândesc. 43, 42, 41… de secunde. Nu mă pot decide. Tușesc zgomotos.

— Noroc! îmi strigă doamna pieton de la distanță. Da’ știu c-am început devreme, îmi mai spune ea.

— Ce-am început?

— Răceala, zic. Noi doi. Și eu sunt răcită.

18, 17, 16…

— Atunci ar trebui să stați la căldură. Noaptea se lasă frig, o sfătuiesc.

— N-am somn. Sunt bătrână, zice ea cu amar.

— Nu-i de la vârstă, problema asta o am și eu, o liniștesc.

4, 3, 2…

— Atunci, sănătate și somn ușor! îi urez doamnei pieton.

Eu calc pe pedală, ea pe prima dungă de la trecerea de pietoni. Înainte, fiecare cu drumul lui.

La Sfântu’ Parkinson. Ori Sf. Alzheimer

De cum au deschis mai bine ochii, strămoșii mei daci au aflat că se află – în gâți’ mă-sii! – în criză. Ba năvăleau perșii, ba dădeau buzna romanii, iar ăștia din urmă nici n-au mai plecat. Ne-am împăcat cu ei, cât să trecem criza. Apoi ne-au călcat în picioare cumanii și pecenegii, goții și vizigoții, hunii, tătarii, turcii, nemții și rușii. Pe rând, creativ, când unii, când alții. Cât ne lăsau ăștia în pace, aveam noi singuri grijă să ne facem de petrecanie, să ne târâm unii pe alții în noroi. Și n-a prea fost bine.

S-a unit Moldova cu Țara Românească, acestea cu Transilvania, ne-a ieșit România și tot n-a fost bine. Tot criză mare, monșer! Au năvălit din nou, creativ, ba nemții, ba rușii.

De cum am deschis ceva mai bine ochii, am aflat că în țara asta e criză. De lapte, de ouă, de carne. Criză de săpun, de becuri, de curent, de căldură. Criză de lămâi, de portocale, de banane, de cacao, de stafide, de drojdie, de pâine. De orice. Să ne plătim datoriile externe și va fi bine. Suntem mândri, să nu mai depindem în gâți' mă-sii de nimeni. Încă o generație și punct!

Criză de parale: n-am să uit niciodată sertarul de la dulapul din bucătărie în care, sub o hârtie de ziar, își țineau mama și tata banii și-i numărau în fiecare seară, ca să vadă dacă ajung până la următorul salariu. Ca să cumpere nici ei nu știau bine ce. Că era criză. Vorbim de același sertar pe care l-au invadat la un moment dat gândacii de bucătărie aduși de tata într-o geantă de la serviciu, de la oraș. Slavă Domnului, am scăpat de ei: tata a scos dulapul în curte, i-a dat foc și-a zis că va fi bine.

După Revoluție, chiar am știut că va fi mai bine. Am crezut pentru că am văzut cu ochii noștri lămâi, portocale, banane, cacao, stafide, drojdie și pâine. Am văzut lumină, am atins apă caldă venită nonstop la robinet. Apoi nu ne-au mai ajuns banii de portocale, de carne, de căldură, de lumină. De orice. Era inflație, era criză. Am aflat că va mai exista o generație de sacrificiu. Dar numai asta, ultima. În rest, de-atunci înainte, va fi bine. Vom trăi și noi ca oamenii. Nu vom mai da toți banii pe mâncare, haine, căldură și lumină.

Am intrat în NATO, am intrat în UE, dar tot în criză. În tranziție. S-au aliniat prețurile cu țările civilizate, salariile au rămas de țară bananieră. Vreo doi ani am luat credit cu

buletinul, părea că, în sfârșit, duduim, apoi a început din nou – surpriză! – nu doar criza noastră, ci a întregii lumi. Trebuie să avem răbdare, să muncim, că suntem puturoși. Ne-am dus în patru zări, să robotim pe-acolo, ca să ne fie bine. Așa de tare ne-am împrăștiat, că naționala noastră de fotbal – aflată, evident, în criză – adună parcă mai mulți suporteri oriunde în străinătate decât acasă.

Ca și la strămoșii daci, trecutul nostru a fost întotdeauna nasol, prezentul, o perpetuă criză, iar viitorul pare că se va drege mâine-poimâine. Dar pentru asta trebuie să avem răbdare, să muncim și mai mult. Să ne sacrificăm. Încă o generație și gata! Totul se rezolvă azi-mâine, suntem la un pas de a ieși din criză.

Mâine-poimâine vom scăpa de corupți, de impostori. Vom avea conducători luminați, vom avea autostrăzi de la nord la sud, de la est la vest, trenurile nu vor mai merge cu 40 de kilometri la oră, nu vor mai exista posturi TV imbecile în jurul cărora se adună milioane de cetățeni în fiecare seară, salariile profesorilor și ale doctorilor vor ajunge într-un final cât ale unor gunoieri din Londra. Privații nu-i vor mai urî pe bugetari, iar pensionarii și șomerii pe salariați. Și invers!

În orașul meu, vom avea parcări subterane la Teatrul Național, oriunde te uiți, vor crește tei din piatră seacă, se va reconstrui strada Lăpușneanu, străzile vor fi oglindă, vor fi marcate trecerile de pietoni și benzile de circulație, nenumărate pasaje se vor lăbărța peste calea ferată care taie Iașul, se vor termina de renovat Palatul Culturii și Mitropolia, va răsări un parc sclipitor în loc de Cinema Republica. Și toate acestea vor fi frumos luminate noaptea. Iahturi luxoase vor pluti pe Bahlui. XWLZ Iași – sau cum se va fi numind atunci

echipa noastră de fotbal – va juca în Champions League, pe noul stadion de cinci stele. Urmașii geniali ai lui Messi vor veni aici și se vor caza la Hotel Europa. Ne vom plictisi – de fapt, îi vom urî pe turiștii câtă frunză și iarbă, veniți de te miri unde, că ne-au ocupat orașul nostru minunat. Și va fi bine.

Iar eu și – mă tem – cei mai mulți dintre noi vom avea în gâți' mă-sii Parkinson sau Alzheimer și n-o să ne mai putem bucura de nimic din toate astea.

Matinal TVR Iași

Iubesc și urăsc Matinalul de la TVR Iași în egală măsură. Îl iubesc pentru că acolo găsesc întotdeauna oameni drăguți, mereu pe fază la ce se întâmplă, care mă cheamă des să povestesc ce și cum. Îl urăsc fără legătură cu oamenii de acolo, pentru că e prea matinal pentru mine.

Să mă trezesc la 7 dimineața e ca și cum un om normal ar fi săltat de mascați la 2 noaptea și dus la DNA să dea declarații. Se întâmplă așa: deschid ochii după alarmă, îmi blestem zilele, sunt ca smuls din pântecele mamei. Simt cum îmi rup singur cordonul ombilical, cu dinții, bag o cafea tare care-mi halește instantaneu calciul, apoi o țigară care mă face să tremur ca varga, verific atent în oglindă dacă nu-s îmbrăcat cu vreo haină pe dos sau dacă nu-s încă în șlapi – e o mare minune că n-am apărut niciodată așa la Matinal –, apoi mă arunc cu capul înainte în viață. Blestemând-o.

Cu prilejul ultimei emisiuni, mi-am amintit de cel mai frumos Matinal din viața mea: după ritualul trezirii mai sus pomenit, când ies din bârlog, dau de iarnă-iarnă, nămeți cât

casa, viscol cu duhoare de focă și urs polar. Un sfert de oră dezgrop mașina. Vreo zece minute sculptez, dezgheț parbrizul. Pornesc, merg cu greu vreo 200 de metri până la prima mare intersecție. Unde sunt prins într-un blocaj de cascadorii râsului: toate mașinile derapează, nimeni nu reușește să urce panta derdeluș, zeci de cretini se bagă prin lateral, convinși că ei vor reuși. Și nu. Iar eu stau prins la mijloc vreo 40 de minute. După care mă strecor nu știu cum printre mașinile împrăștiate pe stradă ca la exod, întorc și parcurg cei 200 de metri până acasă în alt sfert de oră. Apoi mă trântesc îmbrăcat în pat.

Cei de la Matinal nici azi nu mi-au reproșat că n-am mai ajuns, deși nu știu povestea.

Vedenia

De foarte multe ori, din lipsă de timp, ajung noaptea acasă la părinții mei. Când mă întorc – ca și la dus, de altfel, dar atunci nu bag nimic în seamă –, am de străbătut un drum pustiu, vag pietruit, plin de gropi, dintre două sate. Nu-i așa lung, dar e prin mijlocul lui niciunde. Tot urcă, se unduiește, coboară, și-ți dă cumva senzația că te duce la capătul plat al lumii, că o să se termine brusc dincolo de faza lungă a farurilor. Nu mai spun că trece pe lângă o pădurice despre care am auzit toată copilăria povești cu oameni spânzurați. Aproape cu oricine intram acolo, tovarășul meu se transforma brusc într-un fel de ghid turistic, prezentându-mi atracțiile locului:

— Uite-aici, de creanga asta, s-a spânzurat cutare.

— Da’ de ce s-a spânzurat? mai cădeam în capcana de a o întreba pe mama.

— De gât, îmi explica ea.

Dar îmi amintesc foarte rar, nu-i ca și cum aș avea poveștile astea în cap de fiecare dată când ajung prin preajmă. Fac drumul de zeci de ori pe an, sunt obișnuit. De regulă, îl străbat cu muzica dată tare. Uneori mai și cânt. Singura situație din viață în care îmi permit să cânt cu voce tare.

În noaptea asta ploua torențial, părea viscol. Mergeam încet, că nu poți ști cât de adânci sunt gropile cu apă. Ștergătoarele erau ca un ventilator prin care vedeam doar bălți și marginile drumului. Și deodată mi-a tăiat calea o vulpe, s-a oprit pentru câteva secunde lângă o baltă, a privit înspre mine și a rupt-o la fugă în întuneric. Nimic deosebit. Pe vulpea asta o știu. Apare des cam în același loc, în dreptul unor salcâmi. Probabil că drumul meu se intersectează cu al ei – cărare bătută dinspre un sat îndepărtat (de unde face rost de haleală), peste câmpuri, acasă, în pădure. Apoi repetă figura un iepure sălbatic. Bun, asta încă era OK. Am mai văzut iepuri. Ciudat a fost când au început să-mi taie calea niște șoareci de câmp. Câte unul la suta de metri. Apoi, o vreme, n-am mai văzut nimic prin ventilator.

Și când am ajuns într-o zonă plată, unde am putut băga ceva viteză – știu, sună a film prost, a *fake* după filmele lui Kusturica, și nici măcar nu spun că am văzut, doar că asta mi s-a părut –, departe, aproape că nici nu băteau farurile mașinii până acolo, mi-a tăiat calea o femeie îmbrăcată în rochie de mireasă. Părea că nici nu atinge drumul cu picioarele. O fi fost de la rochia lungă, plouată.

Am dat muzica la maximum și am început să cânt.

Scrisoare pentru poporul din China

Săptămâna asta am avut de făcut o scrisoare urgentă, către „poporul chinez“, la rugămintea editorului, cu prilejul traducerii romanului meu *Amorțire* în China. *Voilà*:

„Dragă cititorule din China,

Am 40 de ani, am scris mii de mesaje în viața mea, dar niciodată nu mi-am închipuit că voi ajunge să trimit unul pentru tine, la fel cum nu mi-am închipuit că voi scrie vreunul pentru o civilizație extraterestră, aflată la mii de ani-lumină de Pământ. Lucru care mă onorează, mă bucură, dar mă și uluiește în mare măsură, pentru că face parte dintr-un lung șir de «minuni» pe care numai faptul de a fi viu ți le poate oferi. E o așa de mare distanță geografică între China și România, între culturile noastre, o așa de mare diferență între limbile în care vorbim, între literele cu care scriem, încât te poți speria la început. Numai că – iată minune! – poveștile și emoția lor pot să ne aducă aproape, cu palmele desfăcute, ochi și urechi, atrași de lumină și căldură, în jurul aceluiași foc imaginar numit literatură.

Dacă citești acest mesaj, simt deja că te cunosc, că ești la fel ca și mine. Înainte de toate, curios: «Hai să vedem ce-are de spus, ce gândește și cum vede lumea un om de peste mări și țări». Apoi, sunt sigur că avem în comun măcar o iubire, o despărțire, o tristețe, o singurătate, o prietenie sau o trădare, un curaj sau o lașitate, o teamă sau o bucurie asemănătoare. Și un simț al umorului asemănător în unele situații, sper. Pentru că, înainte de orice, suntem oameni. Iar mie îmi place să scriu povești despre oameni, despre emoțiile și relațiile lor, așa cum sunt acestea în intimitatea individului, în maxima lui singurătate, dincolo de culturi, de limbi și de litere diferite.

Te vei întreba probabil de ce să citești un român oarecare, de ce să mă citești pe mine, când existența a oferit atât de multe cărți minunate, încât n-ai avea suficient timp să le citești într-o viață. Nu vreau să te mint: poți trăi la fel de bine sau de rău și fără să fi citit măcar un rând din tot ce am apucat eu să scriu. Ba chiar îndrăznesc să-ți spun că ai măcar trei vieți de petrecut citind numai cărțile care chiar merită. Dar două argumente ca să-ți pierzi vremea citindu-mă pot să-ți dau.

Unul ar fi prin reducere la absurd: să zicem că într-un nefericit accident ar dispărea omenirea laolaltă cu toate toate cărțile de pe lume. Și ar scăpa, cumva stupid și nedrept pentru istoria noastră, numai romanul meu *Amorțire*. Ei bine, îmi place să cred că, dacă o civilizație extraterestră ar reuși să-l traducă, ar afla destule despre adevărata natură umană, despre noi, doar din această carte.

Desigur, infinit mai puțin decât citindu-i pe Shakespeare, Cervantes, Dostoievski ori Márquez, dar mai mult decât dacă ar supraviețui doar un tabloid, un discurs politic, instrucțiunile pentru utilizarea smartphone-ului sau un poster cu o reclamă la cea mai bună pastă de dinți.
Al doilea e că, prin ceea ce observ și scriu despre oameni, despre noi, uneori reușesc să-i surprind și pe cei care dorm sub același acoperiș cu mine. Prin modul meu ciudat de a privi lumea și de a o povesti, am reușit uneori să văd fața surprinsă a soției mele, a părinților și a prietenilor mei: «Tu ai scris asta?!».
De aceea îndrăznesc să sper că, după ce vei citi cartea, vei fi poate cât de cât surprins, vei avea o anume emoție, vei rămâne pe gânduri măcar pentru câteva secunde după ce ai închis-o.

Juma’ de țigară

Spre București… În apropierea Bârladului, m-am dus în capătul vagonului, pe culoar, să fumez o țigară… M-a ajuns controlorul din urmă și m-a privit sever, să nu cumva să-mi aprind una înainte de oprire… Când, în sfârșit, s-a oprit trenul, omul mi s-a adresat:

— Sunt șef de tren Cutărescu… Să nu aveți grijă de aparatură (laptopul și aparatul foto), vagonul e supravegheat video…

Apoi s-a uitat la ceas și mi-a spus ferm:

— Mai aveți un minut și 28 de secunde de fumat…

Pentru asta mi-a halit el 32 de secunde?!

Joburi și câini

La fiecare job pe care l-am avut, s-a aflat de fiecare dată câte un câine cunoscut care mă pândea dintr-o văgăună, de după

un colț de clădire, de după un gard, din tufari sau dracu' mai știe de unde, ca să mă muște. Nu metaforic. Literalmente. De regulă, o javră împuțită, care cu greu putea purta denumirea de câine. Genul de animal pentru care dai în bobi ca să zici precis ce-i – oricând îl puteai confunda cu un viezure, un șobolan, o veveriță, un hârciog, o oaie gălbejită –, un accident genetic cu dinți, chitit din motive bizare pe mine.

Cartea de muncă mi s-a deschis ca profesor necalificat de română, la sfârșitul liceului, după ce am picat examenul la Filosofie. Printre primii sub linie, dacă nu cumva chiar primul, din cauza examenului la genetică. Bani n-aveam, să merg la „cu taxă". Plus că mi-era o jenă cumva peripatetică să fac filosofie la „cu taxă". Îmi crăpa obrazul de rușine, gândindu-mă la maestrul Diogene din Sinope.

Dumnezeu știe de ce pe vremea mea trebuia să dai examen și la genetică pentru a intra la Filosofie. Și era examen greu, de trei ore, trebuia să știi un cărțoi pe de rost, literă cu literă. Nu baliverne, nu aduceri din condei, nu vrăjeli cum eram obișnuit eu la Filologie. M-am apucat să învăț pentru anul următor – că nu-mi plăcea munca –, m-am angajat profesor la țară, la mama și la tata acasă. Mai exact, în satul vecin, unde și făcusem gimnaziul.

Atunci am realizat că există o legătură, că teama adunată în copilărie – în timp ce mă duceam și mă întorceam de la aceeași școală cu parul în mână, însoțit de hămăielile feluritor câini – e condiționată atât psihic, cât și genetic. Am înțeles că oricum aveam trauma în ADN încă dinainte de a mă naște, venind direct din supa primordială în care s-a zămislit frica, odată cu primul parameci care a căpătat dinți și s-a repezit asupra aproapelui. M-am și văzut atunci urmașul a generații

întregi de neamuri răposate, fugărite de câini. Pe linia mea genetică, sunt sigur că am fost oameni bravi, nu ne-am temut de tribul vecin, de ginta vecină, de vizigoți, de turci, de tătari, de nemți, de ruși și de moarte. Dar ne-am cam căcat pe noi de teama câinilor din vecini. Simt asta în mine. ADN-ul nu minte.

Pe-atunci, deși noaptea încă mă mai trăgea ața la *Logica* lui Hegel – dar studiam intens cronicarii români, ca să intru la Filologie; dă-o dracu' de genetică, n-o mai suportam! –, dimineața îmi luam parul în mână, în calitate de profesor, și mergeam la școală.

După facultate, la postul de titular de română pe care l-am câștigat prin concurs – în Valea Lupului, practic într-un cartier mărginaș din Iași –, nici nu m-am prezentat. Printre altele, și din teamă de câini.

În timp ce făceam un master de Literatură comparată și Antropologie și nu mai rezistam în Iași cu banii, după ce mi se acrise de dormit pe jos pe la prieteni, m-am întors la țară profesor supercalificat. Alți câini, altă distracție prin noroaiele patriei, un soi de navetă la oraș, doișpe kilometri de mers la pas, apoi trenul proletar, ca să fiu moderator la cenaclul Outopos.

Am ajuns profesor de engleză la Camera de Comerț și Industrie. Am ajuns redactor de promovare și relații cu presa la Polirom. Apoi, redactor-șef de promovare și relații cu presa (și ah! ceilalți șefi au ezitat să mă numească „director", cum se cheamă azi fosta mea funcție; ar fi înțeles și tata cu ce mă ocup în viață; director ar fi însemnat ceva!). Erau și acolo niște câini răi, mai ales în curtea interioară. Dar nici cu ăia de la intrare nu mi-era rușine. Am plecat cu demisie de bunăvoie, poate și cu gândul că mai scap de câini, și am ajuns

administrator financiar II cu atribuții de marketing la Editura Universității „Al.I Cuza“. M-a luat un câine din curte în primire de cum m-am prezentat la concursul de ocupare a funcției. Nici când am ajuns administrator financiar I, nici când am ajuns redactor-șef, nu m-a lăsat în pace. Mă aștepta la poartă, ca un dușman credincios, în fiecare zi.

Apoi am fost *coach-artist* pentru o rezidență la Tescani. Era acolo, drept în curbă, înainte de a intra din sat pe aleea cu plopi care duce la casa lui Enescu, o bestie de câine cocalar care, sunt sigur, se trăgea din spița celor ce măcar l-au lătrat pe Andrei Pleșu pe vremea când își scria *Jurnalul de la Tescani*.

La Casa de Cultură a Municipiului Iași „Mihai Ursachi“, unde am fost referent cultural I, mă hărțuia câinele unui prieten, care venea cu el la serviciu. Mulți ani, cât am fost *freelancer* sau șomer, nu m-a amenințat aproape niciun câine, exceptându-i pe cei cu care mă întâlneam când mergeam cu bicicleta.

În fine – spun lucrurile pe sărite, altfel ar ieși o poveste prea lungă –, recent am devenit șef serviciu editură și programe culturale la Muzeul Literaturii Române din Iași (explică-i asta lu’ tata!). Și-am cunoscut în curte o javră lânoasă cu medalion la gât care, deși nu părea că mă place, nici că mă urăște nu arăta. Și serile trecute, așa, pe la șase, când deja e întuneric, am ieșit în curte, la o țigară. Și hop!, deodată, fără niciun avertisment, oaia gălbejită cu medalion s-a repezit să-și înfigă dinții în picioarele mele. Noroc că a oprit-o în ultima clipă gardianul care dă târcoale clădirii, ca să protejeze expoziția cu originale Rembrandt din muzeu.

Bangladeși

Poveste de la fratili Ștef, sursă inepuizabilă, care o știe de la prietenul unui prieten tirist:

Trece omul cu tirul prin granița Republicii Moldova. Și îl întreabă vameșul, în timpul controlului:

— Țigări aveți?

— N-am, zice el.

— Alcohol aveți?

— Nu-i.

— Da’ poate arme și droguri?

— N-am, dom’le, n-am.

— Da’ bangladeși aveți?

Aici n-a știut ce să răspundă omul și nici n-a vrut să mintă. A ezitat.

— Ei, ia spune, ai vreun banglades în tir? a insistat vameșul.

— Nu vă supărați, da’ ce-s bangladeșii?

— Ei, te faci că nu știi! Oameni de ceia din Bangladesh! Ai cumva ascunși pe-aici?

Magie

Pe la zece jumate am ieșit la cumpărături în Billa, chiar înainte să se închidă. Am remarcat că e cald ca într-o noapte de vară.

La raionul de fructe-legume, am întâlnit un cuplu gen Moni și Iri. Moni, 1,90, superskinny, cu fustă ultrascurtă și ciorapi

albi, tricotați cu trandafiri – parcă erau copiați după mileul pe care îl puneam pe vremuri pe televizor, sub peștele-bibelou. Însă fața ei – de eschimos trecut de prima tinerețe, care-și maschează ridurile cu un kil de fard – trăda măcar vreo 40 de ani și o scârbă infinită de viață: „Iubi, nu vreau asta!“. Iubi avea la vreo 65-70 de ani. Ți se rupea inima de el. Ținea un avocado în mână cu mai multă tristețe pe chip decât Hamlet cu capul sărmanului Yorick în palmă.

Am plecat mai departe. La casă, m-am reîntâlnit cu Moni și Iri. Iri părea și mai deprimat, cu ochii țintă spre ciorapii tricotați cu trandafiri sau niciunde. Doamna de la casă – aia care, de obicei, la sfârșitul programului, când nu e nimeni în preajmă, mi se plânge cât de tare o dor șalele – mi-a bătut obrazul că tot amân de o săptămână să-mi fac card Billa. Am păcălit-o că-mi fac mâine.

Am remarcat din nou că e cald ca într-o seară de vară. Am urcat la mine în apartament, m-am schimbat, mi-am scos bicicleta din garaj și am dat o tură de oraș. Și-am prins momentul ăla de spart al târgului la Sărbătorile Iașului, când puhoaie de oameni se cară acasă, mai cumpără ceva din mers, lăsând tone de gunoaie în urmă, când intervine Poliția Rutieră să organizeze haosul, când Sfânta Parascheva rămâne singură și se bucură de miracolul liniștii. S-au terminat artificiile, nu mai e concert în fața Palatului Culturii – dum-dum-dum! a tunat seri la rând, îi sălta coșciugul Sfintei pe năsălia de lângă Mitropolie. Doar un film românesc – n-am reușit să-l identific – mai rula în gol pe ecranul scenei, pe care niște băieți s-au apucat să o demonteze.

A și început să plouă, dar tot ca vara. M-am dus și eu acasă.

În fața blocului, m-am oprit și am făcut o poză, convins că am prins ultimele minute de toamnă. Dacă ninge mâine, nu mă mir. Când am ajuns în casă, după miezul nopții, m-a sunat prietenul Florin din Burdujeni. Oleacă băut, dar nu mult, doar atât cât trebuie:

— Frate, îs într-un bar din Suceava… N-ai să mă crezi… Tocmai m-am întâlnit cu doi călugări tibetani, am vorbit cu ei, stau la taclale aici, lângă mine… Îs culmea oamenii ăștia din Tibet!… Există o așa magie pe lumea asta… N-o să mă creadă nimeni.

Eu îl cred. Știu că omul a fost în Tibet de unul singur. N-are cum să nu recunoască niște călugări tibetani, magia.

Numărul 2

Mi-a căzut dintr-o pereche de blugi un număr din ăla pe care îl primești contra bagajului de mână lăsat la intrarea într-un supermarket Carrefour… Blugii ăia nu i-am mai purtat de vreo trei luni… Am făcut ședință cu Ralu și am încercat să realizăm ce ne lipsește. Ce naiba om fi uitat noi la bagaje? Numărul care trebuia dat, la schimb, gardianului de la intrare era în buzunar la mine…

Numărul 2… Nimic și pace.

Cărți la mall

Într-un mall din marginea orașului, în seara asta, aglomerație, omor. Observ că-s mult mai multe mămici cu copii decât de obicei. E cam frig afară, n-au unde să-i ducă, îi plimbă pe-acolo, probabil. Sau o fi de la mărțișoare. „Ce-i aia, mami, căluțu'?!“ „Da, mami, căluțu', zi și tu: căluțu'!“… „Nu, nu, caca, nu pune mâna!“… „Nu, nu, n-ai voie, vine domnu' și ne bate“ – arătând înspre mine (i-am zâmbit copilului, i-am făcut din ochi, să n-o creadă pe mă-sa)… „Nu știu ce-i aia, mami. O cutie.“

Intru într-o librărie spațioasă, frumos aranjată, burdușită de cărți. Lumina, cam slabă față de restul mall-ului. Și pustiu. Absolut niciun om, în afară de o doamnă în vârstă, cu privire obosită, la casă. Îmi fac curaj, mă strecor printre rafturi, mă uit prin cărți. Cumva e o atmosferă plăcută, dar, dacă face cineva „bau“ cât te uiți concentrat într-o carte, te scapi pe tine de spaimă. Când să ies, din puhoiul de oameni de pe culoar, se desprinde o mămică, târând un copilaș de mână. Îmi zic bucuros în minte: „Uite și o mamă care îi arată copilului cărți“. Femeia nici nu ajunge în dreptul casei, doar bagă nasul pe ușă:

— Pliculețe aveți?

Doamna de la casă dă din cap, cu regret, că nu. Mă și mir că nu avea pliculețe.

Zgomote de fond

În copilărie, la țară, dimineața devreme distingeam clar un anumit zgomot de-afară și identificam sursa precis: căruța lu' nea' Gheorghe (avea roți de lemn cu un țăcănit inconfundabil) sau trecerea autobuzului de cinci.

De la o vreme, oricât de concentrat/adormit sunt, identific clar avionul de două (habar n-am de unde vine și unde merge) și avionul de șase (ăla care pleacă la București).

O mămăligă

Mă sună mama:

— Când ajungi? Că vreau să găsești o mămăligă caldă.

— Peste vreun ceas jumate. Întârzii un pic, că mă duc la un prieten să împrumut un stick Orange. Mai așteaptă vreo oră și pune de mămăligă.

Mama și tata nu-și pot face abonament la internet prin cablu. Cablu există la țară, chiar pe stâlpul din fața casei, dar Romtelecom ne informează de vreun an că n-au căsuță liberă. Ce-i căsuța și ce-i așa de complicat cu ea, doar ei știu.

Prin urmare, trag o fugă la George să-mi împrumute un stick Orange, ca să-l probez dacă are acoperire la țară (de exemplu, eu am unul Digi și canci semnal). Să nu dăm banii degeaba pe prostii. Îl sun pe George și-i spun că vin în cinci minute.

Când ajung la mașină, roata stânga-spate, fleașcă. Îi dau un șut, poate-și revine. Nu-și revine. Mă-ntorc și iau cheile de la

garajul tatălui socru. Deschid, iau pompa, pompez de-mi sar ochii. Mă rog să țină roata până la service. Îi dau un șut. Ține.

La service, vine un nene, scoate roata și pleacă. N-am țigările la mine. Văd un Lidl peste drum. Intru, stau la coadă. În fața mea, un tătic rotofei cu un coș plin de cumpărături, bașca un băiat de vreo 5-6 ani, cu fundul pe suportul pentru bagaje (sau o fi pentru copii, habar n-am). În spatele meu se așază un om fără chip, cu o conservă și o pâine în mână, căruia vânzătorul îi strigă lehămisit:

— Vă rog, mai mergeți la altă casă, nu vă mai înghesuiți aici.

Omul fără chip o șterge. Vânzătorul are o față nedormită de două nopți. Aproape își prinde degetele în casa de marcat. Îi zice amărât tăticului:

— Mare lipici mai am azi, *man*. Acum și-au găsit să vină toți la mine.

Rotofeiul tace vreme de câteva coduri de bare trecute prin laserul de marcaj, apoi îi explică:

— *Man*, aduci un pic cu Banderas, dacă mă uit mai bine.

Vânzătorului îi surâde asemănarea. Mai bipăie vreo două coduri de bare.

— Tata, da' cine-i Bangderas? se trezește vorbind băiețelul.

Rotofeiul își mângâie copilul pe cap:

— Ăla care-a jucat în *Zorro*, tată.

Pe lângă noi, venind direct de afară, se strecoară un copil al străzii cu o portocală în mână, ia o pungă de plastic și o pune pe bandă. Apoi se bate cu palma peste frunte, exclamând mai mult pentru sine: „Vai, da' prost îs. E portocala mea".

— Tata, da' Bangderas egzistă cu adevărat? îl mai aud pe băiețel continuându-și dialogul cu tatăl său, în timp ce se

îndepărtează.

Cât plătesc pachetul de țigări, copilul străzii izbucnește către vânzător, indicându-mă drept martor:

— Să mor io, asta-i portocala mea. N-am luat-o de-aici.

— Nu mă lua de fraier. Te duci și cântărești portocala, dacă o vrei, îi spune vânzătorul, făcându-mi cu ochiul.

Copilul străzii se cam blochează.

— Hai, *man*, că fac mișto de tine! îl liniștește vânzătorul. Te-am văzut când ai intrat cu portocala.

Îi ia banii pe sacoșă. Eu îl aștept și, nu știu de ce, îi dau cinci lei. Copilul pune portocala în sacoșă și pleacă.

Ies, îmi aprind o țigară, mă feresc de un câine boschetar, ajung la mașină. Nenea mecanicul deja montase roata la loc.

— Ce-avea, dom'le? îl întreb curios.

— O caia.

— Cum o caia?

— O caia de cal de la țară. De la potcoavă, știți, unde se prinde pe copita calului.

— Dar n-am fost la țară de două săptămâni.

Omul strânge din umeri:

— Se mai întâmplă…

„O fi fost calul la oraș", mă gândesc. Îi dau cinci lei bacșiș, plătesc roata, urc în mașină, mă-ndrept spre George. Mă sună mama:

— Hai, vii? Ești pe-aproape? Au trecut două ceasuri. S-a răcit deja mămăliga.

Cutremur

Abia am pus buzele pe 50 de whisky și a început să tremure casa, să se legene masa, scaunul… M-am liniștit repede: nu m-am îmbătat. E cutremur.

A fost primul meu cutremur live, pe Facebook… Nici nu se terminase de legănat lustra când am scris.

Marea, marea!

Era prin facultate, nici nu mai țin minte în ce an. Tocmai mă apucasem să citesc *Zorba Grecul*, unde am dat de la început peste niște descrieri superbe ale întinderilor nesfârșite de ape, ale valurilor care se izbesc întruna de țărm, și mi se stârnise un dor teribil de mare (ca și acum, deodată, deși e mijlocul iernii). Nici nu aveam chef să citesc mai departe, ca să nu-mi fac inimă rea.

Mă plimbam prin oraș, pe o vreme de toamnă câinoasă rău, când m-am trezit fără să-mi dau seama în fața agenției CFR din Iași. M-am uitat la Plecări și-am văzut că există tren pe la 8 seara către Constanța. Am calculat paralele pe care le aveam în buzunar, am intrat, am întrebat cât costă un bilet. S-a dovedit a fi neașteptat de ieftin. Am cumpărat unul dus, în seara respectivă – întors, a doua zi dimineața pe la 10. Lasă că nu mă credeau colegii când le-am spus că plec la mare, nici mie nu-mi venea să pricep ce fac, pe neașteptate, pe așa vreme, singur, doar pentru câteva ore de stat acolo.

Trenul era inexplicabil de aglomerat, deși eu auzisem că circulă aproape gol în acea perioadă. Și parcă era populat cu toți bătuții de soartă: mulți, foarte mulți bătrâni, ciungi, șchiopi, oameni bandajați la cap sau cu tot felul de beteșuguri – arăta ca un tren numai și numai al cerșetorilor. În compartimentul meu, o singură persoană părea cât de cât normală: un tip de vreo 40 de ani, îmbrăcat curățel, liniștit, privind aiurea pe fereastră. În rest, în ordine, stăteau așa: un pitic în vârstă, agitat, care se uita țintă la un rucsac pescăresc, așezat sus, la bagaje ca și cum îl păzea să nu-l fure cineva. Un moș slinos, cu un picior amputat, care se tot străduia să sprijine cataligele de fereastră, fără să cadă la prima mișcare. O mamă grasă de vreo 50 de ani și un fiu de vreo 20, ambii îmbrăcați în pufoaice muncitorești, ambii cu căciuli cu urechi clăpăuge pe cap, din blană de iepure, gen alea care se poartă de regulă prin Siberia. M-am strecurat printre ei și m-am așezat.

Femeia și-a strâns fiul în brațe:

— Ți-e foame, mamă?

— Daaah. Mi' foame! a răspuns el, râzând dubios.

Părea sărac cu duhul rău de tot. Maică-sa l-a pupat drăgăstos pe-o ureche, a scos un covrig dintr-o sacoșă și i l-a dat. El i l-a smuls din mână și a început să muște cu poftă, ca dintr-o aură căzută din greșeală a unui sfânt, dând din cap, fluturându-și urechile căciulii.

Trenul a luat-o din loc. Flăcăul s-a oprit brusc din molfăit, mi-a întins covrigul și m-a întrebat cu entuziasm:

— Vhreeei?!

Geva gen: „Ia, hai, halește împreună cu mine".

— Nu, mulțumesc. Am mâncat.

Ca să ies din încurcătură, m-am prefăcut că adorm. Ba chiar am încercat pe bune, dar nu se putea.

— Frumos a mai fost la Sfântă! mi-a spus ologul cu glas tare, dându-mi un ghiont.

Am tresărit, am deschis ochii, dar nu știam despre ce-i vorba, ce să-i zic.

M-a scos din încurcătură piticul, care l-a aprobat:

— Tare bine și frumos! a zis el, făcându-și cruce.

Abia atunci am realizat legătura între foiala din orașul meu și trenul tuturor celor bătuți de soartă: fuseseră la hramul Sfintei Parascheva, iar acum se întorceau acasă.

Și-a făcut câteva cruci largi și femeia:

— Mulțumesc lu' Dumnezeu și Maica Domnului că m-a' ajutat să-l aduc pe Mirel și anu' ăsta la Sfântă.

L-a strâns în brațe și l-a pupat din nou pe căciula rusească. Mirel, ditamai goblizanul, trecuse la alt covrig, mișca ritmic din cap, își flutura bucuros urechile căciulii din blană de iepure, ca și cum ar fi ascultat o muzică pe care numai el o putea auzi.

A urmat o sporovăială din care reieșea că toți le mulțumesc lui Dumnezeu, Maicii Domnului și Sfintei Parascheva că au avut noroc, că i-au adus până aici și îi întorc sănătoși acasă. Până și personajul tăcut, care s-a dovedit a fi mut, părea că aprobă asta din inimă.

— Da' noi stăm așa – a zis piticul la un moment dat –, nu jucăm o carte?

Mutul a sărit și i-a pus în brațe rucsacul pescăresc de sus. Omulețul a scos un pachet de cărți cu gagici țâțoase pe verso. Mirel a bătut bucuros din palme. Maică-sa l-a pupat, a lăsat capul pe spate și a adormit aproape instantaneu, cu sforăituri.

Am jucat șeptică – eu, Mirel, piticul, ologul și mutul – până după miezul nopții. Numai eu și Mirel pierdeam, ceilalți aveau noroc cu carul. Apoi am adormit cu toții.

Am deschis ochii, scuturat puternic de pitic:

— Trezește-te, am ajuns acasă.

Se crăpa de ziuă. Mutul și ologul nu mai erau. Mama și flăcăul își agitau urechile căciulilor rusești, îmbrăcând pufoaicele, pregătindu-se de coborâre.

Pe peronul din Constanța, ne-am spus la revedere și am întrebat-o pe femeie:

— Unde e marea?

— Încolo! mi-a arătat ea cu mâna.

Cum am ieșit din gară, m-a lovit în nări mirosul brizei, iar pentru o clipă am avut și eu senzația că m-am întors acasă.

Moș Crăciun

La sfârșitul programului, a intrat la mine în birou un domn obosit, cu paltonul descheiat și pălăria în mână:

— Dom’le, sunt Moș Crăciun. Mă lăsați să mă schimb și eu, aici, pe hol la dvs.?

L-am lăsat, cum să nu-l las? Și aseară a mai fost unul cu aceeași problemă. Domnul a îmbrăcat costumul specific și a băgat capul pe ușă:

— Mai stau un pic așa, pe aici, să nu mă vadă copiii.

— OK, i-am zis.

La ultimul etaj e serbare. O gașcă de papanași care mai cred în el abia îl așteaptă.

Depresie de Sărbători

Cât de repetitiv e Crăciunul! Și pe mine, și pe mama ne-apucă depresia adâncă. Dar ne educăm, ne străduim să nu fim Grinch.

Mama a stat pe Skype și a învățat-o pe soră-mea Otilia să facă niște cozonaci adevărați la Londra.

Eu, ca și altădată, l-am ajutat pe un nene scund de la supermarket să coboare de pe ultimul raft o cutie la care nu putea ajunge.

Libertatea râsului

Toată viața am intrat în conflict cu oamenii care nu suportă o ironie, o glumă pe seama lor sau a anumitor lucruri pe care ei le decretează cu de la sine putere „cu-așa-ceva-nu-se-glumește“.

Sunt mulți, foarte-foarte mulți, peste tot în jur, în țară, în toată lumea. Poți să-i și așezi pe tipologii. Zic și eu la întâmplare:

Profa pe care o doare mereu capul, isterizată că zâmbești în bancă. Colega de clasă care tresare ofuscată că faci mișto de Eminescu. Malacul care pune mâna pe bâtă sau scoate cuțitul: „Râzi de orice, dar nu de mama“, ca și cum mă-sa ar fi suprema valoare a lumii. Doamna care te ceartă pe stradă că râzi prea tare și nu-i frumos așa. Portarul de la cămin cu regulamentul lui de ordine interioară. Academicianul care predă fonemul „a“ sau epiderma broaștei-țestoase. Vameșul

care-ți întoarce buzunarele pe dos, ca să scoată un bax de țigări. Polițaiul de la examenul pentru permis auto care niciodată nu glumește cu tine. „Primarele“ care nu pricepe o secundă de ce râd oamenii, când el se crede așa de bun. Șeful de tren, când îl întrebi zâmbind dacă nu poate reduce căldura. Șeful agenților de vânzări de frigidere. Apărătorul tradițiilor patriei. Istericul susținător al unei valori supreme. *Superviser*-ul de departament. Postacul-care-știe-tot-la-comentariile-de-la-sfârșitul-unui-articol-online. Jurnalistul sau analistul lu' pește care nu scapă un zâmbet în timp ce vorbește. Cel de extremă stângă. Scriitorul care declară că scrie cu sânge, la sacrificiu suprem. Cel de extremă dreaptă. Judecătorul procesului de preschimbare a terenului din extravilan în intravilan. Meșterul care-ți văruiește casa, în timp ce tu râzi de cum sparge faianța. Cronicarul literar care confundă umorul și ironia cu superficialitatea. Popa prostul care nu-ți îngroapă mortul pentru că n-ai plătit salarizarea. Hipercorectul politic… Exemplele pot continua la nesfârșit.

Există oameni care se iau atât de în serios, încât ratează esența bucuriei de a fi viu. Imbecili care asociază râsul cu neseriozitatea, care cred că trebuie să râzi cu învoire de la ei. Că poți râde de orice, „dar de asta nu“. Toți acești oameni trădează, în grade diferite, o solemnitate de călău și nu trăiesc decât pentru a găsi momentul să sară la jugulara celor care râd. Pentru că sunt atât de frustrați și nesiguri de ceea ce reprezintă pe lume, au atât de mari probleme psihice, încât – și atunci când râzi ca prostul, pentru că ți-ai amintit din senin un banc – li se pare că râzi de ei.

Până și dictatorii pot tolera cât de cât, în felul lor, „critica constructivă“. Chiar și imbecilii acceptă uneori critica. Dar

niciodată râsul.

În fapt, nu există și nici nu trebuie să existe lucruri despre care să nu se poată râde. Avem destui oameni care o demonstrează, care descoperă un mic motiv de râs și în cele mai cumplite situații.

Psihologia clasifică 29 de mecanisme de apărare ale individului. Sau câte or fi. Cert e că, folosit excesiv, numai unul nu duce la nebunie: umorul, capacitatea de a râde, de a te accepta așa cum ești și de a-l tolera totodată pe celălalt așa cum e, fără să pui mâna pe cărămidă, pe par sau pe pușcă.

După mine, atentatele de la Paris nu reprezintă un război pentru/despre libertatea de expresie. Aceasta e îngrădită bine-mersi și în cele mai avansate democrații (prin cenzura economică, prin corectitudinea politică, de exemplu) și mai nimeni nu se dă cu curul de pământ pentru ea. Și nici nu cred că-i vreun război între etnii, religii, culturi și civilizații. E doar atacul imbecililor – și ei există peste tot, indiferent de etnie, sex, religie, cultură ori civilizație – asupra libertății râsului de orice, până la capăt. E unul dintre nenumăratele atacuri ale imbecililor asupra uneia dintre puținele libertăți care chiar există.

Distanța dintre aceștia și un Kalașnikov e invers proporțională cu numărul de glume făcute pe seama lor și a „mamii'“ lor supra legile și autoritățile care îi țin în frâu.

O sanie

Eram mărișor – văzusem deja primul sân gol de femeie pe un petec de hârtie smuls de-un prieten dintr-o revistă străină, pe

care îl purta în buzunar ca pe-o icoană, arătându-l numai apropiaților – și tot n-aveam sanie. Tata îmi promitea la începutul fiecărei ierni ba că-mi face el, ba că-mi cumpără una. Iar eu nu mai aveam răbdare să merg la săniuș după ce-mi crește barba. Mă săturasem să mă dau pe doage de butoi pe post de schiuri, pe niște țevi de plastic, cu vârful îndoit la foc, în loc de patine.

În privința făcutului, sincer, eram conștient că există șanse cam la fel de mari ca acelea de a-l vedea pe tata inventând un avion supersonic în spatele casei, cu piese furate de la serviciu. Adică zero. Tata nici nu prea construia chestii savante, ci doar clădiri, nici nu voia să fure de la serviciu. Așa că îl băteam tot timpul la cap să-mi cumpere una.

Adevărata problemă suna așa: cine-i prostul satului să-și vândă sania? Nici măcar ăia care și-au spart capul, și-au frânt o mână ori un picior iarna trecută nu-și puteau rupe de la suflet un astfel de obiect neprețuit. Erau copii care veneau și cu mâna în gips, și cu capul spart la săniuș – numai să fi trecut o țâră durerea, să se fi închegat oleacă sângele –, a doua zi după incident.

M-am gândit peste vară, ca un înțelept, să încropesc o listă scurtă cu familii vulnerabile: cuplurile tinere fără copii, bătrânii cărora le dădea târcoale moartea pe după gard, de după colțul casei. Socoteală tâmpită din partea mea: ăia fără copii n-aveau încă sanie, ăia bătrâni o țineau ca s-o lase moștenire.

Numai că tata – că doar de asta e un tată responsabil pe care să-l iubești o viață – a venit în toamna aceea cu o veste năucitoare: a auzit la navetă că unu' a' lu' Coșan ar avea o sanie de vânzare. Nu l-am luat în serios, n-am vrut să-mi fac

speranțe deșarte. Parcă a' lu' Coșan, din ce-mi aminteam eu, era o familie cu vreo cinci copii, mai era mult până să-i caute pe ăia moartea pe-acasă. Însă, în următoarea duminică, m-a luat tata de mână și m-a dus pe dealul celălalt, în poartă la a' lu' Coșan.

Am strigat amândoi de ne-au pocnit fălcile. N-aveam cum să prind eu norocul ăsta: fie nu era acasă, fie nu voia să iasă, de parcă l-ar fi chemat moartea de după gard. Și dacă ar fi ieșit, bănuiam eu, n-ar fi avut sanie. Totuși, după un timp, a apărut un om de după colțul casei, scuzându-se:

— Am auzit greu, eram în fundu' grădinii, împrăștiam niște gunoi. Ce-i?

— Bre, nea Coșan, umblă vorba că ai o sanie de vânzare. Mă ucide copilu' ăsta, sanie și iar sanie.

Ăla s-a uitat la cer – încă mai zburau berzele, abia se pregăteau s-o taie în țările calde –, s-a uitat la noi și a zis:

— Am bre, am, de ce să n-am?

Eu atunci, aproape să leșin de fericire.

— Da' dracu' știe pe unde-i.

M-am oferit eu voluntar să o caut. Am găsit-o relativ repede, rezemată în spatele unui coteț: un cadru metalic ruginit, ușor turtit. M-am îndrăgostit pe loc de ea. Am târât-o victorios până în fața casei, unde tata negocia dur:

— 25 de lei?! Păi, cu banii ăștia îi cumpăr trei-patru perechi de papuci.

— Ăsta-i prețul!

— Bine, a mai negociat tata. Da' ți-i dau la salar.

Am insistat să trag singur cadrul ăla metalic ruginit, legat cu o sârmă smulsă dintr-un gard. Pe drum de pământ uscat. Tata a vrut să mă ajute, dar eu nu l-am lăsat:

— Bine c-a dat Dumnezeu, chit că n-are scaun. Îi facem noi unul din scânduri.

Apoi am început să aștept iarna.

Au plecat berzele, au căzut frunzele, s-au culcat urșii, urlau lupii de foame la marginea pădurii și tata tot nu-mi punea scânduri la sanie:

— Stai să ningă, mă amâna el.

Au înghețat apele, îmi înghețau mâinile, picioarele, obrajii și curul uitându-mă la cer și tot nu ningea. Ba chiar m-am lăsat păgubaș, mi s-a făcut lehamite, l-am convins și pe amicul meu care avea un petec de revistă cu un sân gol de femeie să nu-și mai facă speranțe deșarte: iarna asta nu mai ninge, dă-o dracu' de iarnă!

Apoi, într-o dimineață devreme, pe la patru, când tata s-a trezit să plece la navetă, a deschis ușa și-a rămas încremenit în ea:

— Bă tată, da' ce ninge-afară!

Am sărit din pat desculț, cum eram. M-am holbat și eu cu gura căscată, încercând gustul fulgilor cu limba. Și-am vrut să-i reproșez: „Bă tată, uite, a venit iarna și tot nu mi-ai pus scânduri la sanie". Dar ningea atât de frumos, cu fulgi incredibil de mari, liniștit, iar zăpada se așternuse de juma' de metru, încât mi-am ținut gura, m-am îmbrăcat repede-repede și-am făcut un derdeluș meseriaș din poartă până în fața casei, încălțat cu bocancii lunecoși a' lu' tata.

Și uite-așa, după acea dimineață, încerc să mă bucur de fiecare dată în prima zi de ninsoare. Deși tot n-am sanie.

Închis!

Sună la ușă. E noapte. Ralu se uită pe vizor și cică-i un bărbat ciudat, să-i deschid eu. Deschid. Într-adevăr, e un bărbat ciudat, cu geacă de piele neagră și șapcă verde pe cap. O țâră băut. Are o conservă de carne de porc în mână. Mi-o întinde și mă roagă să i-o tai, să i-o deschid cu un cuțit. N-aș vrea totuși să-l înzestrez cu un cuțit pe dubios, la vreme de seară. Îi trântesc ușa în nas.

Acum îmi pare rău, dar nu deschid conserve de carne de porc necunoscuților după 8 seara.

Bunicul orb

Iarna de-acum e minciună. Ninsese câteva zile încontinuu. Și zăpada acoperise nu doar două case de la o margine de sat, unde se adună astăzi jurnaliștii isterici ca să transmită știri din „infernul alb“. Acoperise totul. Sate, dealuri și câmpii întregi. De deasupra nu puteai vedea decât vârfuri de copaci sau de acoperișuri și fuioare de fum. Dar nu era nimeni disperat. Nici vorbă de cod roșu. Era pur și simplu iarnă.

Primul lucru pe care l-au făcut oamenii după ce s-a oprit ninsoarea a fost să sape tuneluri ca hârciogii: pe lângă casă, până la drum, până la fântână. Totul cu bucurie: o să fie un an bun! Plecau bărbații cu animalele la apă așa de voioși, se adunau la intersecții de tunel, stăteau de vorbă și fumau până se așeza calul sau vaca în fund, de plictiseală. Am săpat și eu un tunel, mergând în picioare, fără nicio țintă, până m-am

întâlnit întâmplător cu un tovarăș de joacă. Ne-am propus să-i mai căutăm și pe alții.

Eram în satul bunicilor împreună cu mama, „sinistrați“ în „infernul alb“. Tata era și el probabil acoperit de zăpadă în satul nostru, la vreo 15 kilometri distanță, nu exista mobil, telefon, nimic de trimis/primit veste, dar nu aveam nicio grijă. Se descurca el. Cum și el era sigur că noi ne descurcăm. Însă mama tot avea un necaz: lipseam cam mult de la școală și ar cam fi trebuit să mă duc. Ea nu putea merge, era însărcinată cu soră-mea Otilia. Așa că m-a trimis acasă cu bunicul. Pe jos, evident, că altfel nu puteai străbate nici cu tancul.

Nu-mi plăcea școala, dar o călătorie cu bunicul mă încânta. După mine, a fost singurul optimist din familia noastră. De exemplu, ne aduna pe toți nepoții și ne explica de ce suntem noi așa deștepți („Sunteți neamuri de popă!“). Spre deosebire de toate rudele noastre sceptice, care, chiar dacă nu ne considerau proști ca noaptea, nici să reușească vreunul scindarea atomului nu ne vedeau în stare. Bunicul nu. Dacă ar fi fost vorba să taie cineva atomul, ar fi fost singurul convins că unul dintre nepoții lui va reuși să o facă. Orbea de la un an la altul – niciodată n-am înțeles exact ce boală avea, de la ce i se trăgea –, dar iubeam felul lui aparte de a vedea lucrurile până la capăt. Cu fața. Atunci când nu mai dovedea cu ochii, le apropia de obraz. Am fost cu el odată la cules de ciuperci în pădure – el cunoștea locurile unde se fac, eu le găseam – și-mi amintesc cum le-a „văzut“ și s-a bucurat de ele, lipindu-le de obraz. Dar asta-i deja altă poveste…

Revin la a noastră… Înainte de a pleca la drum, am mâncat ceva. Apoi bunicul a cules mâța care se băgase cu botul într-o oală de lut, lipăind smântâna de deasupra, o ridicat-o de după

cap – aproape cu tot cu oală, că aia o îmbrățișase bine –, a dus-o în dreptul feței și i-a zis:

— Mâță, dacă te trântesc o dată, fac două din tine!

A așezat-o ușor pe pământ și m-a îndemnat:

— Hai să mergem, că avem drum lung.

Am plecat distrat la culme că el poate face, dacă vrea, dintr-o mâță mare, două mai mici.

Bunicul avea un băț în mână, așa că mi-am făcut și eu rost de unul. Am prins a păși împreună pe zăpada înghețată, peste garduri, case, copaci și drumuri, precum Iisus pe apă. Apoi am ieșit în largul mării albe, vălurite, urmând o direcție pe care doar bunicul o cunoștea. Deși cumva am înțeles în sinea mea că nu mai era nicio diferență între vederea lui cețoasă și a mea, tot nu-mi era teamă că o să ne rătăcim. Multă vreme am mers doar adulmecând drumul. Vorbeam întruna, ne spuneam povești unul altuia. Am învățat de la el versurile „Răsari Soare,/ Frățioare,/ Că, dac-ai mai zăbovi,/ Nu mai ai la cine răsări“ și le repetam periodic. Nu făceam eu pe atunci filosofie, dar cumva prindeam ironia: soarele n-are rost, dacă nu răsare pentru noi. Apoi am inventat un joc de încălzire. Aruncam bățul înainte și fugeam după el, cântând o melodie despre care n-am nici cea mai vagă amintire de la cine, de ce și cum de-o știam: „Hai Cârlibaba“ (nici acum nu știu ce înseamnă Cârlibaba, doar că-i o localitate pe undeva). Bunicul venea din urmă râzând, iar eu îl așteptam.

Pe un vârf de deal, bunicul s-a oprit, și-a tras sufletul, s-a uitat în jur.

— Suntem pe drumul bun… Uite, negreața aia de acolo e pădurea, a zis el bucuros.

Eu, drept să spun, am cam amuțit când am auzit de pădure:

— Păi, n-o să vină lupul de-acolo?

— Băiat mare, te temi de lup?

Mă cam temeam. I-am spus și lui bunicu'. Auzisem zeci de povești, unele mai noi, multe vechi, despre cum dădea lupul la oameni. Știam, de exemplu, din mai multe guri povestea unui lup care a venit toată viața lui chiar la noi în sat, unde a și murit, ucis de cineva cu biciul, pentru că era bătrân și nu mai putea fugi înapoi acasă. Înainte să mă nasc. Dar eu eram convins – visam asta destul de des – că lupul acela avea un pui alb, care trăiește undeva în pădure și nu mai vine în sat. Dar acum, aici, dacă vine?

Bunicul și-a aprins o țigară și mi-a explicat:

— Lupul, negru sau alb, e și el un fel de om, are suflet, are treburile lui, nu dă așa buzna peste noi, în tăt ceasu'... Apoi, uite ce bețe avem... Suntem doi, el e singur. Nu te teme. Ești cu mine.

M-am mai liniștit, dar parcă tot mă luase, așa, cu gheață pe șira spinării. I-am spus asta și lui bunicu'.

— Păi, să mă ierți, parcă și mie stau să-mi scape dinții la trap. Hai s-o luăm din loc, că ne ia cu frig. N-avea grijă, știu eu drumul, a adăugat el.

M-am bucurat că pot scăpa și eu dinții la trap, fără rușine. Am luat-o din loc...

Și-aici mi se cam rupe amintirea: dârdâiam de frig, mai degrabă de frică, trecând pe lângă o așezare acoperită de zăpadă, în urma bunicului meu aproape orb, un lup alb singur umbla pe urmele noastre.

Și nu mai țin minte – cumva am reușit, înainte să se întunece – cum am ajuns acasă...

Principiul incertitudinii

În seara asta, aflat într-o plimbare cu bicicleta, doi polițiști m-au provocat la o discuție ontologică despre „ființa a ceea ce există“ (*Sein des Seienden*). Era noapte, pedalam în viteză, m-am trezit într-o intersecție din Baza 3, printre tranșeele unei canalizări destupate, bot în bot cu o mașină a Poliției și o Salvare trase de-a curmezișul drumului. Tocmai încărcau un om lat, pe targă. Un medic își vedea de ale lui, un polițai s-a apucat să-și vadă de mine. Erau în calea mea, nu mă hotăram pe unde să trec, părea că doar casc gura la ce s-o fi întâmplat acolo.

Inițial am crezut că Nea Prișibeev, căzut la fața locului direct din Cehov, o să-mi spună: „Circulați! Circulați! Nu-i nimic de văzut aici!“. Dar nu, după ce m-a măsurat din cap până în picioare, s-a dovedit că alta era problema lui:

— Dumneavoastră știți că nu existați?

Sincer, nici nu bănuiam. Mi-am verificat casca, luminile din față și din spate, care clipeau întruna. Păream în regulă, părea că exist.

— Nu. Dar de ce? îndrăznesc să întreb.

— Pentru că nu vă vedeți în trafic.

— Dar dumneavoastră cum mă vedeți? mai stric o întrebare.

— Vă văd pentru că v-ați oprit. Altfel, în mișcare, nu vă vedeam.

„Mamă, ce iute mai sunt!“, m-am mândrit în sinea mea.

— Păi, uitați, beculesc ca un pom de Crăciun, am arătat eu spre luminile din față și din spate ale bicicletei.

Moment în care a intervenit nervos al doilea polițai:

— Dom’le, dacă nu purtați vestă reflectorizantă, nu existați. Dumneavoastră știți ce amenzi există pentru asta?

N-am mai făcut față discuției. M-am scuzat:

— O să port, că doar am una în portbagaj la mașină. Dar am plecat pe lumină și n-am bănuit că mă prinde noaptea.

Ambii polițai s-au îmbunat, iar unul a ținut să mă atenționeze cu degetul arătător:

— Un conducător auto ar trebui să fie conștient de asta.

Mi-am acceptat papara, m-am strecurat printre mașina Poliției și cea a Salvării, am tăiat-o spășit, amintindu-mi că „ființa pură și neantul sunt unul și același lucru“ (Hegel).

Găina Cucurigu

Deschid ochii. Înjur. Iar întârzii la serviciu. Mă spăl, mă-mbrac, fumez. Beau cafea în timp ce mă încalț. Pe hol, mă opresc în dreptul oglinzii, îmi dau jos geaca și îmi întorc puloverul pe față. Proaste pulovere se mai fac astăzi. Abia îți dai seama când le-ai luat pe dos. Închid televizorul, știrile. Undeva e război. Plec din casă. Dezgheț în zece minute – mi se pare o eternitate – parbrizul. Îmi îngheață degetele. Înjur. Urc în mașină, pornesc. La prima intersecție i se face milă unui bun samaritean și mă lasă să intru în coloana de pe strada mare.

Alte intersecții, multe. Înaintăm ca parameciul. Apoi o intersecție nasoală, cea mai cea, în care ai doar 12 secunde pe semafor ca să treci. Altfel, aștepți 70. Aș vrea să-l găsesc și să-l bat pe cel care s-a gândit că așa merge treaba bine. N-am prins niciodată verde din prima. Mă apropii agitat. E totuși verde,

10-9-8… Canci! Pe partea din dreapta vin doi copii care cerșesc. N-am nimic cu ei, dar nici nu le dau nimic. Am eu o teorie: așa îi încurajez pe părinții lor – i-am și văzut o dată – să-i trimită și mâine la cerșit. Capătă impresia că așa merge treaba bine.

Când se face din nou verde, pe partea din stânga, alergând printre mașini, apare un nefericit care dă haotic din mâini. Are burtă mare din burete, labe greoaie ca de rață și cap cu creastă bleagă, roșie. E îmbrăcat în costum de găină, împarte pliante. Ezit între a coborî să bat găina aia idioată și a încerca să prind totuși verde tura asta. Fuge înspre mine, lipăind pe asfalt cu labele uriașe, îmi blochează drumul. Îi arăt înfuriat înspre semafor, cobor geamul și vreau să-i urlu: „Uită-te, găină cretină, din cauza ta nu mai pot să trec!“. N-apuc să-i zic nimic, pentru că ea zbiară entuziast, întinzându-mi un pliant:

— Cuuu-cu-riii-guuuu!

Deci e cocoș, apuc să mai gândesc, cât îi zăresc ochii de ființă umană țintuindu-mă prin găurile măștii. E neatent la trafic și se izbește de un biciclist, care se strecoară printre mașini, pe lateral. Naiba știe unde se uita și ăla. Îl dărâmă. Biciclistul se ridică, se scutură, își verifică lanțul și îl înjură din rărunchi:

— Dă-te-n gâții mă-tii de găină!

Cocoșul se retrage cumva speriat pe trotuar, strângând rușinat pliantele la piept.

Mi se face milă de el. N-aș mai vrea să-l bat. N-aș mai vrea să-l bat nici pe ăla care s-a gândit că ai timp să parcurgi intersecția în doar 12 secunde. Până să vină verdele, izbucnesc în râs.

O nouă zi bizară începe pe Pământ.